

2.400

Señalado Ximenes, tirado estudiante
De la Roberica y el libro Sialgus
haze mehará mexad D. Melillo
D. S. hallago. ^{general Ximenes}

H Y M N O

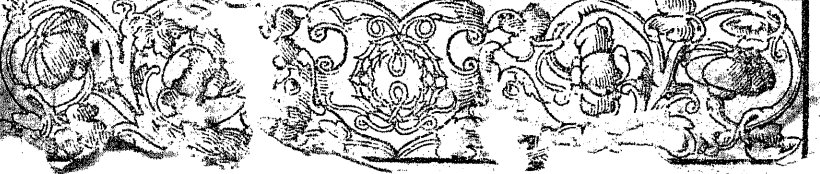
RVM RECOGNITIO PER
ANTONIUM NE
BRISSEN.
CVM AVREA ILLORVM
EXPOSITIONE.

Adieci mus etiã nō nullos proprios sanctorum
hymnos : a Petro Nūnio Delgado
Præbytero . B.M. Diluci
datos, Quos omnes
ab vltima ope
ris pagi
na:
æ proxima est : aperte
demonstrat.

Cum Principum Friuilegio.

APVD INCLYTAM GARNATAM
Mense Decembri.
D. XXXIII.

AELII ANTONII NEBRISSENSIS

Grammatici recognitio Hymnorum ad Salmā-
ticensis Academiae Senatum sapientissimū
Foeliciter.

S vestris in me bñficijs. P. C. q̄ fuerunt mihi ipsa va-
rietate meorum temporum vel in prosperis rebus
meis iucunda; vel grata in aduersis: par ac mutua
voluntas redderetur; nullum esset opus ab ingenio
meo profectum; quod non v̄ro potissimum nomi-
ne in vulgus exiret. Sed me huius rei cupidum p̄-
hibuit partim meus pudor: qui nihil adhuc videbar elaborasse qd̄
esset dignum ornatissimo isto ordine: partim qd̄ intelligebam stu-
dia mea plerisq; vestrum fore ingrata: nōnulli etiā suspecta & iniu-
sa. Itaq; continui me ipsum: ne qua in re velle m̄ obseruatiā & pieta-
tem meam erga vos declarare: molestus atq; odiosus essem. Nunc
vero cum esset mihi in animo dare operā quā admodum nōnulli
codices ex sacris & ecclesiasticis litteris de prompti quā emendatissi-
mi imprimantur: quos auditoribus meis legendos proponerem.
auspicatusq; essem ab hymnorum volumine: qd̄ erat tū mendis tū
carminum confusione deprauatum: visum est hunc laborem me-
um splendidissimo nomini vestro dedicare. Non q̄ me existimē ex
alieno opere sola prefatione aliquam bonam gratiam a vobis au-
cupari: sed vt censurę atq; iudicio vestro subicerem hanc emenda-
tionem meam: in qua sum ausus nōnulla errata quę per omnes li-
bros passim reperiuntur: ad lineam veritatis reducere. Quod si in-
tellexero sapientię vestre singulari hos labores meos esse non inu-
cūdos: neq; a me frustra susceptos: aggrediar deinceps aliud opus
qd̄ sit & ingenij mei viribus: & autoritate vestra magis dignū. Sed
cuiusmōdi sint errores: quos in hoc volumine deprehēderim: breui
demonstrabo. Est in principio operis mēdū qd̄ oēs libri vno con-
sensu arripuerit: & quod nemo est (si modo purgatam habeat au-
rem) qui nō fateatur esse vitium manifestariū. lib. 1. o. illo. Nos mor-
te victa liberet: pro quo ego iurarem ab au-
ptum liberat: cum ordo ipse & contextus ationis hoc desideret.

Nā hortatur

Nam hortatur nos vt torpore somni excusso ad orationem do-
minico die surgamus: quo & mundus est conditus & x̄ps resur-
gens nos morte victa liberauit. Nā liberat: hoc loco eo modo po-
sitū est: pro liberauit: quo in. iij. eneid. Vergilij positū est. Omnis
humo fumat neptunia troia. qd̄ Servius exponit pro fumauit.

Neq; enim putamus aut optamus vt liberet nos morte victa: cum
verborum series sit in cōsequens: sed adducimus causam cur no-
bis tali die surgēdū sit: hoc est qd̄ Christus resurgēs morte victa
nos liberauit. qd̄ & alio loco ecclesiā canit. Qui mortem nr̄am
moriendo destruxit: & vitam resurgendo reparauit. Prima nāq;
hymni pars narratiua est: secunda vero de precativa cum subdi-
tur: iā nunc patet na claritas. In eodem p̄terea hymno & in alijs
emendauimus pro paraclyto penultima breui paraclyto: vt po-
tius paraclyto penultima longa & in eadem accentu acuto.

In sequenti hymno Iesu labētes respice: pro labētes labantes
repositimus ex ratione carminis: quæ in secundo versu habet
iambum: quare non labentes cum primam labor laberis pro-
ducatur: sed labantes a labo labat: quod primam breuiat. Quod
& Mamotrectus adnotauit.

Quod vero sequitur. Si respicis lapsos cadunt: contrarium di-
citei. qd̄ petimus. quare legentū potius si respicis lapsus cadūt:
id est cessant & tolluntur. sunt autem lapsus: loca lubrica ad ca-
dēdū obnoxia. Vergi. ij. erei. pedibusq; rotar; subiiciūt lapsū.

Est præterea in quarto hymno scriptū. Pellat langorem: p̄ quo
debere scribi angorem ex ratione carminis facile apparet. Nam
quē admodum in apparatu dicimus. Carmen est saphicū: quod
constat trocheo spondeo dactylo & duobus trocheis. Ex quo fit
vt quamq; sensus indifferenter angorem & langorē possit acci-
pere: ratio tamen carminis nullo modo languorem admittat.

Quod si dixerit quispiam rectius saluti quam tribui petimus
languorem: quam anguorem opponi. Possim ego respon-
dere poetam citius fuisse transgressurum leges elegantię q̄
carminis: sed potius illud placet angorem recte positum esse
hoc loco: cum non multum distet a langore: com sit angor
(quemadmodum Cicero diffinit thecularum questionum

A ij. libro

libro quarto.) Aegritudopremens. Lāgor vero aegritudo crucians.

In hymno Somno reſectis artub⁹ lucis labefcat munere; lege tu labafcat pro labefcat, quia (vt in ſuperioribus dixim⁹) labor laboris; a quo eſt labefco labefcis primā producit. Labo. as. à quo eſt labafco. is. primā breuiat; quod hoc in loco deſideratur; quia iam buſeſt neceſſarius in ſecundo loco.

In hymno Splendor paterne gloriæ. Caſus foecundet aſperos; lege tu caſus ſecundet aſperos. i. ſecundos & aſperos faciat; non foecundos. id eſt fertiles & copioſos. qd̄ eſſet cōtrariū ei; quod petimus. cum præſertim ſyllaba repugnet; q̄ in ſecundo loco debet conſtituere iambum.

In hymno Telluris ingens cōditor propulſis atq; moleſtis. Ex eadē ratione emendauimus pulſis aque moleſtis. vt ſtet verſus. ha heatq; in ſecunda ſede iambum. Nā moles aque prohibet terram eſſe ſtabilem.

In hymno Nox & tenebrę & nubila. rebusq; iam color redit; ſic legendū eſt. non calor vt pleriq; omnes codices habēt ex lectione originali ipſius Prudentij. & ratione cōtextus. quia luce adueniente omnia recipiunt ſuū colorem; qui per noctis tenebras videri nō poterat dicēte Vergilio. Et reb⁹ nox abſtulit atra colorem.

Nox atra rerum contegit terræ colores; ſic eſt legendum; non calores. vt ſtatim diximus. in pleriq; codicibus legi; nō repugnante ratione carminis; ſed ſenſu & mente autoris.

In hymno Vox ecce clara inonat ab æthere Chriſtus promicat. lege ab æthra vt ſtet ratio carminis quæ nō recipit anapeſtū in tertio loco. cum præſertim idē propeſignificat æthra quod ether.

In hymno O glorioſa domina. legendum foemina non domina. tū ex lectione antiqua; tū ex ratione carminis; quod habere debet in tertio loco iambum aut ſpondeum. non pyrrhichium & in eodē poſt lactaſti ſacro vbere. lege. tu lactas ſacrato vbere. ex eadē ratione de carminis.

In hymno Luſtra ſex qui iam peracta; Agnus in cruce leuatur. lege

tur. lege agnus in cruce leuatur. immolatus ſtipite. Vt ſit ordo agnus leuatur in molandus in ſtipite crucis. & ſtet verſus q̄ alias claudicaret; qui debet habere trocheū neceſſario in tertia ſede.

In hymno Sanctorum meritis. Calarunt omnia. Legendum eſt calarunt hominū; quoniam aliis noſtaret verſus. qui debet habere dactylum in ſecundo loco. Ex veteri librorū lectione.

In hymno Rex glorioſe martyrum. Qui reſpuentes terrena. caſtiga tu terrea; quia debet eſſe iābis in quarta ſede; neq; poteſt recipere longam in penultima ſyllaba.

In hymno Iſte confefſor. Hodie lætus. legendum hoc die lætus. Vt ſit trocheus in primo loco & rō pyrrhichius ſi hodie legat.

In hymno Ieſu corona virginum. Qui mater illa concepit. Legendū cōcipit; vt ſit præſens pro præterito & ſtet verſus qui (vt diximus) non recipit ſpondeum vel trocheum in quarto loco.

In hymno Virginis proles. Legitur ſecreta ſcandere cœli; pro eo quod eſſe debuit ſacrata ſcandere cœli. Nā cum ſecreta primam. producat eſſet ſpōdeū in quarto loco; cū cebeat eſſe trocheus.

Prologus

FINIS.

A iij

Sequitur prologus hymnorum.

Primus dicitur laus Deicum cāico. Quattuor fuerunt principales autores qui hymnos cōposuerunt; scilicet Gregorius; Prudētius; Ambrosius. & Sedulius. Sed quā vir prudēs nomine Hylarius; vidēs illos multos hymnos cōposuisse; dignum duxit qd dā in vnum colligere; & cōpēdioso cōponere breuē & vtilem tractatum; in quo omnes hymni vtiliores maxime essēt. Prima intentio fuit describere illos qui cantant in prima feria; & sic deinceps scdm ordinē. Vtilis maxima est; vt perfectio libro cognitionem habeamus vnitatis & trinitatis. Supponitur theorice; idest diuine contemplationi.

C Sed quia mentionē fecimus de feria videamus qd sit feria. Feria est solēnis dies. Beatus enim Simeon videns hebreos dicētes prima sabbati; scda sabbati. & sic deinceps. Similiter videns gētilēs nomina suoz deoz; vel stellarū potuisse; vt dies lune; diea martis &c. Noluit imitari mores & sectā eoz; scilicet hebreoz; & gētiliū. Sed loco huius inuenit hoc nomē feria. Sed in fine septimane seruauit sabbatum; qd fecit ad figurā; qā sabbatum interpretatur requies. Et nos per totā hebdomadā; idest per totū spaciū vite nre qd currit spacio septem dierum; debemus laborare; & nitū summo conamīne; vt pueniam⁹ ad requiē & ad eternā beatitudinem. Vnusquisq; hymnus habet suā materiā. In illi qui sunt de nocte accipit materiā ipsū tēpus; idest significatiōē ipsi⁹ tēporis; scilicet vt expellat a nobis tenebras ignoratiē & viorum & informet nos virtutib⁹; & sancti spiritus charitate. In illi vero qui sunt de die accipit materiā ipsum lumen; & vult deprecari deum; vt quē ad modum illuminat nos sua claritate & splendore; sic in corpore; sic illuminet nos sancti spiritus gratia in mente. amen.

Antonius Nebriss; vnū quodq; hymnorum genus.
C Carmen est dimetrum Iābicum archilochium monocolō orthometrum. Quod canitur ad horas nocturnas certis quibusdam dieb dominicis. Hortatur christi fideles vt excusso

excusso. ~~...~~ somno surgat petitori admissi peccati veniam; & futuri praesentationem & immortalis vitae beatitudinem.

liberat.

Primo dierū oim;
 Quo mundus extat cōditus;
 Vel quo resurgens conditor
 Nos morte victa

te vitorū ad vitā & gaudiū sempiternū resurgamus in die iudicij quo bona bonis; mala malis reddētur. Descensus fiat ad lram. Ego dico dñi cū diem maiore esse alijs omnibus; quia mundus fuit conditus; & xps resurrexit eodē die; ergo habet primatū super alios dies. Ergo maior est alijs diebus. Loquere est a partibus sufficienter enumeratis vel a positione antecedentis.

O Fratres oēs surgamus in primo dierum omnium. i. in dominica die (ocys) idest citius quam in alijs diebus (quo) scilicet dominico die. (mundus extat conditus) idest factus (vel) pro. & (quo die) conditor. idest creator omnium creaturarū ex istens vita nostra sed secundum apostolum resurgens a morte (nos liberat) ab inferno vel ab potestate diaboli. (Surgamus) dico a nostris corporibus; idest a peccatis & vitijs. Et non solum modo surgamus; sed queramus per obseruationem mandatorum (piūm) idest Deum in hac nocte. (sicut nouissimus prophetam) David Deum quē fuisse sicut ipse ait. Psalmus centesimmo decimo octauo. Media nocte surgebam ad confitendum tibi & cetera. Iterum psalmo sexto. Lauabo per singulas noctes & cetera. Vnde in homilia beati Gregorij legitur de quodam qui postquam aliquantulum soporis corporis suo decussit; extra mediam noctem surgebat & vigilans per orabat; qui tandiu hoc fecit donec facta est vox de celo a domino; dicens. Peccatum tuum dimissum est tibi. Ocys & ocysime aduerbia sunt comparationis sine positio latino; sed exeunt ab ocys graece; vnde etiam est ociter pro cito; quam prompre.

Gregori.
 Ocys.
 Ocysime
 Oray.

Surgamus
 A iij

¶ Surgamus inq̄ & quæramus p̄iū (vt
audiat n̄as p̄ces) .i. orōnes p̄ vitā
dis vitis. & quæredis virtutibus (porri
gat suā dextrā) .i. auxiliū (vt nos
expiatos) .i. absolutos & purgatos
(sordibus) .i. a vitis vel a sordibus
vitiōs: reddat .i. a sordibus poloꝝ .i.
cælorum & angelorum idest ponat nos in cælo.

Nostras preces vt audiat:
Suamq̄ dextram porrigat:
Vt expiātos sordibus
Reddat polorum sedibus.

¶ Reddat inq̄ nos polorū sedibus
vt muneret supple nos (beatis do
nis) .i. donis cœlestibus (quicq̄) .i.
quicq̄ (psallimus) .i. canimus ei. f.
dñō (quietis horis) .i. horis noctis
(in sacratissimo tēpore) quo X̄ps
resurrexit (tempore) dico huius diei scilicet dñice vel muneret in sacra
tissimo tempore huius diei .i. in die iudicij quid dicitur sacratus: quia ibi
bona bonis: mala malis reddentur. Sed quia sup̄iora per nos habere neq̄
mus: vertit se nunc ad filium: & monet nos q̄ precemur ipsum quatenus
omnis libido. omnis macula & alia mala facta a nobis remoueantur.

Vt quicq̄ sacratissimo
Huius diei tempore
Horis quietis psallimus;
Donis beatis muneret.

¶ Iam postulamus te nūc o paterna
claritas (afatim) idest abundantē
(vt libido idest luxuria & mala cō
cupiscentia. libido dico (sordidās)
corpora n̄ra (& omnis actus noxi
us) idest noctius: idest omne malū
opus (absit. idest lōge sit remotum
ne animatum corpus sordescat. A
fatim aliquando cum vnico. f. scribitur. & est compositum ex a & fabi
le quasi abunde & non dicibiliter significet. & correpta ante penultima.
si vero scribatur cum duplici. ff. significat facundē. & ante penultima pro
ducit.

Iam nunc paterna claritas
Te postulamus afatim:
Absit libido sordidans
Omnisq̄ actus noxius.

Afatim.
Affatim.

¶ Et iō te postulam (ne foeda sit)
idest sordibus plena (vel lubrica)
idest labilis ad luxuriā (cōpago n̄i
corporis) idest cōiunctio n̄i corporis
& animæ: q̄ tūc dicitur foeda q̄n ca
ro p̄est virtuti. & ratio est pulchra
q̄n p̄dominat corpus. vel deprece
mur vt caro subeat mēti (p̄ quā) .i. cōpaginē (crememur) anima & corpe
idest cruciemur (acrius) idest valde acriter (ignibus) idest doloribus (a
uerni. i. inferni. Auernus d̄r ab a q̄ est sine & ver veris q̄ est delectatio
quali sine vere. i. sine delectatiōe. Auernus est locus in inferno vbi est sēp
ignis: in quo impij cremabuntur qui in hac vita p̄ immūdiā exarserūt
Additio. Auernus. Strabo. lib. v. contiguus bays lucrinus adest sinus in
tra quem auernus est: & dicitur quasi sine auibus. hoc est auis
bus in accessus ob grauitatem odoris testis est Seruius sup. vi. eneidōs.
Vbi autem est per quam auerni ignibus.) poteris dicere per quod scili
cet corpus. & ego vidi textum.

Ne foeda sit vel lubrica
Compago nostri corporis
Per quam auerni ignibus
Ipsi crememur acrius.

Strabo.
Seruius.

Ob hoc redemptor quesumus
Vt probra nostra diluas:
Vitæ perennis commoda
Nobis benigne conferas.

¶ Et quia timemus ne ignibus creme
mur (o redemptor quesumus) .i.
rogamus & cū desiderio quærimus
(ob hoc) idest p̄pter hoc (vt diluas
as n̄ra probra) idest peccā q̄ p̄brāt
idest vituperāt & maculant animā
& corpus (& cōferas) .i. concedas
(nobis cōmoda) .i. vitia perpetua
(pennis vitæ) .i. æternę glorię.

Quo carnis actu exules
Effici ipsi celibes:
Vt prestolamur cernui
Melos canamus gloriæ.

¶ (Quo) p̄ vt (exules) nos pegrini
a cœlesti patria (actu) .i. opatione
carnis: quæ admodū qui est alienus
patria d̄r exul & peregrinus: idest
lōge remotus a patriā & nos per
opa vitiosa & peccā efficiuntur exu
les a cœlesti patriā (nos ip̄s effecti)
.i. facti (celibes) .i. vitam virtuosam & cœlestem ducētes (vt p̄stolamur)
.i. expectamus & speramus (nos inq̄ cernui) .i. inclinati & oculos sursum
tenentes ad dñm (canamus) .i. p̄feramus (melos) .i. cātū ore & corde (glo
rię) .i. a. i. honorem tuę laudis. Bene enim cantant qui a bonis operibus
non cessant.

.i. facti (celibes) .i. vitam virtuosam & cœlestem ducētes (vt p̄stolamur)
.i. expectamus & speramus (nos inq̄ cernui) .i. inclinati & oculos sursum
tenentes ad dñm (canamus) .i. p̄feramus (melos) .i. cātū ore & corde (glo
rię) .i. a. i. honorem tuę laudis. Bene enim cantant qui a bonis operibus
non cessant.

Presta pater piissime
Patriq̄ compar vnice:
Cum spiritu paraclito
Regnās p̄ omne seculū. amē.

¶ Op̄issime qui piasti .i. mundasti
nos a vitis (pater) .i. o creator & au
tor omnium rerū (& o vnice) idest
Christi fili Dei viui. vnice dico (cō
par) idest equalis secundū diuinita
tē (patri) idest omnipotēt: in pug
illo cœlum & terrā continēti (tu dī
co regnans cū spiritu paraclito)
idest consolatore. (per omne seculum) .i. ante omnia secula (presta) .i. do
na nobis ea q̄ supra orauimus (amen) .i. sine fine & sine defectu. i. sine ini
tio & sine fine.

Carmen est quale illud primo dierum.
tutinas ceruis quibus dā diebus dñicis.
Et quia luce aduen
tante gallus canit: alludēs ad illud qd̄ Iesus post tertū galli
cantū Petrum respexit: cōdonationē peccatorū p̄catur.

Carmen est quale illud primo dierum.
tutinas ceruis quibus dā diebus dñicis.
Et quia luce aduen
tante gallus canit: alludēs ad illud qd̄ Iesus post tertū galli
cantū Petrum respexit: cōdonationē peccatorū p̄catur.

Æternæ rerum conditor
Noctē diēq̄q̄ regis:
Et temporum das tempora:
Vt taleus fastidium.

¶ Materia huius hymni est cōmens
datio & laudatio altissimi Dei om̄
cōditoris: q̄ eternus est. i. sine initio
& sine. Et distingue quid distat in
ter eternū p̄petuū sempiternū t̄pa
le. Aeternū est qd̄ caret p̄ncipio & fi
ne vt deus. Perpetuū habet p̄ncipiū
cum tēpore & nō habebit finem:
Sēpiternū sub tpe nec habebit finē

vt anima. Sēpiternū est qd̄ nec habuit p̄ncipiū sub tpe nec habebit finē
sicut eternū. Tale est qd̄ incipit cum tpe & habet finē: vt corpus n̄m.
Cōstrue (Æternę rerū cōditor) .i. factor. Cōdisor nomē est verbale a cō
do qd̄ cōponitur a do qd̄ proprie significat abscondo quasi in vnū inte
riorem

vt anima. Sēpiternū est qd̄ nec habuit p̄ncipiū sub tpe nec habebit finē
sicut eternū. Tale est qd̄ incipit cum tpe & habet finē: vt corpus n̄m.
Cōstrue (Æternę rerū cōditor) .i. factor. Cōdisor nomē est verbale a cō
do qd̄ cōponitur a do qd̄ proprie significat abscondo quasi in vnū inte
riorem

Aeternū.
perpetuū
Sēpiternū.
Tēpale.
differūt
Cōditōr.

Vergili. Salustii. Plinius

riorē locum do. Vergi. Scandunt rursus equū: & nota condunt in aluo. Ponitur tñ aliqui pro cōstruo quasi simul do. Salustius. Urbē Romā: sicuti ego accepi condidere atq; initio habuere troiani. Significat etiā res pono. Plī: Formicę condunt æstate fructus quibus hyeme fruuntur. Ponitur etiā p cōpono. idē. Plī. Opus cōdidit ppetuo oibus legēdū. Aliquē ēt p cōdō ac sepelio: vñ sepulchrū, cōditoriū appellat. Plī. Post conditū monumēto corpus. Idē. Tā rara in amicis fides tā parata obliuio mortuorū vt ipsi nobis debeamus cōditoria construere omniacq; heredū officio psumere. A cōdō dicit cōdicio & scribit sine. c. q̄ est q̄dā dīpositio & veluti fors fortunarū rēporū & ēt rerū. Cicero. O miserā cōdicionē ad ministrandī cōsulatus. Aurelius. Ea tēporū cōdicio erat vt ne cōqueri q̄ de de iniurijs fas esset (qui regis). i. dīponis & gubernas (noctē). i. p cō rē vel diabolū (& qui regis diē). i. iustū (& das tpa). i. dīuersitates (tēporū). i. spaciōrū huius vite (vt alleues fastidiū). i. remoueas laborē nostrū. Fastidiū a verbo fastidio fastidus deriuat q̄ significat cū fastu quodā cōtēno: fastus enim significat supbiā siue elationē cū quadā iactātia yborū & est quartē declinationis. fastus autē scēte declinatio is est. liber fastatione variat. Nā si semp nox esset: homo deficeret & periret torpore & inertia ppter tenebras: & si semp dies esset: miser homo nimis laboris studio affectus ēt periret. Et ideo dñs misertus nō iudicē & noctis spacitū posuit & æternū & temporibus tempora dedit subeunt iā. Et nota q̄ quemadmodum anni sunt quattuor partes vel quattuor tempora: eodem modo homo constat ex quattuor elementis.

Cōditio. Cicero. Aurelius

Fastidiū. Fastus.

Annus q̄ re. iiii. tēporibus constat. Hō. iiii. elementis constat.

¶ Preco diei. i. ioānes (vñ p cō diei). i. xp̄i (iā sonar). i. nūciat (diem). i. xp̄m (p cō dico puigil noctis pfundę). i. iferni pfundi (nocturna lux). i. ioānes q̄ aēte lucē surrexit: vt luce ret hoibus q̄ crāt i tenebras huius mūdi (viātibus). i. volētibus ire ad xp̄m (est segregās noctē a nocte). i. p cōm a p cōrē. q̄ q̄s vult assumit: quos vult in suo finit errore. Vel aliter cōstrue (Preco). i. dñs nō: q̄ est p mīū suis (diei). i. p̄ris (iā sonar). i. manū fectate euāgelicā p dicationē p p dicatorē. sūos: p̄ dico (puigil). i. cogno scens (noctis pfundę) culpā & (nocturna lux) supple luceet (viātibus). i. p̄sens ecc̄lia q̄ lucet in huius mūdi tenebris: & (segregans noctē). i. dīscer nens vnāquamq; animā peccatricē agentem p cōnitentiā de cōmissis (a nocte). i. ab illa peccatricē anima: que ex toto corde Deū reliquit: ita q̄ non vult eam venire ad p cōnitentiā.

¶ Hoc excitatus lucifer. i. q̄ dñs p dicāte vel ioāne (lucifer). i. verus p dicator lucē dīuine gr̄e ferens alijs (excitatus inq; soluit polū caligie). i. aīam fidelem ab omni nigredine errorū: & (hoc ois chorus errorū) gīt An. i. exercitus maligni diaboli (desertorius). i. relinquit. Desero cū est idē

Preco diei iam sonat
Noctis profunde peruigit.
Nocturna lux viantibus
Anocte noctem segregans.

Hoc excitatus lucifer
Soluūt polum caligine.
Hoc omnes errorū chorus
Viam docendi deserit.

q̄ relinquo

q̄ relinquo: q̄ si nō amplius hgero. Terēti. Si deseris nos turpimus. Hinc desertū locū appellamus inhabitatū q̄ si ab hoibus derelictū (viā nocēdi). i. Iesu excitāte. & p cōr currit ad portū. i. ad xp̄m vt ibi reqescat. & vī res boni opationis resumat. & p cōne canēte ois deceptio d taboli vī exercitus eius. Vcl chorus. i. cōuētū errorū. i. hereticorū deserit viā suā. i. maledictā sectā (nocēdi). i. faciēdi alijs nocumētū vel ipedimētū. Etiā chorus aliquē est vētus flans aduersus aglonē q̄ a grecis vocat argestos sine. h.

Desero. Terētius Desertū Corus ventus.

Hoc naua vires colligit
Pontiq; mitescunt freta
Hoc ipsa petra ecclesie
Canente culpam diluit.

git vires). i. virtutes (hoc). i. Deo (q̄) p & ipō xp̄o (freta). i. ebullitōes vīrorū (pōti). i. huius mūdi (mitescunt). i. māuescunt. & hoc. i. p xp̄m (ipm petra ecclesie). i. Petrus qui est fundamenta ecc̄lie (diluit canendo). i. flendo & p cōnitendo (culpā tring negationis: quia ter negauit dñm.

mat. xxvi

Surgamus ergo strenue
Gallus iacentes excitat:
Et somnolentos increpat:
Gallus negantes arguit.

ga sicut ille qui dormit vagus & ineptus est ad omne opus: sic anima in peccatis manens inanis efficitur Deo. & gallus arguit). i. rep̄hēdit (negātes) idest nolentes surgere de peccatis:

Gallo canente spes redit.
Aegris salus refunditur:
Mucro latronis conditur:
Lapsis fides reuertitur.

& sic gallo canente fides lapsis reuertitur.

Iesu labentes respice
Et nos videndo corrige.
Si respicis: lapsi cadunt:
Fletuq; culpa soluitur.

catū (soluit). i. purgat (fletu) idest lachrymarum gemitū. Additio. Fletuq; c̄pa soluit. melius diceret fletuq; c̄pa y t̄t̄. i. cōmutat in veniam.

Labātes. emēdat Anto. Lapsus cadunt se gēdū t̄nquit An tonius.

¶ Et quoniam gallo canente spes redit. O Iesu saluator mūdi (respice) s. mia tua (labētes) i peccis (& nos vidēdo). i. miscrendo (corrige). i. castiga nos (si respicis). i. si misere ris (lapsos). i. labentes quia peccis resurgunt (peccata cadunt) idest de lentur (q̄) pro & (culpa) idest peccatū (soluit). i. purgat (fletu) idest lachrymarum gemitū.

Et peccata

Tu lux refulge sensibus:
Mentisq; somnum discute:
Te nostra vox primū sonet:
Et ore psallam tibi.

Et peccata cadunt (si respicis) .i. remittuntur ideo (O tu lux) idest o tu xpe qutes lux mūdi Ioānis pmo illumina nras mentes (refulge sensibus) .i. illumina nras mētes (& discute) .i. remoue (somnū mentis) .i. peccatū & toror pēnā: & hoc ad honorē tuū scilicet (vt nra vox sonet)

.i. laudet (te) idest nomē tuū: (o Chriſte primū idest maxime (& psallamus) .i. applaudamus (ore) scilicet voce & corde (tibi) .i. ad honorē tuū.

Carmen est sapphicum endecasyllabum orthometrum monocholon tetrastophon. Canitur ad horas nocturnas certis quibusdam diebus domnicis. Hortatur Christianos ad laudes diuinas vt consequamur vitam æternam.

Nocte surgentes vigilem⁹
Omnes:
Semper in psalmis meditemur atq;
Viribus totis dño canamus
Dulciter hymnos.

In hoc hymno nos hortando admonet Gregorius: vt quamdiu in hoc mundo laboramus ne nocte .i. peccatō subditī simus. sed cum omnī studio p executione bonorum operū vigilemus: qā si vigilia nra soli deo intēdēp fuerit prouida ad aures Dei pculdubio perueniet. Materia huius hymni est laudatio nominis Dei & ipsi totius viribus de

cantare laudes & hymnos. intētio vt surgamus de vitijs & adhareamus virtutibus. Distingamus ergo sic. (O frēs nos omnes surgentes nocte) idest de peccato (vigilemus) .i. p seueremus in Dei laude (semper) .i. sine fine (in psalmis) .i. in bonis opibus (meditemur) .i. p seueremus vigiliādo (& canamus) .i. psoluamus (dño) .i. saluato rī nro (dulciter) .i. suauiter (hymnos) .i. laudes: f. (totis viribus) .i. animo & corpe. Vigilare em debemus sine fine: qā nescimus qū veniet dñs an mane: an sero: an media nocte. Nocte dixit qā de nocte venit ihs. s. nubibus. i. in velamine carnis q fuit quasi nox qū incarnatus fuit de brā virgine: qā Deitas latebat in carne. & ideo nocte. i. in hac p sēte vita: vigilare debemus: & nō tota nocte dormire qā in nocte venit dñs. Vñ dñ. Vigilate qā nescitis diem neq; horā. Et ideo vigilemus in p sēris & in aduersis: nō desinētes aut bona opa interumpentes & omittētes lassemus: sed iugiter & indefesse Deo seruiamus. Vnde nō qui inceperit: sed qui perseuerauerit vsq; in finem saluus erit. Inchoata enim virtus non perficitur: nisi ad finem perducatur.

Mat. xv

Vt pio regi pariter canentes
Cū suis sc̄tis mareamur aula
Ingredi coeli simul & brām
Ducere vitam.

Canamus hymnos (vt nos canentes) .i. laudes psoluētes (pio regi) .i. xpo (piter) .i. corpe & anima mereamur ingredi (aulā coeli) .i. regnū eterne beatitudinis. Aule domus dñi regis siue principū (& ducere) .i. habere simul vitam æternam vel (beatam) idest puram vel sanctam.

Præstet

Præstet hoc nobis deitas beata
Patris ac nati pariterq; sancti
Spiritus. cui⁹ reboatin omni
Gloria mundo.

Dixi qd debemus canere p regi: vt mereamur coeli ingredi iuuant (& beata deitas) idest deus vnus scilicet pater & filius & spiritus factus (præstet) .i. donet nobis (hoc) .i. q supra orauimus (glorię cuius) .i. laus cuius deitatis (reboat) .i. reso

nat. Vergilius. Reboant silueq; & magnus olympus (in omni mūdo) .i. vbi cunq; vnde dicitur. Quicquid in mundo fit per ipsius fabricationē fit scilicet domini: per quem deum & in quō sunt omnia. Omnia enim illi soli famulantur. Cælum & terram ego implebo dicit dominus.

Vergili⁹

Carmen est quale illud nocte surgentes. Canit ad laudes matutinas certis quibusdam dieb⁹ dñicis. Christianos excitat sub lucem: vt dei misericordiam implorent.

Cce iā noctis tenuatur vmbra:
Lucis aurora rutilans coruscat.

Viribus totis rogitemus oēs
Cuncti potentem:

Materia huius hymni est miseratio Christi & cōtinuat hymno superius dicto sic qui surreximus nocte: idest de peccato cauēdo. Nox depōnit & ecce dies appropinquat: quia sicut ille qui gallo canēte in nocturnis horis iter dispōit agere: .i. inchoat. sic ille qui in nocte huius mūdi ad celestia ire desiderat gallo canente: idest predicatore predicāte surgit & iter incipit per bonam

opationē. Cōstrue (Ecce vmbra) .i. ignorantia vel obscuritas (noctis) .i. diaboli (iā tenuat) idest annihilat (aurora lucis) .i. xps p̄ris cognitio. Aurora ab aura dicitur: quia tūc aer incipit splēdescere. Aura enim splēdore significat. Verg. Discolor. vñ aurip ramos aura refulsit. Horatius: Tua re taret aura maritos. Hinc aurū deducit p splēdore eiusdē metalli. Aliq; qñ ēt aura p vto ponitur. Vergi. At illidulcis cōpositis sperabat crinibus aura. Ponitur etiam pro assiduo & fauore. Idem. Nunc quoq; iam nimium gaudens popularibus auris (rutilans) .i. splendore emittens (coruscat) .i. splendet. Vnde Vergi. Pēnisq; coruscant. i. splendent. Et nota q sicut aurora depellit noctem: sic Christus deuincit diabolū quia Christus est princeps nostre humanitatis (aurora) .i. xps .i. quasi aureum colorem habens: quia coruscat ideo (rogitemus omnes) .i. deprecemur. Rogitare verbum est frequentatiuum a rogo rogas. & significat frequēter & cum attentione rogare (viribus totis) .i. cu omnibus viribus animæ & corporis (cuncti potentem) quia omnia in sua potestate sunt.

Aurora.

Vergili.

Horatius.

Rogitare.

(Vt deus noster miseratus nostri) .i. quia miserēdo nos redemit (pellat) .i. remoueat (omnem lāgorem) .i. omne peccatum. Lāgor proprie est idē Langor q torpor & inertia. Vnde. Cice. Nihil aut māgis cauendum est q ne languori se desidēq; dedat. Et pellendo peccatum (tribuat salutem) .i. vitam corporis & animę: quia per dei grām nō pprijs meritis vita datur. (donec ergo nobis pietate pris) idest ipsius misericordia (salutem) .i. incolūmitatem

Langor.

Cicero.

Vergil.

mitatem aliquando tamen ponitur p remedio. Vergl. Vna salus victis nullā sperare salutē. Inde uentunt saluter salutaris & saluber. vel magis uisitate salubris qd prebet sanitatē. vñ aerē cibum potū locū: multa q̄ hmōi dicimus saluifera salutaria & salubria (regna pollorū. i. aulam coelorum. Preget hoc nobis & cetera.

Vt deus noster miserat omnē Pellat langorē: tribuat salutē; Donet & nobis pietate p̄is Regna polorum,

Additio. Pellat langorem de ratione versus non potest esse langor: sed angorem .i. corporis & anime cruciatum siue angustiam. Carmen est quale illud primo dierum. Canitur hora diei prima orto iam sole. Monet nos petere a Deo gratiam; ut per totum diem abstinemus nos a peccatis; ut possimus illum rectius laudare.

¶ Materia huius hymni est de precatio ad dñm ut orto sydere. i. xpo dignetur nos segregare a vitijs & nos induendo virtutibus: repellat superbiam: & nos faciat humiles. & quoniam umbram noctis. i. peccatum recessit a nobis: ideo lux vera. i. Christus iam habitat in cordibus nr̄is. Cōstruē sic (sydere tam lucis) orto .i. xpo nato: qui refulsit in mundo sicut sol iusticie: quia redimendo eripuit nos de tenebris & umbra mortis: id est a peccato (nos supplices) id est humiles (precemur Deum) id est valde oremus ad Deum (ut in diurnis actibus) .i. assiduis bonis operibus (seruet nos a noctibus) .i. custodiat & protegat nos a peccatis & omnibus aduersis.

Am Lucis orto sydere Deum precemur supplices: Vt in diurnis actibus Nos seruet a nocentibus.

¶ Dico ut nos seruet a nocentibus gratia Christi (refrenans) .i. compescens linguam & (temperet eam horror lītis) .i. cōtentio vel seductio diaboli (insonet) .i. in nra corda sonet (visum fouendo contegat. i. nutriendo & regulando concupiscentias nostras: & visum sic protegat & dirigat (ne vanitates hauriat) .i. ne videamus ea que videnda nō sunt: & non solum visus oculorum sit mundatus: sed etiam cordis gaudium vanitatis non hauriamus & in delectationibus & concupiscentijs nō gaudeamus. vnde dominus ait. Non mihi potest viuere: qui nō sūt mortui mundo & estimamus enim temere si deo & mundo. volumus perfrui. & alibi. Nō est cōuentio Christi ad Beial. Diabolus enim & Deus non bene conueniunt: nec in vna sede morantur. Et Deus in euangelio. Nemo

Linguam refrenans temperet Ne lītis horror insonet: Vt in fouendo contegat: Ne vanitates hauriat.

Nemo. Nemo potest duobus dominis seruire Deo. f. mammonē .i. pecunia male acquisitē & diuitijs. Et nota q̄ inter amorem Dei & huius mundi hęc est differentia: q̄ amor huius mundi in principio dulcis esse videtur: sed finem habet amicum. Vnde ecclesiastes. Nouissima autem eius amara sicut absinthiū. Amor Dei ab amaritudine incipit: sed vltima eius dulcissime plena. sunt hęc est salutaris mansio. f. Deus. hęc sunt tabernacula iustorū: in quibus vox letitie & exultationis sonat semp. vbi beati habitabunt. cuius decorem p̄pheta concupiuit. cuius habitatonem optauit. cuius desiderio flagrauit.

Amor duplex. f. mundi & Dei: & distingerunt.

Sint pura cordis intima: Abstinet & vecordia: Carnisterat superbiam Potus cibi q̄ parcitas.

¶ habeamus parcatatem cibi & potus omnia contrarium supradicta nobis eueniet: nec poterimus refrenare linguam nr̄am nec nra intima erūt pura. sed fordida: & horror lītis eis associabitur. & sic per hęc & cetera mala condemnabimur.

Vt cum dies abscesserit Noctē p̄ fors reduxerit Mundi per abstinentiam Ipsicanamus gloriam.

¶ (Intima cordis sint pura) .i. munda a mala cogitatione (& vecordia) .i. stultitia que facit hominē vecordem esse (abstinet) .i. absit a nobis procul (q̄) pro & (parcitas) .i. abstinentia cibi & potus (terat) .i. imminuat (superbiam carnis) .i. peccatum & stimulos eius: quia nisi

¶ Vt cum dies abscesserit mala opera (q̄) p̄ (& fors) .i. diuina dispensatio. vel fors. i. diabolus: vel sol per sui abstinentiam (reduxit noctē) .i. peccatū: quia nil aliud est dies q̄ illuminatio solis p̄ aerē vel aerē sole percussus. noctem incipit .i. peccatum nos per abstinentiam vitiorum (mundi) .i. presentis seculi purificati (canamus gloriam) (scilicet sempiternā) (ipsi) .i. Deo. Et gaudeamus gloriam Deo & hoc tunc.

Abstinentia est scilicet abstinentia cibā diuini temporis: non preuenire.

Deo patri sit gloria Eiusq̄ soli filio: Cum spiritu paraclito Etnunc & in p̄petuū. Amē.

¶ Refferamus gloriā Deo & hoc itur dico: quia tot & tanta cōtulit nobis: quia peccatū precessit & a morte liberauit nos & ad vltimū nos in fi

nos collocauit & suscepit. (Gloria .i. laus fit Deo patri (q̄) pro & (cui soli filio) .i. vnico Iesu Christo. & hoc (cum spū paraclito) .i. cōsolatore. Spū sanctus dicitur cōsolator .i. aduocatus primus: ideo quia discipulorū corda que fuerūt mœsta de morte Christi reddidit cōsolationē (& nunc) id est in presenti (& in perpetuum) id est sine fine. Amen.

Carmen est quale superius Canitur hora diei tertia. Quia ut Actuum capitulo secūdo scribitur Spiritus sanctus sub specie ignis diffusus est in Christi discipulos. Itaq̄ & nos petimus ut inflammati charitate Deū & p̄ximos amemus. Nuoc sancte

Vnc sancte no-
bis spiritus
Vnū p̄ri cū filio:
Dignare prom-
ptus ingeri
Nostro refusus pectori.

inflamavit apostolos hora tertia: sic dignetur ingeri cordibus n̄ris vel in-
fundī vt mereamur deū vere laudare: & hoc est. (O sancte spūs) tu dico
(p̄mptus). i. paratus ad p̄grendū & cōsolādū. q̄es vnus vel vnū). i. vni
us substātiē (p̄ri cum filio) dignare (ingeri). i. infundī nobis (nūc). i. ad
huc. sed tā dico tu (spūs refusus n̄ro pectori). i. fundas nobis sp̄m sanctū
vel simus repleti te spū sc̄tō vt cōsequimur remissionē peccatorū vel (vnus
aut vnū p̄ri cū filio) in essentia vel in potestate. Vnus dicitur per quandam
essentiam trium personarum. vnū pertinet ad substantiam: nō ad perso-
nā. & hoc est quod dicitur vnū patri cum filio.

Os lingua: mens: sensus: vigor:
Confessione: personēt;
Flammescat igne charitas
Accēdat ardor proximos.

Os & lingua pertinent ad corpus:
mens vero ad animā: & sensus ab v-
troq; p̄cedit: ad similitudinē. eodē
modo pertinet spiritus. sanctus ad
vtrūq;: sicut p̄m & filiū: q̄m ab v-
troq; p̄cedit. Et tamē non tres d̄i:
sed vnus est deus. Et nota q̄ in sole
tria sunt. i. sphaera: claritas: & calor.

Quo v-
nus sit de-
us & non
tres dij.

Sphaera solis naturaliter splēdēs est & calēs. Sūmus p̄ naturaliter sapiēs
est & amans. Sphaera solis & splēdor & calor nō sunt tres soles: sed vnus
sol. Sūmus p̄ & sapiētia & amor eius nō sūt tres d̄i: sed vnus est deus. In
sphaera solis ignea: p̄m intelligere debemus: in splēdore filiū: in calore sp̄i-
ritū sanctū (Os lingua). i. corpus & mens (i. anima sensus). i. vterq; .i.
corpus & anima (vigor). i. virtus (personēt). i. credēs vel cōfiteant̄ (con-
fessione). i. trinitatē. i. p̄m & filiū & sp̄m sanctū esse vnū deū (charitas).
.i. amor dei & proximi (flammescat). i. ardeat in nobis (igne) supple. sanctū
spūs (ardor) suę charitatis (accendat). i. illuminet spūali amore (prox-
imos). i. amorem dei desiderantes.

Carmen est quale superius. Canitur hora diei sexta quo
tempore est maximus diei calor. Itaq; temporis occa-
sione petit tēperari in nobis cholera: quę est ire; sedis.

Etōr potens/ve-
rax deus:
Qui tēperas re-
rum vices:
Splēdormane in-
struis.

Etignibus meridiem.

Materia huius hymni sumitur p̄
qlitates & diuersitates aēris & tē-
poris ex hoc scilicet q̄ maximus ca-
lor solet esse aliq̄m in meridie: & q̄
q̄ solet nocere anime & corpori. vñ
deum rogare debemus vt in nobis
extinguat flāmas vitiorū nostrorū:
& tribuat nobis suam charitatem
in cordibus nostris. Et non solum
hora tertia deum rogare debemus
sed etiam

sed etiam sexta hora in qua Adam eiectus fuit de paradiso per superbiam
vt vnde per transgressionem fuit eiectus: illuc redeamus per bonam opes-
rationem x̄po annuente: qui eadem hora in cruce positus fuit. O tu (res-
rationem x̄po annuente: qui eadem hora in cruce positus fuit. O tu (res-
ctor) qui regis omnia (potens). i. qui potens omnia facere q̄ vis: q̄a ma-
nus tua potentia: & in ea oīs potestas & fortitudo (verax deus) qui nun-
q̄ mentiris: quia tu ipse veritas es & verax in verbis & p̄missis tuis que
nunq̄ fallunt (qui temperas). i. qui mitigas (vices). i. vicissitudines rerū
(instruis mane). i. incipientes bona opera facere (splendore solis). i. lumi-
ne (& instruis meridiem ignibus). i. calore scilicet charitate.

Extingue flāmas litium:
Aufer calorem noxium:
Confer salutem corporum:
Veramq; pacem cordium.

nus calor & sol vitę eterne (confer) scilicet salutem nobis (corporū)
& aliam (q̄) p̄ & pacem cordium). i. animorum (verā). i. nō fictā.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur hora diei
nona. cum deus inuariabilis sit: dederit tamē tēporib;
lucis v̄ritatem. petit. vt vesper idest finis vitę nostrę
sit lucidus & sine mentis perturbatione: vt in fide Chri-
sti orientes: vitam æternam consequamur.

Rerum deus tenax vigor
Inmotus in tēpore manens:
Lucis diurnę tempora
Successibus determinans:

sub posteritate tua & pietate (vigor). i. virtus (rerum permanens in te im-
motus). i. non variabilis: quia nunq̄ in seipso mouetur (determinans)
.i. diuidens (tēpore lucis diurnę). i. quotidianę (successibus). i. quibuslibet
distinctionibus.

Largire clarum vespere:
Quo vita nūc decidat:
Sed premium mortis sacrę
Perennis inestet gloria.

ffionem peccatorum.

Et quia hæc dicta facis (largire)
idest concede (clarum vespere). i.
finem nostrę vitę & exitum (quo)
pro vt nostra vita (nūc) decidat)
.i. non cadat in aliq̄ grauē pctō (sed
pennis gl̄ia) idest illa quę est sine fi-
ne existens supple (premium) amor-
tis sacrę (inestet nobis) per remi-
ssionem peccatorum.

In hora
nona x̄ps
migravit
de hoc mū-
do ad pa-

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur hora vespertina. Comemorata lucis creatione: eiusque officio in statu nocte per quam intelligimus peccatum ignorantiis. petit gratiam qua pre muniamur a peccatis & optemus aeterna.

Materia huius hymni est iuuocatio qua facit beatus Gregorius ad dominum: vt sicut precepit mane iun- ctu vespere vocari diem: ita vt au- diat preces nras & commendat die dñi cu per opus qd' quotidie factu est in eodem die: vt ibi. Fiat lux & facta est lux. (Optime creator lucis) id est filij tui vel angelorum (iferens .i. tribuens (lucem) .i. filij tui (dieru apostolorum tuorum: qui dies vocant (paras originem) .i. qñ dixisti fiat lux. .i. initiu (noue lucis primo rdjs mudi) .i. apostoli qui lux interpretatur vn dñ. Vos estis lux in ista vita illustrantes omnia. Vos estis sal terre cõdientes moru temperantiã: ipsi apostoli pastores sunt populoru omnia conseruantes.

Et tu qui precipis mane iunctu vespere vocari diem. id est die & nocte q est dies naturalis. vn dictu est. Factu est vespere & mane dies vnus. Vel aliter. Tu qui precipis mane iun- ctu vespere vocari diem. id est deitatem iunctam carni ne q obfcura est vt vespere (vocari diem) .i. xpm q est verus dies (tenu chaos) .i. nox & pctm & obscuritas vitiu (illabit) .i. cadit in nos. Et ideo (audi preces) nostras (cum fletibus) id est cum de- siderijs lachrymarum.

Dico audi preces nras & quare (ne mes) .i. ania nra sit poderata (crimine) .i. pctõ vitiu. & hoc est qd' dicit (ne mes grauata) .i. poderosa vt oppssa (crimine) .i. pctõ (sit exul) .i. alienata (munere) .i. dono aeterne beatitudinis (vite) .i. xpi qui est vita (dum mens nil perenne cogitat) .i. perpetuum. (sed illigat) id est illa queat sese culpis vitiu.

Ergo & nos debemus accipere xpm vel eterna bñtudine. & vt hoc fiat mes (pullet) id est inquirat (initiu celoru) .i. xpm. (tollat) .i. acquirat (vitale pmu) beatitudinẽ. ergo (vitemus omne noxiu) .i. omne peccatu quantum ad corpus (purgenus omne pessimu) id est omne peccatu quantum ad animam.

Lucis creator optime
Primo rdjs lucis noue
Mundi parans originem.

Qui mane iunctum vespere
Diem vocari precipis;
Tenu chaos illabitur;
Audi preces cum fletibus.

Ne mens gratiata crimine
Vite sit exul munere;
Dum nil perenne cogitat;
Seseq culpis illigat.

Caelorum pulset intimum;
Vitale tollat premium;
Vitemus omne noxiu;
Purgemus omne pessimu.

Additio

Additio. Et nota q omne pessimu non dñ latine: teste valla: quia omnis nuncq iungit superlatiuo sed positiuo & comparatiuo vt ois sapiens vel sapientior: ideoq dicendum erat pessimum quidq: secundu medios latinu sermonis autores.

Carmẽ est qle illud primo dieru. Canitur horis diei cõpletis. Imploras diuinã tutelam: petit ne per noctis in somnia le- mures mentibus nostris incurfantes/occurrant.

Materia huius hymni est de- precari in cõceptione noctis: vt sicut deprecamur deũ in cõceptione diei: vt custodiat nos p totã die ita in ceptione noctis: vt nos custodiat p totã noctẽ deũ precamur. (O reru creator poscimus) .i. petimus (te ante terminu lucis) .i. anteq de mũ

Telucis ante terminum
Rerum creator poscimus;
Vt solis clementia
Sis presul ac custodia.

do exeamus vel anteq dies recedat. vt sis psul. i. custos vel speculator. ac custodia. vel sis psul ad custodiendã. i. ad custodiendum animam.

Procul recedant somnia;
Etnoxtium phantasmata.
Hostemq nostru cõprime;
Ne polluantur corpora.

Dico sis psul ad custodiã: vt (p- cul recedant somnia) .i. lãge sint a nobis remotẽ illusiones demonũ vt pñg dlectatões carnis. & (phantasma ta noctiu) .i. occulte deceptiõis vt suggestiões & noctiu apparitiõ nes. i. maligno spũm. Phantasma ta est vana in sonis visio & nihil ve

ri significat. Vñ phantasmaticus. i. imaginatiuus. nox autẽ diuidit in sex partes. s. sero siue vespere. cõticiniu: in tẽpestu: galliciniu: crepusculu: ma- ne. Sero est qñ nox imminet illud. s. tẽpus qd' sequit solẽ occidẽtẽ qd' etiã heperus dñ ab illa stella post solẽ oriẽtẽ. Cõticiniu est hora qñ hoies cu bitu pgunt. In tẽpestu est. qñ nihil opatur & est cõmunis hora gescendi. oim: mediu tẽpus inter galliciniu & cõticiniu. Galliciniu est qñ gal- li mittunt voces. Crepusculum est qñ dubium est inter die & noctem. Mane est qñ aurora apparet & (comprime nrm hostem) .i. diabolũ vel carnem (ne corpa nra polluantur) scilicet malo vel corporali pollutione.

Carmen est cacometru simile tamen dimetro iambico. Cani- tur in quadragesima horis diei completis; & petit ne per instantis noctis tenebras illudamur; quietem nobis placidam tribui.

Materia huius hymni est q deprecare debemus Deum. Vt det nobis quietam noctem & defendat a perfido hoste: & oculi sic somnu capiant q cor ad Deum semper vi- gilet. O Christe qui es lux ange- loru & illuminator oim scõru: vn ipe dixit. Ego sũ lux mudi & dies est

B ij Christus

Christus qui illuminat omnem diem. & parat omnem lucem. Cum autem mirabile est: quia sicut pater est lux & filius & spiritus sanctus sic lux: non tamen tres luces. sed pater est filius & spiritus sanctus vna & in separabilis est lux. sicut in hac dictione que est lux. sunt tres littere & vnus sonus: cui ad significationem ipsius sensus aliquid addi vel minui non potest: sic quocumque tres persone sint: est vna deitas: cui naturaliter addi vel minui nihil potest. Non enim deus tres luces est: quia si verum esset: iam lux vna non esset. Nam quicquid corporaliter diuidi potest in illa substantia que diuersitatem patitur: non potest dici vnum & (detegis). i. apis (tenebras). i. vntias (noctis. i. diaboli & crederis lumen lucis idest patris. tu dico (predicans) idest promittens apostolis (beatum lumen) idest spiritum sanctum.

Precamur sancte domine:
Defende nos in hac nocte:
Sit nobis in te requies:
Noctem quietam tribue.

cum in coelesti regno. & (tribue). i. concede (quietam noctem) idest tranquillam & securam.

Ne grauis somnus irruat.
Nec hostis nos surripiat:
Nec caro illi consentiens
Nos tibi reos statuatur.

Ne grauis somnus). i. ne graue peccatum: vel delectatio peccati (irruat) idest opprimat nos (nec hostis) idest diabolus (surripiat). i. fraudulenter decipiat nos (nec caro) non istra illi consentiens (scilicet diabolus) in peccato (nos reos statuatur). i. faciat esse culpabiles (tibi) idest domino: quia dominus noster est secundum naturam.

Oculi somnum capiant:
Cor ad te semper vigilet:
Dextera tua protegat
Famulos: qui te diligunt.

Quamuis dico que grauis somnus non irruat: tamen non dico que oculi somnum non capiant: imo aliquantulum capiunt ut hic (oculi somnum capiant). i. aliquantulum capiunt ut corpus relaxetur (cor). i. mens semper vigilet ad te (& o tu domine (dextera tua) idest auxilium). i. tuum (protegat famulos: scilicet: qui te diligunt.

Defensor noster aspice:
Insidiantes reprime:
Guberna tyos famulos
Quos sanguine mercatus es.

Defensor noster aspice). i. nos (& reprime insidiantes). i. demones qui semper insidiantur nobis: & que maligni spiritus semper sint parati insidianti nobis & nocere: & anias iugulari deo petimus ut deus eos reprimat & restringat: ne nocere valeant. Et notandum que maligni spiritus tres habent habitationes

Ut actuum sequentium
Tu sancte sis exordium.

idest principium nostrorum (actuum sequentium) ut omnis nostra actio a te semper incipiat. & per te incepta finiatur.

Cedant tenebre lumini
Et nox diurno syderi:
Ut culpa quam nox intulit:
Lucis labescat munere.

primum) idest maxie super omnia (ardor) idest amor mentis nostre (ambiat). i. desideret te & ad quid (ut tu sancte) pater (isis exordium) idest locum dent (lumini) idest Christo (nox) supple cedat (diurno syderi) idest soli (ut culpa) idest peccatum (quam nox intulit) nobis. i. diabolus (labescat). i. euanescat (munere). i. gratia (lucis). i. christi vel spiritus sancti.

Precamur idem supplices:
Noxas ut omnes amputes:
Ut ore te canentium:
Lauderis imperpetuum

Nos supplices) idest humiles (precamur idem). i. illud & ad quid (ut amputes). i. auferas (omnes noxas). i. omnia peccata & vitia ut lauderis in perpetuum ore canentium te.

Carmen est quale illud primo dierum.
Canitur feria secunda
ad laudes matutinas aduentante luce: filium qui est splendor patri: deinde patrem ipsum multa petens implorat.

Splendor paterne glorie
De luce lucem proferens:
Lux lucis & fons luminis
Dies diem illuminans:

Materia huius hymni est patris & filii & spiritus sancti credulitas: que tamen pater sit in silio & filius in prece & spiritus sanctus procedens ab utroque. Et ad Hebraeos per hanc credulitatem rogamus ut confirmet. i. conferat nobis suam gratiam: ut sit nobis cibus & potus. (O christe que es splendor patris glorie). i. patris: quia per patrem glorificatur (proferens lucem) idest spiritum sanctum (de luce) idest de patre vel (proferens) idest manifestans (lucem). i. te ipsum eternam lucem venientem in hunc mundum de luce paterna. (O lux idest filius lucis idest patris & (fons & origo luminis) scilicet spiritus sancti (tu dies illuminans diem) idest: quos predicatione illorum apostolorum facis illuminari.

Verusque sol illabere:
Micans nitore perpetuo
Iubarque sancti spiritus
Infunde nostris sensibus.

Et o tu christe qui es (verus sol illabere). i. descende (micans nitore perpetuo) idest perpetuo lumine eterno (& infunde) idest mitte (iubar) idest splendorem spiritus sancti (nostris sensibus) idest nostris membris: ut non solum vocemus te filium & patrem.

¶ Et non solū vocemus te filiū (vo-
tis vocemus) id est deprecemur cūm
desiderio vocemus inq̄ (te p̄rem pe-
rēnis gr̄ie). i. p̄petuē: quia infinita
erit: & vocemus (vt p̄ potētis gr̄e
religet). i. restringat vlt̄ mittat in ex-
xilium (culpam lubricam). i. libidi-
nem q̄ facit hominem cito labi de bono ad malum. statu innocētis ad
statum culpe.

¶ Dixi inuocemus & quare? vt pas-
ter (informet). i. componat (actus
strēnuos). i. honestos: scilicet bōas
operationes (& retūdat). i. frangat
dentē). i. fortitudinē (inuidi). i. dia-
boli. Nā quēadmodū aliquis mōr-
det efcā: ita diabolus mordet & se-
ducit christianos operādo mala in
eis (& secundet) id est faciat prosperos (casus nostros asperos) scilicet ca-
stigando nos septissime faciat secundare (donet nobis gr̄am gerendi) .i.
patiendi eosdem casus asperos.

¶ Modocōuertit se ad fides. q. d. fili-
us infundat in nobis iubar facti spi-
ritus & actus n̄os dirigat & (gu-
bernet mentem). i. animā n̄am (&
regat) eam castam in fide catholica
fidelis corpore) sanctę ecclesię vt fi-
des nostra (ferueat) id est ardeat (ca-
lore) charitatis vel amore spiritus
sancti (nesciat venena) id est hereses (fraudis) id est diaboli.

¶ Vt mens sit nescia fraudis (Xps.
sit nobis cibus) id est p̄dicatio dei
q̄ reficiat nos: id est mentes nostras
vt cibus reficit corpus: & hac cō-
mestione: id est p̄dicatione: habea-
mus potum id est fidem. Fides est
charitas p̄dicatiōis (q̄) pro &: chri-
stus sit cibus celestis (& fides) sei-
licet catholica sit noster potus (letus) id est alacres vel hilares (bibamus fo-
briam ebrietatem) id est temperatam. i. infusionē spiritus sancti: vt nos
seruet a peccō & ebrietas sp̄s est sobria. i. tēperata & modesta. quia ho-
mines inflammat amore dei: & seruat ab amore peccati: quia sicut ille qui
est ebrius obuiōni tradit omnia nec recordatur. sic qui est plenus sp̄s
tu sancto vel gratia spiritus sancti omnia mundana obliuiscitur.

¶ Hic dies. i. p̄sens vita (letus tran-
seat). i. exterminetur (letus dies). i.
adueniat ad nos (& pudor). i. casti-
tas sit (vt diluculum). i. vt aurora lu-
ceat (fides sit velut meridies) & fer-

Votis vocemuste patrem
Patrem perennis glorie
Pater potentis gratie
Culpam religet lubricam.

Informet actus strenuos
Dentē retundat inuidi:
Casus secundet asperos
Donet gerendi gratiam.

Mentem gubernet & regat
Castam fideli corpore:
Fides calore ferueat:
Fraudis venena nesciat.

Christusq; nobis sit cibus:
Potusq; noster sit fides.
Leti bibamus sobrie
Ebrietatem spiritus.

Letus dies hic transeat
Pudor sit vt diluculum

Fides

Fides sit: vt meridies.
Crepusculum mens nesciat.

Aurora cursus prouehit:
Aurora totus prodeat
In patre totus filius
Et totus in verbo pater.

¶ Additio. Memini videre textum sic.
spiritus sanctus p̄moueat recursus nostros ad Deum.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur feria tertia
ad nocturnas horas per noctis tenebras: petit a christo qui
est vera lux: vt ignorantię tenebras; & somni desidīa a no-
bis discutiat.

Confors paterni luminis
Lux ipse lucis & dies:
Noctē canēdo rumpimus:
Assiste postulantibus.

tum mundum illuminauit. O x̄p̄e (consors). i. equalis vel conscius eius
nature: qui est pater: quia vnū est nomen patris & filij & sp̄s sancti (pa-
terni luminis) tu inq̄ christe consors luminis (tu ipse lux). i. filius q̄ lux
est Ioānis. i. (lucis). i. p̄ris (& dies) dierum vel omnium luminū (rumpi-
mus noctem) id est peccatum (canēdo) id est laudādo te. & ideo (assiste po-
stulantibus) tecum precibus.

Aufer tenebras mentium:
Fuga cateruas demonum:
Expelle somnolentiam:
Ne pigritantes obruat.
Sic christe nobis omnibus
Indulgeas credentibus:
Vt profitexorantibus:
Quod p̄cinentes pfallimus.

¶ Carmē est q̄le illud primo dierū. Canit ad laudes matutinas feria
iij. Quod quēadmodū gallus nos a somno excitat: ita &
christus a f̄cordia, deinde x̄p̄i misericordia in implorat.

Ales diei

ueat amore spiritus sancti sicut me-
ridies feruet: etiam (mens crepus-
culum nesciat). i. peccatū: quia cre-
pusculum est (lucis) id est diei finis
& noctis principium.
¶ Aurora. i. p̄r) p̄uehit cursus). i.
ducat filium (suum ad sui superiora
(aurora prodeat) id est manifeste
tur totus in substantia deitatis. ga-
tur totus in substantia deitatis. totus est
in patre (& pater totus in verbo)
.i. in filio quia totus est vnus deus.

¶ Materia huius hymni est resurre-
ctio noctis. & sicut nos surgēdo rū-
pimus noctē: ita x̄p̄s surgēdo rū-
pit mortē (id est vicit peccatū. vel si-
cut dies adueniens noctis vmbra
effugat: sic adueniente vero lumine
.i. christo: p̄c christus vitiōis id est
peccatoris tenebras effugauit & to-

¶ Aufer tenebras) id est ignorāti-
as mentium n̄arum (fuga cateruas de-
monū). i. turbas malignōs sp̄um
(expelle somnolentiā). i. aīme pigritiā:
ne illa somnolentia. i. peccōs dormi-
tio vel negligētia (obruat). i. p̄cipi-
tet (pigritates). i. p̄ctis dormiētes.
¶ Sic. i. talis (o x̄p̄e indulgeas). i. m̄-
sereris (oibus credentibus nobis):
(vt qd̄ p̄cinentes). i. laudātes (psalli-
mus) ore. i. & corde (p̄sit exoranti-
bus). i. p̄ficiat nobis deprecantibus.

A Les diei nuncius
Luce p̄p̄inquā p̄cinit:
Nos excitator mentium
Iam christus ad vitam vocat.

¶ Materia huius hymni est exhortatio x̄p̄i ad nos vt surgamus a vitijs & adheremus virtutibus: & p̄mittit exemplum altis .i. galli. sicut enim galli c̄atus nos excitat vel vocat ad diem venientem: sic x̄p̄s excitat mentes n̄ras & vocat nos per scripturas sacras ad opa virtuosa p̄nuncians q̄ in p̄ximo est venturus: eius vero aduentus tempus ignoratur. vnde benedicitur. Surgite & vigilate: quia nescitis diem neq̄ horam. &c. (Ales) .i. gallus nuncius diei ei p̄cinit. .i. p̄dicit (lucem) .i. diem nobis (propinquā. Christus excitator mentium) n̄rarum (vocat nos ad vitam iū) .i. iā ad se vocat nos.

Auferte clamat lectulos
Aegros sopore desides:
Castiq̄ recti ac sobrii
Vigilate etiam sum p̄ximus.

¶ Christus (clamat) idest vocat & p̄cipit nobis dicens (o desides) .i. o pigri (auferte) idest relinque lectulos egros) .i. carnalitē vel corda vestra (sopore) .i. peccato. irretitam aut in sequētes libidinē. erigilate caste postulantes (recte) non tortuose (sobrie) non ebrie. Et bene debetis facere hoc: quia ego (x̄p̄s iam proximus sum) vobis. Vel secū dum aliam litteram. o (casti) anima & corpore & o (recti) verbo & opere (sobrii) .i. temperati cibo & potu (vigilate etiam sum proximus.

Iesum sciamus vocibus:
Fientes precantes sobrie
Intenta supplicatio
Dormire cor mundū vetat.

¶ Et quia christus est proximus o fratres (sciamus) idest vocem (iesum) vos dico (fientes precantes) idest cum fletu rogantes illum (sobrie) idest cum sobrietate sine omni fceditate (intēta supplicatio) idest assidua deprecatio. (vetat cor mundum dormire) idest in aliquo mortali peccato.

Tu christe somnum discute:
Tu rumpe noctis vincula:
Tu solue peccatum vetus:
Nouumq̄ lumen ingere.

¶ O tu christe (discute) idest dissipa vel (discute) idest diuide (somnia) idest peccatum vel diabolū ne nos decipiat (& tu rumpe) discute (vincula noctis) idest diaboli vel poenas inferni: quæ dicuntur nocte. vt nos non decipiant (tu solue peccatum vetus) idest originale (& ingere) idest imitte (nouum lumen) idest spiritum sanctum qui dicitur nouus: quia exciēdo a nobis vetera & peccata: nos renouat lumine gratiæ.

Carmen est quale illud primo dierū. Canit ad horas vespertinas feria tertia: quo die quia terra protulit herbam virentem: petit nostra peccata gratiæ vigore mundari.
Telluris

Te christe solum nouimus:
Te mente pura & simplici
Flendo canendo que sumus:
Intende nostris sensibus.

¶ O christe nouimus te solum (res demptorem & illuminatorem te) & non aliū puram te (& simplici) .i. sine hypocrisi (que sumus flendo) peccatā (canēdo) .i. laudando te (intēde) idest p̄be assensum (nostris sensibus) idest intentionibus:

Sunt multa fucus illita:
Que luce purgentur tua:
Tu lux eoi syderis
Vultu sereno illumina.

¶ Multa .i. multe virtutes (sunt illita nobis) .i. iuncta vel vincta (fucus) idest falsis coloribus. Fucus dicitur falsus color qui mixtus inter veros colores obfuscat eos: q̄ omnino purgentur tua luce idest tuo splendore

bene dico tua luce quia o tu x̄p̄s es lux (eoi syderis) idest orientalis: scilicet p̄ris: & ideo illumina nos sereno vultu) .i. claritate sp̄s sancti.

Additio. Fucus color ceruleus est: nā licet sumatur pro animali furtim mella ap̄ū deuorant: tamen secundum Seruū herba est qua tinguntur vestes & verus color amittitur & per translationem sumitur p̄ fraude seu astucia & insidijs quibus veritas occulatur vt Terēti. fucum factum mulieri. inde est fucus .as. quod est coloro .as. Vergi. i. georgi. Al. ba neq̄ asyrio fucatur lana veneno. inde ē fucilis. pe. cor. i. falsus.

Fucus .as. Vergili.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad horas vespertinas quarta feria: in qua sol & luna creati sunt. Itaq̄ illorum officia commemorat: petitq̄ cor nostrum illustrari.

Coeli deus sanctissime:
Qui lucidū centrū poli
Candore pingis igneo:
Augens decoro lumine:

¶ Materia huius hymni est laus q̄ consona voce. s. corde & opere tenemur deo p̄soluere: ideo. s. q̄ ad utilitatem nostri omnia cōstruxit & fecit vt celum & terram & multa alia. Primo fecit celum & terrā: postea mare quarta die solem & lunam. &c. Itē vt ad brauitum sue remunerationis nobis pateat accessus preterita & p̄sentia dimittendo peccata nos ad sui amorē faciat puenire (O sanctissime deus coeli q̄ pingis) .i. decoras lucidū poli cētrū .i. spaciū vel p̄cētū poli vel zodiacū p̄ quē signa decurrūt. zodias anial interpretatur. cētrū est medietas spherę: Hic posuit cētrū p̄ celo. .i. p̄tem p̄ toto (igneo candore) .i. splendore tuo dico (augens decoro lumine) .i. claritate. s. centrū poli cū p̄ctura. s. claritate stellarum.

Zodias. Centrum

Quarto diei qui flammam
Solis rotam constituens:
Lunę ministrans ordinem:
Vagosq̄ cursus syderum:

¶ Tu qui cōstituēs rotam solis flammam) .i. ardentem quarto die. Notandum est q̄ per quatuor dies mundus sine sole p̄manit. Prima die facta est angelica creatura. Secunda die celum & aer. Tertia die terra & aqua. Quarta die Sol & Luna. Quinta die pisces & aues. Sexta

Operatio nes dice.

sole animalia (& hoies (& tu es ministrans) tribuens (ot dñe lune & va gos) idest varios (sydera) cursus) idest stellarum motus: quia nō currūt curso eodem semper stelle: vel quantum ad planetas est vagus cursus alius: rest enim cursus lune alius cursus solis. alius syderum.

Vtnoctibus vel lumini
Direptionis terminum:
Primordijs & mensium
Signum daret nouissimum.
Illumina cor hominum.
Absterge sordes mentium:
Resolue culpe vinculum
Euerte moles criminum.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad horas nocturnas feria. v. Petimus a Christo per noctis tenebras vt animi caliginē excussa lumen gratiæ in nobis infundat.

Nox atra rerum contegit
Terre colores oim
Nos confitentes poscimus
Te iuste iudex cordium.

Ius v' p'ctm. cōtegit obtenebrat (colores oim rerū terre) q' noctis obscuritas oia cōtegit & colores herbarū & ceterarū rerū in suis p'fidis tenebris (obducit & sepellit. Sed cū hoc sit nūc q' lucē syderis habeamus in mēte & hoc in medijs noctibus .i. quādo mūdus sedet in tenebris & plus semper crescunt incendia carnis: surgamus cōfiteres Deū. i. iudicē cordiū n'orū. & rogemus iudicē vt auferat a nobis caliginem peccatorū & det nobis suę grę dulcedinem. Et ideo cū nox atra cōtegit. i. tenebrosos reddit colores omnium rerū terre (nos cōfiteres) tibi peccata n'ra (poscimus te) .i. poscimus ea quę sunt vite. .i. misericordiā (te dico) o iuste iudex cor deum) .i. animarum nostrarum & quare.

Vt auferas piacula:
Sordescq; mentis abluas.
Donescq; christe gratiam;
Vtarceantur crimina.
Mens ecce torpet impia.
Quam culpa mordet noxia:
Obscura gestit tollere
Et te redemptor querere.

¶ Et quare: vt luna daret (terminū direptionis) idest separationis vel diuisionis noctis. vel etiam lumini die: vt daret nouissimum signū primordijs idest principijs (mēsum) quia mensis habet. xxx. dies paulo plus vel minus.

¶ Et q' tu fecisti hęc omnia: illumina cor hominum & absterge sordes) idest prauas cogitationes mētium nostrarum (resolue culpe vinculum: euerte moles criminum) .i. magnitudines peccatorum.

¶ Materia huius hymni est rogare Deū: vt ipse caliginem mētis ac corporis a nobis expellat. Rogamus etiā in hoc clementiā Dei: vt nos defendat ab hoste antiquo & expellat intrinsecā obscuritātē & mētis & corporis caliginē & suū luminis claritātē cōcedat. (Atra nox .i. diabolo)

¶ Vt auferas piacula (idest graua peccata (& abluas mentis sordes) idest suggestiones diabolicas quę pūgūt nos. & (xpē dones gratiam) sancti spiritus (vt crimina arceantur) .i. expellantur: & quare. ¶ Dico q' expellantur crimina. & q' res quia ecce mēs impia) idest peccatrix (torpet) idest pigrescit) q' mētem culpa noxia) .i. mala (mordet) idest ligatam tenet (& mens gestit.

gestit (idest cupit (tollere) idest depelle re a se (obscura) idest peccata & gestit te querere o redemptor.

Repelle tu caliginem
Intrinsicus q; maxime:
Vt in beato gaudeat
Se collocari lumine,

Carmen est quale illud primo dierū. Canit ad laudes matutinas feria quinta. Veniente luce petit a nobis abigi tenebras peccatorum: cū maxime habeamus iudicem cū c'ra cernētē.

LVx ecce surgit aurea;
Pallens fatiscat cecitas.
Que nosmet in p'ceps diu
Errore traxit deuio.

& ideo omnis cecitas (pallens) idest diabolus (fatiscat) .i. euanescat. q' cecitas (traxit) .i. duxit (nosmet ipsos in p'ces .i. in ruinam vel in p'cipitium (diu) idest multum deuio errore.

Hæc lux serenum conferat:
Purosq; nos prestet sibi:
Nihil loquamur subdolum:
Voluamus obscurum nihil.

¶ Dixi q' lux surrexit & ideo (hęc lux conferat nobis serenum) .i. vt tūc spūs sancti (& p'ct' nos puros) .i. donet nobis puritatem animę (sibi) idest ad honorē suū. & hoc sic (vt nihil loquamur subdolum) .i. deceptiuum (& nihil voluamus obscurū) .i. nullum cogitemus p'ctm.

Sic tota decurrat dies:
Nec lingua mēdax nec manus:
Oculi ne peccent lubrici.
Nec noxa corpus inquinat.

¶ Tota dies) idest totū tēpus vitę n'ę (decurrat sic) vt nō loquendo subdolum (nec lingua mēdax sit) .i. ne dicat mēdaciū (nec manus peccēt) .i. nō faciāt aut operētur aliqd mali (nec oculi lubrici peccēt) .i. v' dēdo & cōcupiscēdo illicita (nec noxa) .i. culpa (inquinat) idest nō polluat corpus nostrum.

Speculator astat desuper
Quinos diebus omnibus
Actusq; nostros prospicit/
A luce prima in vesperum.

¶ Et nolite peccare q' (speculator) .i. dñs (astat) .i. p'piciat (desuper) .i. de cōlo (q' nos oibus diebus) .i. q'ti die (& actus n'os p'piciat) .i. videt & cōsiderat (a prima luce) .i. a natiuitate (in vesperū) vsq; in noctē.

Carmen est: quale illud primo dierum, Canitur ad horas vespertinas quinta feria. quo die ga ex aqua pisces & aues create sunt: pent vt non deprimamur peccato nec extolla

mur superbia.

M Agne deus potentie: **Q**ui ex aquis ortu gen:
Partim remittis gurgiti:
Partim leuas in aera.

In hoc hymno continetur quid Deus fecit in quinto die. s. creauit pisces: & aues ex aqua & ipsoru q ex ea aqua fecit primi immisit gurgiti vt pisces: primi leuauit in aera vt aues. Creauit quoq; cete grãtia benedixitq; eis dicens. Crescite & multiplicamini & replete aqs maris: auesq; multiplicentur super terram. Pisces & aues de aqua sunt orti. Sed aues nõ comeduntur in omni tempore vt pisces. Qd ideo sit: quia aues per coitũ generantur: vt & nos generamus. qd nõ est in piscibus. Vel quia sunt calidiores nature: Intendit etiam autor rogare deum vt nos qui sumus abluti sacro baptisinate sic seruet: vt nesciamus lapsus criminum & vt mala culpa non deprimat nos. i. criminalia peccã (O deus magne potentie qui remittis genus). i. pisces & aues. genus dico (ortu ex aquas). s. baptisinate: partim gurgiti. i. in mari. i. in inferno vt pisces. i. malos homines. & leuas partim in aera: vt aues. i. bonos homines q. d. Sicut in aere aues collocauit: ita in celo homines vel sanctos.

Diuersa lymphis imprimens:
Subuecta coelis irrogans:
Vt stirpe vna prodita
Diuersa rapiant loca:

(Tu dico imprimens). i. sumergens diuersa. i. deorsum misit vt pisces in infernalibus (& irrogans). i. subleuans (subuecta). i. sursum uecta vt aues. i. puros homines (prodita). i. orta vna stirpe. i. vno baptisinate renati, rapiant: id est accipiat (diuersa loca) vt aera & aquam: id est vitam eternam aut eternam dñationem.

sa loca) vt aera & aquam: id est vitam

Largire cunctis seruulis:
Quos mūdāt vnda sãguinis:
Nescire lapsus criminum:
Nec ferre mortis tedium

(Et tu q oia fecisti largire). i. tristis hic hoc. s. nescire lapsus criminum. i. casum illũ: qui in baptismo dimissus est (cunctis seruulis) tuis (quos vnda sãguinis). s. tui mūdāt a peccõ nec pro & nõ: tribue nos, ferre: id est portare vñ habere (tedium mortis) id est pœnam diaboli.

Vt culpa nullum deprimat:
Nullum leuet iactantia:
Elisa mens ne concidat:
Elata mens ne corruat.

(Ad hoc largire (vt culpa). i. graue peccatũ (non deprimat) id est aggrauet vel aggrauat vllum Christianum (& iactantia) id est superbia de bonis (non leuet) id est nõ tollat vllum (& mens elisa) id est percutsa vel vulnerata

Natura piscium & auiũ vna:

sa vel vulnerata a vitis (ne cõcedat): id est non incidat in desperationem (ne) p & (clara mens). i. inflata per superbiam (ne corruat) in infernũ.

Carmen est: quale illud primo dierum. Canitur ad horas nocturnas feria sexta. petit a deo medicinam peccatorũ iam præteritorum: & antidotum quo præmuniatur ab instantibus peccatis.

T V trinitatis vnitas
Orbem poteter qui regis:
Attende laudum cantica:
Quæ excubãtes psallimus.

In hoc hymno nos hortatur autor de somno surgere & medela vitiatorum quærere. intendit etiam in hoc hymno ipsam trinitatem laudare vel inuocare, per quam mundus regitur vt impleat nos suo lumine: vt quicquid peccauim? fraudis

de dæmonum. s. christus abstergat cœlitus. O (tu vnitas). i. o tu sancte spiritus qui procedis a patre & a filio (trinitatis) vnus deus in trinitate (qui regis). i. qui gubernas (potenter) id est potentia tua (orbem). i. mundum (intende). id est respice vel ausculta (laudum cantica) id est carmina hymnorum nostrorum (quæ) cantica (excubantes) id est vigilãtes (psallimus) id est cantamus.

Nam lectulo confurgimus
Noctis quieto tempore:
Vt flagitemus vulnerum
Ate medelam omnium.

(Nam confurgimus omnes lectulo). i. desidi. Lectulo dicitur ab electis & mollibus herbis super quas antiqui quiescebant (quieto tempore) id est in horis mortis, & ad quid (vt flagitemus) id est imploremus (ate medelam oim vulnerum). i. in dulcẽtiam oim peccatorũ nostrorũ.

Quo fraude quicquid dæmonũ
In noctibus deliquimus:
Abstergat illud cœlitus
Tuæ potestas gloriæ.

(Quo pro vt. & (vt potestas gloriæ tuæ). i. tue laudis (abstergat). i. abluat (cœlitus). i. diuinitus illud peccatum & quicquid vitiatorum. i. peccatorũ) deliquimus). i. fraude vt deceptioe dæmonũ peccauim? in noctibus: id est in tenebris vitiatorũ.

Ne corpus adsit sordidum:
Ne torpor insitet cordium:
Ne criminis contagio
Te peccat ardor spiritus.

(Ne pro & pro non (nostrum corpus nõ sit sordidũ). i. pollutũ vñ foetidũ (nec torpor). i. pigritia vel malicia (cordium nõ or) (insitet nobis & ardor spũs). i. amor vel grã spũs sc̃ti (nõ tepeccat). i. nõ deficiat in nobis (cõtagio). i. ppter maculã vel iniquationẽ (criminis). i. peccati.

O hoc redemptor quæsumus
Reple tuo nos lumine:

(Vt amor tuæ grã non deficiat in nobis (ob hoc) id est propter hoc (o redemptor quæsumus. re: reple nos tuo lumine) id est splendore (per

C Per quod

Lectus vnde.

quod lumē (non suamur vllis acti-
bus) id est non cadamus vllis pecca-
tis (circulis dierum) id est in reuo-
lutionibus) dierum.

Per quod dierum circulis
Nullis ruamur actibus.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad laudes
matutinas Feria sexta: quia iam lux solis aduentat. Pe-
nit vt illustremur diuina luce quo permaneam? in spe/
fide & charitate.

¶ Materia huius hymni est inuoca-
tio ad Christum filium beatę Ma-
rię virginis vt dignetur nobis su-
am misericordiam tribuere & dex-
teram porrigere: vt mereamur cor-
roborationem fidei spei & charita-
tis obtinere. o christe tu dico (æter-
na gloria cœli) id est angelorum: vel quia pater per te glorificatur: & (o
beata spes mortalium) id est christianorum & (o vnice cœli tonantis) id est
cœlestis patris secundum diuinitatem: & (o proles) id est filii (castę virgi-
nis) secundum humanitatem.

¶ Da dexteram id est auxilium tu-
um nobis (surgētibus) a vitijs (&
ita mens nra sobria) id est abstinē-
(exurgat) scilicet ad laudē tuā (q̄)
p̄ & (illa flagrās) id est ardēs (in lau-
dem). i. cōmemorationē Dei (repe-
dat). i. persoluat (debitas grates). s.
hymnis & canticis deo oipotēti.

¶ Lucifer. s. stella matutina) id est
Christus natus refulget & nunciat
mundo (lucem sparsam) id est natā
& vndiq; dispersam. & vere nūciat:
quia (caligo noctium) id est obs-
curitas diaboli (cadit) id est rece-
dit. & ideo (lux sancta) id est Chris-
tus qui est lux sanctificata (nos illuminet) lumine spiritus sancti & san-
ctificet nos & saluet nos.

¶ Et ipsa lux manens id est perma-
nens in (nostris sensibus) id est in
nobis: quia habemus quinque sens-
us corporeos (repellat a nobis (no-
ctem) id est diabolium (sæculi hu-
ius) id est mundi. & illa lux (seruet
pectora) nostra) purgata a vitijs
(omni sine diei) id est omni tempore vitę nostrę.

A Eterna cœli gloria
Beata spes mortalium
Cœli tonantis vnice
Castęq; proles virginis

Da dexteram surgentibus;
Exurgat & mens sobria:
Flagrantiq; in laudem dei
Grates rependat debitas.

Ortus refulget lucifer;
Sparsamq; lucem nunciat;
Cadit caligo noctium:
Lux sancta nos illuminet.

Manensq; nostris sensibus
Noctem repellat sæculi.
Omnisq; sine diei
Purgata seruet pectora.

Quæsitā

Quæsitā iam primum fides
Radice altis sensibus;
Secunda spes congaudeat;
Qua maior extat charitas.

¶ Fides) quæsitā a nobis in baptis-
mo (iā primū) id est cito. ideo dicit
(primū) quia fides prima cognos-
minat inter virtutes i illo loco vbi
dicit Fides spes &c. (radice) id est
ponat radices sensibus nostris (al-
tis) id est profundis (secunda spes). i. p̄spera: per quā spem speram? vitā (cō-
gaudeat). i. simul letet & crescat (qua). s. spe: & etiā fides charitas extat
maior: iuxta illud apostoli. Maior autem horum est charitas.

¶ Additio. Legitur etiam quæsitā iam pridem fides & secunda spes con-
gaudeat. i. fertilis cum meritis bonorum operum.

Ap̄us. i.
Cap. iij.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad horas vesper-
tinas feria. vi. Quo die quia bestię & reptilia cum homine
creata sunt: propter hominem purgari a peccato & donari
æternis præmijs petit.

P lasmator hominis deus:
Qui cuncta solus ordinans:
Humum iubet producere
Reptantis & fere genus.

¶ In hoc hymno cognoscit illud qđ
fecit deus in sexta die: creatis s̄i qui
dē reptilibus. s. piscibus: autibus: &
alijs bestijs: sexta die formauit deus
Adā & præfecit eū oibus animalibus
dicēs. Crescite & multiplicamini &
replete terrā: & dñamini piscibus
maris & volaptilib; cœli & vniuersis que viuūt sup̄ terrā: posuitq; eū in
paradiso deliciarū: vt oparet & custodiret illud. Intēdit itaq; autor rogare
deum: vt sicut fecit hominē sup̄iorē cūctis animalibus, sic faciat vt nō sit in
ferior animalibus p̄pter pctā sua. Quærit cur de9 hoies creauit quos malos
futuros præciebat: qđ sicut præuidit qđ mali essent facturi: sic et præuide
bat de malis factis eorū qđ boni ipse factur9 esset: vel qđ boni hoies essēt de de9 crea-
futura. O (de9 plasmator). i. creator (hois). s. Adę (qđ solus ordinās cūcta) vit futu-
id est disponēs (iubet producere). i. p̄creare p̄mittis (humū). i. terrā vel hu ros malo-
rum. i. eccliam. s. bonos & malos hoies. Ecclesia est cōgregatio fidelium Ecclesia.
(genus reptantis) vt serpentum (& fere) id est bestiarum.

Quare

Qui magna rerum corpora
Dicit iubentis viuuda:
Vt seruiant per ordinem
Subdens dedisti homini.

¶ Et o tu deus qui fecisti (dictu iu-
bentis) id est verbo tuo præcipiens-
tis (magna corpora) id est iumenta
pecora bestias omnium specierum
diuersarum (viuuda) id est animata
(& subdens) id est supponens illa
animalia (dedisti homini vt seruiat
per ordinem) id est vt omnia animalia
supposita sint homini quædam: vt homines illa animalia comederēt. s. bo-
ues oues lepores & porcos & talia. & alia vt illis vterētur & illa equita-
rent: vt equos & mulos & sic de cæteris.

Repelle a seruis tuis
Quicquid per immundiciā.

¶ Et o de9 repelle a seruis tuis qđqđ
suggerit. i. fert (se p̄ immundiciā). i. p̄
aliq; supfluitatē: culpā v̄ turpitudi-
nē: v̄ per sordidā comestione): aut

C. ij. Aut

moribus) idest per prauam cōsue-
tudinē: vt cum aliquis postq̄ in-
cipit peccare neq̄ se abstinere: sed
vult semper perseuerare (aut inter-
ferit se) idest miscet (actib⁹). idest
Da prēmia) idest remunerationē
gaudiorum æternorum da mune-
ra gratiarum) idest dona spiritus
sancti (dissolue vincula litis) idest
desidia vel distumpe peccatū odij
astringe). idest coniunge fœdera
paci) idest contubernia supernæ
paci.

Aut moribus se suggerit:
Aut actibus se interlerit:
idest operationibus. s. cum mala facimus.

Da gaudiorum præmia
Da gratiarum munera:
Astringe pacis fœdera.
Dissolue litis vincula;

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad horas noctur-
nas die sabbato Surgentibus nocte ad cantandum; petit vt
ardentes igne spūs sancti vitam æternam mereamur.

¶ Materia huius hymni est cogni-
tionem habere trinitatis in vnitate
& vnitatis in trinitate. Intendit
etiam autor rogare Deum vt cin-
gat lumbos nostros cingulo casti-
tatis & adurat: idest inflāmet v̄ re-
pleat corda nostra igne spūs sancti
vt casto corpore & mundo Deo seruire mereamur. (O deus summe clæ-
mentia) idest altæ pietatis & o (factor) idest cōpositor (machina) idest
structuræ (mundi: tu dico vnus potēcialiter) idest in potentia. secundum
diuinitatem (& trinus personaliter) idest trinus in personis.
¶ Et tu pius nominatiuus p voca-
tuo (suscipe benigne n̄ os fletus)
idest lachrymas (cū canticis) idest
cum hymnis vel laudibus (quo) p
vt (fruemur telargius) idest ampli-
us & hoc (corde puro) idest mun-
do (sordibus) idest a vitij.

S Umme deus clæmentia
M undicq̄ factor machine
V nus potentialiter
T rinus personaliter.

Nostros pius cum canticis:
Fletus benigne suscipe:
Quo corde puro sordibus
Te perfruemur lagius.

Tria cogunt hominē peccare.
¶ Adure). i. accende (igni cōgruo)
idest spiritu sancto (lumbos no-
stros & iecur) scilicet hepar morbi-
dum ad morbum & peccatum in-
clinatū. Et nota q̄ hec tria iecur: ce-
rebrum: lumbi cogūt hominē pec-
care vt sint accincti. idest lumbi sint casti contra libidinem (perpetim)
idest semper remoto pessimo luxu (idest iniquo luxu, idest remota pess-
sima luxuria & alia vitia sint procul.

Lumbos securq̄ morbidum
Adure igne congruo:
Accincti vt sint perpetim
Luxu remoto pessimo.

Vt quicq̄

Vt quicq̄ horas nocturnum
Nunc concinendo rūpinus
Donis beatę patrię
Ditemur omnes a fatim.

¶ Vt quicq̄. i. q̄ cūq̄ (cōcinendo). i.
pfallendo (rūpinus). i. dum vigila-
m⁹. s. diuidimus horas noctiū (oē-
ditemur) diuites efficiamur (a fatim)
. i. abundanter (donis beatę patrię)
. i. beatitudine. s. patrię cœlestis.

Carmē est quale illud primo dierū. Canit ad laudes matuti-
nas die sabbato. facta mentione lucis aduentatis: petit illu-
strari diuina luce: vt fruamur cognitione dei post mortē.

A Vrora s̄a spargit polum
Terris dies illabitur:
Lucis resulat spiculum
Discedat omne lubricum.

¶ Hymnus iste continuatur supio-
ri: ita nos rūpinus horas nocturnum
vt nos omnes ditemur idest diuites
simus in xp̄o & ecce aurora). i.
xp̄s (iam spargit polū). i. illuminat
corda hominū. Hortat et nos vt ta-
liter nos habeamus in hoc seculoy
in mane vt ad illud vltimū mane
nire possimus & audire mereamur. s. Venite bñdicti p̄ris mei &c. nam
finito mundi termino p̄ctōres p̄petuę tenebris obscuritatis tradent. Fis-
delibus vero & iustis q̄ in hac vita sunt: nō in nocte: sed in lucē gloriam
& premium effluet. i. abundāter clarescet. & hoc est quod p̄camur (A vr-
rora) idest Christus (spargit polum) idest illuminat mentes vel eccliam
(& dies illabitur) idest immergitur (terris & spiculū) idest pulchritu-
do vel aspectus lucis idest claritas resulat. & ideo (omne lubricū) idest
omne peccatum discedat a nobis.

Phantasma noctis decidat:
Mentis reatus subruat:
Quicquid tenebris horridū
Nox attulit culpe: cadat.

¶ Phantasma) i. phantasia vel illus-
sio (noctis) idest diaboli (decidat)
. i. cadat vel ruat) reatus) idest cōpa-
(mentis subruat). i. cadat a nobis
(& quicquid horridū). i. deforme
(culpe nox) idest diabolus vel no-
cturna cogitatio (attulit nobis in
tenebris) cadat a nobis.

Vt mane illud vltimum.
Quod prestolamur cernui:
In lucem nobis effluat
Dum hoc candore cōcrepat.

¶ Vt mane illud vltimū (. i. iudiciū
futurum v̄ claritas. i. aduētus xp̄i
quod mane cernui) idest inclinati
(p̄stolamur) speramus vel specta-
mus (effluat) idest euentat (nobis
in lucem dum hoc) idest nox con-
crepat) idest resonat (canore). i.
cantu vel laude.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur
ad horas vespertinas die sabbato: quia iam sol tē-
dit ad occasum: petit diuino lumine illustrari;
Hortaturq̄ Deum omni tempore laudare.

In hoc hymno materia sumit circa qualitatem tps die recedente & nocte adueniente: intendit inuocare trinū Deum in psonis & trinitatē in vnitate vt fundat in cordib⁹ nostris lumen spūs sancti: vt supplices mereamur laudare Deū .f. in pspesris & in aduersis. & ita concedat nobis: trāsire diem & noctem sine pctō & sine impedimento sathang & hoc est (o beata trinitas) .i. o Deus lux hoim vel mundi vel angelos: (& vnitas pncipalis) .i. q̄ habet pncipatum super angelos (sol) .i. xps (igneus recedit) a nobis iam: ideo (infunde lumen) .i. spm (cordibus nr̄is) .i. sensibus vt illud habere mereamur.
Dico infunde spm sanctū: vt depcemur te & adiuues nos in principio vel mane .i. in tpe matutino laudum (carmine) fero, mane, meridie & tota die debemus laudare Deū. & orare per singulas horas .f. quoz ridie & omnibus horis in omni tē pore. Vnde ait ppheta. Vesperes: & mane, meridie: &c. (depcemur vespert) .i. in fine mudi (nostra supplex) idest humilis gloria laudet te (per cuncta secula) idest per omnia secula & hoc perpetue. idest sine fine.

O Lux beata trinitas
Et principalis vnitas:
Iam sol recedit igneus:
Infunde lumen cordibus.

de a lo h m
Te mane laudum carmine
Te deprececur vesperit
Te nostra supplex gloria
Per cuncta laudet secula.

Carmen est dimetrum iambicum magna ex parte cacometrum. Canitur aduentus tempore: ita q̄ & incarnationis Christi & vtriusq̄ aduentus illius mentionem facit.

Materia huius hymni est de aduētu Christi & de incarnatione eiusdem quia Deus descendens de caelo se ex inaniuit formā serui accipiens: & humiliavit se vsq̄ ad mortem & qualiter egressus est de honestissima clausula virginis tanq̄ sponsus de thalamo suo: cui sponte oia obediunt .f. terrestria, coelestia, & infernalicia. Intendit etiam rogare Deum vt per hanc incarnationem nr̄as pces exaudire dignetur & a sagitta diaboli liberare. O conditor qui est compositor (alme syderum) .i. stellarū o (aeterna lux credentium) .i. xpianorum fidelium. o Christe redemptor omnium (exaudi pces supplicum) idest humilium tibi suppliantium.

O Conditor alme syderum
Aeterna lux credentium:
Christe redemptor omnium
Exaudi preces supplicum.

Alm⁹ vn̄. Additio. Conditor quid & vnde vide vt supra in hym. Aeternę rerum conditor. Alm⁹ aut ab alēdo d̄r. alit aut cōditor nr̄ .i. creator Deus omnia q̄ cōdidit p cōseruationē: q̄a sicut sine ipso factū est nihil: ita sine eius cōseruatione nihil pmaneret in esse: iuxta illud. Vergi. vi. anei. Principio cōlū & terras cāposq̄ liquētes. Luc. q̄. g. l. t. q̄. a. Spūs intus alit &c.

alio &c. est aut pprū Dei epithetō & attributū esse almū. Syderū autē dicitur notāter. nam si supor est cōditor. ergo & inferior. vt explodat heresis negantū visibilitē esse cōditōrē & eorū qui sydera & planetas adorāt aut obseruāt. Aeterna lux credentū. tangitur in his verbis scđm dei beneficiū. s. reformationis: quia primū fuit formatiōis. Xps d̄r a chrismate .i. vnctiōe & interpretat vnctus. quia ille est regale sacerdotiū in aeternū Christus scđm ordinē melchi. Redēptor vero d̄r a redimēdo. redimo vero a re & Redēpt. emo. p interpositionē. d. euphonię causat est in redeo. bene d̄r redēptor Redimo. quia p̄cio sanguinis suos a captiuitate liberauit. qđ summū est beneficū Exaudire scđm Augu. Exaudire plus est quam audire: quia audit Deus oēs & exaudit in nomine suo petentes. dicit pces supplicū. nā Deus humilia respicit: dando gratiam. alta vero a longe cognoscit.

ca m
Qui condolens interitu
Mortis perire seculum:
Saluasti mundū languidum:
Donans reis remedium.

Qui condolens) .i. nobiscū dolēs vel compatiens (seculū) .i. seculas res (perire interitu) idest p̄na infernali (saluasti) idest liberaasti de potestate diaboli (mundum languidum) idest languentem in peccatis (donans remedium) idest redemprionem tui sanguinis (reis) idest peccatoribus. **Saeculum**

Additio. Saeculum dicitur a sequendo ab eo quod sequatur atq̄ in se reuoluatur. est autem proprie saeculum spacium centum annorū vt videre est in carmine saeculari horatq̄. Reus dicitur quicumq̄ rem suā defendit in iudicio & licet innocens sit: quia contra reum semper est presumptio. accipitur pro nocente: vnde dicitur: reus est mortis. **Reus.**

de a lo h m
Vergente mundi vespere
Vulponus de thalamo
Egressus honestissima
Virginis matris clausula.

Vergente mundi vespere) idest appropinquante vel declinante fine mundi: es sic (egressus) supple (vti) pro sicut (sponsus egreditur (de thalamo) egressus inq̄ de (honestissima) idest castissima (clausula) idest claustro (virginis Marie matris tuę.

Additio. Vergente a vergo. is. si. vel .xi. quod est inclinatus. re descendit. Vergente ergo idest appropinquante ad finem. Vnde apoz. stolus. postq̄ venit plenitudo temporis misit de. si. &c. clausula signanter dixit: quia de ea dictum est. mulier circūdabit virum: non enim alta vnq̄ circūdedit: saluis videlicet pudicitę virginis claustris. **Vergo.**

Cuius forti potentie
Genu curuantur omnia

Et ideo quia egressus es: vel quia saluasti mundum (forti potentie cuius) idest christi (oia curuatur genu) idest laudando ipsum (coelestis).

(coelestis) idest angeli (terrestria) .i. hoies (fatent subdita) .i. cofiten tur illi subiecta esse (nutu) .i. spon te & ad sua voluntate: & qa obedi unt nostro saluatori. & omnia clamant
Ergo quia ita est (deprecamur te o agie) idest o sancte (venture iudex) idest ad iudicium (conserua nos in tempore) in hac vita (a telo hostis perfidi) idest a suggestione diaboli: qui sagitta dicitur.
Et quia Deus misit filium suum Christum vt nos redimeret: refera mus gratias ei (laus honor virtus gloria Deo patri & filio, sancto si mul paracleto) idest cofolatori (in sempiterna saecula. Amen. idest si ne sine.

Carmen est quale illud primum dierum. Canitur tem pore aduentus Christi. Itaque comemorata illius eterna generatione primi aduentus in quo carnem assum pfit: & secundi quo venturus est: meminit.

Iste hymnus agit de supra dicta materia & cotinuat supiori: ita xps egressus est de vtero y ginali vti spofus de thalamo suo. & ideo oia humiliant. & no est miru quia tpe descendit de pre. i. de coelo. & hac est responsio contra hereticos q dicebat xpm venisse: sed non de patre quibus rndedum est. (O supnu verbu) .i. dei filius) pdies) .i. manifestas te ineffabiliter (a pre olim exies) qn incarnatus es) qui de matre natus subuenis) .i. succurris (orbi) perditio (cursu) .i. plenitudine (epis decli ui) .i. proni vel declinati ad finem saeculi.
Et tu q es talis illumina nuc in p senti tuo lumine nra pectora (& co crema) .i. accede (tuo amore) .i. tua gra (vt audito pconio) .i. pdicatio ne apostolorum: vt audito pconio pphetaru (lubrica) .i. peccata (sint pulsa) a nris cordibus (tandem) in fi ne separationis corporis & anime.
Et o tu supnu verbu) .i. o fili dei (cu aderis) .i. affueris vt adueneris (iudex post) .i. in fine mudi (rima ri) .i. expiri vel ingrere (facta pecto

Coelestia terrestria
Nutu fatentur subdita,
Deus me fecit ideo te deprecamur.
Te deprecamur agie
Venture iudex saeculi:
Conserua nos in tempore
Hostis a telo perfidi.
Laus honor virtus gloria
Deo patri & filio:
Sancto simul paracleto
In seipiterna saecula. Amen.

Verbū supernū pdiens
A patre olim exiens:
Qui natus orbis subuenis
Cursu decliui temporis.

Illumina nunc pectora:
Tuoque amore concrema:
Audito vt praconio
Sint pulsa tandem lubrica.

Iudexque cum post aderis:
Rimari facta pectoris:

Reddens

Reddens vicem pro abditis
Iustusque regnu pro bonis
pro bonis operibus: quae in p snti saeculo operati sunt.
Et non arctemur) .i. no cofstringa mur (demu) .i. ad vltimu malu (p qualitate criminis) idest p magni tudine vel cumulo peccatoru (sed simus copotes) .i. simul potentes si mus cum beatis) .i. sanctis (perennes) .i. perpetualiter: vel penes) .i. habitatores coeloz (celibes) idest coelestem vitam ducentes:
Carmen est dimetru iambicu ex patre caometru. Canitur aduentus xpi tpe. Et facit mentione vtriusque aduentus sicut in superioribus hymnis factum est.
Materia huius hymni id est qd in supradicto hymno dictu e supius. q xps vtit olim a pre. qa ecce vox .i. pdicatio xpi tonat (ecce clara vox .i. oanes coelestis (tonat) .i. terribi liter pdicat de nube carnis penite tia (& increpat qz obscura) .i. oia vitia vel pctā. & ideo oia (sonnia) .i. vana & muta pctā (pellant eminus) .i. lōge qa (xps ia pmicat) .i. fulget (ab aethere) .i. de coelo. i. vel a diuina scriptura. Eminus pe. co. significat de longinquo loco. q. extra manens vel. q. emanibus vt telu qd eminus ta cit. Vox pfecta est alta. clara. luauis. alta vt clamare in sublimis: sufficiat: clara vt aures audientiu adimpleat. suauis vt aures audientiu blandiat. Si qd ex his defuerit pfecta vox: non erit. Hac Isidorus.
Et ideo (mens nostra torpida) .i. pigra (resurgat) a vitijs (que mens extat faucia) id est manet vulnera ta (sorde) idest peccato. Bene dicit q surgat mens: quia (fydus) .i. xps (refulget) p spm scdm (nouu) .i. d virgine natu (vt tollat) .i. remoueat a nobis (omne noxiu) .i. pctm.
Agnus) .i. dei filius (mittit e sur su) .i. de celis (laxare) .i. condonare (debitu) .i. originale pctm vel pe nas pcti (gratis) .i. dono vel sponte sua: & sine aliq remuneratione. & ideo (oes demus voce cum lachry mis) .i. cofessione pctozum (p inda gētia) .i. p remissione pctozum.

Non demum arctemur malis
Pro qualitate criminis:
Sed cum beatis compotes
Simus perennes celibes,

Vox ecce clara: intonat
Obscura que increpat
Pellatur eminus somnia:
Ab aethere xps promicat.

Mens iam resurgat torpida
Que forde extat faucia:
Sidus refulget iam nouum:
Vt tollat omne noxium.

Et sursum agnus mittitur
Laxare gratis debitum:
Omnes pro indulgentia
Vocē demus cū lachrymis.

Secundo

Bene dico demus vocē cū lachrymis: vt cū ille agnus (fulserit). i. fulgens ad uenerit (scđo). i. aduentu. i. in iudicio & (horror). i. pauor illius (cinxerit). i. circū dederit (mundum) idest mundanos. nos non puniat. i. non dānet. (preatu) idest p peccato. (sed pius). i. xps propicius nobis (nos tunc protegat) idest defen data a potestate diaboli.

Secundo vt cum fulserit: Mundumq; horror cinxerit: Non pro reatu puniat: Sed pius tunc nos protegat.

Laus honor virtus gloria Deo p̄ri & filio. Scđo simul &c.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad horas diurnas tempore natalis Christi: in quo duplicis mentionē facit: in tempore a matre: aeternaliter a patre.

Materia huius hymni est inuocatio ad Deum vt veniat ostendere partū virginis sed non ex virili semine: sed diuino spū coopante esse factū & q̄liter egressus est a p̄re: & regressus ad p̄rem & q̄liter est eq̄lis p̄ri & loquitur de p̄senti q̄si d̄ futuro. v̄ postum d̄ dicere scđm s̄m (Vēi redēptor gētiū). i. oñde te illis q̄ in mūdo p̄tor (O xpe redētor gētiū). i. gētiliū v̄ iudeorū (veni in mētib; n̄ris) (& oñde partū virginis) Marię. & ideo (q̄a talis p̄tus decet deū) videlicet de

Veni redemptor gentiū: Ostende partū virginis: Miretur omne saeculum: Talis decet partus deum.

habuerūt noticiā tui. hoc ē. vēi redēptor (oñde partū virginis) Marię. & ideo (q̄a talis p̄tus decet deū) videlicet de spū scđo & Maria v̄ gine p̄manēte. Non ex virili semine: Sed mystico i piramine: Verbum dei factum caro Fructusq; ventris floruit.

Vere talis partus decet deū q̄a nō ex virili semine (sed mystico spiramine). i. secreto & scđo verbū dei. i. filius dei (factū est caro). i. homo (& fructus vētris) Marię (floruit). i. sicut flos creuit. vnde Maria virgo est: filius eius flos.

Aluus tumescit virginis: Claustra pudoris permanet: Vexilla virtutum micant: Versatur in templo deus.

Et ecce (aluus virginis). i. vēter Marię (tumescit). i. crescit. & tñ (claustra pudoris). i. virginittatis (p̄manēt integra) q̄a virginitas non est violata (& vexilla) supple oim virtutū. i. miracula (micāt). i. fulgent vel virtutū quarū Deus est vexillum. i. custos. & ideo (Deus versatur in templo) quia receptus est a Simeone vel versatur in templo idest in aluo Marię virginis.

Procedens de thalamo suo Pudoris aula regia:

Christus procedens de thalamo suo. i. de vtero virginis: quia illa fuit ille lectus castitatis scilicet (de regia aula pudoris) idest de palatio

Gemine

Gemine gigas substantię Alacris vt currat viam. reuocabilis ad vitam huius mundi occurrit nobis. Vnde David. Exultauit vt gigas ad currendam viam suam. &c. (vt alacris currat viam) idest de hoc mundo transeat ad patrem.

regali existens (gigas gemine substantię) idest diuinitatis & humanitatis: quia deus est & homo. Gigas dicitur eo q̄ inseparabilis & ir

Egressus eius a patre: Regressus eius ad patrem: Excursus vsq; ad inferos: Recursus ad sedem dei. vsq; ad iferos) q̄n d̄scēdit ad iferna (recursus ad sedē dei). i. ad d̄xterā p̄ris.

Egressus eius a patre) q̄n descendit in vterum virginis. (regressus eius ad patrem) q̄n rediit in colum. Vñ David a summo celo egressio eius & occurfus eius vsq; ad summū eius: & ipse ait in euangelio. Ego veni a patre in mundū: iterū relinquo mundū & vado ad p̄rem (excursus vsq; ad iferos) q̄n d̄scēdit ad iferna (recursus ad sedē dei). i. ad d̄xterā p̄ris.

Aequalis aeterno patri Carnis trophœo attingere: Infirma nostri corporis Virtute firmans perpeti.

Et o tu xpe (aq̄lis aeterno p̄ri) scđcūdū diuinitatē (accingere trophœo) i. victoria carnis scilicet iduere carnem: quia per carnē triumphauit sup diabolū. tu dico (firmans) idest roborans (perpeti) idest perēni virtute (infirma) idest vitæ scilicet fragilitates (n̄ri corporis) & animæ.

Præsepe iam fulget tuum: Quod nulla nox interpollet Fideq; iugiluceat.

Vere procedis de thalamo (o tu xpe quia (præsepe tuum) idest ecclesia (iam fulget) virtutibus & (nox spirat) idest emittit (nouū lumen) idest natum sine peccato: q̄d lumen (nulla nox) idest nulla obscuritas hereticorum: quia heretici dicunt te non accepisse carnem (interpollet) idest obscuret (& luceat) lumen tuum (iugi fide). i. assidua virtute.

Carmen est dimetrū iambicū cacometrū. Canitur ad horas diurnas tpe natalis xpi. Facitq; mentionē vtriusq; ortus xpi: sicut in superiori hymno factum est:

Carmen est dimetrū iambicū cacometrū. Canitur ad horas diurnas tpe natalis xpi. Facitq; mentionē vtriusq; ortus xpi: sicut in superiori hymno factum est:

Christe redemptor oium Ex patre patris vnice: Solus ante principium Natus ineffabiliter.

Materia huius hymni est inuocatio quā facimus ad xpm vt sicut dignatus est accipere carnem humanam & illā sibi vnice: ita p̄ces n̄ras exaudire dignetur & nos a peccatis liberare (O xpe redemptor genitium vel oim (q̄a oēs gētes redimisti tuo sanguine & o tu (vnice). i.

O tu vnigenite (p̄ris ex p̄re) procedens. tu dico (solus natus ineffabiliter (secundum diuinitatem. Vnde ait scriptura. Generationē eius quis enarrabit; (ante principium) ante mundi constitutionem.

O tu vnigenite (p̄ris ex p̄re) procedens. tu dico (solus natus ineffabiliter (secundum diuinitatem. Vnde ait scriptura. Generationē eius quis enarrabit; (ante principium) ante mundi constitutionem.

Tulumen

☩ O xpe tu es lumen & splendor patris quia per te pater innotuit mundo (tu spes perennis) idest perpetua spes omnium (intende) idest exaudi preces quas famuli tui fundunt (per orbem) idest per omnes gentes quae per vniuersum orbem orant assidue apud te.

☩ Dico quod debes ad preces nostras intendere. quia assumpsisti humanam carnem (O autor nostre salutis). idest redemptionis memento idest recordare (quia sumpsisti quoddam) idest in tempore (formam). idest similitudinem (nostri corporis ex virgine illibata). idest intacta: quae ante partum & post partum & in partu virgo permansit.

☩ Praesens dies idest natiuitatis (te statur sic) ita (currens per anni circulum) idest per vnumquemque annum: quia tu solus adueneris existens (salus mundi a sede patris). idest veniens de caelo operatus es salutem in medio terre.

☩ Hunc idest diem vult autorem (caelum) idest coelestes vel stellas. per coelum stella quae apparuit magis idest est tribus regibus vel angelis intelliguntur qui pastoribus cum nimio gaudio dixerunt. Gloria in excelsis deo & per (mare) tyrannos. vel quia mare se prebuit calcabile ipsi deo (terra) idest terrena potestas vel pastores (hunc mare) quia magi nauisigio venerunt (& omne quod in eis est) scilicet in caelo & terra (laudat hunc autorem) idest Deum vel patrem (tui aduentus) omne dico) exultans cum cantico idest hymno.

☩ Et non solum terra & mare laudant te: sed etiam (nos quoque) idest similiter. qui sumus redempti tuo sancto sanguine (concinimus) idest est canimus (nouum hymnum) idest est nouam laudem (ob diem) idest propter diem natalis tui.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad horas diurnas tempore natalis Christi: commemorat quod admodum Christus sumpto homine natus est ex Maria virgine. Hymnus est Sedulij per ordinem alphabeti incipiens tetrasiticha ab A. vsque ad G. litteram.

Tu lumen splendor patris: Tu spes perennis omnium: Intende: quas fundunt preces Tui per orbem famuli.

Memento salutis autor: Quod nostri quodam corporis Ex illibata virgine Nascendo formam sumpsisti.

Sic praesens testatur dies Currens per anni circulum: Quod solus a sede patris Mundi salus adueneris.

Hunc caelum/terra hunc/mare Hunc/omne quod in eis est: Autorem aduentus tui Laudat/exultans cantico.

Nos quoque: qui sancto tuo Redempti sanguine sumus: Ob diem natalis tui Hymnum nouum concinimus.

A solis

A Solis ortus cardine Ad vsque terrae limitem; Christum canamus principem. Natum Maria virgine.

In hoc hymno agitur de incarnatione domini & de natiuitate quae est autor. Seducius est autor. puerpera enixa est xpm qui non horruit stibulum & praesepe. & sic continuatur superiori. Dixit quod caelum & terra mare & omne quod in eis est laudat eum principem. & vere

quia ab ortu solis vsque ad occasum vniuersus orbis canit Deum. idest laudat. vel aliter. dico quod eius praesepe iam fulget nouo lumine & ideo canamus ipsum natum de Maria virgine principem mundi.

A solis ortu vsque ad occasum. (A solis ortus cardine) idest ab origine mundi. vel (solis) scilicet ab oriente solis (vsque ad limitem terrae) idest vsque ad occidentem (canamus) idest laudamus (xpm Principem) idest Deum principem Christum dico (natum de Maria virgine) vel (natum) idest filium Mariae virginis.

Beatus autor saeculi Seruile corpus induit: Vt carne carnem liberans/ Ne perderet quos condidit.

Benedico quod debemus laudare deum quia (beatus autor). idest factor (saeculi induit). idest assumpsit (seruile corpus) idest formam serui & conditor carnis nostrae (liberans carnem) nostram (carne) sua: quia formam hominis assumendo carnem nostram liberauit. & quare (ne perderet homines quos condidit). idest creauit.

Castae parentis viscera Coelestis intrat gratia: Venter puellae baiulat. Secreta: quae non nouerat.

Et vere induitur: quia gratia coelesti. idest ipse xps (intra viscera castae parentis) idest matris. & sic (venter Puellae baiulat) idest portat (secreta) scilicet coelestia quae non nouerat ante conceptionem.

Domus pudici pectoris Templum repente fit dei. Intacta nesciens virum Verbo contempit filium.

Et vere baiulat secreta quae non nouerat: quia (domus). idest alius (pectoris) Mariae (pudici). idest casti (fit templum dei). idest domus dei (repente. idest cito) (domus) dico intacta (nesciens virum per carnis commixtionem) (coelestis)

idest portauit (filium). idest xpm. & hoc verbo operante scilicet virtute spiritus sancti. vel (verbo) idest post verbum: quo Gabriel praedixerat ipsum nasciturum. Vnde dicitur. Ecce concipies & paries filium &c.

Enixa est Puerpera Quem Gabriel praedixerat. Quem matris alio gestiens Clausus Ioannes senferat.

Dico quod concepit & vere quia (puerpera) idest Maria pariens puerum (enixa) idest peperit filium (quem Gabriel praedixerat) nasciturum & (quem Ioannes clausus alio matris) scilicet Helisabeth (senferat) idest cognoscerat (gestiens) idest gaudens.

Foenio iacere pertulit Praesepe non abhorruit

Ideo pertulit vel paritur famem ipse puer. idest xps (pertulit) idest sus est (iacere) vel ponit (foeno)

Par

sepis praepe etia non abhorruit. i. refutaui vyl repudiaui (prepe). i. stabulu (q) pro & (past) est. i. nu tritus (paru lacte) virginis (per quem (scilicet cristum ales) idest nutritrix Maria aqua nutrebat ipse Chri stus (non esurit) idest non patitur fame. Maria enim Christum portabat & Christus cam regebat. & que coelum & terra capere non potuit: alius beata virginis portauit.

Paruoq; lacte pastus est: Per quem necales esurit.

Additio. Per que necales esurit. i. Maria a qua Christ9 nutrebat non passa est fame. Hoc forte ideo dicit, quia matres lactates pueros magis esuriunt & sitiunt alijs hoibus. sed Maria virgo Christu lactabat & Christus ipsam regebat taliter q nec plus esuriuit: nec sitiuit. Et nota q est differētia inter lactare & lactere. nam illud refertur ad matrē: hoc autē ad pueru. vnde versus: lacteo lac suggo. lacto lac prabeo nato. Sed diuam virginem Mariam & filiu sitiuisse & esuriisse saepe legimus. nam pauper erat. & nec habebat vbi reclinare caput. intelligatur ergo de aubis coeli quippe illum lactabat Maria: qui volucres coeli pascit. vt dicitur Mat. vi. & Luce. xi. & in Psalmo. cxlvi. Qui dat iumentis escam ipsoru & pullis coruorum inuocantibus eum. paruo ergo lacte contentus est qui omnia ani mantia nutrit. Et libet vt de coruorū intelligamus pullis. quia coruū dicitur negligere nidum: sed industria sua derelinquunt ibi vermes: vt refert Plinius: quibus pulli nutriuntur: hoc autē non sine pudentia dei: sine quo nec folium arboris: nec passer ad terram descendit. vt refert Hieronymus vnde Iob. xxxviij. Quis praeprarat coruo escam suam quando pulli eius clamant ad Deum vagientes eo q non habeant cibos. q. d. solus Deus dīs camus ergo ales: idest coruus saluo meliori iudicio.

Lactare. Lactere.

Plinius Hiero. Iob.

Et quia natus est (chorus) idest societas (coelestium) idest spiritū) (gaudet & angeli) idest throni & dominationes & principat9 & potestates. Et sic de ceteris (canūt deo gloriā. & pastor) idest creator oim (fit palam) idest notus & natiuitas sua fit cognita & nūciata (pastoribus) iuxta turrim Abnā: iuxta quem locum pastores pro consuetudine aderant & erat illa planicies apta pastoribus illius regionis. ad seruādum ibi vigilias noctis super greges eorum.

Gaudet chorus coelestium: Et angelicanunt deo: Palamq; fit pastoribus Pastor creator omnium.

Carmen est quale illud nocte surgentes. Canitur in festo epiphaniae domini: narrat quo pacto magi cum tribus muneribus venerunt ab oriente quaesitum Saluatorem nostrum.

Materia huius hymni est pparatio gaudij de natiuitate xpi redēp rris & gaudij annūciatū est nos per angelū apparētem & pasto

Nuncium vobis fero desu pernis Natus est xps dnator orbis: In Bethleem

In bethleē iudae sic em ppheta Dixerat ante.

ribus in vita dicētē. Annūcio vobis gaudij magnū. &c. Cuius natiuitate hęc signa & miracula secuta sunt. f. stella quae apparuit magis q

gentibus deum quae duxit eos praevia vsq; ad ipsum. In cuius natiuitate Herodes & quilibet malus confunditur vyl doctrina mala & perniciositas siue malitia tps eo nascēte cessauerūt. f. idolorū cultura & sacrificia vana seditiones & bella: quia in natiuitate Christi pax fuit per vniuersum orbem. Et vox angeli loquētis (fero). i. afferro (nūciū vobis de supernis). i. de coelo (Christus dico dnator orbis) filius dei nat9 est (in Bethleē iudae) idest in ciuitate illa quae sorte accedit tribui iudae (enim) pro quia (ppheta dixerat) idest prophetauerat sic futurum esse.

Signa in natiuitate xpi.

Hūccanit letus chor9 angelorū: Stella declarat, veniūt eoi Prīcipes: dignū celebrare cultū Mystica dona.

Chor9 angelorū canit hūc. f. xpm (chorus dico letus (exultās & laudās deū (stella) quae ducit mogos. i. sapiētes (declarat). i. manifestat eis clarat. saluatorē (eoi). i. oriētales (prīcipes). i. reges (veniunt celebrare). i. honorare Deū. f. per dignū cultum (& offerre mystica dona.) Deo.

Additio. Nota q dicit tres reges magos venisse ad adorandum dnm. hīs autē reges ideo magi dicti sūt q sapiētes erāt a magnitudine sciē tia. nā magus dictio est psica: q apud eos significat sapiēs: sic em Per se magos vocant sapientes: vt graci philosophos. latini sapiētes galli dryudas. egyptij pphetas siue sacerdotes. Inde gynosophistas & astrū chaldeos a chaldaea astq; regione. Magus etiā apud nos incantator dici pōt ex officio.

Thus deo myrrham trocetem (humando) Bractes regi chryseas decenti Dū colūt vnū meminere trino Tres dare terna.

Isti tres reges meminere. i. in memoria habuerūt afferre tria munerā. f. aure. thus. & myrrhā (& meminere dare) idest offerre deo thus & myrrhā (trocetē). i. rotūdā q est arbor ita dicta a loco vbi nascit & habet aureū colorē & declina hęc trocletis huius. tis (humando.) quia mortalis erat & meminere Deo offerre (bractes chryseas) idest lamīnas aureas quia chrysis grēce est aurum latine (regi decenti) idest christo (dum colunt) idest venerantur (vnum deum) (& meminere dare tria munerā illi trino) idest trinitati quia vnus sunt pater & filius & spiritus sanctu

Gloria patri monadi canamus Cum deo trino genitēq; proli. Flamini necnō ab vtroq; fuso Corde fideli.

Gloriam canamus monadi idest vnitati trine cum Deo (& spiritu sancto fuso ab vtroq;) vel trine monadi idest deo qui est trin9 in psonis & vn9 in essentia. Dicit em hęc monas. adis. & est grēcū & significat vnū (canam9 plūdiue). i. genitē a patre (cum deo pre) & nō tān

canam9 pī (sed etiam flamini). i. spūisctō (fuso. i. pdeūti (ab vtroq;.) Carmen

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in festo epiphaniae (hoc est) apparitionis domini; & narrat quemadmodum Magi stella duce venerunt in Bethleem; praeterea miraculum in nuptiis factum.

Saeculus est autor. Materia huius hymni est conclamatio quam facimus contra Herodē qui audita natiuitate xp̄i amittere regnum timuit: ideoq; multos pueros interfecit. Intentio auctoris est tractare de tribus miraculis die epiphaniae factis. s. de magorū apparitione. de aqua in vinum conuersa & Christi baptisate. Et nota q; hymnus iste continuatur superiori: ita dixi q; Christus natus est & per tulit iacere in foeno. vnde Herodes de natiuitate eius iratus: occidit multos pueros timens ne amitteret regnum. sed nō deberet: quia ille qui Rex est reguum & dominus dominantium non venit vt ei regnum auferret: sed totum mundum in tanto crimine inuolutum a peccatis liberaret. O (impe herodes hostis quid) id est cur times venire Christum: ipse nō arripit mortalia: qui regna dat caelestia.

Ibant magi. Magi ibant quæsitum christum & adorare eum (sequentes stellam & præuiam (i. præcedentem) quā viderant) requirunt (lumen). id est Christum (lumine) id est stellam (& fatentur Deum munere) scilicet. thure, auro, & mirra.

Coelestis agnus. i. Christus (attigit) i. suscepit lauacra, id est baptisum (puri gurgitis) id est iordanis (& sustulit) id est abstulit a nobis abluendo nos per baptismum peccata (quæ non detulit) id est secum nō portauit: quia immunis erat & absq; peccato.

Et ideo dico (nouum) inauditū genus potentie (hydriae rubescunt) id est flauescunt: scilicet aquæ intro missa. ponit enim cōtinens pro cōrento. (Et vnda) id est aqua (iussa fundere in vinū mutauit originē) id est naturam præcepto dei.

Hostis herodes impie
Christū venire qd times?
Non arripit mortalia:
Qui regna dat caelestia.

**Ibant Magi: quam viderant
Stellam sequentes præuiam
Lumen requirunt lumine.
Deum fatentur munere.**

**Lauacra puri gurgitis
Coelestis agnus attigit;
Peccata quæ non detulit;
Nos abluendo sustulit;**

**Nouum genus potentie
Aqua rubescunt hydriae;
Vinumq; iussa fundere.
Mutauit vnda originem.**

Carmen est omni lege carminis solutū. Canitur ad horas vespertinas in festo diuæ Mariae. Cuius patrocinium atq; fauorem multipliciter nobis imploramus.

Aue maris stella

Aue maris stella
Dei mater alma;
Atq; semper virgo
Coel' portu'.

Materia huius hymni est salutatio ab angelo facta sic dicente. Aue gr̄a plena dñs tecū: q̄ virtute altissimi obūbrata fuit & solo verbo cōcepit. Intēdit et auctor ipsam Mariam inuocare: vt nomē Eug p̄ quā mors intravit mutet. & vt soluat

vincula peccatorū & p̄stet nobis vitā eternā a cūctis reatibus absolutis. hic etiā laudare nos hortat & gl̄ificare hūc diē p̄pter hoc q; euasimus de domo diaboli. & venimus potius p̄ fidē & gr̄am de ad ipsam: & d̄r hoc per simile & facit cōparationē. Sicut. n. stella p̄stat ducatū nautis vt veniāt ad portū: ita ducatu virginis Mariæ venimus ad portū. i. ad xpm. O stella maris) i. mūdii (aue. i. salue (o alma). i. sc̄tā mater dei atq; aue (sp) .i. æter naliter (virgo) quia ante partū & in partu & post partū (o porta coel' celi aue). i. salue.

Additio. Hoc carmen dimetrū iābicū brachycatalecticō hoc est duabus syllabis deficiens voluit esse sed nō cōstituit nisi in principio. nam aue iambus est. maris iterū iambus. stella spondeus est. quia infine carminis syllaba indifferens est.

**Sumens illud aue
Gabrielis ore;
Funda nos in pace
Mutans nomen Eug.**

Et quia tu es (sumēs illud aue) .i. salutationē q̄ fertur ore gabrielis (sūda nos in pace). i. in eterna beatitudine. tu dico (mutans nomen Eug) in aue. i. maledictionē Eug in vitā eternam. i. in tuam benedictionem.

**Solve vincla reis;
Profer lumen cecis;
Mala nostra pelle;
Bona cuncta posce**

Et quia tu virgo facta es stella maris. & quia mutasti nomē Eug. i. maledictionē Eug: & dedisti nobis bñdictionē & cōfudisti mortē & dedisti nobis vitā p̄petuā: id (solue vincla) .i. ligamēta peccati humani (reis). i. peccatoribus & (profer) id est tribue (lumen cecis) id est fidelibus (& pel-

**le) i. abijce a nobis (mala nra & (posce) .i. postula a filio tuo (cūta bona. Monstra te esse matrem;
Sumat per te præces;
Qui pro nobis natus
Tulit esse tuus.**

Monstra te esse matrē) .i. ostende te placādo filium tuum & filius tuus (sumat p̄ces) nostras per te. filius dico ille (q̄ tulit). i. sustinuit (eē tu natus pro nobis) vt nos saluaret.

**Virgo singularis
Inter omnes mitis;
Nos culp' solutos
Mites fac & castos.**

Et quia substituit esse filius tuus ideo o (virgo singularis) quia nulla similis est tibi: quia post partum virgo: in partu virgo & ante partum (mitis inter oēs) .i. humilis supra omnes alias mulieres: & o virgo castitatis mater (fac nos solutos a culp' & fac nos mites) id est mansuetos: (& castos) id est in corpore & in anima fac nos mundos.

Et quia mater es castitatis & sua
uitatis o (virgo psta). i. dona (viz
tam puram) nobis (& para). i. tris
bue (iter tutum vt videtes lesum fi
lium tuum semper colletemur). i.
gaudeamus in eo. s. in pntenti ei lau
des perfoluertes & in futuro cu ple
nius & perfectius cognoscentes gaudeamus & exultemus cum domino
nostro filio tuo.

Et quia descendit dñs nr in vteru
virginis ideo (laus). i. glia (sit Deo
pri decus) honor sit sumo xpo ex
celso & spui scdo sit honor: trinus p
pter trinitate psonaru: & vn ppter
vinitate essetie. vl vn honor sit tris
bus. i. pri & filio & spui scdo. Ame.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad horas no
cturnas in diebus festis diue Marię. Cuius laudibus annu
merat: qd Deum genuit & in lucem effudit.

Intentio huius hymni est qd au
ctor vult ostendere hoc qd pphete
de xpo nuciauerunt in genitrice Dei
Maria esse copleu. Ostendit simili
ter aliter claustru Marię baiulat
Christu. Et nota qd Deus fecit hoz
mine & posuit eu in paradyso terre
stri: & pcepit ei ne comederet de ligno vite. i. de pomo qd erat in medio pa
dy si: sed diabolo suadete Eug: & Euapostmodu ad e similitur suadete am
bo comedentes: & sic diabolo placentes. mortaliter peccauerunt. Et post
pctm tate corruptois de paradyso statim a dño eiecti se nudos esse cogno
uerunt. Videns ergo Deus qd aliter no possit redimere genus humanu nisi
p foemina: in vteru virginis filiu suu destinauit: & incarnari voluit: p que
sumus redēpti & a pctō liberati: vnde grates reddere tenemur. Dicitu est
superius qd Maria stella maris est mater Dei: & et que celu & terra cape
no poterant. tamen claustrum Marię eum baiulat. Construe (claustru)
ideft venter beatę Marię (baiulat) illum Deum (quem regentem trinam
machinam) mundi scilicet celum terram mare vel (machinam) ideft anis
me concupiscibilitatem rationabilitatem sensualitatem (quem) scilicet
Christum (terra) ideft boni (pontus) ideft mali (arthera) ideft celestes
(colunt) ideft honorant (adorant) ideft commendant (predicant) ideft
nunciant.

Dico qd celum ideft celestis: s. ter
ra ideft terren. Et omnia siue coe
lestia siue terrestria laudant ideft
adorant illum quem celu & terra
capere no poterat & vere quia (vis
cera puellę) ideft beatę Marię (perfusa) ideft repleta (gratia coeli) ideft re

Vitam presta puram;
Iter para tutum:
Vt videntes Iesum
Semper colletemur.

Sit laus Deo patri:
Summo Christo decus:
Spiritui sancto
Trinus honor vnus. Amen.

Q Vē terra pōtus ethera
Colūt / adorāt / p̄dicāt:
Trinā regēm machinam
Claustrum Marię baiulat.

Cui luna sol & omnia
Deseruiunt per tempora

Perfusa

Perfusa coeli gratia
Gestant puellę viscera.
Beata mater munere
Cuius supernus artifex
Mundum pugillo continens
Vētris sub arca clausus est.

re celesti gestat Christum (cui). i.
Christo (luna) ideft variatio lune
(sol) in cursu suo (& omnia deser
uunt). i. famulant (p tpa). i. tpaliter.
Et quia tulit xpm possumus dice
re qd est (btā mater munere). i. do
nis filij (sub arca). i. circūdatione
& secreto (ventris cuius). i. matris
(supernus artifex). i. celestis crea
tor (clausus est) ille dico (continens
mundum) ideft vniuersitatem oim

Beata coeli nuncio
Fecunda sancto spiritu;
Desideratus gentibus:
Cuius per alium fusus est.

rerum (pugillo) ideft in dispositione.
Et quia supernus artifex clausus
est sub pectore virginis Marię po
sum dicere qd virgo Maria sit (bea
ta nuncio coeli). i. angelica salnatio
ne. Maria dico (fecunda). i. fertilis
spu scdo (per alium cuius). i. Ma
rię (fusus est). i. missus & natus est
de virgine Maria desideratus a ius
deis & gentibus scilicet xps;

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad laudes ma
tutinas diebus festis diue Marię. Eius laudi attribuit qd de
um lactauit: & peā recepimus: qd per Euam amisimus.

Gloriosa domina
Excelsa supra sydera:
Qui te creauit provide
Lactasti sacro vbere.

Materia huius hymni est qd Ma
ria peperit saluatorem: & quia de
us contulit ei tantam gratiam qd pe
perit saluatorem & c. facit autor a
postropham. i. conuersionem ser
monis: quia Deus contulit ei tantā
gratiam qd peperit saluatorem con
uertit sermonem suum ad ipsā ostēdendo eam esse gloriosam: dicens. (O
gloriosa domina excelsa supra sydera). i. o sponsa domini Maria (excelsa)
. i. alta (supra sydera). i. in fumo celo: vbi non est aliqua vis ventoru) tu
lactasti sacro vbere illum: qui te creauit provide). i. sua sapientia.

Quod Eua tristis abstulit:
Tu reddis almo germine:
Intrent vtrastra fiebiles;
Coeli fenestra facta es.

(Tu reddis) ideft restituis (al
mo germine) ideft sancto filio tuo:
illud supple: paradysum (qd Eua
tristis) ideft misera (abstulit) a no
bis & es (facta fenestra coeli) id
est Christi (vt fiebiles) ideft flen
tes peccata sua (intrent astra) i d
est celos.

Dij Turegis

¶ Dico qd hoies flētes sua peccata in trant coelos & vere gaes (ianua). i. ostium (alti regis fulgida). i. splendida (portalucis idest christi: & o gentes redēptę) scilicet a xpo (paludite). i. gaude te vitam esse datam p virginem. scilicet Mariam.

Tu regis alti ianua
Et porta lucis fulgida:
Vita data per virginem
Gentes redemptę plaudite.

Carmen est quale illud nocte surgentes. Canitur in festo hypopantes hoc est p̄sentationis siue purificationis diuę Maria: cuius auxilium petit atq; fauorem.

¶ In hoc hymno agit auctor de natiuitate xpi: & q̄liter dēbet esse cōpletū in Maria qd̄ pphete nūciauerūt: q̄ cōcepit & peperit filiū: & si me on gauisus suscepit eū in tēplo. Dicimus ergo qd̄ pphete sēserunt de aduētū & de natiuitate xpi. Esaias enim dicit. In medio duū aialū cognoscetis. i. inter bouē & asinū. & alibi. Egredietur virga de radice iesse. &c. Abacuc sentiens de Christo similiter ait. In medio duū aialium.

Esaias.

Abac.

¶ Quod chorus vatum vernerandus olim
Spiritus sancto cecinit repletus
In dei factū genitrice constat
Esse Maria.

&c. Multi pphete annūciauerunt & prophetauerunt de Christo hoc totū cōpletū est in Maria: q̄a natus baptizatus crucifixus & in templo p̄ntat & a iusto Simeone & ab Anna vidua susceptus. vnde a p̄sonis illis q̄ dño. obuiauerūt dictū est festū illud in quo hymnus iste cātatur hypopani dñi. idest obuiatio. constructio (qd̄ chorus vatum) idest exercitus prophetarū. f. David & aliorū. chorus dico (venerandus cecinit). i. ppheta uir (olim repletus). i. adimpletus sp̄sctō (constat). i. manifestum est (esse factū) idest cōpletum in Maria genitrice dei.

¶ Additio. Ordo aut quā hic cōmētor certe minus bene cōstructionem appellat (nā cōstruere vnde cōstructio) metaphorice sumitur ab edeficijs & est simul struere ordinare & fabricare. Ordo aut est digestio & in suo cuiusq; partis loco collocatio. velut in acie fit vbi pedites vbi alg. &c. est illud constat esse factum in Maria genitrice dei. quod chorus vatum &c.

¶ Et vere constat esse factū: q̄a. f. beata virgo cōcepit dñm). i. xpm deū celi & terre (& virgo) i. Maria (peperit illū: quē gessit vel concepit. i. portauit (atq; pro &) meruit inuolata manere) idest mansit incorrupta post partum.

¶ Quē. f. christum (Simeon iustus & senex). i. Simeon annosus sacerdos (sumpsit). i. suscepit (in vlnis). i. in brachijs suis (in domo). i. in templo (domini gauisus). i. letus

Simeon sumpsit. Luce. ij.

Hec deū celi dominūq; terre
Virgo quem gessit peperitq;
virgo:
Atq; postptū meruit manere
Inuolata.

Quē senex iustus simeō in vlnis
In domo sup̄sit dñi gauisus;
Hoc qd̄ optauit pp̄rio videre
Lumine christum.

Tulibens

videre suo proprio lumine qd̄ optauit. f. Christum qd̄ optauit per multa tempora. vel si textus habeat ob hoc optatum proprio videre lumine xpm. Cōstrue sic. ob hoc ergo qd̄ videre pp̄rio lumine. f. oculis carnalib; xpm optatum: quem diu anteq; moreretur videre desiderauit.

Tulibēs votis petim; p̄cantum
Regis eterni genitrix faueto:
Clara q̄ celsi renitēs olympi
Regna petisti.

¶ O tu genitrix. i. mater eterni regis. f. xpi qui caret principio & fine (petimus te faueto). i. cōcede (votis). i. p̄cibus (p̄cantū). i. famulorū (libēs). i. libeter (q; pro & (tu renitens). i. splendēs (petisti). i. accepisti v̄p̄accessisti (clara regna olympi celsi) idest alti celi vel sic & clara celsi olympi.

¶ rarenitens petisti idest accepisti regna
Sit deo nostro decus & potestas:
Sit & la; p̄pes sit honor p̄nis:
Qui poli summa r̄sident in arce
Trinus & vnus. Amen.

¶ Decus & potestas sit deo nostro perpes salus vellaus) idest perpetua gloria sit illi (& perennis honor sit illi). i. deo nostro (qui r̄sident in summa arce poli). i. in altitudine celi (trān) in p̄sonis & vnus in substātia.

Carmen est asclepiadeū; constans spondeo/ duobus coriambis & pyrrhichio; sed defecit vna syllaba: q̄a cathalecticon est. Cantur in trāsitu beatę Marię.

¶ Quam glorifica luce coruscas
Stirpis dauitice regia proles:
Sublimis residēs virgo maria
Supra cœligēas etheris oēs.

¶ Hoc metrum est tetrametrū sunt hic quattuor versus: & in vnoquoq; eorum sunt quattuor pedes quorum primus est spondeus. secundus iambus. tertius dactylus. quartus spondeus siue trocheus. Materia huius hymni est duplex commendatio ipsius Marię. tam a genere q̄ a meritis. cōmendatio a genere q̄ ipsa est de regia stirpe. f. David. Cō-

mendatio a meritis est quia ipsa peperit Christum saluatorem nostrum. Cantatur hymnus iste in transitu beatę Marię qualiter transiuit de hoc mundo ad patrem. vel si mauis dicere qualiter in assumptione Christus eam assumpsit. Vtrū assumpta fuerit cum corpore aut sine corpore dubitatur: sed melius est vt eam credamus assumptam in corpore. O regia proles. stirpis dauitice o Maria que es ramus ipsius David. ipse enim fuit quercus a qua rami procedunt. & tu es ramus & stirps & proles quæ ponuntur pro eodem: sed non idem significant. est enim proles quod aliunde habet initium. stirps idem est qd̄ truncus a quo ramus velut a patre filius procedit. (O q̄) idest quantum (glorifica luce). f. gloriosa (coruscas) idest splendida es virgo Maria: tu dico sublimis. i. sublimi. f. in celo tu es (residēs). i. sedens super omnes etheris cœligēas). i. super angelos genitos. quia in celo fuerunt creati angeli a Deo.

Proles. Stirps. Ramus.

¶ Additio. Hic versus quinq; pedibus constat scilicet spondeo. trocheo. iambo. datilo. & spondeo siue trocheo.

D iij Tucum

¶ O Maria (mater cū virgineo honore) hoc est existens mater & virgo: tu virgo inq̄ (casta parasti aula pectoris) .i. pectus tuū (dño & ga parasti viscerā tā mūdāta. & ideo (hic) .i. ex illis viscerib⁹ (nat⁹ ē xps Deus .i. dignatus est nasci (corpo re) id est quantum ad corpus quia hu

¶ Quē cūctus venerans orbis adorat) quē omnes hoies venerant & adorant (cui) .i. ad honorem cuius (omne genu flectitur) .i. oēs flectūt genua. a quo .f. xpo (nos petimus te veniente) .i. intercedente (gaudia lucis æternę (abiectis tenebris) id est peccatis remotis a nobis.

¶ Superius fecit autor apostrophā ad Beatam Mariam: sed in hoc loco ad patrē: ut ipse dignet nobis dare q̄ p̄dicta sunt: idicēs. (O pater luminis omnis) .i. origo & factor totius claritatis (largire nobis hoc) scilicet gaudia: largire inq̄ p̄ propriū natū) .i. amore filij tui (& sacro flamine) id est amore spiritus sancti (qui Christus (vixit tecum in nitida) id est munda (ęthra) .i. in celo (regnans ac moderans sæcula cuncta) id est oēs gentes existentes in hoc sæculo.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum. Canitur in quadragesimali ieiunio quod est tēpus ad pōnitentiā peccatorum apūssimum.

¶ In hoc hymno rogat autor Deum ut in hoc tempore tribuat nobis cor pōnitens: & quos longanimitate pietas expectavit: sua benignitate ad se cōuertat. O xpe sol iusticie) .i. splendor pietatis (tenebrę noctis) id est peccata nostrę mentis scilicet cęctas (deliscant) id est recedant (nunc) id est in hoc tempore (ut lux virtutum redeat) id est virtutes honorum operum in nobis redeant: id est reuerantantur.

¶ Da tps acceptabile) cōgruū ad pōnitentiā qd̄ añ passionē .f. in veteri testamento nō erat: q̄a ocul⁹ p̄ oculo: & dens p̄ dēte dabat: mō aut nō sic (tribue nobis cor pōnitēs ut benignitas) .i. mīa tua conuertat .f. ad se de p̄ct⁹) quos .f. nos (longa pietas) .i. māfuetudo tua (suffert) .i. sustinet.

Tu cū virgineo mater honore,
Angelorū dño pectoris aula:
Sacris visceribus casta passi
Nat⁹ hic deus ex corpe xps.

Quem cunctus venerans orbis
adorat,
Cui nūc rite gēu flectit omne:
A quo nos petim⁹ te veniente
Abiectis tēnbris gaudia lucis.

Hoc largire p̄ luminis omnis
Natu p̄ propriū flamine sacro:
Qui tecū nitida viuit ęthra
Regnans ac moderans sæcula cuncta.

Am Christe sol iusticie
Mentis deliscant tenebrę
Virtutum ut lux redeat
Terris diem cum reparas.

Da tempus acceptabile:
Et pōnitentor tribue;
Conuertat ut benignitas:
Quos longa suffert pietas.

Quiddamq̄

Quiddamq̄ pōnitentię
Da ferre q̄uis grandium
Maiori tuo munere
Quo de emptio sit criminum.

Dies venit dies tua:
In qua reflorent omnia:
Letemur in hac ut tue
Per hanc reducti gratie

in hac) die (ut) pro sicut (reducti sumus) id est redempti (per hanc tue gratie) id est ad tuam gratiam: & redemisti nos: id est saluasti.

Te rerum vniuersitas
Clemens adoret trinitas:
Et nos noui per veniam
Nouum canamus canticum.

Præsta beata trinitas:
Concede simplex vnitas:
Vt fructuosa sint tuis
Ieiuniorum munera.

id est ut ieiunia nostra sint acceptabilia & tibi placentia. Carmen est quale illud primo dierū. Canitur a principio quadragesimalis ieiunij: petit orationes nostras exaudire tempore illo quo: per ieiunium carnem maceramus.

Adi benigne conditor:
Nras p̄ces cū fletibus
In hoc sacro ieiunio
Fusas quadragenario.

tor omnium rerum (audi preces nostras cum fletibus) preces dico tuas (in hoc sacro ieiunio quadragenario) id est in numero .xl. dierum: qui bus digne ieiunare debemus.

¶ O xpe da q̄ddā) .i. paululū (pōnitentię ferre) .i. agere nobis (quo) .i. p̄pter q̄ p̄niam (dēptio) .i. ablutio (crimini) sit: & hoc (tuo munere maiori) criminibus: quia delet crimina (licet) pro q̄uis (grandium) .i. magnorum peccatorum.

¶ Vere debes dare p̄niam quia tua dies iudicij vel paschalis festiuitas vēit quia nos sumus in quos fines sc̄porū deuenerūt dies .f. paschalis (venit) .i. accedit. dies dico illa (in q̄) .f. die omnia .f. mētēs hoīm (refloret) .i. micant virtutibus. ideo (letemur

¶ Et ideo (o clemens Trinitas) in personis & vnitas in essentia (vniuersitas rerum) id est vniuersę res (adoret te & nos facti noui per veniam) id est per tuam gratiam) canamus: canticum nouum) id est iubilum. id est quod mente nec ore potest exprimi.

¶ O beata trinitas presta) id est dona scilicet trinus deus in personis (& o simplex vnitas) id est in substantia (concede) id est iube (ut munera ieiuniorum) nostrorum (sint fructuosa) id est fructus bonos ferentia tuis fidelibus ieiunantibus

¶ Materia huius hymni est cōmendatio ieiunij & hortatur nos ieiunare. & Deo seruire & in hoc tempore ieiunij in orationibus plusq̄ in alijs diebus insistere: ut in die iudicij habeamus vitam æternam. (O benigne conditor) id est crea

D iij Additio.

Quare ieiunia ista sunt. **Additio.** Ne te lateat lector ieiunia ideo esse instituta: quonia in veteri lege pceptum erat decimas deo & primicias de omnibus bonis reddi. In quadragesima autem soluitur decima dierum. Nam secundum Gregorium de consuetudine. v. quadragesima a prima dominica quadragesime usque ad paschalis festiuitatis gaudia: sex hebdomade veniunt: quarum dies. xlii. sunt. Ex quibus dum sex dies dominici de ieiunio subtrahuntur: non plus remanent in abstinentia quam triginta & sex dies: sed ut numerus quadragesima dierum quibus christus ieiunauit impleatur: recipiuntur quattuor dies precedenti hebdomade. Itaque dum per. ccc. lx. dies annus ducitur nos per triginta & sex dies affligimur: quasi anni nostri decimas deo damus: ut qui nobis mercedem per acceptum annum viximus: auctori nostro nos in eius decimis mortificamus. Sed quia in decimas incidimus: condignum est nosse pro primis diebus dierum vite nostre quattuor tempora in singulis annis deuenisse. & ne prima die vnus cuiusque mensis ieiunaremus: quater ter pro quattuor diuersitatibus temporis anni carne maceramus. ut iuxta Pauli vocem hostia viuua fiat.

Quare ieiunamus. xl. dies. **Debemus dare decimas deo & primicias dierum**

Et quia fundimus preces (o alme scrutator) idest inquisitor omnium cordium nostrorum: benedico scrutator quia (tu scis) idest cognoscis (infirma virium) quia tu scis (exhibe) idest ostende, vel da gratiam remissionis tue (reuersis ad te.) idest peccantibus
Bene dixit reuersis quia (peccaui) idest multum quidem (i. certe) sed parce. i. condona confitentibus peccata (& confer) i. tribue (medelam languidis) i. medicinam peccatoribus (ad laudem tui nominis) i. ad hoc ut nomen tuum laudetur.
Et conferendo medicinam (dona contert) i. minui per abstinentiam conuersionis (corpus) nostrum extra se (sicut mens sobria) i. abstinens vel modesta (ieiunet) prorsus (i. omnino) a labe) i. a putredine (criminum) idest peccatorum.
In hoc hymno hortatur nos auctor, ut ab omni peccato abstinemus & rogemus deum cum lachrymis & precibus, ut ipse remittat peccata nostra nobis: & nos mundet ab omni vitio) i. peccato (quibus) i. peccatis (offendimus deum) contra nos (corde) i. vna cogitatione (verbis) idest iniquis sermonibus & turpiloquijs (operibus) idest prauis & illicitis actibus.

Scrutator
Scrutator almæ cordium
Infirma tu scis virium:
Ad te reuersis exhibe
Remissionis gratiam.
Multum quidem peccauimus:
Sed parce confitentibus;
Ad laudem tui nominis
Confer medelam languidis.
Sic corpus extra conteri
Dona per abstinentiam:
Ieiunet ut mens sobria
A labe prorsus criminum.
Ecce tempus idoneum
Medicina pecaminum;
Quibus deum offendimus
Corde; verbis; operibus:

Qui pius

Qui pius & propicius
Nobis pepercit hactenus:
Ne nos cum nostris perderet
Tantis iniquitatibus.

deret) sed ita (pepercit) ut mediante paterno auxilio ad ipsum veniamus & amodo in bonis operibus perseueremus.

Hunc igitur ieiunium
Cum precibus & lachrymis:
Multisque bonis alijs
Placemus deuotissime,

orantes petitis credite & fiet vobis (& cum lachrymis) compunctionis & cum multis bonis alijs (placemus eum deuotissime) i. cum magna deuotione.

Ut nos a cunctis sordibus
Purgans ornent virtutibus:
Angelis & coetibus
Nos iungat in coelestibus.

Sit benedictus genitor
Eiusque vnigenitus:
Cum spiritu paraclito
In sempiterna secula. Amen.

Clarum decus ieiunium
Mostratur orbi coelitus:
Quod christus auctor omnium
Cibis dicauit abstinens.

idest datur (coelitus orbi) idest mundo, quod ieiunium christus auctor omnium rerum abstinens (cibis dicauit) idest sanctificauit (vel auctor) idest factor omnium rerum (dicauit) i. ieiunium.

Hoc Moyses charus deo
Legislator factus est:

Dico quod verbo & opere deum offendimus (qui) i. deus existens (pius & propicius) idest misericors (pepercit nobis hactenus) i. licet usque (ne) secundum mala nostra nos pariter cum (nostris iniquitatibus) perderet) sed ita (pepercit) ut mediante paterno auxilio ad ipsum veniamus & amodo in bonis operibus perseueremus.

Et quia precepit nobis misericorditer (placemus) idest placitum nobis faciamus (hunc) scilicet deum. quomodo? (cum ieiunium) idest cum abstinentia cibi & potus. & cum (precibus) i. cum orationibus assiduis (ita ipse ait. Petite & accipietis. & alibi. Amē amē dico vobis quicquid

Dixi quod placemus eum deuotissime me, ut ipse purgans nos a cunctis sordibus) idest peccatis (ornent nos virtutibus) faciat nos perseverare in eis (& iungat nos in coelestibus) i. in regno coelorum (angelis coetibus) idest societatibus angelorum.

Genitor idest deus pater sit benedictus (que) pro & (eius vnigenitus) idest christus, qui est filius vnicus eius sit benedictus (cum spiritu paraclito) idest consolatore in sempiterna secula. Amen.

In hoc hymno hortatur nos & admonet auctor ieiuniorum humilitatem & auctoritatem habere a christo & efficaciam, ut antiqui patres Moyses & Helias consecuti sunt vitam eternam: ita consequamur. Constructio (clarum decus ieiunium) idest comedabile ieiunium (mostratur) idest datur (coelitus orbi) idest mundo, quod ieiunium christus auctor omnium rerum abstinens (cibis dicauit) idest sanctificauit (vel auctor) idest factor omnium rerum (dicauit) i. ieiunium.

Hoc idest ex hoc ieiunio (Moyses) cui data est lex in tabulis lapideis (factus est charus deo) i. amatus a deo (& legislator) idest datur legis (hoc Heliam leuauit in curru igneo per aera) idest per aerem ad
Hoc heliam

Mrc. iij.

caeli: quia helias transgressus iordanem cum socio suo Heliseo fugiens persecutus est lezabeth dimisso pallio rapit eum est curru igneo in caelum, hoc est paradisum terrestrem. postea Heliseus reuersus percussit iordanem cum pallio: & aqua recessit: & transiit sicco vestigio.

Hoc. i. ex hoc ieiunio Daniel uiderat mysteria: & hoc cognouerat per spiritum sanctum (victor) id est superator (leonum) & per hoc sanctum ieiunium (Ioannes amicus intimus sponsi). i. christi fideissimus (claruit). i. clarus factus est.

Ergo isti facti sunt sancti vel beati. (O deus dona nobis: ut nos possumus hanc sequi) per exempla eorum (parimonie). i. abstinentie cibi & potus (& tu auge robur). i. fortitudinem mentium: dans spiritale gaudium, hoc est letitiam spiritus.

O pater presta nobis hanc. s. quae supra orauimus (per filium) id est amore filii (& per alium) i. spiritum sanctum: tu dico existens vnus deus (per eum) id est in eternum (cum his) scilicet filio & spiritu patris (tripli cognomine).

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur a principio quadragesimalis ieiunij. Comemorata ieiunij ratione multipliciter dei misericordiam; atque peccatorum veniam implorat.

Materia huius hymni est comendatio ieiunij: & hortatur nos ieiunare & deo seruire hoc tempore in ieiunijs & orationibus & bonis operibus plusquam alijs diebus, ut inde habeamus vitam eternam. O fratres (seruamus hoc ieiunium) in quo modo sumus scilicet caste & honeste (nos docti) id est instructi (ex more). i. ex consuetudine (mystico) id est figurato: ieiunium dico (ductum notissimo circulo) id est reuolutione (quaterdeno dierum) id est per quadraginta dies uel ducto, scilicet circulo.

Lex data per Moysen (& prophetam). i. Helias & alij (pretulerunt primitus hoc) ieiunium (& christus sacravit illud postmodum) id est

Hoc Heliam per aera
Curru leuauit igneo.

Hoc Daniel mysteria
Victor leonum uiderat;
Per hoc amicus intimus
Sponsi Ioannes claruit.

Hanc nos sequi dona deus
Exempla parimonie;
Tu robur auge mentium
Dans spiritale gaudium.

Presta pater per filium
Presta per alium spiritum;
Cum his per aeternum triplici
Vnus deus cognomine.

Ex more docti mystico
Seruamus hoc ieiunium.
Deno dierum circulo
Ductum quater notissimo.

Lex & prophetam primitus
Hoc pretulerunt postmodum;
Christus

Christus sacravit omnium
Rex atque factor temporum

Vt amur ergo parcius
Verbis; cibis; atque potibus;
Sermo; iocis; & arcitius
Perstemus in custodia.

Vitemus autem pessima;
Que subruunt metes vagas;
Nullumque demus callido
Hosti locum tyrannidis.

Dicamus omnes cernui;
Clamemus atque singulim;
Ploremus ante iudicem;
Flectamus iram vindicem.

Nostri malis offendimus
Tuam deus clementiam;
Effunde nobis desuper
Remissor indulgentiam.

Memento quod sumus tui;
Licet caduci plasmatis;

postea: quia per .xl. dies ieiunauit donans nobis exemplum. ut tempore ieiunij valeamus redimere totum annum de perdita temporum opera nostra praua ieiunando per .xl. dies, & a malis abstinentes: & bene debemus ieiunare: quia prophetae ieiunauerunt & christus rex atque factor omnium temporum sacravit illud ieiunium.

Et quia prophetae & postea Christus consecrauit hoc ieiunium (vt amur ergo parcius). i. temperatius quam in alijs diebus (verbis) malis (& cibis & potibus). i. a superfluitate comestitionis & ebrietate abstineamus: quia mendacitate & crapula in peccatis labimur. & venter mero est uans de facili furmescit in libidinem. & non solum istis vt amur parcius: sed etiam (iocis) illicitis (& somno). i. dormitione. (& arcitius) id est strictius (perstemus) id est perseueremus in custodia animae nostrae.

Dico quod relictis vitijs perstemus in custodia virtutum (& vitium). i. abiciamus a nobis (autem pessima). i. peccata vel praua opera (quae subruunt mentes vagas). i. aggrauant (quae) & (non demus vllum). i. vllam causam (tyrannidis). i. peccatis vel crudelitati (callido hosti). i. diabolo: vt conetur nocere nobis.

In hoc hymno hortatur autor vt rogemus deum precibus & lacrimis, vt ipse auertat a nobis iram suam: & remittat nobis delicta nostra. Nos (omnes cernui). i. inclinati & humiles (dicamus). i. confiteamur. s. peccata nostra (& singuli). i. quilibet nostrum (clamemus). i. vociferemur pro venia (& ploremus). i. defleamus. s. peccata nostra (ante iudicem). i. christum: qui est futurus iudex iudicare viuos & mortuos & saeculum per ignem. & quare dico quod clamemus: s. vt flectamus iram vindicem). i. iracundiam vindicantem & vindictam accipientem de commissis peccatis.

O deus nos offendimus. i. irritamus (tuam clementiam). i. tuam benignitatem (nostri malis). i. carnalibus operibus. & quia tu pius & misericors es: & dixisti: nolo mortem peccatorum, sed vitam: & vt conuertantur & uiuant per cordis compunctionem (o remissor) i. condonator delictorum (effunde). i. emitte nobis (desuper) id est de superno solio indulgentiam peccatorum.

Et mittere debes de caelo nobis vitam: quia nos redemisti sanguine tuo (& ideo memeto) o dñe quia tui sumus redempti (licet) per quos cadimus

Nedes

ci plasmatis).i.fragilis nature quia delimo terre (& precamur) te dñe (ne tu des).i.ne permittas (alteri).i.inimico humani generis (honor rem nominis tui).i.nos:quia nomine tuo xp̄e: xp̄iani vocati sumus.
¶ Et quia alter non debet occupare honorē nominis:rogamus te (laxa).i.dimitte nobis (malum).i. p̄ct̄m (qđ gessimus).i.qđ male p̄petrauimus (& auge).i. augmenta (bonū qđ poscimus) a te (quo) p̄vt (poscimus).i.valeamus (placere tibi tādem).i.hic in presenti.i.in cōsp̄ctu tuo (& perpetim).i.perenniter.

Carmen est quale superius. Canitur in tempore quadragesimalis ieiunij: multipliciter dei misericordiam & peccatorum veniam implorat.

¶ Materia huius hymni est rogare Deum vt hoc quadragesimali tempore nos famulos suos deuotos exaudire dignetur & nostrū acceptare ieiunium vt sic digne capiamus paschalia sacramenta. Inquit ergo (o largitor).i.o summe Deus dator (p̄m̄j summi).i.æternę beatitudinis) quies vnica spes mundi: id est in quē solum mundus sperare debet quia creator & redēptor est. nā sua passione & morte gloriosa nos redemit (intende: id est attende suscipe (p̄ces seruorum).i.tuorū (clamantiū ad te (i.ad tuam misericordiā & hoc

Boetius. ¶ Quia secundū Boetiū seuerinū. q̄ operā medicātis expectat: oportet vt medico suū vlnus detegat. infirmi more defectū suū nūc detegit nostra cōsciētia: vt inde opē medicantis imploret dicens (nr̄a cōsciētia mōstrat).i.fatef (offendisse te graue).i.grauius ad iracundiam puocasse. non q̄ ira cadat in Deum: sed los quendo more humauo. Vt Dauid. Domine in furore tuo arguas me neq; in ira tua corripas me. &c. (quam). scilicet conscientiam o Christe (nos supplicamus vt mūdes) id est expurges (ab omnibus piaculis) id est ab omnibus maculis peccatorum.
¶ Demonstrat solius dei esse semp̄ misereri & parcere. quia ipse dixit in q̄cūq; hora igemerit p̄ct̄or &c. (si renuis).i.reculas p̄ces nr̄as exaudire & mūdare nos a p̄ct̄is (q̄ tris

Nedes honorem nominis
Tui precamur/alteri.

Laxa malum quod gessimus;
Auge bonum qđ poscimus;
Placere quod tandem tibi
Possimus hic & perpetim.

Summe largitor p̄m̄j
Spes qui es vnica mundi:
Preces intende seruorum
Ad te deuote clamantium.

Nostra te conscientia
Graue offendisse monstrat:
Quam emūdes supplicam?
Ab omnibus piaculis.

Si renuis: quis tribuet
Indulge quia potens es.

Tecorde

Tecorde rogare mundo
Fac nos precamur domine.

rogare te mūdo corde) id est nostra consciencia mūda & p̄pterea. crit acceptor & letabimur impetrasse.

Ergo accepta hoc nostrum
Quisacrasti ieiunium:
Quo mystice paschalia
Capiamus sacramenta.

& vini. Sacramentum eucharistię secundum Magistrum sententiarum in. iij. distin. in. ix. duobus modis sumitur scilicet sacramentaliter & spiritaliter. est & alia littera. s. acceptare infinitiuus vel impatiuus passiuus sic. i. redaris acceptus ad nostrum ieiunium passiuus: quia non reperit deponens: non fit collisio in hoc versu.

Summa nobis hoc conferat
In deitate trinitas:
In qua gloriatur vnus
Per cūctā secula deus. Amē.

¶ Cōcludit. Ergo quia tu solus potens es (accepta).i. gratū habes (hoc nostrum ieiunij quī sacraſti).i. et personaliter ieiunādo (quo) put v̄ quo. s. mediāte (capiamus paschalia sacramenta).i. cōmunionē sacri corporis & sanguinis tui (mystice).i. sacramentaliter sub specie panis

¶ Summa trinitas in deitate. i. deus trinus in personis (cōferat nobis).i. conferre dignetur nobis (hoc).i. quod rogatum est (in qua).i. trinitate (vnus. Deus) scilicet per essentiam (gloriatur) id est letatur scilicet regnans per cuncta secula. id est æternaliter.

Carmen est quale illud primo dierum, Canitur in quadragesimali ieiunio a dominica in passione. Commemorata Christi passione crucē maximis laudibus prosequitur.

Vexilla regis prodeunt
Fulget crucis mysterium
Quo carne carnis cōditor
Suspendus est patibulo.

¶ Materia huius hymni est talis: vt dicit b̄tus Ambrosius. Passio dñi venit: & quia venit debem̄ de passione aliquid agere: & quia debem̄ de passione aliquid dicere: ergo dicamus. Vexilla regis. vexilla dñi sunt ista. baptisimus de quo ipse dicit. Nisi quis renatus fuerit ex aq̄ &c. Itē vexilla sūt corpus & sanguis eius. Vñ ipse dicit. Nisi mād uaueritis carnē filij hois. Quę sūt &c. Cōstrue (vexilla).i. signa (regis).i. xp̄i (p̄deūt).i. apparent (mysterium vexillorum).i. sacrificiū. s. passio. xp̄i crucis fulget: quia expugnauit diabolū qđ dominum. mysterio (conditor).i. creator carnis (suspendus est patibulo) & hoc carne pro humano genere: vel in carne sua propria.

Confixa clauis viscera/
Tendens manus vestigia:

¶ Ego dixi qđ xp̄s suspēsus est patibulo).i. cruce: & ideo xp̄s (imolaris est. hostia) vt talis est. i. in ara crucis

Redemptionis

gratia redemptionis. i. saluationis humani generis (tendēs). i. extēdēs manus. i. suas in cruce & tendēs (vestigia) sanguinis ipsius: & per hoc nota q̄ sanguis fluxerat per totum corpus ipsius. tendēs dico viscera nūmeralia: quia in tantum fuit extēsus christus in cruce: q̄ omnia membra ipsius poterāt numerari (confixa). i. perforata (clauis). Clauis enim sunt positi in manibus suis, & pedibus, & lācea in latere: & ex inde exiuit sanguis & aqua. ex inde dico manauit sanguis redemptionis & aqua baptis matis, ex quib⁹ nos xp̄iani regeneramur in fonte & in sacro baptisimate.

Nota glo
s̄ circa sa
cramenta

¶ Ecce mysteriū crucis fulget per totum mundum: quia per crucē habemus altare. per corp⁹ christi, hostia: per sanguinē, vinum: & per sudorem, aquā, ex quibus sacrificiū facimus singulariter. quia ex imo latitudo crucis sibi fit altare. & ideo per crucē habemus altare, in quo sacrificamus (quo). i. in quo (patibulo) vulneratus. i. super clauos (mucrone). i. acumie (lancee dire). i. crudelis. & ad qd̄ ad hoc. s. (vt nos lauret crimine). i. a peccō (vnda. i. aqua (manauit). i. p̄fluitū sanguine.

¶ Et eo tempore perpetrata sunt q̄ scripta sunt de christo per prophetas. Vnde ipse sumens accētū in cruce cū spongia, dixit. consumatū est (que David cecinit). i. propheta tauit (fidelis carmine) in psalterio sunt impleta ista (dicendo nationibus). i. gentibus diuersis (deus regnauit a ligno). i. a passione surrexit.

¶ Et quia pendit in cruce possumus proferre vocem admiratiōis. O quantum fuit ornata (arbor decora). i. pulchra (& fulgida). i. splendida (ornata). i. decora (purpura regis). i. purpureis mēbris christi. Arbor dico (electa tangere) idest sustinere (tā sancta membra digno stipite) idest sancto trunco.

¶ Vere beata fuit arbor vel crux in qua pependit precium mūdi. s. christus (brachijs). i. cornibus (cuius) idest crucis (precium secli) intus (pependit) arbor dico (facta statera). i. libra (corporis christi) tulit p̄dam tartaris. Nā descendēs dñs de cruce ad tartara nullum de suis ibi reliquit. In hoc loco sermo dirigitur ad crucē.

¶ Et quia ex statera facta (O crux aue) de st̄ salute: tu dico (vnica spes (nos

Redemptoris gratia
Hic immolata est hostia.

Quo vulneratus in super
Mucrone dire lancee,
Vt nos lauret crimine
Manauit vnda sanguine.

Impleta sunt: quæ concinit
David fidelis carmine;
Dicendo nationibus
Regnauit a ligno deus.

Arbor decora fulgida
Ornata regis purpura;
Electa digno stipite
Tam sancta mēbra tāgere.

Beata cuius brachijs
Secli pependit precium;
Statera facta corporis
P̄dam q̄ tulit tartaris.

O crux aue spes vnica
Hoc passionis tempore:
Auge p̄ijs

Auge p̄ijs iusticiam
Reisq̄ dona veniam.

Te summa deus trinitas
Collaudet omnis spiritus:
Quos per crucis mysteriū
Saluas; rege per sæcula.

Carmen est dimetrum iambicū cacometrū. Canitur in quadragesimali ieiunio a dñica in passione. Narrat quem amodū p̄deptione generis humani xp̄s natus atq̄ passus est.

¶ Ange lingua gloriosi
P̄lium certaminis;
Et super crucis tropheum
Dic triumphum nobilem;
Qualiter redemptor orbis
Immolatus vicerit.

¶ Hymnus iste continuatur superior. dixerat enim q̄ dñs positus fuit in cruce & latus eius perforatū. & sic dep̄camur eū, q̄ sicut mortuus est. i. sicut corp⁹ assumpsit in virgine: & in cruce mortificari passus est pro n̄ra redēptione: & ad inferna descendit: cū diabolo pugnavit: & eum superavit: sic faciat nos vincere cūcta nobis aduersa, scilicet diabolu & mundū & concupiscentiā eius: & domesticū inimicū. s. carnē de quo dicitur. Quāto familiaris magis est pestis: tāto periculosior. (O lingua pange). i. manifesta (p̄liū certaminis gloriosi). i. victoriā, quā xp̄s obtinuit moriēdo secundū carnē, quādo vicit mortē morte sua. Vnde ipse ait. O mors ero mors tua. &c. (& super tropheū). s. de victoriā (crucis dic triumphum nobile) de inimicis fugatis (qualiter redēptor). i. liberator (orbis). i. totius mundi (immolatus) in ara crucis (vicerit). i. vicit diabolu. Et nota q̄ ante passionē christi diabolus duas manus. i. duas potestates. s. in corpore & in aīa hominis habuit: quia quosdā in corpore & in aīa: quosdā tantū in anima post mortē trahebat post se: sed modo post passionē. vnā habet. s. de duabus potestatibus amisit vnā. ¶ Manus autē dicitur a manando ex eo q̄ ex brachijs manet, vel quod digiti manant ex ea.

¶ In hoc loco apostrophat se autor: si alius forte diceret quare fuit immolatus christus. respōdeo sic. ga condoluit de deceptione primi parentis. s. Adē (christus condolens de facta fraude parentis) n̄ri Adē (prothoplausti. i. primi formati) quādo corruit primus p̄res (morte). i. in mortē. & hoc (morsu veti to pomi noxialis). i. nociū (ipse) christus (tūc notauit) p̄ordinando signauit (lignum). s. sanctæ crucis (vt solueret). i. recuperet (dāna ligni). i. q̄ venerāt p̄ lignū. i. pomi veticiū

Hocopus

Pestis eo
periculo
sior q̄ fa
miliarior.
Diabolus
habet duas
Man⁹ vñ.

Bene dico qd xps tunc notauit lig
gnū vt solueret dāna lig ni. quia nul
lo alio modo poteramus recupera
ri & hoc aggre ditur dicere (Ordo
salutis nostrę depoposcerat) hoc o
pus scilicet vt deus carnē sumeret
& patibulū crucis subiret & per li
gnū dāna ligni soluerent (vt ars)
ideft deus quiescē arifex oim rerū
(falleret) ideft destrueret (artem
multiformis proditoris). i. diaboli. & vt christus (ferret medelam) ideft
salutē oim gentium (inde) ideft ex illa re scilicet a ligno (vnde) ideft de
quo ligno (hostis). i. diaboli. leferat. i. nocuerat.

Ergo quando ideft postq̄ (pleni
tudo temporis) ideft quādo vlti
ma etas (venit) ideft vt deus sacrifi
caret filium (conditor orbis) ideft
Christus (natus missus est ab arce
patris) in mundum (atq; factus car
ro) vel carnalis (prodijt) ideft exijt
(de ventre virginali.) Et nota qd si
cut flos sine macula pulcher & olēs
& suauis nascitur: ita xps sine semi
ne & sine crimine de vtero virginis

Infans. i. xps (positus inter arcta)
ideft angusta (præsepia vagit) ideft
plangit. Et nota qd vagire est pro
prium puerorum (virgo) Maria
mater sua (alligat membra) sua in
uoluta pannis & fascia) ideft vitel
la cingit pedes & manus & crura
stricta.

Gloria & honor sit vsq; quo alti
ssimo deo (vna). i. simul (patri & fi
lio inclyto) ideft glorioso (paracle
to) ideft spiritui sancto sit laus &
gloria similiter coeterna & equas
lis maiestas & tribus personis &
vni deo (cuius est & potestas) p
æterna sæcula. Amen.

Carmen est simile dimetro iambico. Canitur tpe ieiunij a dñi
ca in passione: cōmemorata xpi passione conuertit se ad
laudes crucis: in qua passus est.

Nota qd lustrū dñi spaciū. v. anno
rum & dñi alustrādo eo qd romani
lustrabant per spaciū. v. annorum
totam romam. & nos similiter per

Hoc opus nostrę salutis
Ordo depoposcerat:
Multi formis proditoris
Ars vt artem falleret:
Et medelam ferret inde:
Hostis vnde leferat.

Quando venit ergo sacri
Plenitudo temporis:
Missus ab arce patris
Natus orbis conditor.
Atq; ventre virginali
Caro factus prodijt.

Vagit infans inter arcta
Positus præsepia:
Membra pannis inuoluta
Virgo mater alligat:
Et manus pedesq; crura
Stricta cingit fascia.

Gloria & honor deo
Vsq; quo altissimo:
Vna patri filioq;
Inclyto paraceto
Cuius est & potestas.
Per æterna sæcula. Amen.

Vstra sex qui iā per acta
Tēpus implens corporis:
Se volēte natus ad hoc
Passione

Passioni deditus:
Agnus in cruce letatur
Immolandus stipite:
quinque etates debemus lustrare to
tā romā. i. sanctā ecclīā vircētē mi
cos. & et lustrū dñi obscurū lati
bulū ferarū. i. cubile ferarū. Item lu
strū dñi lupanar meretricū & in vtraq; significatiōe dñi a lustrō. as. per cō
trariū: quia parū illustrat. i. illuminat. Hymnus iste sic cōtinuat. Xps car
naliter erat. xxx. ānor. cū esset deditus passiōi. Lustra sex &c. Et nota ac
cusatiui vel ablatiui casus possunt ibi legi. Ablatiui sic legunt. xps. q. est
imples tps. i. etate corpis humani sex lustris iā pactis. & textus pōt hēre
lustris sex q. iā pactis. Frequētius tū est vt accusatiui ibi legant sic (xps q.
est implēs tps). i. etate corpis hūani. f. p. sex lustra (iā pacta natus se volēs
te). i. spōte nat(ad hoc) vt pateret(agnus). i. xps sine macula (dedito pas
sioni leuat in cruce) a iudeis (imolādus). i. sacrificādus (stipite). i. ligno. crucis les

Hic acetum: fel: arundo:
Sputa: clavis: lancea:
Mite corpus perforatur:
Sanguis vnda profluit:
Terra: pontus: astra: mūdus:
Quo lauantur flumine.

Acetū (vel fel mixtū aceto (& arū
do). calamustradi ei in signū deri
fionis p scepro & preter hęc (spu
ta) adhibita sunt ei (corpus mite)
i. suauē pforat clavis & lancea &
inde (sanguis vnda) .i. aq. (pfluat)
i. exiit de corpe eius: quo flumine
i. p qua sanguis effusioe (terra). i.
humiles (pōtus). i. fluctuātes vitio
(astra). i. iusti (& mūdus). i. mun
dani (lauant) .i. purgant. Per aquā debemus intelligere baptismū per san
guinē christi. Et quidē dicit qd angeli boni purgati sunt de labe quā ha
buerūt de illis qui ceciderūt: vt lucifer & sui cōplices. & ideo dicit astra.
Et quia redimit nos in cruce leua
tus. Oēs debem⁹ clamare. (O crux
fidelis arbor inter oēs vna). i. sola
(nobilis) quia (nulla silua profert
talem) arborem (frōde). i. præctio
ne (flore). i. decore (germine) ideft
fructu vel radice vel (flore) ideft
Christo qui vocat⁹ est flos a pphe
tis. quia sicut flos pcedit sine fodi
tate vel aliqua putredine: ita Chri
stus ex vtero virginis processit si
ne aliquo peccato (dulce lignum) fuit illud quod sustinet dulces clauos
Christi (& dulce pondus) ideft Christum.

Flece ramos arbor alta:
Tensa laxa viscera:
Etrigor sentescat ille:
Quem dedit natiuitas.

Et quia precium mundi pepen
dit in te: ideo (o arbor alta flete)
ideft humilia (ramos) ideft bras
chia crucis (laxa) ideft relaxa (vis
cera Christi) tensa) ideft extensa in
te (& ille rigor) ideft duricia (len
tescat) ideft moleseat (quem) ris
gorem (natiuitas) ideft natura (de
dit) tibi

Quid in
telligit p
aquam &
sanguinē
Christi.

dit) tibi (vt tēdas stipite) .i. in cruce (miti) idest humili membra sup-
perni regis.
Tu sola fuisti digna ferre precium
facili) idest sustinere illum qui fuit
appreciatus. xxx. argenteis (atq;
preparare portum) quasi nauta mū-
do (naufrago) idest periclitanti. i.
hominibus periclitantibus (quem
mūdum facer cruor (idest sanctus
sanguis (perunxit) idest mūdauit
ille dico (fusus) corpore agni.

Metrum est iambicum. Auctor est Ambrosius. &c.

Materia huius hymni est inuitare
nos ad laudem festi paschalis cū mi-
litauerimus cōtra diabolum. dicit
ergo. Chorus nouus. &c. Notandū
est q; primo vocabatur ciuitas illa
Iebus. secundo Iebusalem. tertio
cabat an-
re Ierusa-
lē & qua-
re.

Ierusalem
quadru-
pliciter ac-
cipitur se-
cūdū. iij.
sensus sa-
cræ scri-
pturæ.
Melos vñ
Mel vnne
Sicera.

Salem. Quarto Ierusalem: per quod significatur multiplex hominis sta-
tus Iebus enim interpretatur conculcamen: & hoc est quando aliquis in
adolescētia in tonsus efficitur. Iebusalem interpretatur pax cōculcatio
nis. & hoc est quādo aliquis habitat & delectatur in prædictis. Salem in-
terpretatur pax: & hoc est quando aliquis reuersus est a vitijs. Ierusa-
lem interpretatur visio pacis. & hoc est quando aliquis fruētur cœlesti
gaudio. Vnde hoc nomen Ierusalem quattuor modis accipitur. ad litte-
ram. Ierusalem est illa ciuitas Palestinæ. Anagogice Ierusalē est ecclesia
triumphās. scilicet chorus cœlestis patrię. In hoc loco accipitur sic (Cho-
rus nouus Ierusalē) idest nouę animę. scilicet cuiuslibet hominis bene in-
nouati & purgati a vitijs (promat noua dulcedine) idest dulce melos.
Melos dicitur a mel: quia sicut mel fit ex diuersis generibus rerum: ita
melos est quod fuit ex diuersis notulis nouum. Vnde cantate domino
canticum nouum. Mel dicitur a miscendo. vnde prohibebatur in lege q;
nemo in sacrificio poneret mel, sed super sal. Mel enim fit ex diuersis gene-
ribus rerum. Homo nō debet esse diuersus, sed vniformis in bono. vnde
vinum & siceram nō bibit. Etiam sumitur hic vinum in mala significa-
tione. Vinum fit ex vno genere rerum: illi bibunt qui tale quid faciunt
semper quod nulli sit reprehensibile. Sicera fit ex diuersis generibus rerū
quę duo mixta: vnum corrumpit aliud. vt de seruicia aut granum corru-
pit aquam: aut aqua granū. Ille ergo bibit sicerā qui facit aliquid quod
videtur de genere bonorum cum non sit (chorus) dico colens festū pas-
chale (cum gaudis sobrijs) conuenit ad corpus. vnde. Sobrie & iuste &
pie viuamus in hoc sæculo. iuste quo ad proximum. pie quo ad deum: so-
brie quo ad nosmetipsos.

Mel non dicitur a miscendo: sed a meli græco. Melos autem nō
Additio. dicitur ab hoc nomine mel; sed est græcum: & est cantus suas-
uitas, siue dulcis modulatio.

Quo Christus

Vt superni membra regis
Miti tendas stipite.
Sola digna tu fuisti.
Ferres ad præcium.
Atq; portum preparare
Nautamundo naufrago:
Quem sacer cruor perūxit
Fusus agni corpore. Amen.

Chorus nouæ Ierusalem
Noua melos dulcedine
Promat colens cum sobrijs
Paschali festum gaudijs.

Quo christus inuictus leo
Dracone surgens obruto:
Dum voce viua personat
A morte functos excitat.

Quo scilicet festo paschali (chri-
stus inuictus leo) vt narrat Philo-
logus. Sicut leo rugitu suo resusci-
tat caculum post triduum: ita pas-
ter filium. quare dicitur est leo. ille
dico (surgēs dracone) idest diabo-
lo (obruo) idest lapso (dum viua
voce personat: vt genimina viperarū:
quis docuit vos fugere a ventura
ira? Vel gñaliter pōr legi de angelis qui
viua voce resuscitabūt mortuos
ad iudiciū (excitat functos a morte)
secundū primā litterā (a morte) idest
a mortali pctō: secundum aliam (a morte)
quam omnis homo habebit.

Quam deuorarat improbus:
Prædam redidit tartarus:
Captiuitate libera
Ipsum sequuntur agmina.

Ipsum canendo supplices
Regem precemur milites;
Vt in suo clarissimo
Nos ordinet palatio.

Ipsum canendo supplices
Regem precemur milites;
Vt in suo clarissimo
Nos ordinet palatio.
euangelio. In domo patris mei mansio-
nes multæ sunt.

Per facta mentis nescia
Patri supremo gloria:
Honorq; sit & filio:
Et spiritui paraclito. Amen.

Gloria sit patri supremo) idest
excelso (per facta) idest per secula.
& est tibi sincopa. gloria dico (nes-
cia mentis) idest incomprehensibilis
possibilitate humana. Vnde
deus regnabit in eternum & vltra.
& (honor sit) scilicet patri cū filio
& spiritui paraclito. Amen.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum.
Canitur tempore
paschalis resurrectionis. Commemorat beneficia: quæ ex Chri-
sti passione atq; resurrectione accepimus.

lit nobis verum pascha. idest transitum de terra ad cœlum: & de inferno
ad paradysum.

Omnes isti hymni habēt vnā
materiam & vnā intētiōnē: quia
de passione Christi & de resurrex-
tione tractant. Ostendit em̄ q; sicut
mortuus est ppter delicta nostra:
sic & resurrexit ppter iusticiā &
iustificationem nostram: & contu-

Itē rogat vt sua resurrectio sit nra redēptio & in paschali tpe vel gaudio idest in die iudicij defendat nos a periculo mortis. i. a dānatione. Vel materia huius hymni est vt Deū deprecemur vt sicut ille plasmauit Adā & accipit corporis eius formā: vt nos redimeret a pte diaboli & iugeret nos Deo p̄: ita liberet nos ab oī delicto in hoc paschali gaudio. O dñe aternus rex & quia in omni tpe es rex regū. tu dico (creator oim rerum) (& qui semper es filius cū p̄re (ante secula). i. ante mūdi cōstitutionem.

Qui psalmisti) hoīem vel formā fide nihilo (in primordio) idest in principio mūdi (cui) idest Adā (dedisti vultū simīle . i. mētē simīlem per rōnem (tui imaginī . i. tue formę . vñ . I . gene . Formauit Deus hominē ad similitudinē suam .

Quē) Adā . i. (diabolus hostis) id est insidiator humani generis: vel hostis) quia nos in Adā deceperat ideo (tu formā) Adę dignatus es assumere vt sic nos redimeres . & hoc est cur Adę dignatus es assumere corporis formam .

Dico q̄ dignatus es formā serui accipere ad hoc (Vt redimeres hominem) . i. Adam & alios (quē) hominem (iam ante plasmaueras) & nos redimēdo cōiungeres deo (p̄i per cōtuberniū) . i. per vnionē vel per habitaculū vel cōiunctionem (carnis) id est humanitatis .

Quem editum) idest natum (ex virgine) Maria (omnis anima) id est omnis spiritus rationalis (pauescit) idest mirat̄ (p̄ quē credim̄ resurgere nos) dum veneris iudicare viuos & mortuos (deuota mēte .

O tu x̄pe (q̄ dōsti nobis) . i. oīb̄ creditib̄ pie . et qd̄ (idē gētiā) originat̄ p̄t̄ . i. remissionē (p̄ baptimū) q̄ tenebamur ligati vīcul̄ cōsciētie .

Qui dignatus es suscipere crucē) idest passionē crucis p̄pter hominē & dedisti tuū sanguinē preciiū nra salutis) quia cū sanguinē tuo emisti nos & redemisti .

Et gaudeo & tanta fecisti: q̄ nos a morte liberaſti . ideo (o autor oim rerū q̄ sumus) . i. ragamus te in hoc

Qui mundi in primordio
Adam plasmasſti hominē;
Cui tuæ imaginī
Vultum dedisti simīlem.

Quem diabolus decperat
Hostis humani generis:
Cuius tu formam corporis
Assumere dignatus es.

Vt hominem redimeres;
Quē ante iā plasmaueras;
Et nos deo coniungeres
Per carnis contubernium.

Quem editum ex virgine
Pauescit omnis anima.
Per quem & nos resurgere
Deuota mente credimus.

Qui nobis per baptismum
Donasti indulgentiam:
Qui tenebamur vinculis
Ligati conscientia.

Qui crucem propter hominē
Suscipere dignatus es;
Dedisti tuum sanguinem
Nostræ salutis precium

Quæsumus autor omnium
In hoc paschali gaudio:
Ab omni

Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum

omni periculo: ne denuo in mortem corruamus.

Carmē est dimetrū iambicū cacometrum. Canitur tempore paschalis resurrectiōis: cōmemoratis: ijs q̄ in resurrectiōe Christi contingerunt. Petit corda nostra ab illo possideri.

Avrora lucis rutilat:
Coelū laudibus intonat:
Mūdos exultans iubilat:
Gemens infernus vlulat.

tonant laudibus: & hoies exultātes laudant. & diabolus. vlulat & gemit. Expone ergo sic (aurora lucis rutilat) idest qñ aurora pullulat & incipit diescere (coelū) . i. celestis creatura (intonat) . i. resonat (laudibus mūdos exultans iubilat) . i. hoies credētes in Deū cantant (& infernus gemēs) . i. diabolus vlulat . i. plangit quia dolet de amissione eorū: quos tenebat mortuos. f. Adā & alios: quos secum Deus traxit ad requiem.

Cum ille Rex fortissimus;
Mortis contractis viribus;
Pede conculcans tartara;
Soluta pœna miseros.

Ille qui clausus lapide
Custoditur sub milite:
Triumphans pompa nobili
Victor surgit de funere

quia tunc animas ab inferis extraxit (surgit) . i. se sursum erigit (de funere) idest de morte (victor) idest triumphator.

Solutis iam gemitibus/
Et inferni doloribus/
Quia surrexit dominus
Replēdēs: clamat angelus,
Illi erant apostoli
De nece sui domini:

E iñ

paschali gaudio) . i. tua resurrectio ne (defende) . i. protege (populum tuum) a morte æterna iam redemptū (ab omī mortis impetu) . i. ab

Materia huius hymni est laudare Deum & extirpare vitia & adherere virtutibus . Et nota q̄ ecclesia d̄r aurora . q̄a sicut aurora expellit tenebras: ita ecclesia pœnit̄ extirpat vitia & peccata . Aurora dicit̄: quia x̄ps resurrexit: celestes creature in

tonant laudibus: & hoies exultātes laudant. & diabolus. vlulat & gemit. Expone ergo sic (aurora lucis rutilat) idest qñ aurora pullulat & incipit diescere (coelū) . i. celestis creatura (intonat) . i. resonat (laudibus mūdos exultans iubilat) . i. hoies credētes in Deū cantant (& infernus gemēs) . i. diabolus vlulat . i. plangit quia dolet de amissione eorū: quos tenebat mortuos. f. Adā & alios: quos secum Deus traxit ad requiem.

Dico quod coelum tunc intonat laudibus. cum Rex ille fortissimus) idest Christus (conculcans pede) idest potestate sua (tartara) idest diabolium (soluit) idest liberauit (miseros homines a pœna diaboli . & hoc contractis viribus mortis) idest diaboli .

Vere fractis viribus mortis. i. diaboli soluit a pœna miseros hoies. quia (ille clausus lapide) . i. munito (custodit̄) . i. vigilat (sub milite) . i. sub militibus: singulari p̄ plurali p̄ synedochē (qui triūphas) . i. veniens (pōpa nobili) . i. victoria:

Accipe d̄ p̄dicto x̄su: x̄ps erat victor (solutis iā gētib̄ & inferni dolorib̄) (agelus replēdēs) . i. valde n̄tēs (clamat) dicens m̄sib̄ . Ite dicit̄ discipul̄ c̄ & Petro q̄a surrexit . d.

Ita dixerunt angeli mulieribus (quia apostoli erāt tristes de nece) idest de morte (sui domini) quem dominum (serui imp̄) idest iudei

Quem pœna

Ecclesia d̄r aurora.

(damnarant) idest damnauerat cru-
duli poena mortis.

Et quia apostoli erant tristes de
nece sui domini. ideo (angelis pre-
dixit mulieribus blando sermone
dominus videndus est in Galilea a
vobis (quantocyus) idest cito.

Ille mulieris dum pergunt (con-
cite) idest solcite dicere hoc apo-
stolis (videntes eum viuere) idest
christum (osculantur pedes domi-
ni) idest locum vbi perfoderant eum
perfidii iudei.

Quo agnito) idest quo audito:
quia surrexit dominus (discipuli)
idest apostoli (pergunt propere)
idest festinanter (in galileam vide-
re faciem domini desideratam) scilicet
licet ab eis.

Sol niter) idest splendet (radio suo
mundo) scilicet paschali gaudio cla-
ro (cum) idest quando (apostoli)
cernunt iam christum visu corporeo.

Diximus q̄ tunc apparuit disci-
pulis: sed quidam illorum. f. Thomas
cum abisset in apparitione narranti-
bus alijs non credidit. Vnde domi-
nus ostendit ei sua vulnera. & ait. Noli esse incredulus sed fidelis. Et no-
ta q̄ quatuor de causis cicatrices vulnerum ostendit dominus. f. vt esset
reuerentem eum phantasticum corpus accepisse: aut vt essent ad patrem intercessio.

Quare ostendit dñs cicatrices discipulis.

Constructio (Ostensa sibi vulne-
ra) .i. ostensis vulneribus (sibi) .i.
apostolis in fulgida carne Christi
illi apli (fatent) .i. predicant (voce pu-
blica) .i. manifesta dñm surrexisse.

Lu. xxiiij
Ioan. xx.
O christe clementissime rex tu pos-
sides. i. gubernas (corda nra) .i. me-
tes simul cum corporibus (vt redda-
mus .i. persoluamus ad honorẽ tuum
omni tempore (laudes tibi debitas.)

Quẽ poena mortis crudeli
Serui damnarant impij.

Sermone blando angelus

Prædixit mulieribus.

In galilea dominus

Videndus est quãto citius.

Ille dum pergunt concite:

Apostolis hoc dicere:

Videntes eum viuere:

Osculatur pedes domini.

Quo agnito discipuli

In galileam propere

Pergunt videre faciem

Desideratam domini.

Claro paschali gaudio

Sol mundo nitet radio:

Cum christum iam apostoli

Visu cernunt corporeo.

Claro paschali gaudio
Sol mundo nitet radio:
Cum christum iam apostoli
Visu cernunt corporeo.

Ostensa sibi vulnera

In christi carne fulgida:

Resurrexisse dominum

Voce fatentur publica.

Rex christe clementissime

Tu corda nostra possides:

Vt tibi laudes debitas

Reddamus omni tempore.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum. Cani-
tur in tempore paschalis resurrectionis. Dicit q̄ chri-
stus est nostrum verum pascha. Facitq̄ memoriam
passionis & resurrectionis eius.

Ad coenam

Ad coenam agni prouidi

Et stolis albis candidi:

Post transitum maris rubri

Christo canamus principi.

& bibit. q̄ vero digne: habet vitam aeternam. Nos vero positi (Ad coenam agni
prouidi) .i. ad accipiendũ corpus & sanguinẽ dñi: vel ad vltimũ preceptũ
christi: quia sicut post coenam nullũ restat prandũ: ita post nouũ testamen-
tum nullum restat preceptũ. (Ad coenam agni prouidi & agni candidi sto-
lulis albis) .i. cũ virtutibus (canamus principichristo) .i. laudemus eum
de resurrectione post transitum maris rubri. i. post baptismum vel post
gloriam resurrectionis.

Cuius corpus sanctissimum

In ara crucis torridum:

Cruore eius roseo

Gustando viuimus deo.

Protecti pasche vespere

A detrastante angelo:

Erepti de durissimo

Pharaonis imperio

Iam pascha nostrum christus est:

Qui immolatus agnus est:

Synceritatis azima

Caro eius oblata est.

i. sacrificata (e azima) .i. sine fermento. vñ sine amaritudine. Azima dicitur ab a
quã e sine & zima quã e fermentum: vñ amarum inde azima quã sine amaritudine.

Overe digna hostia

Per qua fracta sunt tartara:

Redempta plebs captiuata

Reddit ad vite premia.

Cum surgit christus tumulo:

Victor reddit de baratro:

Tyrannum trudens vinculo

Et referans paradysum.

(referans paradysum) fidelibus tuis. quia tua misericordia hoc fecisti. ideo rogamus te.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in re diuina ascen-
sionis dñice. Commemorata christi ascensione & regno illi
a patre tradito: petit illius beneficium in die iudicii.

Et iij Aeternae

Materia huius hymni est: q̄ nos
inuitat autor ad coenam agni illius: q̄
tollit peccata mundi. f. ad accipien-
dũ corpus & sanguinẽ dñi: de quo
dictũ est. Qui sumit corpus chris-
ti indigne: iudicium sibi manducatur

& bibit. q̄ vero digne: habet vitam aeternam. Nos vero positi (Ad coenam agni
prouidi) .i. ad accipiendũ corpus & sanguinẽ dñi: vel ad vltimũ preceptũ
christi: quia sicut post coenam nullũ restat prandũ: ita post nouũ testamen-
tum nullum restat preceptũ. (Ad coenam agni prouidi & agni candidi sto-
lulis albis) .i. cũ virtutibus (canamus principichristo) .i. laudemus eum
de resurrectione post transitum maris rubri. i. post baptismum vel post
gloriam resurrectionis.

Sanctissimum corpus cuius chri-
sti torridum) .i. crematum: quia pas-
sum (in ara crucis gustado) idest su-
scipiendo (eius roseo cruore viuim-
us deo) idest diuine.

Dico q̄ viuim⁹ deo protecti. i. defesi
vñ seruari (vespe pasche) .i. vltima
etate vñ mysterio resurrectionis xpi.
quã nocte pasche facti e (ab angelo
deuastate) .i. percutiente primo genita
egypti (erepti) .i. liberati (de duris-
simo imperio pharaonis .i. diaboli.

Constructio (xps est iam nrm pascha) .i.
transitus de vitijs ad virtutes (qui
xps est agnus) .i. patiens (immolatus)
pro nobis: vel sic (quia xps im-
molatus pro nobis) est agnus synce-
ritatis. i. puritatis (caro eius oblata)

Overe digna hostia) .i. sacra (per
qua) .i. hostia (tartara sunt fracta)
& per qua (plebs captiuata) .i. aie san-
ctorum in inferno detentę: sunt redemptę
(& per qua premia vite) eterne sunt
reddita (plebs dico captiuata redit)
i. reuertit (ad pmiã vitę .i. eterne.

Cum) .i. quã (xps surgit tumulo)
i. de sepulchro (victor reddit de ba-
ratro) .i. de fouea inferni (trudens)
i. claudens (tyrannũ) .i. diabolum (vin-
culo) .i. cũ potestate sua ligas eum (&
referans paradysum) fidelibus tuis. quia tua misericordia hoc fecisti. ideo rogamus te.

Cum) .i. quã (xps surgit tumulo)
i. de sepulchro (victor reddit de ba-
ratro) .i. de fouea inferni (trudens)
i. claudens (tyrannũ) .i. diabolum (vin-
culo) .i. cũ potestate sua ligas eum (&
referans paradysum) fidelibus tuis. quia tua misericordia hoc fecisti. ideo rogamus te.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in re diuina ascen-
sionis dñice. Commemorata christi ascensione & regno illi
a patre tradito: petit illius beneficium in die iudicii.

Et iij Aeternae

Et iij Aeternae

Et iij Aeternae

Et iij Aeternae

Et iij Aeternae

Et iij Aeternae

Et iij Aeternae

Et iij Aeternae

Et iij Aeternae

Et iij Aeternae

Et iij Aeternae

Azima
vnde

O eterne rex altissime & redemptor
 fideliū quo .i. p̄ quē mors
 (soluta deperit) destructa extitit
 vel perit (mors) est descēsus ad
 inferna: quia sancti illuc modo non
 descendunt. vt ante p̄sionem xp̄i
 (triumphus) .i. victoria gratiē datur iam glorificatis in anima & corpore
 glorificandis in resurrectione.

Tu scandens .i. ascendens (tribunal)
 .i. sede (dextere patris) .i. ad
 equalitatē patris (potestas omnium)
 rex (est collata) .i. attributa a Iesu.
 scilicet christo. & hoc (coelitus) .i. di
 uinit. Possumus dicere q̄ solus est
 ad dexterā p̄s: ceteri ordines sanctorū ad sinistrā respectu claritatis fili
 q̄ potestas nō erat ei (collata humanitatis) .i. q̄ diu, v̄ q̄ n̄ erat in mūdo.

Dico q̄ potestas datur diuinitus
 christo: quæ non erat humanitus.
 vt trina rerū machina .i. celestium
 terrestriū & infernorum condita a
 te (flectant genu iam subdita) idest
 flectentes genua coelestes terreni &
 infernales sint subdita) idest humi
 liata tibi ad honorem tui.

Angeli videntes humanam for
 mam vel naturam (tremunt) .i. mir
 rantur. s. quia videbant humanā na
 turam per ipsum christum ad dex
 teram patris collocatam & exalta
 tam. & hoc (vice versa mortalium)
 tremebant & mirabantur. **E**t nota

Ante xp̄i
 natiuitatem ange
 li adora
 bantur. le
 ge apoca.
 xxij.

ta q̄ ante natiuitatem christi angeli ab hominibus se adorari patiebantur: sed non postea sicut legimus de Ioanne: qui cum velleret angelum adorare: inquit angelus Ioanni. Noli me adorare: seruus tuus enim sum & fratrum tuorum (Caro) Adæ (culpāt nos) idest per Adam in peccatum cadimus (caro christi purgat nos) idest per christū de vitijs ad virtutes surgimus (caro) dei. & deus (regnat) quia christus deus est & homo.

O christe tu esto nostrū gaudium
 manens p̄ditum) idest nobis p̄
 ratum honoratum, vel sublimatū
 (olympo) idest in caelo (tu qui re
 gis) idest gubernas fabricam mun
 di vincens mundana gaudia (idest
 amor tuus super excellit omnes de
 lectationes mundi.

Quasi diceret super ex cellit gau
 dia mundi. & (hinc nos precantes
 quęsumus) idest deprecamur te (igno

A eterne rex altissime
 Redemptor & fidelium:
 Quo mors soluta deperit
 Datur triumphus gratiæ.

Scandens tribunal dexteræ
 Patris potestas omnium:
 Collata Iesu coelitus:
 Quæ non erat humanitus.

Vt trina rerum machina
 Coelestium terrestrium:
 Et infernorum condita:
 Flectant genu iam subdita.

Tremunt videntes angeli
 Vice versa mortalium:
 Culpat nos caro; purgat caro
 Regnat deus dei caro.

Tu esto nostrum gaudium.
 Manens olympo p̄ditum:
 Mundi regis qui fabricam
 Mundana vincēs gaudia;

Hinc te precantes quęsumus:
 Ignosce tu criminibus:

Et corda

Et corda sursum subleua;
 Ad te superna gratia.

Vt cum rubente coeperis
 Clarere nube iudicis:
 Pœnas repellas debitas:
 Reddas coronas perditas.

(cordis perditas) & culpam inuētam & collatam secundum meritū per
 gratiam: quia non necessitate cogente: sed voluntate & gratis a morte liberauit, & saluauit nos.

Gloria tibi domine:
 Qui ascendis supra sydera
 Cum patre & sancto spiritu
 In sempiterna sæcula. Amē.

scē criminibus) .i. dimittē nobis peccata nostra (& subleua) .i. sursum
 leua (corda ad te superna gratia) .i.
 pro summa misericordia.

Nos quęsumus te (vt cum) idest
 quādo (coeperis clarere) .i. fulgere
 (repente) .i. festinanter (nube iudicis)
 i. christi (rubente) .i. clarescē
 te. i. te ipso iudice aduēte: a nobis
 (repellas pœnas debitas) p̄ Adā
 (& reddas) .i. tribuas per gratiam

O domine iesu christe (qui scan
 dis supra sydera) idest super omnes
 coelos (gloria) idest laus & honor
 (sit tibi, cum patre & sancto spiri
 tu in sempiterna sæcula. Amen) .i.
 sine fine.

Carmen ex dimetrum iambicum cacometrum. Cani
 tur in festo ascensionis dominicę. Agit christo gratias
 q̄ pro nobis passus mortem; nos a morte liberauit.

Iesu nostra redemptio:
 Amor & desiderium:
 Deus creator omnium:
 Homo in fine temporum;

O iesu nostra redemptio) tu dico
 (amor & desiderium) nostrum. .i.
 amor desiderabilis (deus creator
 omnium) qui es (in fine temporū)
 factus (homo) vnde deus & homo
 & hoc in vltima etate

Que te vicit clamentiam;
 Vt ferres nostra crimina:
 Crudelem mortem patiens:
 Vt nos a morte tolleres.

Que .i. quanta (clementia) idest
 pietas (vicit) idest compulsi te (vt
 ferres) .i. portares vel deleres (no
 stra crimina) idest peccata (paties
 crudelem mortem: crucis (pro pec
 catis nostris. & q̄ res vt (tolleres) .i.
 liberares nos a morte) i. a diabolo.

Inferni claustra penetrans;
 Tuos captiuos redimens;
 Victor triumpho nobili
 Ad dexteram patris residēs.

Tu penetrās) .i. frāgēs (claustra
 inferni) redimēs sanguine tuo (cap
 tiuos) q̄ tenebant iuste in inferno
 (residens ad dexterā patris) mens.
 (Victor triūpho nobili) idest mir
 rabili victoria.

Ipsa te cogat pietas:
 Vt mala nostra superes
 Pascendo: & voti compotes
 Nos tuo vultu faties.

Ipsa pietas (q̄ cogit te) vt subires
 mortē crucis (cogat) i. impellat te
 (vt superes nra mala) .i. dimittas
 nobis debita nra (& faties) .i. im
 pleas & frui facias (nos cōpotes nri voti) .i. desiderij (tuo vltu) .i. p̄ntia.

Tu esto

Et tu quies futurus nostrum premium: esto nostrum gaudium: .i. in presenti & in futuro (& nostra gloria) id est laus (sit in te semper) .i. in omni tempore (per cuncta secula.) Amē.

Carmen est quale superius. Canitur in festo ascensionis domini ad laudes. Describitur christi ascensio in caelo; & petit illius beneficium in die iudicii.

Additio cum glo. Materia presentis hymni est de scribere gloriosam christi ascensionem: & regnum caelorum sibi traditum a patre. propter quod ecclesia inuitat nos ad noua cantica per soluenda deo. dicens (canamus hymnum glorie & hymni noui) .i. nouae laudes (personat) scilicet nunc (cum christus ascendit ad thronum patris) id est ad caelum, & hoc (nouo tramite) id est admirando. quia mirabatur angeli humana natura per ipsum christum ad dexteram patris ascendente.

Incipit discursus ascensionis sic: (christus transit potenter) .i. cum magna maiestate & potestate (culmina) .i. altitudinem (poli) .i. caeli & hoc (nobili triumpho) .i. inaudita victoria (quid erit a mortalibus assumperat) .i. destruxerat mortem: scilicet nostram: morte. s. sua.

Tunc. s. cum christus transibat culmina poli: apostoli stantes in monte mystico christi: quia ibi confirmati fuerunt in fide (cum matre virgine clara) .i. cum maria immaculata dei genitrice (videbant gloriam iesu ascendentis in caelum.

Et cum apostoli cum Maria virgine (prosecuti scilicet essent) .i. respicerent. hoc: id est gloriam iesu ascendentis in caelum (lato lumine) id est letis oculis (sydera) .i. oēs ciues syderei. i. caelestis curie (ducere) id est perducere (cordibus letis regem seculi) id est christum & hoc per auras) id est per caeli tractus.

Quos scilicet discipulos cum matre iesu (angeli alloquentes) id est ad eos loquentes: inquit (quid vos stantes) scilicet arrectis in caelum luminibus cernitis astra (hic) .i. q. ascendit triumpho nobili est saluator iesu.

Tu esto nostrum gaudium: Qui es futurus premium: Sit in te nostra gloria Per cuncta semp secula. Amē.

Hymnum canamus glorie. Hymni noui nunc personat: Christus nouo cum tramite Ad patris ascendit thronum.

Transit triumpho nobili Poli potenter culmina: Qui morte mortem assumpserat Derisus a mortalibus.

Apostoli tunc mystico In monte stantes christi: Cum Matre clara virgine Iesu videbant gloriam.

Hoc prosecuti lumine Lato potenter sydera: Latis per auras cordibus. Ducere regem saeculi.

Quos alloquentes angeli: Quid astra stantes cernitis? Saluator hic est (inquit) Iesu triumpho nobili.

A vobis

A vobis ad caelestia: Qui regnas nunc assumptus est: Venturus in saeculi In fine iudex omnium.

Quo nos precamur tempore Iesu redemptor vnice: Inter tuos in aethera Seruos benignus aggrega.

Da nobis illuc sedula Deuotione tendere: Quo te sedere cum patre In arce regni credimus.

Gloria tibi domine: Qui scandis supra sydera: Cum patre & sancto spiritu In sempiterna saecula. Amē.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in festo penthecostes: hoc est quinquagesimae. Spiritum sanctum implorans petit: vt illius amore nos inflammet: & in dei gratia confirmet.

Veni creator spiritus: Mentis tuorum visita: Imple superna gratia: Quae tu creasti pectora.

Materia huius hymni est spiritus sanctus quem pater promiserat quando dixit Iohel. Effundam de spiritu meo super omnem carnem. Filius promisit quando dixit. Si assumptus fuero in caelum: mittam vobis paraclerum: & apostolis simul & apostoli inflammati spiritu sancto diuersis loquebantur linguis magna dei. Intentio est rogare deum, vt purget peccata nostra superno splendore & illuminet gratia spiritus sancti: vt expellat a nobis visibiles & invisibiles hostes, vt habeamus vitam permanentem cum ipso. O (creator) sancte spiritus dei (veni & visita mentes tuorum fidelium: & veniendo) (imple pectora superna gratia: quae tu creasti) id est fecisti.

Qui paracler

Dico quod hic est saluator iesu (qui regnans assumptus est a vobis) .i. a v. o. aspectu (ad caelestia) scilicet regna & (veturus) .i. est in de) .i. a caelo in fine saeculi (iudex omnium) .i. vt uorum & mortuorum.

Ecce hic petitur beneficium a deo in die iudicii. Ordina sic. (quo tempore) .i. in quo tempore iudicii (o iesu vnice redemptor precamur) id est rogamus te (aggrega) id est ad una vel coniuge tu benignus nos (in aethera) .i. super caelum (inter tuos seruos) .i. inter ciues caelicos.

Da nobis) prosequitur. id est concedas nobis (tendere) id est ire (deuotione sedula) id est festina (illuc) .i. ad eum locum (quo) id est in quo (credimus te sedere cum patre in arce regni) .i. caelestis.

O domine gloria sit tibi: qui scandis) id est ascendis supra sydera) .i. super caelos, vbi regnas cum patre & cum spiritu sancto in sempiterna saecula. (Amen) id est ita fiat.

Iohel. 2.

Qui paracletus .i. consolator (diceris donum dei altissimi & diceris fons viuus. de quo non comunicat alienis. vel fons viuus aque salientis in vita eterna. & diceris (ignis) quia corda hominum ad dilectionem dei & proximi accedis & vitia. i. peccata consumis. & diceris (charitas) quia facis diligere Deum & proximum. & diceris spiritalis unctio quia de spiritu sancto unctis corda hominum vt humilentur in baptismo.

Qui paracletus diceris
Donum dei altissimi;
Fons viuus/ignis/charitas/
Et spiritalis unctio.

Septem dona spiritus sancti. Tu septiformis munere idest donis (gratiae) idest propter septiformem gratiam. Septem enim sunt dona spiritus sancti. spiritus sapientie & intellectus: spiritus consilij & fortitudinis. spiritus scientie & pietatis & amoris (tu) es (digitus) idest portus (dextere Dei) quia sicut nodi digitorum varij sunt. ita varia sunt dona spiritus sancti. & (tu) es (promissum patris) & ditans: idest faciens diuites guttura vel peccora (sermone rite) idest recte. vel tu es (ditans guttura promissum) idest promissio.

Tu septiformis gratiae;
Dexteræ dei tu digitus;
Tu rite promissum patris
Sermone ditans guttura.

Et tu qui operaris omnia (accende lumen sensibus) .i. metibus nostris: & in funde cordibus nostris (amore) .i. dilectionem dei (firmans infirma) .i. debilita (nostri corporis) perpetim. .i. perennis ter virtute (virtute) .i. mirabiliter cum virtute perpetua & semper nos (firmans) .i. protegens.
Repellas hostem longius idest remoueas eum procul (quod) pro. & dones pacem protinus idest cito (vitare) omne noxium) .i. peccatum (sic te preiudice) .i. te ductore.

Accende lumen sensibus;
Infunde amorem cordibus;
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpetim.

Dico (o sancte spiritus. vt per te sciamus patrem atque noscamus filium) & (credamus te vtriusque spiritum) idest procedentem a patre & filio) omni tempore.

Hostem repellas longius;
Pacemq; dones protinus.
Ductore sic te preiudice
Vitemus omne noxium.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in festo penthecostes; quo spiritus sanctus missus est ad discipulos christi; narratque que in eius missione facta sunt.

Per te sciamus: da patrem
Noscamus atque filium;
Te vtriusque spiritum
Credamus omni tempore.

Materia huius hymni est eadem que & in promissa. Spiritus idest consolator. vel aduocatus. dicitur consolator: quia cum sumus in peccatis trahens

Iam christus astra ascenderat;
Regressus vnde venerat;
Promissa

do nos ad coelestem patriam ipse spiritus sanctus cum splendore feruente apparuit discipulis suis. Et quia sermo igneus futurus erat ideo in ignea lingua eis apparuit: quia facit eos ardentes in dilectione dei & proximi; & perito sermone affluentes. Construe (christus ascenderat iam) secum

Promissa patris munera
Sanctum daturus spiritum.

Solemnis vrgebat dies;
Quo mystico septemplex
Orbis voluit septies;
Signat beata tempora.

vt perueniamus ad illam beatitudinem: quae intelligitur per .xl. dies, in quibus ieiunare debemus: vt peruenire possimus ad diem sabbati. .i. ad requiem (quo die mystico) .i. figuratiuo (septemplex) idest per figuram septemplex orbis idest septima (voluptus septies) idest per .xl. & .ix. dies (signat beata tempora) scilicet futura. .i. aeternam requiem.

Dum hora cunctis tertia
Repente mundus intonat;
Orantibus apostolis
Deum venisse nunciat.

Et quia christus ascenderat (dum hora tertia) videbat esse (cunctis) omnibus apostolis (mundus) intonat (repente) .i. subito: & ille sonus vel mundus nunciat deum venisse orantibus apostolis. .i. simul in vno loco congregatis & orantibus: & expectantibus promissionem domini sui. .i. christi. cum ipse de illa promissione eius ante ascensionem locutus fuisset: dicens vado & venio ad vos & mittam vobis paracletum. .i. consolator: qui docebit vos omnem veritatem. & ita facti perfectiores in omni scientia erant, quia diuersa generalium linguarum loquebantur, & predicabant magnalia dei.

De patris ergo lumine
Decorus igneis almus est;
Qui fida christi peccora
Calore verbi compleuit.

Impleta gaudent viscera
Afflata sancto spiritu;
Voces diuersas intonant.
Fantur dei magnalia.

Et quoniam quidem pater misit spiritum: ergo (ignis) .i. spiritus (decorus) .i. pulcher (est almus de lumine patris) qui spiritus (compleuit) vt haberet scientiam loquendi (peccora) apostolorum vel hominum (fida) .i. fidelia christi & hoc (calore) .i. ardore (vbi) .i. filij. Viscera apostolorum impleta. .i. satisfacta (gaudet) quia fecit eos loquentes & etiam ardentes in amore & (afflata) .i. inflamata (spiritu sancto) intonat diuersas voces) .i. loquitur idiomatica omnium linguarum. & (fantur) vel fantur magnalia dei) .i. mirabilia dei. .i. predicant nomen christi.

Ex omni

Ex omni gente. i. ex omnib' gētib' (cogniti) sunt apostoli. scilicet grece, latinis, barbaris (cunctisq; admirantibus) apostoli (loquuntur linguis omnibus) que sunt. lxxij.

Cū apostoli ita loquebantur oēs admirabatur sic loquētes: credentes deum in eis esse: sed iudæa increpat eos. id est plebs iudeorū (incredula). i. infidelis. illa dico (vesana) id est insana (toruo spiritu). i. superbo (cōcrepat alūnos). i. discipulos Christi (ructare crapula musti). i. affirmat eos vino inebriari.

Aestimabant iudæi q; p̄nimo potu musti. i. per ebrietatē apostoli taliter loquebantur (sed Petrus occurrit signis). i. miraculis (& virtutibus docet. i. pbat perfidos iudeos (p̄fari). i. loqui (falsa Iohelis propheta (testimonio) prophetauit enim Iohel sic. Effundat de spiritu meo super omnē carnē: & pphetabūt filij vestri & filie.

Laus sit patri cum filio simul & sancto paraceto id est spiritu sancto. (& mittat nobis) omnibus fidelibus (charisma) id est donū sancti spiritus (vel gratiam spiritus sancti).

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in festo penthecostes sicut & superiores hymni. Narrat quid ex hac missione consolatoris spūs euenerit. Petiūq; illius donū nobis infundi.

Materia huius hymni est spiritus sanctus quē pater & filius p̄miserunt Ioheli dicente. Effundat de spiritu meo super omnem carnem & pphetabūt filij vestri & filie vestre. & filius dicit. Si assumptus fuero in celum mittam vobis paracletum. & apostolis orantibus mundus in tonat. & venit spiritus sanctus in specie ignis: quo apostoli inflati loquebantur magna dei varijs linguis. Quæratur hic vtrum filius sit a patre non factus: sed genitus: & p̄ciacētī materia dico ex substantia patris & non ex aliquo: sed ex patre. Similiter dico de processione spiritus sancti: quia fit ex patre & filio, & de substantia vtriusq; coequalis eis & non ex aliquo factus nec ex nihilo. Cōstructio (orbis) id est reuolutio anni rediit nobis beata gaudia (cū spiritus paracletus effulsi) id est resplenduit (in discipulos.)

Ex omni genere cogniti
Græcis latinis; barbaris;
Cunctisq; admirantibus
Linguis loquuntur omnib'.

Iudæa tunc incredula
Vesana toruo spiritu
Ructare musti crapula
Alumnos christi concrepat.

Sed signis & virtutibus
Occurrit & docet Petrus
Falsa p̄fari perfidos
Iohelis testimonio.

Sit laus patri cum filio:
Sancto simul paraceto:
Nobisq; mittat filius
Charisma sancti spiritus.

Beata nobis gaudia
Anni rediit orbita
Cum spiritus paracletus
Effulsi in discipulos

Ignis

Iohel:

Ignis vibrante lumine
Lingua figuram detulit;
Verbis vt essent profui;
Et charitate feruidi.

Linguis loquuntur omnium;
Turbæ patient gentium;
Musto madere depusant;
Quos spiritus repleuerat.

Patrata sunt hæc mystice
Paschæ peracto tempore;
Sacro dierum numero
Quo lege fit remissio.

Te nunc deus p̄ssime
Vultu precamur cernuo.
Illapsa nobis cœlitus
Largire dona spiritus

Carmen est dimetrum iambicū cacometrū. Canitur in festo Eucharistia: id est bonæ gratiæ: hoc est corporis xpi Narrat quē admodū hoc sacramētū in cœna institutū est a christo.

Pange lingua gloriosi
Corporis mylterium;
Sanguinisq; preciosi
Quem in mundi precium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.

bat. Quod quidem præceptum est vt pangamus & cantemus corde & lingua

Construe (ignis). i. spiritus sanctus cum splendore feruente apparuit discipulis: quia sermo eorū futūsus igneus erat. & ideo in lingua & igne apparuit: quia fecit eos ardentes in dilectiōe dei & p̄ximi & pariter sermone affluentes: quod dicit hic (ignis). i. spiritus sanctus (detulit figuram lingue Vibrante). id est feruente (lumine suo). i. splendore (vt illi apostoli & discipuli essent profui). i. facundi. & loquentes (verbis). i. varijs linguis (& feruidi). i. ardentes & inflammati charitate.

Apostoli (loquuntur linguis oim) & ideo (turbæ gentiliū pauent). i. mirant. & turbæ illæ (deputant). i. valde putat (madere). i. abundare (musto). i. vino. illos (quos spūs sanctus suo splendore repleuerat).

Cum filij israel. xl. & ix. annis p̄ desertū errassent. l. anno iuxta mōtē Synai cum fulgore & tonitruo legem acceperūt. Item in lege moysi. Filij israel emebant seruos & ancillas & agros & possidebāt. xl. & ix. annis: m. l. anno omnes liberabatur. inde dicitur annus iubileus. i. erāt a seruitute diaboli. & hoc est (mystice) figuratiuē (sunt patrata). i. cōpleta (peracto). i. cōpleto (tēpore pasche) (sacro nūero dierū). i. qui qua genario (quo nūero fit remissio in lege moysi vel mystica). i. figuratiua.

O p̄ssime deus (precamur te nūc) id est in p̄senti (vultu cernuo). i. prono (largire) dona spiritus sancti (illapsa nobis cœlitus) id est diuinitus infusa.

Materia huius hymni gloriosissimi: quæ de christo infinite glorioso & solemnissimo est: quoddam præceptū obseruatiæ dignum ab ecclesia militati approbatū & dictū. vñ diligentissime huic fides adhibēda iuxta aurelij Aug. dicitur in epistola ad Fundanum. Euangelio non crederem: nisi quia ecclesia approbat.

Nota glōsam.

August.

lingua eucharistiae siue corporis christi mysterium: pro quo est aduertendum, quod differentia talis est inter tria vocabula ibi reperta. scilicet mysterium, & unde sacrificium, & sacramentum. Nam primo mysterium dicitur sacrum secretum, sacrificium vel sacrum absconditum. Et ratio est ex sua derivatione sumpta: quia dicitur & videtur a mysterio, vel a mystice grece, quod idem est quod secretum latine. Sacramentum vero cum veto generaliter non proprie secundum Isidorum est victima: & quaecumque in ara crematur & ponitur. & sic sumitur pro oblationibus quas antiquitus faciebant. scilicet vitulorum, hircorum, &c. Sacramentum tamen intelligitur sic idem est quod sacre rei signum quantum ad etymologiam vocabuli vel sacramentum est rem sacram continens. Nam aliud cernitur aliud intelligitur. Et dicitur a sacer. sacramentum. scilicet quod idem est quod pignus sponsonis sicut iusiurandum datur alicui, ut sit fideiusor. Quia propter tantum ergo sacramentum. scilicet eucharistiae, de quo hymnus cantatur: est datum nobis in pignus beatitudinis: & promissi aduentus ad iugium. Nam promissit Christus quod habet alias oves ducere ad vnum ouile. & erit vnus pastor secundum Matth. & in alio loco. Veniet filius hominis in nubibus caeli. &c. & etiam in alio loco quasi pollicendo dixit. Estote parati: quia quia hora non putatis filius hominis veniet: sicut iam antea iusiurandum fecerat, & compleuit. ut Abraam testante zacharia. Iusiurandum quod iuravit ad Abraam patrem nostrum datum se nobis. quod de facto completum reuera accepimus in die natiuitatis. Quod quidem sacramentum & mirabile mysterium & a saeculis non auditum: instituit in die parascenae, existens ille rex mansuetus cum discipulis factoque sermone consolato latino ex vno latere: & ex altero multum amaritudinis: quia dixerat. nocte hac scandalum propter me patiemini. Circa quod potest esse vnum dubium: quare magis institutum est tali die a Christo istud sacramentum, & non in alio tempore: cum ratio dubij potest esse ista. Prima dispositio secundum philosophos debet precedere formam. quia in. n. de anima. & vi. Metha. actus actiuorum sunt in parte dispositio. Sed baptismus est dispositio ad hoc sacramentum: ergo baptismus est prior: ultra. Cum baptismus fuit institutus post passionem: ergo sacramentum altaris debuit institui post passionem. Respondeo quod hoc sacramentum tota ecclesiae curia docente: in hac die institui debuit: & non ante, nec post. quod plurimum: praesertim quattuor responsionibus arcta & mota. Prima est ratio ne huius sacramenti necessaria assignationis: nam necessitas qua assignatur quare hoc sacramentum institui debuit: est signum: quia ad perfectionem nostram exigebat. ut. scilicet caput nostrum Christus realiter corpori coniungeretur. Sed toto tempore praecedenti Christus sub propria specie nobiscum constitutus est. ergo non oportuit ante hoc sacramentum institui: sed tunc & in illo tempore quando corpus assumptum oblaturus erat Eusebio attestante. Secunda ratio est ratione legalis figuracionis: nam Christus quod iam fuit in mundo conuersatus: figuram legis obseruare voluit, factus sub lege, ut eos qui sub lege erant redimeret a peccato secundum apostolum. Sed veniente veritate cessat figura & umbra. Veniente luce: ergo Christo recedente per mortem: quando figura legis terminanda erat debuit institui. Tertia ratio est, ratione representationis: nam hoc sacramentum est representas terminum diuinae passionis: ergo congruum erat imminente iam passione institui. Quarta ratio: ratione fortioris impressionis: quia quae

quia quae ultimo fiunt magis memorie imprimuntur & commendantur: ergo ultimo post cenam institui debuit, ipso christo recessuro. Et haec ratio tangitur in decretis. de conse. distin. n. cap. liquidum. vbi dicitur quod in memoria & in expressione passionis christi est institutum. Restat dicere & respondere ad rationem factam, quod est necessarium eundem esse ordinem institutionis sacramentorum & perceptionis: & causa est: quia ad finem qui nobis prestituit ultimo peruenimus. Ideo eucharistia quodammodo est finis baptismi: quia per baptismum aliud consecratur ad eucharistiae perceptionem sicut per ordinem ad eius perceptionem. hoc per actum redeamus unde digressi sumus: quod si illi tres pueri a camino ignis liberati in laude dei quoddam canticum cecinere. scilicet Benedicite omnia opera domini. Et zacharias propheta aliud canticum. Et iustus Simeon aliud canticum & hymnum non parua iucunditate cecinit: ob hoc quod verum redemptorem Iesum in vultu suo tenuit: hic de cetero factus videtur & gaudeas: ita dicit. Nunc dimittis seruum tuum dñe. Et ecclesia talia supradicta cantat & precipit canere. Quanto magis istud sacramentum sacramentorum quantum verbis possumus exprimamus canendo & iubilando, per quod non modo tres pueri immo infiniti homines ab inferni igne liberant. Quod etiam non solum vnum illuminauit: immo totum mundum. quod non solum in brachijs illius eundem Iesum recipimus: sed in pectoribus tanquam in tabernaculo suo nobiscum cenans & conuadens. Et illud est de quo psalmista David in persona dei mandat, quod cantemus. ps. xcvi. Cantate domino canticum nouum: cantate domino omnis terra. Cantate dño & benedicite nomini eius: annunciate de die in diem salutarem eius. scilicet christum contentum in hoc sacramento. Nam istud est nouum in tempore: quia ante in nulla lege nec natura, nec scriptura. Nouum in excellentia, quia nouum antea & post excellentius. Nouum in consecratione: quia nisi verbis similibus aliquod sacramentum fuit consecratum, nec veteris, nec nouae legis. Nouum in assumptione: quia in alijs quod sumitur masticatur, frangitur, de quo qui tur, digeritur. Ibi semper assumptum realiter integre: & absque vlla mutatione augmenti, nec detrimenti. Quod obrem ecclesia militans absque ulla ruga propter tantum sacramentum saluberrimum omnibus primatum publice legenter: verbis in coelum eleuatis non parua armonia cantat & praecipit canere iuxta dictum sponsi. scilicet christi. Exemplum do vobis: ut quem praecipit canere iuxta dictum sponsi. scilicet christi. Exemplum do vobis: ut quem admodum ego facio: quod sic faciatis: ut patet ex expositione litterae. Ad quam veniamus sic dicendo. O lingua militie christianae (non perfidie iudeorum, non porci mahometi suorumque complicum (pange) idest cane, vel tanquam tuba exalta vocem laudando & quidem (mysterium) idest diuinum secretum, vel diuinum absconditum: ex eo quod aliud cernitur: aliud creditur, vel intelligitur (gloriosi corporis). scilicet iesu christi iam gloriosi & immortalis, & impassibilis. Et pange mysterium (sanguinisque preciosi) quia lauit nos in sanguine suo (quem). scilicet sanguinem preciosum ille (rex gentium). scilicet gentium & omnium gentium: quia cum iudaei abdicarunt & negarunt te regem: quem Pilatus gentilis in persona omnium gentium cognouit esse regem iudeorum, dicens. Regem vestrum crucifigam: (effundit) idest sparsit pro peccatoribus & peccato primi parentis (in mundi precium) idest in satisfactionem pro mundo: qui cum sit finitus: infinitum non valebat soluere. Rex dico supple (fructus ventris generosi) idest filius intermeratae

psalmista
Quare hoc sacramentum dicitur nouum,

R meratae

merate virginis. & potest intelligi vna figura grāmaticalis: secūdū quā permittitur poni pars pro toto vel etiā (fructus ventris generosi). i. pro les illius q̄ ex vtraq; parte essentiali. s. corporis & aīa ex profapia regia est procedēs. Nā Matthēi primo. filiū Dauid q̄ rex excellēs in veteri testa mēto fert: & hoc sc̄m carnē & cū parētes debet legi: vt patet bñ intuēti.

¶ Et iste nāq; rex (nobis datus) est supple a deo patre (nobis natus). i. propter nos, non ppter angelos: vt nos redimeret & liberaret a pctō, & nos glorificaret. & hoc ex intacta virgine. s. nō corrupta nō solū corpore: verū etiā mēte & aīo: quia voto se deo obtulit spōsam (& in mūdo cōuersatus). i. in terra sc̄ā q̄ mediū mundi dicit cū doctoribus legis disputauit: & cū alijs dū p̄dicabat & miracula innūterabilia faciebat: vt cōplere quod dixit Abacuch. Et in terris visus: & cū hominibus cōuersatus est: & etiā conuersatus est in mūdo (sparsō verbi semine). i. mediāte semine diffuso verbi diuini: dū p̄dicabat per partes illas iuxta illud. Semen est verbum dei: quia inde nascitur fructus gr̄e per cōuersionē ab eo: fructus saluatiōis per verā obseruatā & custodiā illius verbi diuini: iuxta illud. Beati qui audiunt verbū dei: custodiunt illud: & sequitur (Sui moras incolatus). i. tarditates & dilaciones sui (incolatus). i. exilij sua patria vnde exiuit: & peregrinationēs per xxxij. annos (clausit). i. cōclūsit & p̄fecit (miro ordine) id est nouo: ideo miro, q̄a nouo. Nam per prius voluit ministrare q̄ ministrari: prius voluit facere quā docere: & de post docere operando: & voluit per prius miracula facere: vt ostēderet se verū deū: q̄ non docuit vsq; ad etatē. xxx. annos. Voluit pati: vt nos nō patiamur propter ipm: vt pote voluit omnes derisiones per prius pati. vt nos quascunq; illatas cōcumelias sine murmuratione pateremur: voluit p̄ nobis mori: vt nos ppter ipsum parati simus mori. Vltimate anteq; illā immanissimā mortem suscepit: disposuit medicamen sufficientissimum ad surgendū ab infirmitate ad sanitatē. & a morte peccati ad vitā animā. vt non oportere iterū crucifigi: vt rursus a peccato liberarentur homines: quibus dispositis pie misericorditer ordinatis: finiuit peregrinationē ad patrem: vnde exiuit per temporalem generationem reuertendo. cum quo quidem semper est idē: quantū ad diuinitatē.

¶ Et sequitur. deuote christiane: cupis scire quo in tēpore ordinauit tantam medicinam: tantum subfidium pro his qui in lucta demonū Luc: xxxij. cadūt: hoc fuit quando ille sumus Mar: xij. rex regum & dñs dominantū fuit (sedens cū fratribus). i. discipulis suis. Qui iā non serui: sed amici & fratres erant: quia ab vno eodē domino per creationē: quia sub vno

Nobis natus nobis datus

Ex intacta virgine.

Et in mundo conuersatus

Sparsō verbi semine

Sui moras incolatus

Miro clausit ordine.

Et in terra sc̄ā q̄ mediū mundi dicit cū doctoribus legis disputauit: & cū alijs dū p̄dicabat & miracula innūterabilia faciebat: vt cōplere quod dixit Abacuch. Et in terris visus: & cū hominibus cōuersatus est: & etiā conuersatus est in mūdo (sparsō verbi semine). i. mediāte semine diffuso verbi diuini: dū p̄dicabat per partes illas iuxta illud. Semen est verbum dei: quia inde nascitur fructus gr̄e per cōuersionē ab eo: fructus saluatiōis per verā obseruatā & custodiā illius verbi diuini: iuxta illud. Beati qui audiunt verbū dei: custodiunt illud: & sequitur (Sui moras incolatus). i. tarditates & dilaciones sui (incolatus). i. exilij sua patria vnde exiuit: & peregrinationēs per xxxij. annos (clausit). i. cōclūsit & p̄fecit (miro ordine) id est nouo: ideo miro, q̄a nouo. Nam per prius voluit ministrare q̄ ministrari: prius voluit facere quā docere: & de post docere operando: & voluit per prius miracula facere: vt ostēderet se verū deū: q̄ non docuit vsq; ad etatē. xxx. annos. Voluit pati: vt nos nō patiamur propter ipm: vt pote voluit omnes derisiones per prius pati. vt nos quascunq; illatas cōcumelias sine murmuratione pateremur: voluit p̄ nobis mori: vt nos ppter ipsum parati simus mori. Vltimate anteq; illā immanissimā mortem suscepit: disposuit medicamen sufficientissimum ad surgendū ab infirmitate ad sanitatē. & a morte peccati ad vitā animā. vt non oportere iterū crucifigi: vt rursus a peccato liberarentur homines: quibus dispositis pie misericorditer ordinatis: finiuit peregrinationē ad patrem: vnde exiuit per temporalem generationem reuertendo. cum quo quidem semper est idē: quantū ad diuinitatē.

In supreme nocte cōne

Recumbens cum fratribus:

Obseruata lege plene

Cibis in legalibus:

Cibum turbę duodene

Se dat suis manibus.

iugo

iugo amoris: quia sub mortalitate tunc vna omnes erant: & hoc supple (in nocte illa diei iouis (sup̄me cōne). i. vltimā in corpore mortali supple & (obseruata lege plene & c.). id est postq̄ lege moyfi p̄fecte ē cōpleta obseruauit: quia comedit agnum pascale more legis. Nam nō veni solue re legē: sed adimplere, vt sepe dixi. aliter q̄ tunc: vt nunc supple (dat se). i. porrigit corpus suum (cibum). i. in cibū animę & angelorū (turbę duodene) id est toti: congregatiōi. xj. ap̄stolorū supple: vt augetur grā dedit ferria & fortitudo ad resistentū indagatiōi iudeorū corpus suum (dat se suis manibus) non medio alicuius ministri. Dando supple ad intelligētijs bus. dū adhuc nō esse datā & cōcessam potestatem ministrandi & conficiendi alijs tantum sacramentum.

Verbum caro panē verum

Verbo carnem efficit.

Fitq; sanguis christi merum;

Et si sensus deficit:

Ad firmādum cor syncerum

Sola fides sufficit.

¶ Et sequitur. Nam postq̄ in vltima cōna accepit panem in sanctas ac venerabiles manus (verbum caro). i. homo vel christus (panē vesperum) quem in manus suas suscepit supple (efficit). i. conuertit (carnē) id est in sui corp⁹ iuxta illud. Panis quem ego do: caro mea est p̄ mundi vitā. & hoc supple (verbo). i. in

virtute verborum. s. hoc est corpus meum (q̄) pro & (merum). i. vinū vitis supple (fit sanguis christi). i. verbis consecrationis conuertitur in verum sanguinem christi (& si sensus). s. totus tangendo (deficit) (& sensus visus videndo decipitur accidentia quolibet tantum sentiens: attamen scilicet (Ad firmādum cor syncerum) s. non fractum cōtagione infidelitatis. nō fractū duritia & pertinacia peccati: nō fractū malicia iudeorū (sola fides sufficit). i. solus assensus volūtatis ab intelligentia & sensu auditus procedēs iuxta illud. Fides non habet meritum vbi humana ratio p̄bet experimentum. Et sequitur. postq̄ virtuosus est honorandus. Et h. ij. quanto magis vas omnium virtutum. ideo (tantum ergo sacramentum) id est tam maximam rem

Fides nō habet meritū vbi humana rō. & c.

Tantum ergo sacramentum

Veneremur cernui:

Et antiquū documentum

Nouo cedat ritui;

P̄stet fides supplementum

Sensuum defectui.

sacratā & ineffabilem omnium virtutum plenam (veneremur nos cernui) id est humiles māueti cum reuerentia & genuflexione & honorē latro tanq̄ ad deum (& antiquū documentum) doctrina legalis de agno paschali (cedat) id est det locum (nouo ritui) id est nouo generi cibi. vel doctrina legalis: tanquā vmbra: figura & quasi imperfectū

(cedat) id est cesset, dādo locum. su (nouo ritui) soli figurato & perfectissimo iuxta illud. Quando venerit quod perfectum est: cessabit quod ex parte sicut adueniente luce cedit vmbra (p̄stet fides supplementum) vt rite bene veneremur quod non videmus. & c. (fides) id est illa noticia enigmatica tanquam per speculū (p̄stet) id est exhibeat & ordinet (supplementum) & sic vice fungens (sensuum defectui) virtuti limitatę sensuum exteriorum: quo circa tale obiectum sunt deficientes & falluntur.

F ij Ideo

¶ Ideo propter infinitum bonum nobis collatum a sanctissima trinitate (laus sit genitori patri & genito). i. filio sit eadem laus & iubilatio, q̄ est gaudium quod verbis explicari non potest. salus similiter q̄ ab utroq̄ nobis euenit & pcedit: & nō ex nobis. similiter honor & reuerentia laura. similiter virtus que anthonomacice charitas dici potest: & que omnes virtutes comprehendit: qua redempti sumus (quocq̄ id est simul benedictio) sit attribuenda p̄dictis. iuxta illud. Benedicti vos a domino qui fecit cœlum & terram (q̄) pro & (laudario compar) tota p̄dicta supple. i. simul & qualis sit spiritui sancto sup. (procedenti) per æternalem processionem passiuam (ab utroq̄). i. a patre & filio. iuxta de terminationem ecclesie. Amen. i. sine fine in perpetuum. Expositor submittit se determinationi & consilio ecclesie militantis. Dixi.

Genitore genitoq̄
Laus & iubilatio;
Salus honor virtus quocq̄
Sit & benedictio;
Procedenti ab utroq̄
Compar sit laudatio. Amē.

Carmen est simile a sclepiadeo mixto gliconico: sed ca/cometrum. Canitur in festo Eucharistie ad horas nocturnas. profertur sicut in pange lingua institutionem sacramenti. Autor est sanctus Thomas aquinas.

¶ Addit⁹ cū glo. Quia eadem est hymni ac fuit superioris: videlicet agere de institutione sacramenti corporis christi, q̄ in nouissima cœna saluator noster instituit. ad remedium totius mundi: tantum ordinem littere in presenti hymno explicabim⁹, quo ad rudes scholipetas. Sed primo nota quia ex omni actione christi nostra instructio demonstratur. Primo ponit⁹ ordo institutionis sacramenti & materia. & designantur illi quibus officium conficiendi sacramentum concessum est. s. presbyteri. ponitur etiam quomodo in hoc sacramento cellauit figura veteris legis: in quo omnia contingebant in figuris. Iuxta Pauli vocem ad corinthios cap. x. Figura autem huius sacramenti precessit quando pluit deus manna in deserto patribus: qui quotidiano pascebantur alimento. vnde panem cœli dedit eis: panem angel. &c. sed illum panem manducantes mortui sunt. iste autem panis quem legifer christus dedit, vnus est: qui de cœlo descendit: & vite æternę subfranciam ministrat. Quod autem sacramentum sit sacrę rei signum. & quod tria in eo considerentur. s. sacramentum tantum. sacramentum & res sacra. & res nō sacra: p̄termissum facio: quia pinguiori minerua opus est. De hoc plura magister sententiarum in. iij. distin. ix. Erit ergo ordo. (Gaudia) gaudium est animi letitia alicuius presentis boni, opinione cōcepta. & dicitur. q. gaurium quod latine lætum sonat. gaudia ergo (sunt iuncta sacris solennis). s. corporis christi cuius festiuitate pluit⁹ cæteris gaudendum est (& p̄conia). i. signa vel voces solemnitatis (sonent). i. cum sono exeant (ex p̄cordijs). i. ex intimis nostri cordis. (& vetera) id est obser

Sacris solennis iuncta sit gaudia
Et ex p̄cordijs sonet p̄conia:
Recedat vetera: noua sint oia;
Corda voces & opera.

Apost. ad Corin. x.

M. sniarū Gaudiū & vnde.

obseruationes veteris legis (recedat) propter aduentū nouę. hoc est xpi figurati: vel sic (vetera). i. hō vetus: hoc est viciōsus. vñ expurgate vetermentū, vt sitis noua cōspersio: vt qui ante hac male vixit: post hac viuat nouiter: hoc est sine vitijs: vetera ergo. i. mala opera perpetrata (recedat). i. serparent (& oia sint noua). i. renouata videlicet (corda, voces, & opera) vt interius & exterius simus azimi: hoc est puri ad celebrandum tantum sacramentum.

Noctis recolit cœna nouissima
¶ Quia xps credit agnū & azima
Dedit fratrib⁹ iuxta legitima
Præcis indulta patribus.

nē absq̄ fermento. i. amaritudine: & dicitur azima ab a q̄ est sine. & zis ma fermentū. q. sine fermento (fratribus). i. apostolis. nusq̄ em nisi frēs: aut amicos, discipulos dñi cognominari vidimus in tota sacra pagina. te ste Grego. (Iuxta indulta legitima). i. iuxta legē datā (præcis patribus). i. puta Moy si & patriarchis. nā supra dixit obseruata lege plene: q̄ nō veni soluere legē, sed ad implere. & est indultū concessum datū siue remissū vnde Gregorius Luca. in tempora indulta ne pereant.

Post agnū typicū expletis eplis
Corpus dñicum datur discipulis:
Sic totū oibus q̄ totum singulis
Eius fatemur manibus.

dñicum datur. s. a dño (discipulis) sic totū. i. totaliter facemur datū esse oibus. id est duodecim christi discipulis (manibus eius) quod totum singulis. id est cuilibet illorum datum est.

Dedit ex frugib⁹ corpis ferculū
Dedit ex vitib⁹ sanguis poculū:
Dicēs accipite qd̄ trado vasculū
Omnes ex eo bibite.

¶ Dedit. s. xps (ferculū cor). i. suū corpus in cibū, & hoc (ex frugib⁹) id est ex vno pane materiali. vñ Ioā. panis quē ego dabo caro mea est: alias dedit fragilibus. s. discipulis qui bene fragili erant: q̄a secundū Grego. non eos passio: non resurrectio: nō spūs sancti missio confirmauerat. dedit etiam (poculū) hoc est potū sanguinis sui: & hoc (ex vitib⁹) i. ex naturali vino. Et nota q̄ in die illi⁹ sacrissime cœnę dixit. nō bibā amo do de hoc genimine vitis donec. &c. q̄ causa in die trāstrigurationis dñi cōficiū sacm ex vino nouo: si inueniri possit, vñ saltē vt aliquātulū de matu ra vna in calice liquaf. & nouę vng sup altare bñdicunt: vt p̄p̄s cōmunitet. Eutician⁹ em papa statuit q̄ fruges noui bñdicerent sup altare. alias dedit & tristibus. nā tristes erant apli de nece p̄dicta sui dñi, dicens (accī. vas. q̄ trado). i. do vobis (& oēs bibite ex eo). s. poculo sanguinis mei.

Sic sacrificium istud instituit:
Cuius officiū cōmitti voluit:

Sic xps instituit. i. tali modo sup dicto ordinauit (istud sacrificiū). s. sui corporis sanguinis (cui⁹ officiū)

Azima.

Gregorio Indultū.

Gregorio

Ioannes.

Gregorio

Nota.

Eutician⁹ papa.

F iij Solis

scilicet conficiendi sacramentū (vo-
luit cōmitri) i. appropriari siue tra-
di tantū (solis pbr̄is quibus sic cō-
gruit) .i. cōuenit aut est necessariū (vt sumāt) .i. recipiant ipsi (& dēt cete-
ris) .i. fidelibus vere cōfessis & cōtritis: ad quorū remediū constitū-
tum fuit. nisi enim māducaueritis carnem filij hominis: & biberitis eius
sanguinem: non habebitis vitam in vobis. &c.

¶ Panis angelicus) .i. xps q est cib⁹
angelorū. vnde dicit. Ego sum pa-
nis viuus q de celo descendit (fit) .i.
efficitur (panis hoim) p quibus na-
tus est (& panis hic dat cœlitus) .i.
diuinitus (terminū) .i. finē figuris
scilicet. typicis veteris testamenti. in quo vsup̄ diximus cōtingebāt oīa
in figuris. (ō res mirabilis) .i. digna admiratiōe q̄a. s. (paup seruus & hu-
milis) hoc est cuiuscūq; cōdicionis seu status sit hō christianus: mānucat
dominum. hoc est factōrē suum sacramentaliter sumit. & sumitur dupli-
citer. s. sacramentaliter & spiritaliter.

¶ Otrina deitas (q) pro & (vna) .i.
ō deus trinus & vnus (poscimus te)
i. a te (q̄a colimus te sic) .i. p̄ humilē
deuorionē celebrādo festiuitatem
corporis tui (visita nos) .i. p̄ grām
tuā. aliter erit sicut illud q̄ dicit in
oratione dñica. s. dimitte nobis debita nra, sicut & nos. &c. vel dic visita
tu nos sic sicut colimus te: quia loquitur in p̄sona ecclesie: q̄ tota pulchra
est & bene colit deum (& duc nos per tuas semitas) id est per tua p̄cepta
quę sunt semite dei directę ad cor. Vnde Gregorius semita dei ad cordis
rigitur. ad lucem quā inhabitas (quo) .i. ad quam lucem (tendimus) q̄a
est finis religionis nostrę christianę.

Carmen est dimetrū iābicū cacometrū. Canitur in fe-
sto Eucharistię sicut superiores hymni ad laudes.

Addit⁹ cū glo. ¶ Iste hy⁹ sibi ca-
nit in die coporis
xp̄i: & ē eiusdē materię cū p̄cedēti
b⁹. Demonstrat q̄lter legifer xp̄s
descēdit a summo celo & mortici-
nia nra carnis assumpsit: vt in eadē
carne pditos redimeret: relinq̄es p̄ memoriali suū fact̄m tanq̄ vltimum
eius testamētū. Ordo est (verbū sup̄) .i. xp̄s filius det̄a t̄issimi (pdies) .i.
apparēs nobis (nec linq̄es) .i. nec deserens (dex. pa) .i. sedē p̄ris sui. q̄a ver-
bū erat apud deū (existēs ad opus suū) .i. veniēs ad passiōē sufferendā p̄
nobis p̄cōr̄ib: (venit ad vesperā vitę) vnde sup̄. ¶ gēte mūdi vespe. &c.

¶ Et dico q̄ xp̄s veniēs ad vitę ves-
perā (pri⁹) .i. priuq̄ tradēdus. s. ef-
fct̄a disciplo. i. iuda traditōr (suis
emulis) .i. iudis iudēis h̄i emulis:
vñ ē illd̄ sciebat em̄ q̄ ppt̄ inuidiā
tradidissent illū (i mortē) s. corpale

Solis p̄byteris q̄bus sic cōgruit
Vt sumant & dent ceteris.

Panis angelicus fit panis hoim;
Dat p̄is cœlit⁹ figuris terminū.
Ores mirabilis māducat dñm
Pauper; seruus; & humilis.

Te trina deitas vnacq; poscimus;
Sic tu nos visita; sicut te colimus;
Per tuas semitas duc nos quo tē
Ad lucē quā inhabitas. (dim⁹)

Verbū supernum prodies
Nec p̄ris linquēs dexterā
Ad opus suum exiens; saluē
Venit ad vitę vesperam.

In mortem a discipulo
Suis tradendus emulis;
Prius in vitę ferculo.
Se tradidit discipulis.

tradidit

(tradidit) i. seip̄m dedit ad māducadū discip̄is. s. suis (i ferclo) i. i cibovite.
¶ Quibus sub bina specie
Corpus dedit & sanguinem;
Vt duplicis substantiæ
Totum cibaret hominem.
iā illi fuerāt ordinati p̄byteri (vt cibaret totū hominem duplicis substā-
tię) scilicet animę & corporis, vel potius humanitatis & diuinitatis.

Se nascens dedit socium;
Conuelcens in edulium;
Se moriens in precium
Se regnans dat in premium.

agnus (dedit se in precium) .i. id est in redemptionem nostram (& tamre-
gnans) .i. in cœlis (dedit se) nobis. s. fidelibus (in premium) id est in meritū
& sempiternam remunerationem certaminis nostri.

O salutaris hostia
Quæ cœli pandis hostium;
Bella premunt hostilia
Darubur fer̄ auxiliū.

stittendi diabolo (& fer) .i. da (auxilium) .i. adiutorium) .i. quia bella hos-
tilia) .i. tristes contentiones hostium. i. demonum vel hæreticorum aut
schismaticorum (premunt nos) .i. vrgent nos peccatores.

Vni trinoq; domino
Sit sempiterna gloria;
Qui vitam sine termino,
Nobis donet in patria, Amē.

Carmen est quale dactylicum hypercatalecticum. Cani-
tur in festo beate Agathe virginis & martyris: cuius mar-
tyrium describit & fauorem apud deum implorat

Martyris ecce dies agathe
Virginis emicat eximie;
Qua sibi christus eā sociat.
Et diadema duplex decorat.

die (xps sociat) .i. cōiūgit (eā sibi) vñ accedere fecit eā ad se) & duplex dia-
dema) .i. duplex corona. s. martyrij & castitatis (decorat) .i. hornat eā.

Aditio

Ecce mer-
ces eius
cum eo.
Esaie. lxiij

¶ Nascēs) s. christus ex virgine Ma-
ria (dedit se socium) in humanita-
tem in qua natus est: & cum homi-
bus conuersatus (& conuelcens) .i.
cœnās. s. cum discipulis (dedit se in
edulium) .i. in cibum (& moriēs) .i.
christus ductus ad occisionē sicut

¶ Cōuertitur modo ecclesia in per-
sona totius populi ad petendū aux-
ilium ex omnipotenti deo: dicens.
(ō hostia salutaris) .i. o christe vis-
tima salutaris (quę pandis) id est
aperis (ostium) .i. ianuā cœli. i. pas-
sisti (da robur) .i. fortitudinem res-

¶ Prudētī q̄ hūc hymnū in hono-
re beę agathe cōposuit: laudat deū
q̄ tanta cōstantiā cōtulit factę aga-
the virgini. (Ecce) .i. videte (dies
agathe martyris eximie) .i. magne
v̄gis (emicat) .i. valde splēdet: q̄. s.

Additio. Hic hymnus Prudentio attribuitur: quæ ego oculis transcurri
 meis: nec tñ offendi: mi oculus me fecellit: sed nō inficies eo cum
 hymnū sanctę Eulalię martyris in hoc genere cōposuerit. Noueris tamē
 vt in titulo posuit: metrum esse Alemaniū dactylicū trimetrum hyperca
 lecticū constās tribus dactylis & semipede. scanditur sic. m̄ ys. ecce. di.
 es. aga. the. Vbi autem erat. quam christus eam sibi sociat. Verti. Quia si
 bi christus eam sociat. vt stare mensura carminis. cetera demonstrabit
 littera. Diadema corona est: & ornatus capitis gestamenq; regis. & dici
 tur a diadeo greco verbo quod est circūligo. vnde diadematus. i. diades
 mate ornatus decorat. pe. cora. as. quod est honesto seu honorifico: &
 descendit a decus. oris. & non a decor. is. vnde est decoro. as. pe. pro. & sig
 nificat idem quod hono. as

Diadema
 Diadema
 tus
 Decoro.
 as.

Decus i. id est nobilitas (stirpe) fuit
 & progenie (elegans specie) id est de
 cēs & conueniens & pulchra facie
 (sed magis pulchra actibus atq; fi
 de) id est operibus fidei. illa dico re
 putans nil pro nihilo ducens (ter
 rea) id est terrena (& prospera) terrenorum prosperitatem (& ligans). i.
 retinens (sibi corde) id est mente (iussa) id est precepta dei.

Stirpe decens elegans specie
Sed magis actibus atq; fide:
Terrea prospera nil reputās
Iussa dei sibi corde ligans.

Hec scilicet Agatha fortior viris
 trucibus id est crudelibus (expoz
 suit sua membra) id est dedit (fla
 gris) id est verberibus & flagellis
 (mamilla torta a carnificibus docet)
 manifestat (patulo) id est apre (q̄)
 id est quātū ipsa Agatha fuerit (va
 lido pectore. i. forti mēte & corpe.

Fortior hæc trucibusq; viris
Expouit sua mēbra flagris:
Pectore q̄ fuerit valido
Torta mamilla docet patulo.

Cui Agathe carcer erat delictę
 i. pro delictis vel loco deliciarum (pa
 stor ouem Petrus recreat). i. cōso
 latur (hanc ouem). i. agathā (& in
 de gauisa) id est læta (& magis fla
 grās). i. amore dei (cucurrit). i. susti
 nuit (cūcta flagella ouās). i. gaudēs.

Delictę cui carcer erat
Pastor ouē petrus hæc recreat:
Inde gauisa magisq; flagrans
Cūcta flagella cucurrit ouās

Ethnica turba rogum fugiens
 Huius & illa meretur opem;
 Quos fidei timulus decorat:
 His venerē magis ipa p̄mat.

Ethnica turba rogum fugiens
Huius & illa meretur opem;
Quos fidei timulus decorat:
His venerē magis ipa p̄mat.

Iam renitens quasi sponsa polo
 Pro miseris supplica domio;
 Sic sua festa colit: Se celebrantibus
 ut faueat.

Iam renitens quasi sponsa polo
Pro miseris supplica domio;
Sic sua festa colit:
Se celebrantibus ut faueat.

Gloria

Gloria cum patre sit genito
Spiritus prouideq; sacro:
Qui deus vnus & opiprens
Hæc memorę faciat memorę

Gloria & laus sit genito .i. filio
 (cum patri & spiritui sancto). i. tri
 nitati (prouide qui deus vnus &
 ops faciat hanc. f. Agathā memorę
 memorę) suorę: & n̄ orū q̄ ei festū
 & memoriā celebram: meminere
 & nos adiuuet suis p̄cibus. Amen.

Carmen est quale illud nocte surgentes.
Canitur in festo bea
ti Benedicti abbatis: cuius vitā & miracula describens: pe
tit vt eius meritis peccatorę veniam cōsequamur.

Christe sanctorę decus atq;
virtus
Vita & forma via lux & auctor
Supplicū vota pariterq; hymnū
Suscipe clemens.

In hoc hymno q̄ scribitur carmi
 ne saphico mixto adonico agit au
 tor de vita & habitu sancti Benedi
 cti & de miraculis eius. f. de capiste
 rio fracto in pueritia sua sanato &
 de puero a latice tracto. Intendit
 rogare deū q̄ est vita & lux omniū
 fidelium: vt n̄ra vota suscipiat & peccata expellat & fauorē suū tribuat &
 gratiā suam concedat meritis sancti Benedicti. O christe tu decus). i. ho
 nor (atq; virtus sanctorū) quia per te virtuosī fiunt (& vita) quia per te
 viuūt (& forma) quia a te immutari debent. vnde dixit. Ego sum via ves
 ritas & vita (via) quia per te eūt ad patrē (lux) quia per te illuminantur
 (& salus) quia per te saluī facti sunt: & tu qui talis es (ō clemēs). i. o mise
 ricors (suscipe vota supplicū). i. supplicantū & pariter hymnū.

Additio. Hic hymnus nullas admittit collisiones syllabarū: quod apud
 auctores maxime antiquos aliquādo reperimus. & p̄pterea nō
 sine meracissimo q̄ barbarissimi species ē & huiusca p̄nūciatōe p̄termissim.

Qui tuū dudū benedictū ad te
Attrahēs mire segregasti mūdo
Vt p̄ba mūdi reprobare discēs
Te sequeretur.

Qui attrahēs dudū. i. olim (tuū
 Benedictū ad te) per virtuosa ope
 ra (segregasti mire). i. mirabiliter
 (mūdo). i. a mūdo & q̄res (vt discēs
 reprobare) i. cōtradocere vel sp̄nere
 p̄bra mūdi). i. peccata & mūdi ini
 quitates (Vt sequerēt te) q̄a tu dixisti. Qui sequitur me nō ambulat in
 tenebris: sed habebit lumē vitę & misericordię: dicit dominus.

Cuius deuotum animū pueri
Gratia prastās fidei valere:
Qua valens mira precibus
Mente fideli.

Deuotum animū). i. religiosum
 (cuius pueri). i. Benedicti (gratia
 fidei) de qua plenus erat sanctus Be
 nedictus (prestās valere). i. posse
 (qua grā fidei valens) benedictus
 peregit (mira). i. miracula: q̄ in dia
 logorū libro possunt inueniri pro
 (precibus) & mente fideli.

De hic extēdēs pedē in remotis
Ardua scādēs cruciariales:
Corp̄s artus iuuenilis ardēs
Castoq; amore,

De hinc). i. deinde (extēdēs pe
 dem in remotis) locis. i. in heremō
 magis volens cruciari q̄ fouere ar
 tus iuuenilis corp̄oris. & q̄res quia
 erat ardēs casto amore dei (scādēs)
 id est ascen

ascendens (ardens). i. excelsa (& fuit malens). i. magis volens (cruciari q̄
 aouere artus). i. membra corporis iuuenili: & quare quia erat ardens
 casto amore dei.

¶ Omnes resonemus). i. psoluamus
 (gloriā). i. laudē p̄ri & (o alme). i.
 sc̄tē (sp̄s cōpar). i. equalis (vtriusq̄
 q̄). i. p̄ris & filij. tu dico (vnus de⁹
 om̄i tpe sc̄li resonemus). i. persol
 uamus (gloriā semper). i. in om̄i tē
 pore (tibi). i. ad honorem tuū.

¶ Construe (imbuit). i. docuit vel
 ip̄leuit (post hinc). i. deinde (hoies
 beatos). i. bonos vel benedictos (re
 gulis strictis). i. rectis (retūdi) i. re
 frenari aīos sup̄bos (& docuit sub
 dere colla). i. mentem (seper iugo
 dñi polorū). i. p̄ceptis domini.

¶ Ex q̄bus). i. discipulis sancti Bene
 dicti (Maurus). i. factus existēs (se
 dulus minister). i. diligēs admini
 strator sancti Benedicti (obsequēs
 p̄ri). i. obediēs p̄cepto p̄ris (traxit)
 i. retraxit (equore) i. a mari; puer⁹
 f. Placidū discipulū sancti Benedicti (ductū gurgite) quia iam aqua ip̄m
 mergebat (leuatum latice) idest extractum ex aqua.

¶ O christe precamur veniā meri
 tis hui⁹ sancti B̄ndicti (vt arceas)
 idest repellas a nobis irā (& tribus
 as nobis fauorē). i. auxiliū (p̄stans
 gr̄am) virtutū & veniā peccatorū
 (nobis) tu dico (mitis) idest sua
 uis respiciendo (ad omnes.)

¶ O alme deus). i. sancte & rector. i.
 gubernator (oramus). i. depreca
 mur (p̄be) nobis vt fides nostra re
 sistat vitijs atq; mīstra studijs vir
 tutū p̄ctore puro. gloriā patri.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum.

Canitur in festis sanctorum angelorum.

¶ In hoc hymno intēdit autor lau
 dare dominū, intendit etiā in cōme
 moratione sancti Michaelis gratia
 vel amore ipsius archangeli collau
 dare oēs angelos: sed maxime Mi
 chaelē qui est princeps militie cœ
 lestis. rogat itaq; & p̄catur: vt oēs
 angeli nobis assistat & demoncs

Gloriam patri resonemus oēs
 Et tibi cōpar vtriusq; semp:
 Spiritus alme de⁹ vn⁹ omni
 Tempore sc̄li.

Imbuit post hinc hoies beatos
 Reglis arctis animos retūdi
 Etiugo semper dñi polorum
 Subdere colla.

Ex q̄b⁹ Maur⁹ sedulus minister
 Gurgite ductū Placidū puer⁹:
 Obsequēs patri latice leuatum
 Equore traxit.

Huius o x̄p̄e meritis precamur
 Vt arceas iram tribuas fauorē:
 Gratia p̄stans veniāq; nobis
 Mitis ad omnes.

Prebe oramus deus alme rector
 Fides vt nostra vitijs resistat:
 Atq; virtutum studijs mīstra
 Pectore puro.

Tibi x̄p̄e splendor patris
 Vita virtus cordium:
 In conspectu angelorū:
 Votis voce psallimus:
 Alternantes conc̄pando;
 Melos damus vocibus.

nobis

nobis repellant: & mundos corde & corpore nos reddant. O christe qui
 es splendor patris, vita & virtus cordiū: quia sicut viuuit corpus per anī
 m̄a: ita viuuit anima p̄ x̄p̄m (psallimus tibi in cōspectu angelorū votis ac
 p̄cibus) vel corde, ore & voce (& damus melos) i. melodias (vocibus) no
 stris (cōcrepādo). i. resonādo (alternātes) i. vocibus alternatis decātātes.

Collaudamus venerantes

Omnes cœli milites
 Sed p̄cipue primatem

Cœlestis exercitus,
 Michaelem in virtute

Conterentem zabolon.

Quo custode procul pelle

Rex christe p̄sslime

Omne nefas inimici

Mundos corde & corpore:

Paradiso redde tuo

Nos sola clemētia,

Gloriam patri melodis
 Personemus vocibus.

Gloriam christo canamus

Gloriam paraceto

Qui deus trinus & vnus

Extat ante sæcula. Amen.

laudem dei & honorē (paraceto) idest spir̄itui sancto (qui extat) idest
 manet deus trinus in personis: & vnus in vnitare substantiæ (ante sæcu
 la) idest ante omnia sæcula. Amen.

Carmen est saphicū mixtum adonieo. Canitur in festo
 angelorum quorum auxiliū petit.

Christe sc̄torū dec⁹ angelorū
 Rector humani generis
 & autor:
 Nobis aternū tribue benignus
 Scādrere cœlum.

¶ Christe sanctorū dec⁹ angelorū.
 sc̄torū dicit ad differētiā malorū.
 Et nota q̄ autor facit hic inuoca
 tionem ad omnes & singulos bo
 nos angelos (rector humani gene
 ris) & autor tu benignus tribue
 nobis (scādere) idest ascendere
 (cœlum) idest regnū aternum.

Rogitemus

Michael **R**ogitemus mittat coelestis. i. di
angel' pa rigat (ad istam aulam). i. ad ecclesia
cis. (Michaēl angelum pacis) qui nos
placaret deo. quotiens magna nun
ciantur a deo michael mittitur: qñ
vero maiora gabriel mittitur, vt
Marię, zacharię, ad medelā raphael mittit vt Thobie. ad hoc ergo mittat
vt cuncta p'spera crescāt veniēte Michael āgelo dei (crebro). i. requēter.

Gabriel **G**abriel interpretatur fortis an
angel' for gelus. i. fortitudo dei, per quod in
titudin'is telligitur q' fortis fuit & potēs ad
defendendum fortitudinē diaboli
per virtutem sanctę crucis (& Ga
briel fortis angelus voltet). i. vo
let ab alto celo (vt pellat antiquum hostem). i. diabolum: Gabriel dico
(venet sepius) ad istud templum. i. ad ecclesiam miserus nostri.

Raphael **O** christe (mitte nobis angelum
angel' me raphaēl medicum salutis nostrę
dicinæ. Raphael interpretat medicina dei.
& significat christum, qui tulit no
bis de celis medicinam cuius gra
tia mundati sumus ab omni pecca
to & liberati ab hoste antiquo (vt
sanet) id est curet nos omnes (egrotos) id est nostras operationes prauas ad bonam operationem.

Angelū pacis Michael ad istā
Coelitus mitte rogitemus aulā:
Nobis vt crebro veniēte crescāt
Prospera cuncta.

Angelus fortis gabriel vt hostē
Pellat antiquū: voliter ab alto:
Sepius templū veniatq; in istud
Nos miseratus.

Angelū nobis medicū salutis
Mitte de celis Raphael; vt oēs
Sanet egrotos: pariterq; nros
Dirigat actus.

Hinc dei nostri genitrix Maria
Totus & nobis chor' angelorū
Semper assistat simul & beata
Concio tota.

Prestet hoc nobis deitas beata
Patris ac nati pariterq; sancti
Spiritus: cuius reboat in omni
Gloria mundo.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum.
Canitur in festo omnium sanctorum: quorum
omnium intercessionem pro nobis implorat.

Christe re

Christe redēptor omnīū
Conferua tuos famulos:
Beate semper virginis
Placatus sanctis precibus.

demptor omnium: scilicet fidelium (conferua tuos famulos) qui tibi fa
mulantur. tu dico (placatus sanctis precibus) beate Marię virginis. &c.

Beata quoq; agmina
Coelestium spirituum:
Preterita presentia
Futura mala pellite.

Vates aeterni iudicis
Apostolicę domini:
Suppliciter exposcimus
Saluari vestris precibus;

Martyres dei inclyti
Confessoresq; lucidi:
Vestris orationibus
Nos ferte in coelestibus.

Chorus sanctarum virginum
Monachorumq; omnium:
Simul cum sanctis omnibus
Confortes christi facite.

Gentem auferte perfidam
Credientium de finibus.
Vt christo laudes debitas
Persolvamur alacriter

Gloria patri ingenito
Eiusq; vnigenito:
Vna cum sancto spiritu
In sempiterna secula. Amē.

Iesu salvator seculi
Redēptis ope subueni.
Et pia dei Genitrix
Salutem posce miseris.

Hic facit inuocationem ad omes
ordines angelorū: & deprecatur eos
vt ipsi adsint nobis: & a nobis oīa
vitia repellant: & nos purificatos
corde & corpore & opere ad coele
stia regna perducant. (O christe re
demptor omnium: scilicet fidelium) qui tibi fa
mulantur. tu dico (placatus sanctis precibus) beate Marię virginis. &c.

O beata agmina coelestium spiri
tuum) i. angelorum (pellite quoq;
id est similiter (preterita mala) . i.
vitia presentia & futura a nobis.

Vates (id est o vos pphetę (eter
ni iudicis (id est christi (o apostoli
domini exposcimus) id est depreca
mur (suppliciter) saluari vestris
precibus.

O martyres dei inclyti) id est no
biles & electi (& confessores luci
di) id est casti (ferte nos in coelestibus)
regnis (vestris orationibus.

Chorus sanctorum virginum &
omnium monachorū facite (nos
christi confortes) id est participes
(coelestis regni cum omnibus san
ctis.

Auferte id est remouete (igētem
perfidam) id est infidelem (de finibus
credentium) & ad quide (ve
persolvamur alacriter) id est iocose
(christo laudes debitas;

Gloria) id est laus sic (ingenito
patri eiusq; vnigenito) id est filio
iesu christo (vna) id est pariter (cū
scō spū in sepieterna secula. Amē.

Hymnus iste continuatur supe
riori, sic dixi. O christe conferua
tuos famulos: & bene debes: quia
redemisti nos. O (iesu salvator se
culi subueni) id est succurre redem
pris (ope) scilicet tuo auxilio. & o
(pia dei genitrix posce) id est impe
tra (salutem) nobis miseris
omnes

¶ Omnes angelici coetus) id est oēs angelorum societates seu exercitus (cunei) id est chori (patriarcharum & merita prophetarū (precētur) id est postulent vel impetrent (nobis venia). i. indulgentiā peccatorum. ¶ Baptista Ioānes (prēuius) id est precursor christi & (clauiger) scilicet Petrus (ethereus) .i. celestis (cū ceteris apostolis) (soluāt nos a nexu criminis) .i. a vinculis peccatorum.

¶ Sacratuſ chorus) id est facer coetus (martyrum & confessio sacerdotum) id est iustorum (& castitas virginalis) id est virginum abluāt nos a peccatis.

¶ Suffragia) id est patrocinia electorum vel monachorum (& omnes coelici) id est coeli ciues angeli (annuant) id est faueant (votis) .i. p̄ci bus (supplicū) humiliū (& poscāt) .i. impetrent prēmium vitę eterne.

¶ Laus honor virtus gloria sit deo patri & filio: simul sancto paracleto in sempiterna secula. Amen.

Carmen est dimetrū iambicum cacometrū. Canitur in festis apostolorū: quorum potestatem a christo tradita narrat.

¶ In hoc hymno facit autor inuocationem ad apostolos: vt ipi pro nobis deprecantur & suis precibus a nobis vitia repellant, vt venientes ad iudicium ne pro reatu puniant: sed eternis gaudijs repleri nos faciant. Et nota q̄ dies iudicij non dicitur ideo q̄ tūc erit dies: sed apparebūt omnia nobis tūc in die (coelum) .i. celestis curia (exulter) .i. gaudeat laudibus (terra) .i. terreni. s. homines (resulent gaudijs) s. homines canunt, .i. laudant (sacra solemnia) .i. gloria apostolorum.

¶ Vos apostoli iusti iudices seculi) id est seculi (vera lumina mundi) quia totus mundus illuminatur eorum predicatione (precamur vos votis cordiū) id est precibus cordis (audite preces supplicum) .i. humiliū.

Coetus omnes angelici
Patriarcharum cunei:
Et prophetarum merita
Nobis presentur veniam.
Baptista christi prēuius
Et clauiger ethereus;
Cum ceteris apostolis
Nos soluant nexu criminis.

Chorus sacratuſ martyrum;
Confessio sacerdotum;
Et virginalis castitas;
Nos a peccatis abluat.
Monachorum suffragia:
Omnesq; ciues coelici:
Annuant votis supplicum;
Et vitę polcant premium.
Laus; honor; virtus; gloria;
Deo patri & filio;
Sancto simul paracleto
In sempiterna secula. Amē.

Exulter coelum laudibus:
Resulter terra gaudijs:
Apostolorum gloria
Sacra canunt solemnia.

Vos seculi iusti iudices:
Et vera mundi lumina:
Votis precamur cordium:
Audite preces supplicum.
Qui coelum

Qui coelum verbo clauditis:
Serasq; eius soluitis:
Nos a peccatis omnibus
Soluite iustuſ quęsumus.

Quorum precepto subditur
Salus & langor omnium:
Sanate aegros moribus
Nos reddentes virtutibus.

Vt cum iudex aduenerit
Christus in fine seculi:
Nos sempiternis gaudijs
Faciāt esse compotes.

Carmen est quale illud primo dierum, Canitur in festis apostolorum. Quorum laudes enumerat.

A Eterna christi munera
Apostolorum gloria:
Laudes canentes debitas
Lætis canamus mentibus.
Ecclesiarum principes
Mundi triūphales duces:
Coelstis aule milites:
Et vera mundi lumina:
Deuota sanctorum fides
Inuicta spes credentium:
Perfecta christi charitas:
Mundi triumphat principē.

In his paterna gloria:
In his voluntas spiritus:
Exultat in his filius:
Coelum repletur gaudijs.
Te nunc redēptor quęsumus:
Vt ipsorum consortio:
Iungas precantes seruos
In sempiterna secula. Amē.

¶ Qui clauditis) scilicet peccatoribus (coelum verbo) id est sermone (& soluitis bonis seras) id est clausuras (eius quęsumus) precamur (vos soluite) id est absoluite (nos a peccatis oibus iustuſ) .i. p̄cepto.

¶ Precepto quorum) .i. apostolorum (salus) id est sanitas (& langor) id est infirmitas omnium hominū (subditur: sanate aegros) id est peccatores (moribus) id est prauis cogitationibus & voluntate mala peccandi (reddentes nos virtutibus) id est operationibus virtuosis.

¶ Et rogamus vos vt cum xps iudex aduenerit in fine seculi faciāt nos esse cōpotes sempiternis gaudijs.

¶ Hymnus iste continuat superioris. exulter coelū laudibus (nos canentes debitas laudes) xpo in honore apostolorū (canamus lētis mētibus .i. iucūdis (gloria) .i. ad gloriā (apostolorū eterna munera) .i. dona xpi q̄ sua pietate nobis largit̄ ē.

¶ Isti sunt principes ecclesiarū: isti sunt triumphales duces mundi) .i. triūphantes (isti sunt milites celestis aule) id est palatij & sunt (vera mundi lumina) quia predicatione illorum illuminatus est mundus.

¶ Fides deuota sanctorum) id est obediens inuicta spes credentium p̄fecta christi charitas) id est amor (triumphat) id est superat (principem mundi) id est diabolū. vnde. Venit princeps mundi huius & in me non habet quicq̄.

¶ Paterna gl̄a ex̄trat in his) .i. apostolis (voluntas spiritus sancti) exultrat in his (filius exultrat in his) qd̄ dicā p̄ singula: coelū replet gaudijs.

¶ O redēptor quęsumus te nūc) .i. in presenti (vt iungas precantes seruos consortio ipsorum) .i. apostolorū (in sempiterna secula. Amen.

Carmen est

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in festo vnus martyris; cuius laudem narrat.

Deus tu fors (idest pars tuorum militum) idest hereditas. vnde Dauid. Dominus pars hereditatis mee (& corona premii) quia tu secundum meritum tribuis mercedem ab solue nos (nexu criminis) idest laqueo peccatorum. nos dico canentes laudes martyris cuius hodie festum celebras. Hic martyr (deputans) idest iudicans vel estimans (rite) idest recte (gaudia mundi & blandimenta esse noxia & caduca (puenit neque) idest certe (ad coelestia regna. Et ipse cucurrit fortiter) idest contra fortis animo (poenas) idest tormenta huius mundi transiuit (& sustulit) idest sustinuit (illas poenas viriliter effundens sanguinem suum) & ideo possidet eterna dona. Ob hoc idest propter hoc: quia pro te sanguinem fudit (proxime pater nos supplices poscimus) idest precamur te (precatu) idest precibus humilibus (in hoc triumpho in hac vectoria martyris dimitte noxiam) idest culpam (seruulis. Materia huius hymni est: vt relictis delectationibus & vanitatibus huius seculi bona opera exercendo, deum sequamur. O (martyr dei qui fuisti victor) victis hostibus. tu dico (triumphans sequendo vnicum filium patris: es modo frues coelestibus) idest bonis. Et quia tantis bonis frueris (dilue) idest extingue (reatum) idest peccatum nostrum. tu dico (arcens contagium mali) idest diaboli (remouens tedium vite) scilicet famem sitim, nuditatem, frigus. scilicet nobis dando temporalia necessaria. Et quia (vincula tui sacri corporis sunt iam soluta a nexibus) huius seculi dissoluti & est cum christo. sic (solue nos a vinculis seculi) idest absolue nos a peccatis, tuis precibus: & hoc amore filii dei.

Deus tuorum militum / Sors & corona premii / Laudes canentes martyris / Absolue nexu criminis.

martyris cuius hodie festum celebras.

Hic nempe mundi gaudia: Et blandimenta noxia: Caduca rite deputans: Peruenit ad coelestia.

Poenas cucurrit fortiter: Et sustulit viriliter:

Pro te effundens sanguinem: Aeterna dona possidet.

Ob hoc precatu supplices. Te poscimus piissime:

In hoc triumpho martyris Dimitte noxam seruulis.

Martyr dei: qui vnicum Patris sequendo filium: Victis triumphans hostibus: Victor fruens coelestibus:

Tui precatus munere Nostrum reatum dilue. Arcens mali contagium Vitae remouens tedium,

Soluta iam sunt vincula Tui sacri corporis: Nos solue vinculis seculi Amore filii dei.

Carmen

Carmen est asclepiadeum mixtum gliconico. Canitur in festis plurimorum martyrum.

Sanctorum meritis inclita gaudia / Pagam loci gesta & fortia: / Na gliscit animus promere cantibus / Victorum genus optimum.

In hoc hymno laudat auctor deum in comunione sanctorum martyrum quia mundum cum populo suis & cum vitis & concupiscentiis suis dimiserunt: & spreuerunt vnde in terris laudantur & in caelis honorant. Intendit itaque rogare deum nos suos famulos iungat consortio sanctorum martyrum. O socii pangamus idest cantemus (inclita gaudia, idest praecleara meritis sanctorum & fortia gesta) eorum (nam animus gliscit) .i. cupit vel gaudet (promere) idest laudare cum cantibus (optimum genus victorum) idest martyrum.

Hi sunt quos retines mundus / Ipse na sterilem fore paridum / Spreuerit penit: teq; secuti sunt / Rex christe bone coelitus.

Hi sunt martyres (quos mundus retinens) idest dum viuerent in mundo (inhorruit) idest odio habuit (nam ipsi) martyres (spreuerit) idest contempsit (mundum) .i. mundum (per aridum) .i. valde siccum (sterilem) idest non fructuoso (& secuti sunt coelitus) .i. diuinitate deo christe bone rex.

Hi pro te furias atq; ferocia / Calcant omnia seuaq; verbera: / Cellit his lacerans fortiter vngula / Ne carpsit penetralia.

Hi martyres (calcant) idest sustinuerunt passi sunt & vicerunt (pro te furias hominum) idest infanias infidelium atq; verbera ferocia idest crudelia (& seu) idest iniuste illata (& vngula) quoddam genus tormenti (cellit) idest locum dedit his martyribus (lacerans) .i. puniens fortiter ultra quous tormenta (nec) pro se dicitur (& non carpsit penetralia matris: vel apostolorum) .i. non fuerunt tracta vel diuisa eorum viscera: & hoc virtute dei: quia virtus dei erat in eis: vel non carpsit penetralia .i. intima eorum non potuerunt tormentorum generibus a proposito sancto retrahi.

Additio Vngula formam habet diminutiu: tamen non est nisi denominatiuum ab vngulis: & proprie dicitur de his: quae carent digitis. Vnde plinius. In quadrupedibus solidas habet vngulas: quae non sunt cornigera hic autem iungitur similitudinarie pro quodam instrumento vnico seu genere tormenti (quod quidem vocatur vngula) quo effodiebantur: quae licetanturque beatorum martyrum carnes in sua passione.

Ipsi ceduntur: i. iugulatur gladius crudelibus (more hidetium) .i. consuetudine ouium (murmur) eorum (non resonat nec quermonia) .i. lamentatio non auditur (sed mens benedicta) .i. boni meriti (confortata) .i. confortata (tacito corde) quia fortes patientes & firmi erant pro fide christi in bello.

Ceduntur gladiis more hidetium / Non murmur resonat: non quermonia / Sed corde tacito mens bene conscientia / Conferuat patientiam.

Additio

Vngula. Plinius.

Biden. **Additio.** More bidentium. hoc dicit propter taciturnitatem & patientiam in tormentis quā ipse ferunt oues. vnde de christo. Esaias. sicut ouis ad occisionem ducetur, & sicut agnus nō aperiet os suum. Sed nota quod quidam intelligunt bidentes esse oues vel bestias quę per grātem duos dentes altiores habent. Virgilius. etas maciant de more bidentes. sed Calpurnius (cuius dictis acquiesco) dicit hostias binas. id est duos annos habentes dicit bidentes. q. b. enes: sed longo v. sulo quēdi corrupta est vox & interiecta est. d. vt in redeo: & pro bidentibus dicitur bidentibus. est & bidentis instrumentum rusticum. Iuuenalis. viue bidentis & amas & culti vtilicus horti.

Virgilius. **Calpurnius.** **Iuuenalis.** Et quia omnia hec pro christi nomine patiebantur: igitur (quę vox & quę lingua poterit retexere). i. dicere vel explicare (munera) id est dona: quę tu martyribus pparas. nam ipsi (rubri fluido) id est fluente sanguine (distantur) id est coronantur (laureis) id est coronis bene fulgidis.

¶ O summa deitas nos supplices. i. humiles (poscimus). i. rogamus te vt abluas. i. deicas (culpas nras). i. peccata nra & (subtrahas noxia). i. ipsa peccata a nobis: & (des pacem famulis) tuis (quocq) id est humiliter (nos omnes) gemus gloriam tibi id est ad honorem tuum per cūcta secula. Amen.

Carmen est quale illud primo dierum. Capitur in festis plurimorū martyrum: quorū martyrum describit & constantiam pauēdo: penitus vt illorum iugamur cōsortio.

¶ Hymnus iste cum illo alio qui in festis Apostolorum decantari solet vnus est: tamen est diuisus principio bis repetito secundo dum taxat carmine primi versus commutato. scilicet Apostolorum gloria in hoc & Martyrum victorias.

Nā tota hymni intentia (qui oppido q̄ suauis est) vtriusq; apte congruit: nempe apostoli dei omnes martyrum gloriosum pro christo perpassi sunt: & calicem dñi biberunt. Incipit itaq; nos hymnus ad decantandas laudes debitas p̄ inuicta animi cōstantiam in pertēnsis pro cōfessione verę fidei tormentis: quam gloriosi martyres habuerunt. (Nos igitur canentes) id est cum gaudio psallentes (laudes debitas: canamus lætis mētibus) id est hilari & iucundo corde (munera) id est dona (æterna) id est perpetua (christi) & victorias martyrum.

Quę vox quę potens lingua retexere;
 Quę tu martyribus munera pparas;
 Rubri nam fluido sanguine laudantur bene fulgidis.
 Te summa deitas vnacq; poscimus;
 Vt culpas abluas: noxia subtrahas.
 Des pacem famulis: nos quocq; gloriam;
 Per cuncta tibi secula. Amen.

A Eterna christi munera
 Et martyrum victorias;
 Laudes canentes debitas;
 Lætis canamus mentibus.

tyrum.) Et nota q̄ martyr testis interpretatur. dicti martyres, q̄ propter testimonium christi mortem passi sunt. estq; græcum nomen. vnde martyria testimonia dicta sunt.

Terrore visio seculi
 Spreta pœnis corporis
 Mortis sacrę compendio
 Vitam beatam possident.

¶ Declarat quomodo possident in recompensationem mortis vitam beatam: dicens. Martyres. scilicet possident. id est potenter habent scilicet q̄ non auferetur ab eis in eternum (vitam beatam) id est incorruptibilem gloriam: & hoc cōpensationem mortis sacrę: & hoc (Terrore seculi) id est huius mudi (visio) id est ab eis prius superato (q̄) pro & (pœnis) id est tormentis corporis in istis seculis (spreta) id est pro nihilo habitis. compendium etiam pro via breuiori & citius ad terminum ducenti q̄ ea quę publica & protrita est sumitur in p̄senti parte: quoniam mors corporalis quā pertulerunt martyres ad modum breuis fuit & satis compediaria ad assequendum terminum & metam sempiternę & incorruptibilis vitę.

Traduntur igni martyres:
 Et bestiarum dentibus
 Armata sequit vngula:
 Tortoris insanit manus.

¶ Genera tormentorum diuersa describit: dicens (martyres tradunt) id est applicantur (igni). i. ad ignem: vt comburantur (& dentibus ferarum) vt ab eis dilacerentur (& vngula) genus illud tormenti: de quo dixi in hymno sanctorum meritis (armata sequit) id est furit & crudescit contra martyres gloriosos (& manus tortoris) id est carnificis tormentis (insanit) id est nimio furore bachat: alias legitur armata sequit vngulis tortoris insani manus. Si autem lector diuersa tormentorum genera crudeliter martyribus sanctis allata legere volueris habes epistolā Pauli ad hebręos. scilicet. Sancti per fidem vicerunt regna. vbi videbis quemadmodum ludibria: verbera, vincula: carceres, experti, secti, tentati, & in occisione gladii mortui sunt. &c.

Nudata pendent viscera:
 Sanguis sacratus funditur:
 Sed permanent immobiles
 Vitę perennis gratia.

Tenunc redemptor questumus
 Vt ipsorum consortio:
 Lungas precantes seruitulos
 In sempiterna secula. Amē.

¶ Viscera. s. martyrum (pendent). s. in tormentis nudata (& sanguis sacratus). i. sacrati corporis (funditur) id est p̄ terram spargitur. (Sed ipsi). s. firmi (pmanēt). i. p̄seuerant (immobiles). i. firmi in pposito mortē di. p̄ xpo & hoc (grā) i. causa vitę perennis. i. p̄petuę glorię cuius causa leuia videbāt tormenta dulciaq;.

¶ Concludit iam & petit a deo, vt sui famuli cōsortio sanctorū iugantur in cœlis: dicens (o redēptor). i. christe q̄ tuo proprio nos sanguine redemisti (questumus) i. rogamus te (vt iugas) i. iugere velis seruitulos p̄cantes

Expositio hymnorum.

cantes) idest nos tuos humiles seruos deprecates (confortio) scilicet ad confortiu & coetu ipsoru martyrum. s. in sempiterna secula. Amen.

Carmen est quale illud primo dierum.

Canitur in festo martyrum.

Materia huius hymni est inuocare regem martyrum: vt dirigat ad nos aures sue clementie: & quod deliquimus propter merita sanctorum: in quorum comemoratione presens hymnus cantatur parcere vel ignoscere dignetur. O gloriose rex martyrum corona idest brauium & merces confitentium) nomen tuum (qui perducis respientes terrena ad celestia regna,

Terrena non terrena legit Antio.

Tu appone aurem benignam protinus idest statim (nostris vocibus) & ignosce qd deliquimus: qui (Pangimus sacra trophea). i. victorias martyrum. Tu vincis (sequitiam tyrannoru) in martyribus parcendo confessoribus (quia non vis vt per martyrium finiant vitam sua (tu vince) idest destrue (nostra crimina dādo nobis indulgentiam (quia tu non vis mortem peccatoris.

Ex gloriose martyrum Corona confitentium: Qui respientes terrena Perducis ad celestia.

Aurem benignam protinus Appone nostris vocibus; Tropheas sacra pangimus; Ignosce quod deliquimus.

Tu vincis in martyribus Parcendo confessoribus; Tu vince nostra crimina Donando indulgentiam.

Carmen est quale illud nocte surgentes. Canitur in festo vnus confessoris: cuius laudes prosequitur.

Materia huius hymni est: qd totis viribus deum super omnia laudare debemus. Intendit etiam autor in hoc hymno tractare de ascensione illius confessoris. in cuius memoria presens hymnus totis laudibus celebratur. (Iste confessor sacratus a domino) letus. i. exultans (meruit hoc die). i. in hoc die (scandere). i. ascendere (secreta coeli) idest ad celos (festa cuius) sancti plebs deuota celebrat per totum orbem.

Sacrata non secreta emendat Antio.

Qui. i. confessor (fuit castus) in corpore & anima (pius). i. sanctus (prudens) idest sapiens (humilis pudicus) in verbis (sobrius) in cibis (& quietus). i. tranquillus (dum) idest donec (vegetauit). i. nutritur (artus) idest membra corporis eius (presens vita) idest quadoerat in hoc seculo.

Iste confessor dñi sacratus Festa plebs cui celebrat por Hoc die let meruit secreta: (be Scandere coeli.

Qui pius prudens; humilis; pudicus; Sobrius; castus fuit & quietus; Vita dum presens vegetauit eius Corporis artus.

Ad sacru

De comuni.

Ad sacru cui tumulu frequenter Membra laqueis in modis sanitati Quolibet morbo fuerint gra Restituuntur.

Ad sacrum tumulum cutus confessoris membra laqueum) idest egrotatum (restituantur modo). i. in presenti (sanati) idest saluti frequenter (quolibet morbo) idest a quacumq; infirmitate illa membra (fuerint grauata.)

Vnde nuc n̄ chorus in honore Ipsius hymnu canit huc libet Vt pijs eius meritis iuuemur Omne per aeuum.

Vnde nunc noster chorus) nostrorum fratru (canit huc hymnu) in honore ipsius confessoris (libet) i. volutarie, & ad qd canimus (vt iuuemur pijs meritis) idest patrocinijs & orationibus eius (per omne euum). i. per cuncta secula.

Sit salus illi decus atq; virtus: Qui sup coeli residens cacumine: Toti mundi machina gubernat Trinus & vnus. Amen.

Salus) idest gloria (decus). i. honor (atq; virtus) semp erit illi deo (qui residens supra cacumen). i. supra altitudinē (coeli) trinus in personis: & vnus in essentia (gubernat

machinam) idest fabricam totius mundi. Machina producit primam: & propterea multi legunt fabricam.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in festo virginum: in quarum laude versatur

Iesu corona virginum Que mater illa concepit: Quae sola virgo parturit: Haec vota clæmens accipe.

In hoc hymno laudat autor deū in comemoratione sanctarum virginum: quæ domando fragilem sexum meruerunt scandere secreta coeli. Rogat itaq; deum: vt nesciamus vulnera corruptionis. O (Iesu corona virginum) (quem) scilicet mater illa mirabilis (concepit) scilicet sancta Maria (quæ sola mater) inter alias (virgo parturit tu clemens accipe (hec vota nostra) idest preces. Nō potest concepit de ratione carnis, nisi concepit. vt ait orauit Antonius.

Sacrata non secreta legit Antio.

Qui pascis inter lilia Septus choreis virginum: Sponsas decorans gloria: Sponsas reddens premia: Quocumq; pergis virgines Sequuntur atq; laudibus: Post te canentes cursitant: & Hymnosq; dulces personat.

Tu q pascis) idest delectaris (inter lilia) idest bona opera (septus) idest circumdatus (choreis) idest ordinibus (virginu) & es (decorans) idest coronas (sponsas) gloria: & reddens sponsis premia. Quocumq; idest ad quemcuq; locum pergis: ille virgines sequitur te (atq; canentes curritat) idest currunt post te laudibus (& personat dulces hymnos) idest laudes.

G iij Et quia

Expositio hynnotum.

Et quia virgines psonat tibi laudes (dep camur te adauge largi). i. augmenta amplius (nostris sensibus. & da prorsus). i. omnino (no p am) Nescire prorsus omnia bis omnibus nescire vulnera corruptionis.

Te deprecamur largius: ^{nos in} Nostris adauge sensibus: ^{no p am} Nescire prorsus omnia ^{que p se} -Corruptionis vulnera.

Carmen est quale illud nocte surgentes. Canitur sicut superius in festis sanctarum virginum.

Materia huius hynni est canere deo laudes & sequi vestigia eius. nam comemoratio sanctarum virginu agit in isto hynno. (O proles). i. o fili Marię virginis. & (o opifex) idest creator (mris quem) scilicet te virgo) Maria (gessit). i. portavit (virgo) scilicet Maria (peperit). i. parturit. nos (canimus festum virginis tropheum). i. victoriam & ideo (accipe). i. suscipe (votum) idest preces nostras.

Hec tua virgo est (beata duplici sorte) idest castitate & ginitatis & martyrio (dum gessit) idest desideravit (domare) idest macerare (fragilem sexum). i. femineum; qui se xus fragilis est. & illa (domuit). i. devicit (cruentū) i. sanguinolentū & crudelē (saculū) i. diabolu corpē.

Vnde ga domuit fragile sexum. idest corpus suū (nec) pro non (& nō fuit pauescens). i. timens mortē nec seua gūra poenarū (nec fuit amica mortis). i. diaboli vel peccati. & ideo (sanguine fuso) i. cōsumato martyrio. ipsa xgo (meruit scādere) i. ascendere (secreta cœli) i. ad cœlos.

Et ga meruit scandere cœlū (o alme deus parce iā culpīs) i. pctis (obretu) i. pce vel orone (huius virginis) vitia remittēs (q) pvt. vt nos puri idest casti resonemus (tibi almuim hynnū) i. canicū. i. cantemus sanctā laudē (tibi) i. ad honorem tuum.

Carmē est dimetrum iambicum aliqua ex parte cacometrū Canitur ad horas vespertinas in natali continentium; quarum laudes prosequitur & auxiliū multipliciter implorat.

Iesus ab

Virginis proles opifex ^{beati d r} matris; ^{no p am} Virgo quę gessit peperit xgo; ^{no p am} Virginis festucanū tropheū; ^{no p am} Accipe votum.

Hęc tua virgo duplici beata ^{no p am} Sorte dū gessit fragile domā ^{no p am} Corporis sexū domuit cruentū ^{no p am} Corpore saculū.

Vnde nec mortem nec amica ^{no p am} mortis ^{no p am} Seua poenarū genera pauescēs; ^{no p am} Sanguine fuso meruit secreta ^{no p am} Scandere cœli.

Huius obtētū deus alme nris ^{no p am} Parce iā culpīs; vitia remittens ^{no p am} Quo tibi puri resonemus almu ^{no p am} Pectoris hynnm.

Iesus ab ore omnium ^{no p am} Collaudetur fidelium; ^{no p am} Quifecit mentem foeminae ^{no p am} Constantem in certamine.

natione colligitur. & ex autoritate Antonij nebrissensis preceptoris mei qui p ceteris eorum naturam iam diu scrutatus est. Materia autē pres sentis hynni versatur circa laudēs dei primum. & beatarum continen tiam. quę relicto saculo: & eius obletamentis: & illecebris spretis in dei seruitio tam fideliter quā efficienter permanserūt: fragilem sexum do mado. Deinde earū intercessionem apud deum petit: sed primo deus col laudatur: qui tantam constantiam eis pstitit (Iesus collaudetur) idest si mul laudetur cū timore, fide & dilectione (ab ore & etiam mente omnium fidelium) qui fecit mentē foeminae (constantem) idest perseverantem fortem & virilem (in certamine) idest in pugna & victoria vitiorū. i. peccatorū, vel inimicorum. videlicet dia s boli calidi. brevis sc̄cult. carnificz miserz. quę summo pere obstant ad bea ritudinem promerendam.

De S. Maria egyptiaca. ^{no p am} Alma egypti filia ^{no p am} Negans tei rena vilia; ^{no p am} Contempsit secularia; ^{no p am} Dilexit & cœlestia.

Alma egypti filia (terrena vilia) i. parvipendens (terrena vilia) i. veluti vilia trāstoraria & caduca (contēpsit) i. spreuit (secularia) i. omnia ista mundana preuncia cursu velocissimo (& dilexit) i. amavit (cœlestia) idest gloriam æterz nam, quam ex quisiuerat peccinentia.

De sancta Elisabeth.

Elisabeth sanctissima ^{no p am} Orta de stirpe regia; ^{no p am} Contempsit secularia; ^{no p am} Dilexit & cœlestia.

Orta de stirpe regia (contēpsit) i. pro xpo (secularia) i. regnū & sc̄culi pōnā (& dilexit cœlestia) quia ab ineunte etate (vt refert histo ria sanctissime vixit.

Honoravit miraculis ^{no p am} Eam; nam a periculis ^{no p am} Multos saluavit dominus; ^{no p am} Huius beate precibus, ^{no p am} Hanc oremus suppliciter: ^{no p am} Vt nos iuuēt salubriter;

Hic hynnus dimetrus iambicus est. & aliqua ex Parte male mensu ratus. ex eo qa syllaba p syllaba & pes p pede aliquādo ponit. hoc autē genere versus: maxima pars hyn norum constat: vt ex eorum exami

Hic de Maria egyptiaca agit: di cēs (alma filia egypti) i. beata Ma ria egyptiaca: q̄ licet primo ad mū dū peccatrix extiterit. tñ per. xlvij. annos i heremo dolore precedētis vite: arctissimā vitā duxit in peni tentiā (negās) i. parvipendens (terrena vilia) i. veluti vilia trāstoraria & caduca (contēpsit) i. spreuit (secularia) i. omnia ista mundana preuncia cursu velocissimo (& dilexit) i. amavit (cœlestia) idest gloriam æterz nam, quam ex quisiuerat peccinentia.

Iste versus sanctę Elisabeth agit memoriā (Elisabeth sanctissima) bene sanctissima: nā a primęuo sue etatis tēpore in vera fide catholice fuit edocra (orta) i. nata (de stir pe regia) i. a genere regū. nam illuz

Honoravit eā) i. dñs eā clarificavit, & hoc mltis (miraculis) q̄ ex eo patet (nā dñs saluavit) i. liberauit (multos a periculis) eā aīę q̄ cor poris. & hoc (pctibus huius) i. beate cōtinētis, cui solēnia celebram.

Et qa taliter dñs eam clarificavit quod saluavit multos a periculis: ideo ad eius auxiliū implorandū cōuer timur (oremus suppliciter

G iij deuote

deuote supplicem (hanc), f. glosa
continent (vt iuuet nos salubriter)
id est salutare (ne danemur), i. cō
denemur cū impijs, i. cum cōdenan
dis peccatoribus (in aduentu iudicis)

Ne damnemur cum impijs
In aduentu iam iudicis.

quando venerit iudicare viuos &
mortuos & seculum per ignem.
O pater ingenite) id est non geni
te: quia pater a nullo est factus, nec
creatus, nec genitus (presta), i. cō
cede & (o Iesu cū sancto pneuma
te) id est cū spiritu sancto (presta)
etiam, vt meritis sanctis huius bea
te continētis (fruemur gaudijs cō
li), i. gloria paradisi. Amen.

Presta pater ingenite
Iesu cum sancto pneumate;
Vt eius sanctis meritis
Cœli fruamur gaudijs.

Carmen est quale superius. Canitur in eadem festiuitate.

re: ad matutinas horas & in eadem materia versatur. per hinc

In presenti hymno inuatur ec
clesia catholica te tacq; fidelium cō
cio ad persoluendas deo nouas lau
des ppter egregias huius gloriosas
continētis virtutes: eiusq; interces
sionibus petit nobis veniā & gra
tiam concedi. (Nouum ergo sydus) id est hęc beata continens: cuius ho
die anniuersarius celebratur dies vel eius opera, puta humilitas, pauper
tas spontanea, obedientia, patientia, & mundi contemptio: quibus ipsa
tanq; nouum emicuit sydus. sunt nanq; egregia sanctorum opera postea
ris imitanda sydera quędam spiritulia rutilo splendore corruscantia: qui
b in hac lachrymarū valle illuminemur (emicuit) id est apparuit in hac
beatę. N. conuersione (error vetus) id est veteris legis (cōtuit) id est tas
cuit in ea & (rutilat, f. sydus), i. splendet (nouo splendore) id est noua lau
de, scilicet legis nouę. Et propterea (plebs iubilat) id est cum iubilo, pfert
(nouas laudes) id est noua cantica in hac festiuitate continentium. pote
ris etiam dicere nouum sydus, i. hęc beata. N. tanq; nouum sydus post cō
uersionem.

Nouum sydus emicuit
Error vetus contuit;
Nouo splendore rutilat,
Plebs nouas laudes iubilat.

Dico q; plebs iubilat nouas lau
des in hac festiuitate (in cuius pre
conia), i. ad cuius preconia & lau
des proferendas (ecclesia saluat)
id est disponat linguam ad cantan
dum & (promat) id est manifestet
gloriam noui preconis, id est noui predicatoris christi, vel nouę continē
tis, & hoc (sperando veniam) scilicet delictorum per intercessionē eius.
(Noui preconis) id est noui predicatoris christi, videlicet huius beatę con
tinētis, non enim minus foemina q; vir potest esse preco, & dñr precones:
qui ore publice denunciant qd est faciendū, q. preconentes & ante annun
tiantes quod factū, opus sit, Verg. Victorem Aeneas preconis voce cloā
thum

In cuius nunc preconia
Linguam soluat ecclesia;
Noui preconis gloria
Promat sperando veniam.

thum declarat. vnde & humanarum laudum precones dicuntur qui res
egregias gestas ab omnibus diuulgant. Habetq; hoc nomen fere semp
actiuam significationē: licet hoc in loco passiuē sumatur: siquidem eam si
gnificat quæ ob excellentiam virtutū egregijs meretur excelli pconis.

Dies sollemnis agitur
Dies salutis colitur:
In quo spes quæ prmittitur
Hac attestante redditur.

De Maria aegyptiaca.
Ergo beata famula
Quæ celsa tenes sacula:
Christo corre gnās veniam
Nobis poscas & gratiam.
De S. Elisabeth.

Ergo tu dei famula
Elisabeth per secula:
Christo corre gnans veniam
Nobis poscas & gratiam.
Presta pater ingenite, vt supra.

Ad virginem dei genitricem Mariam, O d. decolos
tetra trophos: cōposita per eūdem Petrum nuñez
Delgado presbyterum, Sancta Maria,

Virgo quę magnis meritis
corulcas.
Spirituū phœbo simul & dianę
Promis & moestos facis inuenire
Prospera cuncta.

Quę sum? defer pietate plena
Nato & humani gnīs parenti:
Nos celebrātes patiterq; flamē
Numine trinum.

Ecce nos palmas madidosq;
ocellos

Fortiter clames miserere fili:
Supplices ores famulos quę
bernet:

Tendim? culpa misera parētis:
Alma declares iter ad beate
Gaudia lucis,
Regis eternifaciam decoram
Poscim? nostrū scelus auferentē
Virgo scōrū speculū verēdum

Qui lin? mites populis & am
Viscera pandit, (pla,
Laudib? patrē celebrem? oēs;
Gloria flamē resonetq; natū
Virgo quā matrē veneramur
Sit benedicta. (almam,

Ad eūdem præclarū virū ac R. dñm, D. Hieronymū pinellum
Hispalitanę academię præfulē dignissimū, Petri nuñez delga
do pbri, familiaris expositio in pprios scōrū hymnos.

Carmen

de l. med. pte
concl.

Carmē est quale illud pange lingua. Canitur ad horas
vespertinas in festo dulcissimi nominis Iesu. Cui⁹ lau
des profectitur: ad id illud q̄ celebrandum nos horta
tur: vt in cœlis potestatem cœtui copulemur.

Superiori volumini lectores can
didi vltra scholoz additiones elu
cidationesq̄ alias q̄sdā hymnos de
nouo adiecim⁹ (vt inuētib⁹ videre
erit) eosq̄ ab his sanctoz p̄p̄is. iō
dignū duxim⁹ expectiolarī: vt suis
locis appositis cum alijs & qualita
tis & matērie eiusdem coniungerē
tur. quæ omnia qua potuimus bre

uitate fecimus: & nunc denuo in quibusdam quę nobis temporis ratio
elimare suadebat castigata imp̄ioribus tradenda curauim⁹. Reliquū
est vt similit̄ compēditio scholiola quędam & ea quidem familiaria in pro
p̄is sanctozū hymnis perstringamus. Atq̄ hęc corporis partem ab hy
mnis mira sublimitate & cādore refertis: qui in dulcissimi nominis Iesu
anniuersario festo decantari solent: exordiamur. Nec enim immerito de
eo siquidem scriptum est. Actuum. iij. Non est aliud namē sub cœlo daz
tū hominibus in quo oporteat nos saluos fieri. &c. Horū igitur primus
est gl̄iosī saluatoris. In quo hymnographus incitat in primis ecclesiā. i.
x̄p̄i fideles ad decantanda p̄conia & excellentiā nominis Iesu: cuius laudes
profectitur: dicens: q̄ est dulce, gratum, ineffabile, effugās demōtia. &c.
Hortatur deniq̄ omnes vt cernui tam p̄clarū nomen veneremur: qua
tenus per illud supernorum ciuium consortio copulari valeamus. (Ma
ter igitur ecclesia (quæ digne & perfecte colit deum: quoniam vt scribi
tur canticorum. iij. Tota pulchra est amica mea: & macula non est in te
: (pulchra roris. i. pulchritudinis & gratiæ cœlestis.) i. sp̄s sancti. iuxta
illud cāri. v. caput meū plenū est rore (p̄dat. i. p̄mat & cāter(nūc.) i. in

preconiū

hoc festo anniuersario (p̄conia. i. p̄dicationē seu p̄nūciationē. Et nota q̄
p̄coniū proprie est ipsa p̄conis vox: tamen q̄ a p̄cone res gestę pronun
ciari solēt: ideo quādoq̄ pro laude fama & gloria sumitur a genealogia:
virtutibus corporis & fortune (nominis) quod est Iesus. quod omnis
qui inuocauerit saluus erit. vt scribitur ad romanos. x. Nec enim aliud
nomen est sub cœlo datum hominibus in quo oporteat nos saluos fieri.
Actuū. iij. (saluatoris gl̄iosī) id est pleni gloria. nomina enim in osus.
habitationem siue copiam & plenitudinem significant. (Quæ) scilicet
p̄conia & pronūciatiōes (latent) quia secreta & abscondita fuerē: in corde
id est mente (genitoris) i. dei patris omnipotētis (ante secula) id est ab
initio & ante mundi constitutionem. latebat nāq̄ nomen nostri salua
toris in mēte diuina donec ab angelo diceretur. Lucę primo. & vocabis
nomen eius Iesum. &c.

Nomina
in osus.

Delce.

Incipit iam recensere excellentiā
nominis Iesu: dicens. (Nomē istud)
scilicet Iesus (est). scilicet dulce. i.
suauē: quod ad delicio quidam des

Gloriosī saluatoris
Nominis p̄conia:
Quæ in corde genitoris
Latent ante omnia secula:
Mater cœli plena roris
Pandat nunc ecclesia.

Nomen dulce: nomen gratum
Nomen ineffabile;

Dulcis

Dulcis Iesus appellatum;
Nomen delectabile:
Laxat pœnas & reatum;
Nomen est amabile.

ducunt: q̄ dulcia maxime alliciant
(est etiam nomē gratum) id est gra
tisoum. Gratus dicitur: qui gratiā
pro beneficio refert. quandoq̄ gra
tus sumitur pro lēto: sicut ingratus
sumit p̄ tristi. Vergilius. Et cineri

Gratus.

Vergili⁹

Ineffabi
bilis dicit
tur deus:
& quare.

Pena.
Varrōc.

ingrato sup̄ma ferebant. id est tristi
(& nomen ineffabile) id est inenar
rabile. hispanice enim ineffabilis: & hoc ineffabile dicit. lo que no se pue
de hablar. Nota tamen q̄ dei nomē & deum ipsum dicimus ineffabilem:
non quia non possit dici quod est fari: sed q̄ a finiri sensu & intellectu hu
mano nullatenus possit: & quia de eo nihil digni dici potest (appellatū)
id est vocitatum. Matt. i. (dulcis Iesus) quod interpretatur Saluator. ap
positiue (nomen delectabile) id est delectationem afferens: & hoc. s. nomē
(laxat) id est remittit pœnas. id est supplicia p̄ peccatis debita. Dicitur pœ
na teste Varrone a pendēdo: quia est supplicium: quo quis ob delictū affi
citur (& reatum) id est culpam: siue vt dicit Theologi obligationem ad
pœnam. ideoq̄ est nomen amabile.

Hoc est nomen adorandum:

Nomen summe glorie;
Nomen semper meditandum
In valle miserie:
Nomen digne venerandum:
Supernorum curie.

Sequitur (hoc nomen est adoran
dum) id est debet adorari veluti no
men eius, cui debetur perfecta ado
ratio: quia solus deus est adorandus
iuxta illud. Lucę. iij. Dñm deū tuū
adorabis. &c. est etiam (nomē sum
mę glorię) id est magne glorię: quia
illi danda est gloria: iuxta illud. ps.
cxij. sed nomini tuo da gloriam.
(nomen etiam meditandum) id est

Meditari
Hirony.

medito animo versandū: hoc est co
gitandum. meditari nāq̄ licet in alias significationes descendat, hoc pri
significat. Vnde Hieronymus. ex hoc loco intelligimus non solum He
rodem: sed sacerdotes & scribas necem domini fuisse meditato (semper)
id est in omni tempore (& hoc in valle miserie (id est in hoc mun. lo: qui
lacus & vallis miserie est. vnde est illud. ps. xxxix. Edūxit me de lacu mi
serie & de luto fecis. Est etiam hoc nomen. scilicet Iesus (semper venerā
dum (id est colendum. nam licet venerari proprie sit veniam orare. tamē
sumitur pro colo, sicut coio pro veneror. Vergilius. Summe deū sancti cu
stos colaris Appollo: quem colimus. id est veneramur: & non in merito
est venerandum: quia Ephe. primo est supra omne nomē, quod nomina
tur: non solum in hoc seculo: sed etiam in futuro (curie) id est collegio
supernorum. scilicet ciuium: & poterit esse curie datiuus: vt deus vel po
situs pro ablatiuo si venerandum est participium. Mar. diligetis popu
lo non propter premia Cesar.

Vergili⁹.
Marcial.

Nomen istud predicatum

Melos est auditui;
Nomen istud inuocatum
Dulce me est gustui;

Profectitur dicens: q̄ nihil ob
stat quo minus istud nomen. scilicet
Iesus sit venerandū: quando qui
de corporeos oēs reficit sensus &
implet

Expositio hymnorum.

implet nos omnes animi & corpo-
 portis gaudimonia & suave olen-
 tia, inde capimur. inquit igitur (nomē
 istud predicatum). s. popolis quibus des-
 bet predicari iuxta illud Actuum. ix. & continuo ingressus in sinagogā pre-
 dicauit Iesum: quoniam hic est filius dei (est melos auditui) idest suauis
 tas attrahens ad se auditum. Melos proprie dicitur cantus suauitas siue
 dulcis modulatio & priorem corripit. nam illud Presb. scilicet cātare cre-
 das pegaseium melos. per duplex. ll. debet scribi: vt stet versus, vt apud
 Vergi. Reliquias danaum. & hoc de auditu. Transiit nunc ad gestum cu-
 ius obiectum est dulce vel amarū. dicēs (istud etiam nomē inuocatum). s. a
 nobis vel in nōrum fauorē: iuxta illud Iohelis. ij. Omnis q̄ inuocauerit no-
 men dñi saluus erit (est mel dulce gustui) idest ad gustū: hoc est attrahit
 ad se gustū, velut mel obiectū eius. Mel autē latinū est a meli grēco non
 autem a melos aut a miscēdo: vt quidam imperiti putant. Nomen etiam
 istud scilicet Iesus (cogitatum) idest mēte conceptum. fit namq; tam trā-
 situs a sensibus corporis ad animum in quo etiam hoc nomen placidissi-
 mam sibi requirit mansionem. Cogito autem frequentatiuum verbum
 est a cogo cogis (quod ex cō & ago abiectis a. & u. coalescit) & signifi-
 cat in vnum colligere. Cice. tus. i. cōelum hoc in quo nubes, imbres, ven-
 ticq; coguntur. referturq; proprie ad animum, vt quod in eo colligitur pro-
 prie cogitari dicat (est iubilū). i. singulare & inextimabile gaudium. vnde
 iubilare. teste Augustino: est proprie gaudium verbis non posse explicare
 & tamen voce testari, quod corde conceptum est & verbis explicari nō
 potest: inde est illud. i. Paral. xv. dicebant arcam fœderis domini in iubi-
 lo & sonitu buccinā iubilare. hispanicē dicitur hazer alborbolas. iubi-
 lulum vero aquellas mismas alborbolas (visui) idest nostrę animę vel
 intellectui (spiritali) (sincopatum est p̄ spiritali. visus proprie actus ipse
 videndi est: nam video ad animum transfertur: sicut cerno ad corpus.

Iubilum est cogitatum
 Spirituali visui.

Melos.
 Persius.
 Virgili.
 Dulce vel
 amarum
 obiectū
 gustus.
 Mel.
 cogito
 Cicero
 Iubilum.
 Iubilare.
 August.
 Vide.
 Cerno.

Exalto.

Hoc nomen. scilicet Iesus est ex-
 altatum) idest in altum eleuatum
 iuxta illud. psal. cxlvij. iuuenes &
 virgines senes cum iunioribus lau-
 dent nomen domini: quia exalta-
 tum est nomen eius solius. (exalta-
 tum igitur) idest manifeste lauda-
 tum: hoc namq; per translationem
 significat exalto (iure superiori)
 idest diuina lege (& nomen iure)
 idest merito & ratione (formidandū) idest timendū. Deuterono. xxvij.
 timueris nomē eius gloriosum & terribile (effugans dæmonia) idest ex-
 tra fugere faciens malignos spiritus. Marc. xvi. in nomine meo dæmonia
 eijciunt. idest in virtute nominis mei (datum) idest concessum) nobis ad
 salutem) scilicet mentis & corporis: quia in nomine eius est nobis salus.
 Michę. vi. erit salus timentibus nomē suum: & hoc (diuina clementia)
 idest bonitate dei per quam viuimus, mouemur & sumus: & lex clemen-
 tię in lingua eius. prouerbiorum. xxxi.

Hoc est nomen exaltatum
 Iure superiori.
 Nomen iure formidatum
 Effugans dæmonia.
 Ad salutem nobis datum
 Diuina clementia.

Nomen

Nomen ergo. concludit docens hoc nomen esse apprime venerandum:
 quā si studiosus hoc est. virtute p̄ditus: est honorandus p̄ se ethichorū. iij. Studiosus
 multo magis oium virtutū vas & fons vberrimus quale est hoc nomen. sus per se
 ergo (nos cernui). i. humiles cū reuerentia & genuflexioe (veneremur) honoran-
 idest recolamus (tam beatum nomen) idest tāta beatitudine plenum: quā
 actuum. iij. non est aliud nomē sub cōelo datū hominibus in quo oportet
 teruos saluos fieri. &c. (sic firmat-
 tum) idest fixum (in corde). i. in
 animo nostro (sic) idest taliter (q̄
 non possit erui) idest a nobis sepa-
 rari (vt copulemur) redit causam:
 idest vt coniungamur per hoc (in
 cœlis) idest in gloria paradisi (cœ-
 tuti) idest consortio (superiorum).
 scilicet ciuium. Coetus autē nec te-
 lateat lectōr cū. & dihp̄thongo scri-
 bitur a cocūdo. idest in vnum cō-
 ueniendo. sine dihp̄thōgo vero piscis
 Sit diuinę maiestati
 Virtus & potentia.
 Detur summe trinitati
 Honor laus & gloria:
 Semper tamen vnitati
 Parsit reuerentiā.

Nomen ergo tam beatum
 Veneremur cernui
 Sit in corde sic firmatum
 Quod non possit erui:
 Vt in cœlis potestatum
 Copulemur cœtui.

Sit diuinę maiestati
 Virtus & potentia.
 Detur summe trinitati
 Honor laus & gloria:
 Semper tamen vnitati
 Parsit reuerentiā.

Coetus.
 Cetus.

Carmen est quale illud exultet cœlum. Canitur in eo-
 dem festo dulcissimi nominis Iesu: ad horas matutinas
 eius laudes prosequitur: & auxilium implorat. Horū
 autor creditur esse Augustinus in iubilo.

Nomen Iesu magnificū:
 In aure dulce canticum:
 In ore mel mirificum
 In corpore nectar cœlicum.

Preses hymni in tres principales
 pres diuidit, q̄ tria facit. In prima
 parte mira depingit gloriosi nomi-
 nis Iesu laudes. In secunda conuer-
 uertit sermonem ad nominatū res-
 demptorem Iesum: petitq; vt ipse
 qui est spes nostrę suspirantis anis
 me: auferat nubem tristitię: donetq; lucem gloria. In tertia deniq; p̄ res-
 petita: ac si esset cōcessa reddit gratias deo dicēs. tibi Iesu sit gloria. &c.
 dicit igitur (Nomen iesu magnificum) idest magnificę glorię. vnde est il-
 lud. ij. Petri. Voce delapsa de cœlo huiuscemodi a magnifica glia. &c.
 scilicet (dulce canticum in aure) idest dulcedine eius allectas attrahit ad
 se aures, quando videlicet laudamus nomen dei cum cārico & magnifica
 mus eum in laude. ps. lxxvij. (Et nomē Iesu est mel mirificum). i. excellen-
 tissimū (in ore). s. fidelium) & est nectar cœlicum) idest dulcedo & cœle-
 stis potio

ut corde

ij. Petri.

stis potio(in corde) sciitice nostro, & vt in summa dicam dum nomen Iesu cogitatur, est coelicum nectar in corde, dum pronunciatum mel mirificum in ore, dum auditur dulce canticum in aure veluti proprium eorum obiectum, pro quo sciendum qd nectar non dicitur a nectendo qd linguam (vt multi volunt) nectat: sed est nomen grecum, & proprie significat potum deorum sicut Ambrosia dapes eorum. Vergi. de liuore. Aut tradat Ganymedes ipse nectar. Nō somnum capit aut quiescit vnq. hoc etiā nomine immortalitas designatur. vnde nectareus p diuino & immortal.

Nectar.
Vergili.
Nectareus.

¶ Prosequitur laudes. dicens (nil) idest nulla res (canit suauius) .i. maiori suauiloquentia & delectatione. est enim nomen dei suauē iuxta illud. psal. cxxxiii. psallite nomini eius: quoniam suauē est (nil auditur) idest auribus representatur (iucundius) .i. quod magis iuuat aures & (nil cogitatur) .i. mente concipitur (dulcius) quia dulcis & rectus dominus. ps. xxiij. (quam Iesus filius dei) sic enim paterna testatur vox. Mat. xvij. hic est filius meus dilectus: &c.

magis abe
Nil canitur suauius:
magis p. p. p. p.
Auditur nil iucundius:
Nil cogitatur dulcius:
Quam Iesus dei filius.

¶ Hoc nomē. ponit aliquas gloriositates huius nominis proprietates: dicens quod hoc nomē (Iesus) ardet dulciter: idest ardere facit corda fidelium: iuxta illud nonne cor nostrum ardens erat in nobis de Iesu dum loquebatur: & facit eos ardore charitatis incendi in proximos dulci eos amore prosequendo: quia vt inquit apostolus. charitas omnia suffert, omnia sustinet. &c. (dulcescit mirabiliter) idest dulce fit mirum in modum & (sapit) idest dat saporem gustui & animæ nostræ. est enim methaphora sumpta a cibis corporeis (delectabiliter) .i. maxima cum delectatione (quod) prode (delectat) idest delicias ginit in nobis: eius namque deliciae sunt esse cum filiis hominum) feliciter .i. cum omni plenitudine foelicitatis.

Hoc nomen ardet dulciter:
Dulcescit mirabiliter:
Sapit delectabiliter:
Delectatur foeliciter.

¶ O tribus casibus: utriusque solet. Perseus. O vos patricius sanguis. Cicero. Actio: vt Cicero. O fortunatam natam me consule romam. Vocati uo: vt Perseus. O iane a tergo. Virg. O reginam nouam cui cōdere Iuppiter arce. Sed nota teste Valla quod tunc vehementem excandescētiam & iram significat cum actio iungitur (O igitur beatum incendium) .i. Iesus beatus ignis quo nos dei & proximi amore incensi ad beatitudinem prouocamur & (o desiderium ardens) idest fide & charitate: & spiritus sancti nos igne ardere faciens. ardens namque & non tepidos in fide nos esse oportet: nā tepidos ex ore suo se euomere dicit saluator apocalypseos. iij. (excedis tu subaudi o Iesus) .i. superas (omne gaudium) .i. gaudium & delectationem.

O beatum incendium:
O ardens desiderium:
O dulce refrigerium:
Excedis omne gaudium.

Deus tepidos seu me:

Iesu redem

Iesu redemptor optime.
Spes suspirantis animæ
Pellens nubes tristitiæ
Nobis da lucem gloriæ.

¶ Iesus redemptor. hec est secunda pars presentis hymni: in qua petit a redemptore nostro Iesu nomine: vt pulsa nube tristitiedet nobis lumen glorie: dicens. (O Iesu redemptor optime) optimus fuit redemptor: quia vt scribitur ad hebreos. ix. suo proprio sanguine nos redemit: appositue (spes animæ) .i. fidelis (suspirantis) idest ad te tanquam consolationem & remedium in tribulationibus suspiria mittentis (da nobis) idest concede (lucem) idest claritatem (glorie) .i. celestis & hoc (pellens) idest pellens prius (nubem) idest obscuritatem (tristitiæ) idest peccatum: nam veluti homines tristes tenebricosum & absconditum preferunt vultu: ita peccatum obscuram redit aiam: & ante acta opera bona mōstrificat.

Tibi Iesu sit gloria
Honor virtus victoria
Salus decus imperium:
Et nunc & in perpetuum. Amen.

¶ Agit in hac vltima parte gratias deo: vt supra diximus p repetita dices. o Iesu glo. sit tibi & etiā. f. sit (honor & virtus) iuxta illud apocalypsis. vi. bñdictio & claritas & sapientia & gratiarum actio, honor virtus & fortitudo sit deo nostro in secula seculorum. Amen.

Carmen est quale illud aue maris stella. Canitur in eodem festo ad laudes matutinas. Immenam dulcissimi nominis Iesu virtutem describit.

Iesu fili dei
Nomen singulare.
Nomen sancte spei:
Nomen salutare.

¶ In presenti hymno intēdit autor quicumque fuerit describere huius gliosi nominis Iesu singulares effectus, virtutem, primatum & excellentiam: veluti de eo, de quo scriptum est actuum. iij. Non est aliud nomē sub cœlo datum hominibus sub quo

oporteat nos saluos fieri: nisi in nomine Iesu. dicit igitur. o (Iesu fili dei) sic appellatus est ab homine illo ab spiritu imundo obfeso. Marci. v. quid mihi & tibi Iesu fili dei altissimi: appos. (nomē singulare) idest excellens hoc aut nomē singularis & .c. a singulis dicitur: & singulus. q. sine angulo: quod vnicū sunt nequeat cōstituere angulum quod significatur vnicū & excellens & famatissimum tam in bonam partem quam in malam: in bonam vt hic. in malam apud Apud Ciceronem pro silla. Me singulari immanitate & crudelitate preditum (nomen sancte spei) idest per quod speratur & datur omne quod bonum est & (nomen salutare) idest salubre, vel sanitatem conferens: vt puta nomen Christi Iesu: qui salutare dicitur. Luc. ij. Quia videntur oculi mei salutare tuum: & alibi: & videbitis omnis caro salutare dei. idest christum.

Prosequitur

¶ Prosequitur dicens qd nomē istud scilicet Iesus (est cibus) idest cibarium vere reficiens mentem. veluti cibus materialis reficit corpus: vt puta nomen illius pueri Iesu: qui Ioan. vi. dixit. caro mea vere est cibus. & (medicina) idest medela & antidotum ad sanandum langores nostros: vnde est illud Marci. in nomine meo super ægros manus imponent & bene habebunt. & (nomē Iesu est lux) scilicet vera que illuminat omnē hominem venientem in hunc mundum: ne in peccatorum tenebras decidat (seruans) idest conseruans vel præseruans stantes ne cadant (a ruina) idest a peccati reciduiatione: per quam inanis efficitur anima deo (q) p

Cibus medicina

Lux est Iesu nomen;

q m Seruans a ruina *& hanc dicit*
denans Donansq; solamen, *am fne h*

Solamen.
Valla.
Vigili.

& (donans) idest concedens (solamen) idest cōsolationē: ne quis in aduersis oppressus desperet. Solamē autem magis est poeticum q̄ oratorium: teste Valla. vnde Vergilius. solamenq; mali de collo fistula pendet.

¶ Dixit qd nomen Iesu est solamen nec immerito: quia. s. (cogitatum) idest quandoq; cogitationibus infigitur humanis (pascit) idest reficit cogitationē & (predicatum) idest cū predicatur (lucet). i. splendet (& inuocatum) idest quādo inuocatur (lenit) idest mitigat castas mentes: vel (lenit) idest lene blādum & suaue est per sē (& fouet) idest re creat, conseruatq; (mentes) idest animas (castas) idest puras, & a peccato immunes seu purgatas.

el non sado
Pascit cogitatum;
Predicatum lucet;
ab q̄ dicit
Lenit inuocatum;
Castas mentes fouet. *fructu*

¶ Confolatur. &c. Ponit alios huius gloriofi nominis effectus: dicens. qd (cōsolat tristes) idest in aliq̄ tristitia & calamitate positos p̄ctōres (& saluat). i. saluos facit (pœnitentes) idest peccata sua plangētes per pœnitētiā veram: quæ est præterita mala plangere: & plangenda iterū nō committere. & dico qd saluat pœnitētes: quia vt scribitur actuum. x. per nomen eius remissionem peccatorum accipient omnes qui credūt in eū. & (cōfortat) idest animat: accēdit, & fortes facit (pugnātes). i. aduersus diabolum, carnē, & mūdū, tres aīe inimicos: bellū gerētes & (sanat). i. sanitati restituit oēs morbos. i. omnes infirmitates, vel omnē languorem seu angorē. i. corporis & animæ cruciatū per remissionem peccatorum.

in fine h
Confolatur tristes;
ab q̄ hanc pœnitentiā
Pœnitentes saluat;
est in q̄
Cōfortat pugnantes;
le ḡy lale n̄ r̄ me d̄ ad el
Omnes morbos sanat.

Pœnitētia

Aīe inimici tres.

¶ Præstat. &c. Docet quādo sanat omnes morbos: dicens. qd hoc nomen (præstat) idest confert (cecis) idest lumine orbatis, vel a natura ipsa, vel a casu (visum) idest lumē: facit vt videāt & s. (præstat) sermo nē mutis) idest facit mutos loqui (q) p & (dat) idest concedit (claudis) idest truncatis pedibus & cis non valentibus consistere (gressum) idest vt

Præstat cecis visum;
habla
Et sermōnem mutis;
ab q̄ m̄ d̄
Datq; claudis gressum;
an d̄
Et auditum surdis.

Claudus vnde.

idest vt faciat gressum: hoc est vt ambulēt. Et nota qd claudus dicitur quasi pedibus clausus. idest impeditus q̄ ex pedibus aut cruribus scemoribus varicatis non potest gressus facere. & dat. scilicet (auditum surdis) idest facit surdos audire. quæ omnia in nomine Iesu discipuli faciebant. vnde est illud. Luc. vii. cecis vidēt. surdi audiunt. claudi ambulant. &c. Surdus autem dicitur a sordibus quibus obtuse aures & in duriciē versę audire re non sinunt: & tam actiue q̄ passiue sumitur. vt surdus sit qui non audit & qui non auditur. Iuue. Surda nihil gemeret graue buccina. inde a Plinio. surdæ herbæ appellatur: quarum nomina non sunt. non enim audiuntur cum sint sine nomine: nosq; etiam ipsi absurdum dicitur dicitur quando tale nunq̄ est auditum.

Nomen reuerendum

Suscitat defunctos;
in fine h
Nomen expauidum
Liberat obfessos. *ab q̄ gestam*
in q̄ dicit

¶ Nomen. &c. prosequitur dicens: qd hoc nomen. s. Iesus reuerendum) idest maximæ veneratione dignum quia donauit illi nomen: vt scribitur tur ad philipēses. ij. quod est super omne nomē: vt in nomine Iesu omne genu flectatur cœlestium terrestriū & infernorum (suscitat) idest suscitum defunctos vita. hoc est mortuos. nā vt dicitur quocq; vita dicitur: qui vitam finiuit. teste Laurētio) nomen expauidū) idest timendum: iuxta illud quod præixerat Dauid. ps. ci. timebunt gētes nomē tuū domine (liberat) idest dissoluit (obfessos) scilicet homines a præsuris & ab angustia diaboli. iuxta illud. Mar. xvi. in nomine meo demonia eijciet. &c.

¶ Declarat tātā esse huius gloriofi nominis dignitatem vt in eo petatur quicquid a patre petendū sit iuxta illud. quicquid petieritis patrem in nomine meo: dabit vobis: & illud eiusdem Ioannis cap. xvi. in illo die in nomine meo petetis. hoc igitur petatur (bonum consilium est (in nomine saluatoris) idest Iesu nostri redemptoris (quod datur) idest si quid volueritis dari. & concedi (a pietate genitoris) idest dei patris omnipotentis.

Quod a genitoris
Pietate datur;
Hoc in saluatoris
Nomine petatur.

¶ Sit ergo laus trinitati) idest deo trino (salus atq; virtus compar). i. equalis (sit vnitati) idest vni deo: & honor. scilicet compar lux & decor. Amen.

Sit laus trinitati
Salus atq; virtus;
Compar vnitati;
Honor, laus & decor Amē.

Carmē est dimetrum iambicum cacometrum; hoc est male mensuratum. Canitur in dedicatione ecclesiæ. Rogat deum vt in hoc templo mereamur acquirere æterna bona; & cum suis sanctis perēniter possidere.

mal me dico
per pe trino In hac mente

In hac commemoratiōe celestis Ierusalem autor laudat deum: qui in hoc sacro templo infundit iugiter suam benedictionem. quapropter rogare debemus, vt in hoc templo sancto suo omnes pmereamur acgrere eterna bona: & adepta cum suis sanctis peremitter possidere. (Ierusalem beata vrbs) idest ciuitas celestis constituta, vel constructa de animabus sanctorum qui sunt viui lapides (est dicta) idest interpretata visio pacis (que) Ierusalem (construitur in caelis viuis ex lapidibus) idest sanctis animabus sanctorum que sunt viui lapides, illa dico (coronata) scilicet angelis (vt sponsata) idest sponsa (comite sponso) idest sicut mulier ornata est viro, idest spōso, ita ecclesia christo.

Ista (noua sponsa) idest sancta ecclesia (ueniense caelo) idest christo ista dico (preparata nuptiali) idest virginali (thalamo vel lecto) idest thalamo baptismatis (vt) p sicut sponsata copuletur, idest coniungatur (domino platee) idest vig. scilicet perfecte ambulantes in vns domini (& muri) idest prelatores illius spōse sunt (ex auro purissimo) idest splendore sanctorum: qui splē didiefficiuntur: vt aurum purissimum.

Lapides) idest sancti martyres (expoliti) idest aptati ad edificandum (tunfionibus) idest percussio nibus & afflicti (psuris) idest tribulatiōibus. Sicut enim lapides in muro sunt edificati: ita anime sanctorum sunt ordinate in paradiso. (q) pro & (aptantur) idest ordinantur, vel disponuntur (suis locis per manus artificis) idest per manus filij dei, lapides dico (pmanfuri sacris edificijs), i. celestibus edificijs.

Porte (scilicet illius templi) (nis tent) idest resplendent (margaritis) idest virtutibus (aditis) idest liminibus vel introitu (patentibus) idest apertis (omnis) scilicet christianus (qui ob christi nomen premitur) idest cruciatur (in hoc mundo) idest in hoc seculo (introducitur illuc) idest in celestem Ierusalem (virtute meritorum) idest honorum operum suorum.

VRbs beata Ierusalem
Dicta pacis visio
Que constituitur in caelis
Viuus ex lapidibus;
Et angelis coornata
Vt sponsata comite
an pira
an pira
an pira

Noua veniens e caelo
Nuptiali thalamo;
Preparata vt sponsata
Copulatur domino;
Platee & muri eius
Ex auro purissimo.

Tunfionibus pressuris
Expoliti lapides;
Suis coaptatur locis
Permanus artificis,
Disponuntur permanfuri
Sacris edificijs.

Portentent margaritis
Aditis patentibus;
Et virtute meritorum
Illuc introducitur;
Omnis qui ob christi nomen
In hoc mundo premitur,
an pira
an pira

Additio,

Additio. Adyta sunt secretiora templi loca: que adire non licet nisi summo pontifici. Vergi. Enc. hysc adytis hec tristitia dicta reperit. hoc Seruius ibide sentit: & dicitur ab. a. grece. qd est sine & dys qa est ingreditur, quasi inaccessibile. templorum ergo penetralia dicuntur adyta: sicut ianue value. inde est dimunitiuum adyticulum.

Angularis fundamentum
Lapis Christus missus est:
Qui compage parietis
In vtroq; neclitur.
Quem sancta Syo suscepit:
In quo credens permanet.

Omnis illa deo sacra
Et dilecta ciuitas;
Plena modulis in laude
Pt canoro iubilō:
Trinum deum vnum quoq;
Cum fauore predicat.

Hoc in templo summe deus
Exoratus adueni,
Et clementi bonitate
Precum vota suscipe;
Largam benedictionem
Hic infunde iugiter.

Hic promereantur omnes
Petita acquirere:
Et adepta possidere
Cum sanctis preemitter.

Christus dicitur lapis angularis: quia a iudeis fuit reprobatus, vnde David. Lapidem quem reprobaue runt edificantes. &c. Tamen duos populos in vnum contulit. s. iudaicū & gentile (q). s. christus filius per duxit eos ad eternam beatitudinē summi regis. i. dei patris (fundamētum) totius ecclesie (missus est a patre) vel est factus (lapis angularis) qui lapis (neclitur) idest coniungitur (compage) idest coniunctione (parietis in vtroq;) idest in duobus populis. s. in iudaico & gentili (quem scilicet christum Syon suscepit sancta) Syo interpretatur ecclesia: vel speculato (in quo) s. christo vel ecclesia (credens) idest christianus qui credit (permanet) idest firmiter stat. s. in fide sancte ecclesie.

Omnis illa ciuitas) idest ecclesia militans (deo) idest ad honorem dei est (sacra) idest sacrata (& dilecta) idest amata a deo (plena modulibus) idest cantilenis angelorum (in laudem dei & canoro) idest cantu. (vel canoro iubilo) idest dulcissimi tatione. Iubilus est gaudium illud quod est interius in homine quod omnino non potest proferri. nec omnino tectur. scilicet pæ animi exultatione. & sacra ecclesia predicat (trinū deum) scilicet in personis (quoq;) pro & vnum in substantia vel essentia (cum fauore) idest cum prece.

O summe deus exoratus) scilicet a nobis. idest tu deprecatus (adueni) per gratiam (in templo) idest in ista ecclesia (& suscipe vota) idest preces vel orationes deuotas (precantum) idest rogantium (clementi bonitate) idest tua pietate (infunde) idest immitte (iugiter) .i. peremitter vel assidue (largam benedictionem).

Hic) scilicet in sacra ecclesia, vel hic. i. in isto loco. congregatio oium fidelium vel omnes fideles (promereantur) idest mereantur (acquirere) idest adipisci & obtinere (petita) i. iustas & sanctas suas petitiones.

H ij & mercan

Expositio hymnorum

(& mereantur possidere) idest res tinere (peremittere) idest perpetuo (adepta) idest precibus suis acqui sita: & mereantur (introyre) idest ingredi (paradisum) idest cœlum (cum sanctis, iustis, fideles dico) translati (in requiem) idest gaudium sempiternum.

Paradisum introire
Translati in requiem.

Carmē est saphicum endecasyllabum mixtum adoni co quale est illud nocte surgentes. Canitur ad horas nocturnas in festo dedicationis almę ecclesię Hispalē sis. Intendit autor rogare deum; vt cōseruet nos intra hoc templum eius honorem celebrātes.

Materia gl'osissimi hymni p'sentis est agere de dedicatione templi Hispalensis ecclesię & laudare deū: a quo petit ecclesiā in persona totius populi christiani. vt velit infundere suam benedictionem & gratiā intra templum hoc: vt quicūq; benedictia petiturus ingressus fuerit: se impetrasse letetur. Narrat etiam que commoda nobis proueniant ex hoc templo: dicēs. q̄ hic sumitur sacrosanctum corpus christi & haustu sui p̄ciolissimi sanguinis. & q̄ sacrosancti latices veternas abluūt culpas: & complura alia que indicabit litterę p'sentis discursus. inquit ergo. (O christe alme dominator cunctorum) scilicet hominum vel cunctarū rerum dominus: quia creator (genitus ab ore) idest a mēte patris eterni. vnde Claudius in Rufinū. Vox summi sensusq; dei quę fudit ab alta Mēte pater tantiq; dedit confortia regni (tu benignus) idest qui benignus & pius es (cerne) idest inspice. misericordes oculos tuę pietatis ad nos cōuertendo vota (q̄) pro. & (hymnum) idest laudem cum cantico (supplicium) idest humilium seruorum fidelium. Non inficias eo candidę letętor in hoc hymno & in sequentibus quasdam syllabas breues pro longis inueniri. quas sciēter pretermisimus. nec contra vsū ecclesię ageremus. quando quidem sacris parcendū est. quosdam etiam ex p̄cedētib; sine carminis qualitate p̄termisimus: quia sunt eiusdē qualitatis cum p̄positis sibi coniunctis.

Christe cūctorum domina
tor alme:
Patris æterni genitus ab ore:
Supplicū vota pariterq; hymnū
Cerne benignus.

Cerne dico o deus) idest tuo nos fauore psequere (quo) p vt (plebs tua supplex) idest hūilis (resonet) i. modulātū canticum reddat vel res presentet. Vergi. resonat plangoribus æther. i. representat plan. (in honore puro) idest tibi debito: & hoc (in aula tua) idest in tēplo tuo (cuius festa annua) idest que singulis annis solent fieri (redcunt) idest aueniunt (colenda) idest celebranda (tempore) s. isto. idest hodiernę festiuitatis die.

Cerne quo puro de⁹ in honore
Plebs tua supplex resonet i aula
Annua cuius redeunt colēda
Tempore festa.

Hæcdo

De sanctis.

Hæc domus rite tibi dedicata
Noscitur in qua popul⁹ sacratū;
Corpus assumit: bibit & beati
Sanguinis haustum.

Hæc domus) idest hec ecclesia siue templū (noscitur) idest cognoscitur (dedicata tibi) idest cōsecrata (rite) idest recte (in qua po.) scilicet christianus (assumit corp⁹ tuū) idest sacratum) & bibit (haustum) idest poculum (beati sanguinis tui) hoc. n. pro memoria suę passionis & animarū remedio fieri p̄cepit. dicēs. Ioan. vi. nisi manucaueritis carnē. &c.

Hic sacro sancti latices veternas
Diluūt cū pas: perimūtq; noxas.
Chrismate vero genus: vt creetur
Chriscolarum.

(sacrosancti latices) idest sacrate aque baptismi latex. omnis liquor potest dici latex. & est aqua sub terra latēs in venis terre. Lucanus inij. occultos latices obstruunt fluxumina querunt. latex etiam dicitur vinum a latēdo: quia later in vasis siue in vite. Vergi. laticemq; lieum. &c. (deluunt) idest abluūt (hic) idest in hoc templo (culpas veternas) idest peccatum vetus originale tractū ex semine Adę (q̄) idest (& perimunt) idest extinguunt (noxas) idest culpas (vt nouum genus chriscolarū creetur) idest ex aqua baptismi regeneretur (chrismate) idest vnctione (vero) idest nouę gratię. e. in chrismate vitiole corripitur.

Hic salus egris: medicina fessis
Lumen orbatis: veniaq; nostris
Fert offensis: timor atq; mœror
Pellitur omnis.

Profecquitur dicens. q̄ etiā in hoc templo (fertur) hoc est datur (medicina) hoc est remedium corporis & animę (fessis) hoc est languidis & infirmis, & in fide christi vacillatibus. & etiam datur (lumen orbatis). i. cecis & obstinatis in peccato. & etiam (fertur venia nostris) idest repellitur in hoc templo,

Demonū saua: perit hic rapina
Peruicax monstrū pauet & re
tentat: hinc
Corpa linquēs: fugit i remotas
Ocyus vmbas.

Bene datur hic salus & medicina fessis: quia etiam (perit hic) idest deficit (seua rapina demonum). i. diaboloz. nam aduersarius vester diabolus tanq̄ leo rugiens circuit querens quem deuoret (& nostrū peruicax) idest diabolus p̄teruus obstinatus & importunus (pauet hic) idest timet (& retentat) idest retrofugit (& linquens corpora) scilicet hominum obsessorum vel peccatorum: quia per confessionem que fit in hoc tēplo expellitur diabolus a corpore subdito peccatis (fugit ocy) idest citius (in vmbas). i. tenebras (remotas). i. separatas & infernales.

Gloria summū resonet parentē
Gloria natum: pariterq; sanctū

Et quia tot tantaq; beneficia ex hoc templo nobis proueniūt (gloria resonet) idest laudet (parentem summum) idest deum patrē omnispotentem

H iij

Latex.

Lucanus

Vergili.

Chrisma
interp̄ta
vnctio.

Claudius
nus.

Vergili.

potentem. & (natum) idest filium eius (q) pro & nos omnes (pariter modulum) idest canamus (spiritum ritum sanctum) dulci hymno (per omne eum) idest per omne saeculum. Amen.

Spum dulci modulum? hymno Omne per eum.

Carmen est quale superius in qualitate & materia. Canturq; in dedicatioe eiusdem ecclesie ad laudes matutinas.

Materia presentis hymni est eadem cum superiori. scilicet: agere de dedicatione ecclesie: & de laudibus huius praestantissimi templi. similiter diuinum auxilium petere. ibi quae sumus ergo deus: vt sereno annuas vultu. inquit igitur (hic locus) idest hoc templum praestantissimum (vocatur nempe) idest certe dicitur (aula) idest domus & basilica (regis imensi) idest omnipotentis dei (q) pro & vocatur dico (porta niuei caeli) (que) scilicet porta. & debet esse relatiuum. alias nec versus, nec sensus stare: quoniam secundus pes saphici versus est spondeus. (accipit omnes petentes) idest euntes ad patriam vite. hoc est ad gloriam. vel petentes.

Hic locus nepe vocatur aula Regis imensi niuei caeli Porta que vite patriam petentes Accipit omnes.

Gregorius

quia teste Gregorio. peti vult coelum. & rapi nostris fletibus. unde est illud: petite & accipietis.

Turbo quem nullus quatit: aut yagantes

Turbo p inis. & o

Quae scilicet locum ecclesie (nihilus turbo) idest nulla perturbatio aeris: vel immundi spiritus: aut heresis (quatit) idest coecutit: quia est solidata in lapide illo angari: cuius meminit Dauid. psal. cxxviii. est enim proprie turbo ventus vehemens & volubilis opposita destruens. Lucanus auulsi laceros percussa pupae rudentes Turbo rapax. & tunc mittit genitium per. inis. & etiam quando accipitur pro instrumento luforio: quo maxime delectantur pueri. Virgilius in. vii. de amata. Ceu quodam torto volitans sub verbera turbo. quando vero mittit genitium in onis. est proprium nomen gladiatoris celeberrimi. Hora. ij. ser. corpore matorum rides turbonis in armis (aut venti vagantes non diruunt) idest non destrunt (q) pro & (nec imbres) idest agmina aquarum (penetrant). i. perforant (imber) per secundam declinationem non legit. nisi forte imber pro nimbi positum fuerit ante hac in hoc textu (non tartarus piceus & horrens ledit) idest infestat & damnat: & hoc suis tenebris.

Dirunt veti penetratq; imbres: Non tetrus ledit piceus tenebris Tartarus horrens.

Lucanus Vergilius

Ecce pro populo petit ecclesia auxiliium diuinum: dicens. (Quaesumus ergo deus vt annuas) idest concedes respiciasq; nos (vultu sereno) i. non irata (& gubernes). i. regas (famulos) i. seruos tuos (qui celebrant) amore summo. i. maxima laetitia (gaudia tui sacratissimi templi.

Quaesumus ergo deus: vt sereno Annuas vultu: famulos gubernes: Qui tui summo celebrant amore Gaudia templi.

Nulla

Nulla nos vite cruciet molesta: Sint dies leti: placideq; noctes: Nullus ex nobis pereunte mundo Sentiat ignes.

prosequitur dicens (nulla molestia) idest nulla damna: & incommoda (vite) nostrae presentis (cruciet) idest ledat nos celebrantes gaudia tui templi (& dies) scilicet vite nostrae sint leti (q) p & (noctes) sint

etiam (placide) idest dulces sine illusione, aut perturbatione daemorum: que solet fidelibus euenire, vt eos a suo recto proposito euertat (& nullus ex nobis) scilicet gaudia templi celebrantibus (sentiat ignes) idest tormenta vltimi examinis dei iudicij (mundo pereunte) pro pereuntis mundi. aut sit absolute in die quippe iudicij ignis & tempestas valida in conspectu dei apparebit:

Hac dies in qua tibi consecrata Conspicis aram: tribue perene Gaudium nobis: vigeatq; longo Temporis vsu.

Hec dies). i. est o deus (in qua conspicis) idest vides (aram) idest templum vel altare (consecratam) idest dedicatam (tibi) idest in honorem tui nominis, vel dico: o deus tribue nobis gaudium (perene) idest perpetuum (q) pro & dies in qua conspicis aram consecrata tibi (vigeat)

idest duret in suo vigore & potentia. vixere enim permanentiam dicit: vt habetur. iij. Regum. ix. c. adhuc fornicationes Iezebel matris tuae & vesreficia eius multa vixerunt (longo vsu temporis) idest per longum spacium temporis ad gloriam tuam.

Vigere.

Gloria summum refonet parente: Gloriam natum. &c.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum. i. male mensuratum. nam cacos graece malum: & metrū mēsuram significat. Canitur in festo diui Gabrielis archangeli ad horas vespertinas eius laudes commemoras.

Gabrielem veneremur Summi regis nuncium. Per quem deus delegauit suum ministerium: In quo mundo lapso nuuando Iesum dei filium.

In hoc hymno intendit autor laudare deum in commemoratione archangeli Gabrielis: cuius laudes describens ex officio & legatione: petit per eum nostras preces presentari ante deum: dicens. scilicet nos omnes (veneremur) idest laudemus (Gabrielem archangelum nuncium summi regis). i. dei patris, vel christi:

qui: quem nunciavit incarnatum propter reparationem generis humani. Nuncius & res ipsa quae nunciatur est & qui nunciat: nuncium autem non dicit secundum Laurentium & Festum Pompeium (per quem. i. ga. delegauit). i. misit. nam legare secundum Calepinum est legationem facere vel mittere (suum ministerium). i. suum sacrum secretum (nunciando) idest manifestando (mundo lapso) idest preun-

Nuncius Laurentius. Festus Pompeius. Calepinus.

H iij Iesum

Iesum dei filium esse veterum: & nasciturum ex ventre virginis Mariæ: Hoc metrum & illud. s. Iustra sex qui iam peracta. & pange lingua. & tibi christe splendor patris. & vrbis beata Ierusalem. sic pretermisimus. quia videbantur. q. ab omni lege carminis saluta. nam abundant trocheis in locis imparibus & in paribus aliquando spondeo & videntur catalex. ctici. tales sunt hymni sequentes beate Catherine.

Gabrie interpretat fortitudo dei.

Ecce in presenti parte petit auxilium diui Gabrielis. dicens (Gabriel virtus diuina) & benedicta Gabriel fortitudo dei interpretatur fortis enim fuit contra diabolum per virtutem crucis (fortificat debiles) idest nos peccatores: vt habeamus fiduciam recuperandi veniam p te & ipse corrobora nos idest confirma (vt vincamus inimicum) .i. diabolum aduersarium nostrum: qui

Lapsus. Gregori

rugies tanquam leo querit quem deuoret (& impetra) idest obtine a deo (vt lapsus) idest peccata remittantur idest condonentur nobis. Et dicitur lapsus de labor laboris: quod idem est quod cadere. & quia in peccatu labimur dicitur lapsus. teste Gregorio in homilia dñice quartæ aduentus.

Laudat cum allegatione: dicens. quod inter ceteros hic solus venit ad annunciamdum verbum incarnandum. dicit ergo (tu Gabriel fuisti) scilicet angelus missus a deo. vt habetur Luc. i. (ad thalamum) idest ad domum virginis Mariæ (& deo elegit te solum suum secretarium) .i. repositorium suorum secretorum. & quia tu fuisti dei apocryfarius (precepta nra pces) idest nostras orationes ante deum cœli.

Conclusio est ad laudem & gloriam dei & Gabrielis Archangeli: (gloria & honor deo). scilicet sit (vsquo) idest semper (altissimo) & gloria sit (vna) idest pariter (pari) p & filio & paracleto iclito .i. magno & nobili: a quo bona cuncta procedunt (qui condonauit tot dona Gabrieli angelo) scilicet vt ef

Paraclytus & vn. Perotus. Nota quod hoc nomen paraclytus descendit a para & clesis. quod a nostris dicitur aduocatus: teste Peroto in cornucopia: tradunt tamen tunc per. e. scribendum est. scilicet paraclytus. ex eo quod per. i. infamen significare dicunt. tamen vsui frequentiori credendum est: quoniam per. i. scribitur communiter paraclytus a doctoribus totius sacre pagine.

Gabriel virtus diuina

Debiles fortifica.

Vt vincamus inimicum

Ipsē nos corrobora

Vt & lapsus remittantur

Ipsē nobis impetra

Angelus in mundum missus

Ad Marię thalamum;

Te solum deus eligit

Suum secretarium;

Nostras preces tu presenta

Ante cœli dominum.

Gloria & honor deo

Vsq̄quo altissimo;

Vna patri filioq̄;

Indyto paracleto;

Qui tot dona condonauit

Gabrieli angelo.

Carmen

Carmen est dimetrum iambicum ex parte cacometrū. Canitur ad horas vespertinas in die sancti Isidori archiepiscopi Hyspalesis: cuius laudes profequitur.

Congaudeat ecclesia
Et presulis solemnia:
Confessoris Isidori
Honore colat cœlebris.

In presenti hymno vntuersa fidelium congregatio incitatur ad letitiam carpendam in solemnitate nostri gloriosissimi patroni Isidori: commemoransq̄ auctore eiusdē laudes circa erradicandā heresim: declarat eum magna fortitudine & mira scientia floruisse. & maximo charitatis ardore accensum in clericorum & totius populi commodis: tam animę quę corporis inuigilasse: dicens. (ecclesia) scilicet militans: hoc est fidelium congregatio (cū gaudeat) idest simul & ad inuicē letetur cum triūphate supernorum ciuium (& colat) idest veneretur (honore cœlebris) .i. frequenti, vel magna cum veneratione (solemnia) idest festum (Isidori presulis) idest archiepiscopi Hyspalesis doctorisq̄ celeberrimi & confessoris excellentissimi. Cuius vitam a primis incunabilis ad finem vsq̄ videre cupientes: remittimus ad sacre scripture hortos. vbi Severianus pater: & Turtura mater: Leanderq̄: & Fulgentius episcopi fratres eius: cūm Florentina sorore veluti gemmę coruscantes apparebunt. cuius etiam mortem suis discipulis propheticō spiritu longe ante prædictam apertissime dignoscunt.

Qui velut solis radius
Demptis prorsus heresibus:
E deuotus martyrio
Dogmate fulsit vario.

Qui (scilicet Isidorus (fulsit) .i. splenduit (velut) idest sicut (radius solis illustrans totum orbem (heresibus) idest extirpatis & a radice euulsis: & etiam (deuotus) .i. deuote attentus (martyrio) idest ad sustinendum martyriū pro christo, si interea occurreret (fulsit dogmate vario) idest multiplici doctrina ad omnium utilitatem. dogmata, vt Ciceroni. Senecę: & Apuleio placet. scita decreta placita atq̄ consulta interpretatur. Marcialis papillum notauit sic ab eo querens: Tu qui sectarum vires & pondera nosti. Dic mihi præcide papili dogma quid est.

Hispaniarum populis
Diuine legis regulis:
Et romanorum moribus
Inuigilabat sedulus.

vel instruendis (regulis etiam diuine legis.

In clericorum commodis
Et pauperum subsidis:

Recenset vitam & industriam Isidori in pontificatu. dicens. quę etiam sanctus Isidorus (sedulus) idest diligens (inuigilabat) idest insudabat (populis) idest in populis (hispaniarum) scilicet instruendis regulis diuine legis: & etiā (in moribus) romanorum. scilicet componendis

Hic (scilicet sanctus Isidorus (clarissimus legum dator) idest sanctus legum dator (inhærebat) idest insistebat

Dogma. Marcialis

Expositio hymnorum

si sebat (arctius) idest impetius & totaliter (incommodis) idest in vtilitate (clericorum) deis in necessitatibus succurrendo & honoribus ex tollendo & (in subsidijs) idest in auxilijs pauperum. diuidebat. n. sub stantiam suam trifariam. s. partim ecclesie. partim pauperibus. reliquum vero sibi. ¶ Et quia deus contulit tantam gratiam beato Isidoro: vt sic viueret: & nobis bene viuendi normam relinqueret (laus honor virtus gloria) scilicet sit deo patri & filio & simul. idest pariter (sancto simul paracleto) idest consolatori in sempiterna secula. Amen.

Carmen est quale superius. Canitur ad horas matutinas in eadem festiuitate sancti Isidori: cuius auxiliu implorat.

¶ Quia de laudibus sancti Isidori in precedenti hymno dictum: nunc consequenter in presenti diuinum auxilium per eius intercessionem petit fidelium caterua. deum suppliciter laudando: vt dignetur suorum seruorum vota suscipere: dicens.

(O magne doctor Isidore fac) idest tuis precibus obtine (nos peccatores reddi) idest reduci (solio poli) idest sedibus patrie celestis: a qua teste Gregorio. per delectamenta decessimus. & per lamenta poenitentiae illuc redire tenemur. & est solium sella regalis: quod graeci thronum appellat. & dicit a soliditate. vel per antistichon. quasi sedium a sedendo: vt sella. quasi seda. & sub sella. quasi sub sedia. de quibus Aconius & Pedianus li. i. Verrinarum multa de hoc diro carcere). i. de hoc mundo. vel de hoc corpore: in quo veluti in carcere vinculis: ita anima nostra tribus inimicis est irretita. scilicet mundo. daemone. carne. & hoc debet fieri (placato dei filio) scilicet per tuam intercessionem.

¶ Et dico q facias nos reddi solio poli scilicet quia (o confessor inclytus) idest gloriose & preclare. inclytus graecum est ab en graece qd est in. & cletos. clarus. Gene. xxxi. de Iacob dicitur & de illius facultate ditatus. factus est inclytus: chorus ecclesiae ouans) idest laetus valde.

ab ouas. uat. verbo dificiente in prima persona. quia prima carebant secundum Probum grammaticum: vt sunt furis. it. faris. tur. roras. ar. que nunc in eadem proferuntur. furio. is. roro. as. & c. (& caterua fidelium colaudat per te) idest habendo te intercessorem (christum dominum.

Legum lator clarissimus
Hic inherabat arctius;

Laus; honor; virtus; gloria;
Deo patri & filio;
Sancto simul paracleto
In sempiterna secula. Amē.

Magne doctor Isidore
Nos de hoc diro carcere
Fac poli reddi solio
Placato dei filio;

Iesu christe rex gloriose
Vota seruorum suscipe;
Huius doctoris precibus
Nobis faue propicius.

Iesu

Iesu christe rex gloriae
Vota seruorum suscipe;
Huius doctoris precibus
Nobis faue propicius.

pius (faue) idest faueas. hoc est succurras nobis (precibus) idest per preces. vt propter intercessionem (huius doctoris) idest Isidori: cuius festa celebramus. Et nota q propicius poterit esse aduerbium & melius propicius. i. pie & benigne (quia teste Prisciano) nomina comparatiua. in neutra terminatione efficiuntur aduerbia.

Da peccatorum veniam;
Presta sanctorum gloriam;
Vt tanti patris meritis
Coeli fruamur gaudijs.

¶ idest letemur aeterna gloria. & hoc (meritis tanti patris). i. tam gloriose si patris Isidori. frui enim est potiri aliqua re propter se ipsam. teste Valla.

Laus honor. & c. vsup.

Carmen est quale superius. Canitur ad horas vespertinas in festo coronae domini. Comemoratur beneficia que ex passione atq; resurrectione christi accepimus.

Lauda fidelis concio
Spinae trophaei inclytum;
Per quam perit perditio;
Vitaq; datur meritum.

¶ Materia presentis atq; sequentis hymni consimilis est. scilicet agere de christi passione: circa spinas: quibus gloriosissimum eius caput vndiq; perforatum fuit. ostendit autem quod propter delicta nostra mortuus est. & quod dolores nostros ipse portauit. vt Esaias ait. Declarat etiam quod ob id gaudere debemus summo opere. quia eius passione redempti sumus: dicens. plaudat turba fidei: quod per spinam ludibrium purgat creator omnium spinam nostri vitium. Signat etiam beneficia quae ex eis coronatio seu passione suscepimus. Inquit ergo (o fidelis concio) idest congregatio fidelium christianorum. Concio idem est quod contentio. & populi multitudo. aut ecclesia. idem etiam quod alloqui populum & conuentum facere. sumitur etiam pro loco in quo concionatur aliquis. vt habetur. Deute. x. & Num. v. (lauda trophaem inclytum) idest victoriam nobilem (spine) idest spinarum: quibus christus perforatus est caput gloriosum. trophaeum: sunt autem Trophaea hostium spolia in arborum truncis. aut saxis affixa in victoriae signum. Lucanus. Cumq; superba foret babilon spolianda trophaeis. bene ergo laudabimur christi trophaeum: quando quidem tartarum spoliabit (per quam). s. spinam (perditio). s. nra (perit) perditio enim eramus ante christi passionem (q) p & (meritum vite). s. aeternae (dat). s. nobis vt per eam viuamus.

Explicat

Priscianus

Fruor. Valla.

Concio.

Trophaea Lucanus.

Grego. Solium.

Sella. Subsed. As. Pedianus.

Inclutus.

Ouas ouat.

Explicat beneficia que contulit nobis dominus in sua corona dorososa. dicens (cum christus pertulit) idest pro nobis passus est (aculeum) idest vulnus tormentum spinarum. Aculeus stimulus est, siue genus tormenti pungens veluti acus a quo deriuatur. sumitur etiam pro cura siue anxietate (contulit) idest donauit nobis gratis (coronam vite per diadema spineum) idest per coronam illam spinis contextam. & inflectitur diadema ta per primam quam per tertiam. teste Priciano. est diadema autem ornamentum capitis ex auro & gemis contextu: maxime mulieru. vt Isidorus libro. xix. cap. xxx. d. Tuuenalis. Ille crucē precium sceleris tulit hic diadema.

Aculeus:

Diadema
Pricianus.
Isidorus.
Tuuenalis.

Plaudat ergo) idest gaudeat turba fidelium propter tantum beneficium (quod) idest quia creator omnium (purgat) idest emundat (vitium nostri spinei) idest nostrorum peccatorum culpam. spineum autem a spina dictum est spine vero sentes sunt. spina etiam pro iunctura dorfi accipitur (per lubricium spine) idest per derisionem factam per spineam coronam. Nam iudei plecententes spineam coronam: illudebant ei, dicens. aue rex iudeorum: prophetiza nobis. &c.

Spinetu.
Spina.

Et quia presens hymnus canitur in tempore solennitatis resurrectionis. additur hic versus sic. Et quia tu liberaisti nos a morte (O autor omnium quesumus) idest rogamus te (in hoc gaudio paschali). i. in tua resurrectione (defende populum tuum ab omni impetu) idest ab omni periculo mortis, vel a peccato ne denuo in mortem incidamus.

Conclusio est totius hymni ad laudem & gloriam omnipotentis dei (laus ergo sit christo regi glorie pro virtutibus coronae (qua) scilicet corona (reformans) idest reuouans nos gratiae suae. idest ad gratiam suam promerendam (coronat in celestibus) idest dat nobis coronam in gloria sanctorum: vbi regnat per infinita seculorum secula. Amen.

Cum spinarum aculeum
Christus pro nobis pertulit.
Per diadema spineum
Vite coronam contulit.

Plaudat turba fidelium:
Quod per spine ludibrium;
Purgat creator omnium
Spineti nostri vitium.

Quesumus autor omnium
In hoc paschali gaudio:
Ab omni mortis impetu
Tuum defende populum.

Laus christo regi glorie
Pro coronae virtutibus:
Qua nos reformans gratiae
Coronat in celestibus.

Carmen

Carmen est quale superius. Canitur ad horas matutinas in festo coronae Domini: cuius beneficia commemorat & fideles incitat ad perfoluenda christo cantica letitiae.

Æ Terno regi glorie
Deuota laudum cantica
Fideles soluant hodie
Pro corona dominica.

hymnos deuote modulatos (regi æterno glorie) idest christo perpetuo regi celestis glorie (pro corona dominica) idest pro eiusdem dominico rona gloriosa spinarum.

Coronat regem omnium
Corona contumelie:
Cuius nobis opprobrium
Coronam confert glorie.

omnium (scilicet regum & rerum omnium dominum (cuius opprobrium) idest cuius crimen & maledictum oblatum donat nobis coronam glorie.

De spinarum aculeis
Christo corona plectitur:
Qua ministris tartareis
Mundi potestas tollitur.

Corona christi capitis
Sacro perfusa sanguine:
Poenis solutis debitis
Reos purgata crimine.

Quis auctor & laus christo vsu.
crimine) idest a peccatis suis. & hoc poenis debitis) idest quas pro peccatis debebant (solutis) idest condonatis & remissis in christi passione: qua peccata que non detulit: nos ablundo sustulit.

Carmen est saphicum mixtum adonico. Canitur in festo natalitio sancti Ioannis baptiste. Cuius generationem, educationem; laudemque prosequitur, atque auxiliolum implorat.

Hymnus iste

Diximus quod materia presentis hymni est agere gratias deo pro beneficiis nobis collatis in sua coronatiōe. ad quod inuitat nos hymnus: dicens (fideles soluant hodie) idest perfoluant & reddant in hodiernę festiuitatis die (cantica deuota).

Corona contumelie) idest iniurię & vilipendij. nam contumelia est iniuria & graue conuicium in contemptum personę. Terentius. nam si ego hac contumelia digna sum. &c. patet etiam: quod propter iniuriam coronauerunt eum: dicentes: aue rex iudeorum. &c. (Coronant regem

Corona plectitur) idest imprimitur & applicatur christo: & hoc de (aculeis spinarum) idest de spinis & stimulis seu iucis marinis (qua scilicet corona potestas mundi). i. facultas nocendi super terram (tollit) idest eripitur (ministris) idest a ministris (tartareis) idest infernalibus rugientibus ad deuorandum fideles.

Recte demonibus tollitur potestas nocendi in mundo. quia corona capitis christi (perfusa) idest perfusa (sanguine suo (sacro purgat). i. emundat (reos) idest peccatores (a

Hymnus iste vitam & mores habitum & conuersionem sancti Ioannis Baptiste describit: orans & persuadens, ut eius consuetudinem imitemur: ut ad eius beatitudinem peruenire mereamur (o sancte Ioannes solve). i. relaxa (reatum labij). i. oris (poluti). i. inquinati (ut famuli tui quant). i. possint (resonare mira)

Nuncius coelso est veniens olympo. i. de coelo. f. angelus Gabriel veniens olympo (promit). i. nunciat (te fore magnum nasciturum patri tuo zacharie) nomen tuum similiter promit: quia dixit Ioannes vocet (& promit serie). i. ordinem (vite gerende) dicens: vinum & siceram non bibet (ordine). i. secundum ordinem quem gessit.

Ille scilicet zacharias (dubius). i. incredulus (promissi superni) idest celestis promissionis (perdidit prope modulos loquax) idest modum locutionis. Ambrosius dicit quod zacharias vocem amiserat in consolationibus: quia eas formare non poterat: sed tu reformasti (o sancte Ioannes genitus) idest natus (organa vocis perēte) idest extincte vobis.

Et tu positus idest recubens (cubili) idest ventre matris tue (obstruso) clauso (senferas regem). i. christum (manentem) idest iacentem (thalamo) idest ventre Marie (hinc). i. hoc quod tu nouisti christum: o Ioannes (parens vterque) scilicet zacharias & Elisabeth (pandit abdita) idest prophetauerunt abscondita. Pater dixit. Benedictus dominus deus israel. & hoc non suis meritis: sed (meritis) idest propter merita (nati) idest filij. f. Ioannis. mater autem dixit. Vnde euenit mihi quod mater domini mei veniat ad me.

O sancte Ioannes (tu fugiens turmas) idest turbas (ciuium petisti antra) idest obscuram speluncam (deserti sub teneris annis) idest in etate duodecim annorum (ne posses maculare vitam) sanctam (famine) idest verbo ocioso. ociosus est verbum quod aut utilitatis rectitudine: aut iustitiationis necessitate caret (famine dico saltem leui). i. sine bono fructu.

Vt queat laxis resonare fibris. Mira gestorum famuli tuorum Solue polluti labij reatum Sancte Ioannes.

Mira gestorum famuli tuorum Solue polluti labij reatum Sancte Ioannes.

Nuncius coelso veniens olympo Te patri magnum fore nasciturum: Nomen & vite seriem gerende Ordine promit.

Ille promissi dubius superni Perdidit propter modulos loquax Sed reformasti genitus perēte: Organa vocis.

Ventre obstruso positus cubili Senferas regem thalamo manentem: Hinc parens nati meritis vterque Abdita pandit. Antra deserti teneris sub annis Ciuium turmas fugiens petisti: Ne leui saltem maculare vitam Famine posses.

Prebuit

Ambrosius

Prebuit hirtum tegimen camelus Artibus sacris strophium bidentes: Cui latex haustum sociata pastum Mella locustis.

prebuerunt pastum. mella dico (sociata locustis) idest volatilibus.

Ceteri tantum cecinere vatum Corde presago iubar affuturum: Tu quidem mundi scelus auferentem Indice prodis,

mundi) idest peccatum (indice). i. cum digito: dicens. Ecce agnus dei.

Non fuit vasti spatium per orbis Sanctior quisque genitus Ioane: Qui nefas seculi meruit lauantem Tingere lymphis.

ptizare (lymphis) idest aquis iordanis (nefas) idest peccatum (seculi idest seculi. & est tibi sincopa.

Nimis foelix meritisq; celsi Nesciens labem niuei pudoris.

Prepotens martyr heremique cultor Maxime vatum.

(heremi) idest loci solitarij. tu dico plusque propheta.

Serta terdenis alios coronant:

Aucta clementis duplicata quodam:

Trina centeno cumulata fructu Te sacer ornant.

Vnde in euangelio. Alij sunt in lecto, alij in via, alij in agro. Hoc tractum est de euangelio ubi dicit de semine iacto in terra. Aliud sexagesimum. aliud tricentesimum, aliud ceteresimum fructum attulit. ideo dicitur hic sarta terdenis.

Camelus prebuit hirtum tegimen) idest asperum vestimentum (sacris artibus bidentes) idest oues presbuerunt (strophium) idest cingulum (cui) idest Ioanni (latex). i. aqua presbuit haustum) & cui mella

Ceteri tantum cecinere vatum (cecinerunt) prophetauerunt (tantum) idest tantum modo (corde presago) idest prouido (iubar affuturum) i. christum venturum: sed tu discres tus es ab alijs prophetis: dicens. Ecce agnus dei. &c. (produs). i. ostendis christum. f. (auferentem scelus mundi)

Quisquam homo genitus non fuit sanctior Ioanne per spacium (vasti orbis) idest amplum mundi. Vnde veritas ait. Inter natos mulierum. &c. scilicet corruptarum mulierum. Quisquam opponunt de christo: sed non valent: quia de virgine natus est. qui Ioannes (meruit tingere) idest baptizare (lauantem) idest christum purgatem

Et quoniam meruisti christum tingere lymphis. tu dico (nimis foelix celsi meriti nesciens) idest ignorans (labem) idest sordem (niuei pudoris) idest pulchre castitatis (martyr) idest testis prepotens dixisti. Ecce agnus dei. &c. vel (martyr) idest decollatus (& cultor) idest habitator (maxime vatum) quia propheta &

Tres ordines hic notantur: scilicet tricesimus. sexagesimus. centesimus: in quibus continentur omnium hominum ordines. scilicet: continentis. coniugati & virgines. qui & designatur per tres viros. scilicet per Noe, per Danielē, per Iob, per Noe coniugati. & per Iob continentis, per Danielem virgines designatur.

Tres ordines.

Tres hominum status.

Sarta.

(Serta) idest corone (terdenis) idest triginta (coronant alios) scilicet cōiugatos: qui habent secum fidem trinitatis & adherent decem pceptis legis. & alia ferta (aucta). i. augmentata (& duplicata clementis) idest ad duplum crescentia. scilicet in sexagesimum fructum (coronant quosdā) idest continentis: qui vixerunt in charitate: & habent sex opera misericordie & castitatis vel charitatis: vt pascere ieiunos, vestire nudos, &c. (Et trina) idest tria (ferta comulata) iest aggregata ex ter triginta (aucta) per additionem denarij. scilicet per decem (coronant te o sancte Ioannes) qui es virgo (centeno fructu) quia centesimus fructus coronat. idest ornat virgines. Et vt breuius exponamus. a tricesimo fructu, vel ordine cōiugati: a sexagesimo continentis. a centesimo virgines post dissolutionem corporis & anime coronantur in eterna beatitudine. Et nota q̄ tricesimus numerus surgit a ternario & denario: quia coniugati habent fidē sancte trinitatis & adherent decem pceptis legis. Sexagesimus numerus a senario & denario surgit: quia continentis habent sex opera misericordie & charitatis. scilicet pascere ieiunos, &c. Virgines in centesimo ordine ponuntur, & significant perfectionem: quia centenarius numerus surgit a trino tricesimo: & denario. idest decem superaddito. & ita sunt centum: per ceterum numerus perfectus intelligitur. in hoc ordine fuit beatus Ioannes non absurde: immo apte secundum loquelam digitorum. Per tricesimum numerum coniugatorum. & per sexagesimum continentium. per centesimum virginum merces accipitur. Periti enim prima computatione articuloꝝ quam appellant loquelam digitorū in sinistra manu: per quam vita temporalis intelligitur vsq; in nonaginta nouem solent computare. Centum autem & deinde in dextera parte: per quam celestis vita designatur. Vnde quedā de ceterario habemus in Iuuenale. x. Iam dextera computat annos. In hoc loco facit autor numerum suū per quinque digitos manus. scilicet p pollicē. p indicē. p mediū. medicū & auricularem: auricularis in palma positus significat vnitatem. medicus cū ipso positus duo significat. medius cū ipis positus. scilicet in medio tria. deinde auricularis erectus medio & medico iacentibus quattuor significat. medicus cū illo erectus medio iacēte in palma: quinque designat. medius cum illis erectus sex significat. Item auricularis in palma extensus septem significat: medicus eodē modo positus. scilicet in palma: octo significat. medius simili modo positus. ix. significat. index qui vsq; huc nil fecit predicto modo positus. x. significat. amplexu pollicis aditus. xxx. significat. Per quem numerū satis congrue accipitur merces cōiugatoꝝ propter illorum mollem amplexum & vite delictionem & concordia. Pollex siquidem cum indice similiter astrictus sexaginta significat. Per quem numerum satis competenter accipitur merces continentium. Gratue enim est ab amplexu & voluptuosa dilectatione & consuetudine abstinerē. vnde scriptū est. Nil consuetudine manus. In dextera dicitur. c. per quem numerum: quia sit in dextera parte: vita celestis intelligitur. Non immerito accipitur merces virginum: quia in hac vita mundam & immaculatam vitam ducentes: celestem & angelicam in quantum possunt ducunt.

¶ Hinc idest post hoc o sancte Iohannes (potens repelle) idest remoue (duros lapides) idest incredulitates (nri pectoris meritis opimis)

Hinc potēs nri meritis opimis Pectoris duros lapides repelle id est fer

Nota glo
sam.

Iuuenal.
Nomina
quinque di
gitorum
manus &
nota glo.

Asperū planās iter & reflexos
Dirige calles.

Vt pius mūdi sator & redēptor
Mentibus pulsa leuione puris:
Rite dignetur veniens sacros
Ponere gressus.

Laudib⁹ ciues celebrāt superni
Te de⁹ simplex pariterq; trine;
Supplices & nos veniā pcamur
Parce redemptis. Amen.

ptis peccata nostra: quia redemisti nos sanguine tuo proprio.

Carmen est trimetrum iābicum cacometrū. Canitur in festis
apostolorū Petri & Pauli: prosequitur ipsorum laudes.

Foelix per omnes festū mū/
di cardines
Apostolorū præpoller alacriter
Petri beati Pauli sacratissimi:
Quos xps almo cōsecrauit san
guine
Ecclesiarū deputauit principes.

alacriter) idest iocose præ alijs splendet (per omnes cardines) idest p omnes partes mundi (apostolorum dico) scilicet beati Petri & Pauli sacratissimi: in: quos apostolos christus consecrauit almo sanguine & (deputauit) idest constituit eos esse principes ecclesiarum.

Hi sunt oliuæ duæ coram dño
Et candelabra luce radiantia
Præclara coeli duo luminaria
Fortia soluūt peccatoꝝ vincula;
Portas olympi referāt fidelib⁹.

(& duo pclara luminaria coeli & soluūt) .i. rumpunt fortia vincula peccatoꝝ (& referāt isti duo) .i. apertūt (portas olympi) .i. coeli (fidelib⁹) .i. xpianis.

I Et ipsi

idest fertilibus & magnis & fecūdis (planans iter asperum) idest petrosū (dirige calles reflexos) idest curuos in peccatis & tortuosos.

¶ Vt pius sator: & dicitur a sero. is. idest creator (mundi & redemptor mētibus puris pulsa leuione) idest liuore: abiecta & venenosa sorde vitiorum (ueniens dignetur ponere gressus sacros) idest sancta itineꝝ ra (rite) idest recte vel ordinate.

¶ Superni ciues) idest coelestes angeli celebrāt te laudib⁹ (o dens simplex) scilicet in substantia (& trine) scilicet in personis (pariter nos supplices) idest humiles (precamur veniam) idest indulgentiam (parce redemptis) idest dimitte nobis redē

¶ Hic laudat autor deum in cōmemoratione Petri & Pauli qui deputauit illos esse principes ecclesie & potestatem dedit illis ligandi atq; soluedi vincula peccatoꝝ: vnde rogauit eos vt reddāt nos deuotos fide: & spe robustos & repletos forte gemine charitatis. ipetrato ab eis viuere post mortē (aploꝝ festū foelix) idest beatum vel letum (præpoller

¶ Hi sunt duo oliuæ) & duo arboꝝ res fructuosæ & redolentes & sunt candelabra luce radiantia corā domino: scilicet cum lumine virtutū: quia dominus non posuit eos sub modio absconditos: sed super candelabra. idest in maiore claritate, siue charitate. scilicet romana ciuitate

Et ipsi. s. Petrus & Paulus (habent potestatem claudere supernas sedes) id est coelestes (habent potestatem claudere sermone). i. solo verbo. sic cur clausit Anania & sephire cum dixit Petrus pecunia tua tecum sit id est peccata recti sint in perditionem & pandere. i. aperire (splendore) limina poli lingue eorum claves facta sunt super alta sydera. i. super omnes doctores ecclesiarum (& repellunt laruas). i. culturas idolatrie. Laura

Larua. Adoro latría & idolatria

Dulia & iperdulia

festiui. xij.

quoddam monstrum est: & in vultu hominis est: ut pauore inferat per quasdam phantasias nocturnas: intelligimur peccata que apostoli repellunt ab eis que consequuntur (ultra limites mundi. i. extra ecclesiam. Nota quod aliud est latría: & idolatria: quia latría est summę venerationis cultus soli deo adhibendus: vel latría est voluntaria professio diuine maiestatis. Idolatria vero est cultus deo debitus creature exhibitus. Et hec differentia solet assignari inter latría, idolatria, dulia, & iperdulia. de latría & idolatria quod sit dictum est. Dulia vero est honor qui debetur sanctis. Vnde de beata virgine sciendum quod in quantum sit persona sancta ei debetur dulia: sed in quantum est mater dei debetur ei iperdulia, id est magna excellentia: quia iperdulia debetur excellenti: sicut est caro christi: beata virgo crux christi: quia fuit instrumentum nostre redemptionis. & concordat cum dicentibus quod est dulia maior & minor de latría & dulia differentias habet. c. venerabiles imagines. de cose. dist. in. in glossa ibi posita.

Beatus Petrus rupit laqueos cathenarum) quia ceciderunt cathenae de manibus eius per angelum nunciante (mirabiliter) id est fortiter (christo iubente) & ipse (custos oculis & doctor (fidelis ecclesie) & pastor gregis (christiani) & (conseruator ouium). i. fidelium (arcens). i. repellens (trunculenta rabiem). i. crudelentiam (id est scintiam (luporum). i. demonum vel hereticorum.

Quodcumque vinculis) id est sententiis (strinxerit) id est ligauerit & constringet (erit ligatum astris) id est coelis (& quod resolverit in terris arbitrio) id est iudicio suo (erit solutum super radium solis (vel coeli) & erit iudex seculi in fine mundi.

Petrus erat talis qualis superius ostenditur: sed Paulus (non impar huic). i. Petro equalis (doctor generis & sacratissimum templum). i.

Habent supernas potestatem claudere Sermones sedes pandere splendentia: Limina poli super alta sydera: Linguae eorum claves caeli facta sunt: Laruas repellunt ultra mundi limites.

Beat? Petrus cathenarum laqueos Christo iubente rupit mirabiliter: Custos oculis & doctor ecclesie Pastor & gregis conseruator ouium Arcens luporum truculentam rabiem.

Quodcumque vinculis super terram strinxerit Erit in astris religatum fortiter: Et quod resolverit in terris arbitrio Erit solutum super caeli radium. In fine mundi iudex erit seculi.

Non impar Paulus huic doctor gentium Electionis templum sacratissimum: In morte

In morte compar: in corona paraticeps:

Ambo lucerne & decore ecclesie In orbe claro coruscant

O roma felix que tantorum principum Es purpurata precioso sanguine: Excellis omnium mundi pulchritudinem

Non laude tua sed sanctorum meritis Quos crucis tatis iugulasti gladius dominus cruentatis. i. sanguinolentis: quia in te occisi sunt.

Vos ergo modo gloriosi martyres Petre beate Paule mundi liliu Coelestis aule triumphales milites Precibus almis vestris nos ab omnibus Munite malis: ferte super ethera.

Gloria deo per immensa secula Sit tibi nate decus & imperium Honor potestas sancto domini spiritui: Sit trinitati salus indiuidua Per infinita seculorum secula. Amen. deus est salus omnium gentium per infinita seculorum secula. Amen.

Aurea luce & decore roseo. Lux lucis omne perfudit seculum Decoras coelos in clyto martyrio Hac sacra die que dat reis veniam.

Ianitor caeli doctor orbis pariter Iudices seculi vera mundi lumina: Per crucem alii: alii ense triumphas Vitae senatum laureati possident. phas ense (laureati). i. coronati (possident senatum). i. principatum vite eterne.

vas electionis (& in morte). i. in passione (compar). i. equalis huic: & in corona pariceps (& concors (ambo illi lucerne sunt & decore). i. honor (ecclesie) coruscant claro vibramine). i. magno splendore (in orbe). i. mundo. O roma felix. i. beata es (que purpurata. i. decorata precioso sanguine horum que passi sunt (tantorum principum). i. tantorum sanctorum. s. Petri & Pauli (excellis). i. superas (omnem pulchritudinem mundi) non tua laude (sed meritis sanctorum) i. propter sanctos (quos iugulasti). i. interfecisti (gladius in te occisi sunt.

Et quia habetis potestatem ligandi atque soluendi. (ergo o martyres gloriosi. s. Petre & Paule liliu) i. ornamentu vel flos (mundi milites coelestis aule triumphales). i. victoriosi (munite). i. defendite nos ab omnibus malis: vestris almis precibus (& ferte nos super ethera). i. versus ad ethera coeli. Gloria sit deo per immensa secula. i. per immutabilia secula (& o tu nate). i. o fili dei viui (decus & imperium) que imperas caelo & terra, & mari: sit tibi honor & potestas & spiritui sancto indiuidua. i. inseparabilis: (salus sit trinitati) que trinitas vnus deus est salus omnium gentium per infinita seculorum secula. Amen.

O lux lucis. i. filius patris (perfidisti omne seculum). i. replesti (aurea luce) i. per predicatione apostolorum. lumina aurea dicti sunt apostoli sapientie proferentia splendore & bonitatis & bonae vite quibus nos illuminant (& decore roseo). i. rubeo martyrio. tu dico (decoras coelos. i. coelestes creaturas (in clyto martyrio). i. nobili passione (hac sacra die). i. in hac festiuitate (quae) dies (dat veniam) id est indulgentiam (reis) id est peccatoribus.

Ianitor caeli. i. Petrus ostiarius (doctor orbis). i. predicator mundi. s. Paulus (pariter) i. simul sunt (iudices seculi) & sunt (vera) mundi lumina (alter). i. Petrus (triumphas). i. vincens per crucem (alter) alii. s. Paulus (triumphas) i. principatum vite eterne.

Aplostropham

¶ Apostropham facit ad Petrum: sic dicens (o petre bone pastor clemens accipe iam vota precantum) idest preces (& resolue vincula peccati potestate tibi tradita) a christo (qua potestate) claudis aperis (coelum) idest paradysum (cunctis verbo) idest sermone.

¶ O Paule doctor egregie (istruere) idest compone nostros mores (& satage) idest labora (transferre nos mente polum) idest coelestia mente cogitare : & quae in coelis sunt tota mente desiderare (donec) idest quousque perfectum in vtraque parte. scilicet anima & corpore (largiatur) idest tribuat nobis in futuro (plenius) idest deus largiatur. illo (euacuato) scilicet penitus dimisso. idest mortalitate (quod gerimus ex parte) idest in hoc mortali corpore, quasi in aliam partem hominis. idest in futuro gloriabitur homo plenius & perfectius data sibi immortalitate vtriusque partis. scilicet corporis & anime.

¶ Oliue bine. i. duae oliue (pietatis vnice) idest indiuise vel vni amoris (impetrate) idest postulate a deo nos (viuere deuotos fide & robustos) idest firmos (spe maxime repletos fonte gemine charitatis) scilicet dilectione dei & proximi. impetrare inq. (post mortem crucis) idest separationem corporis & anime.

¶ Sempiterna gloria. i. aeterna gloria (sit trinitati in tribus personis) (& honor sit eis atq. iubilatio) i. laudatio sit ei trinitati in vnitae) scilicet vno deo (cui trinitati q. est vnus deus) manet imperium ex tunc idest ab exordio mundi (& modo) in presenti (per aeterna secula) idest per omnia sequentia.

¶ Carmē est dimetrū iābicū cacometrū. Canit in festo beate Marię Magdalene ad vesperinas horas. Memorat quēadmodū poenitentia ducta; ante xpi pedes delictorū suorum veniam cōsecuta est adeo vt ipsum resurgentem a mortuis prima videre mereretur. Eamq. exorat; vt pro nobis stet aduocata.

Iam bone pastor Petre clemēs accipe
Vota precantū & peccati vincula
Resolue tibi potestate tradita;
Qua cunctis coelū verbo claudis aperis.

Doctor egregie Paule
mores instrue;
Et mente polum nostransferre
satage. *fo. bar. a.*
Donec perfectū largiat plenius
Euacuato qd ex parte gerim⁹.

Oliue bine pietatis vnice
Fide deuotus spe robustos maxime;
Pote repletos charitatis gemie.
Post mortem carnis impetrate viuere.

Sit trinitati sempiterna gloria
Honor potestas atq. iubilatio;
In vnitae cui manet imperium
Ex tunc & modo p. aeterna scia.

Laudat

Lauda mater ecclesia
Lauda christi clementiam;
Qui septem purgat vitia
Per septiformem gratiam.

¶ Materia presentis hymni est laudare deum in conversione Marię magdalene: cuius habitum & consuetudinem peritiam tangit gloriosam conversionem eius celebrando. narrat enim auctor que modo prius peccatrix: & fere iam ab ipsa fauce tartari detenta redit ad vitę ianuam per lamenta poenitentiae & lachrimarum affluentiam: cuius conuersionem imitantes peccatores ad eius beatitudinem peruenire merebuntur. (o mater ecclesia) idest o fidelis congregatio christianorum (lauda) idest verbis extolle (clementiam) idest misericordiam christi (qui purgat). i. emundat & extirpat in Maria magdalena (septem vitia). i. septem peccata mortalia: & hoc (per septiformem gratiam) idest per septem dona spiritus sancti. que sunt, sapientia, intellectus, fortitudo, scientia, pietas, & amor. vel dicat septiformem gratiam. idest per septem virtutes quae opponuntur peccatis. vt humilitas superbiae. & castitas luxuriae. & diligentia accidia. & sic de singulis.

Septē dona spiritus sancti
Septē virtutes contra peccata.

Maria soror Lazari
Quae tot commisit crimina;
Ab ipsa fauce tartari
Redit ad vitę premia.

¶ Declarat qualis fuerit ante conversionem: & qualis effecta sit post: dicens (Maria) scilicet magdalena. a Maria: magdalo castro cognominata. & dicitur Magdala est Maria. q. amara: mare: & mag na. dalena. q. manes rea. hoc aperit catalogus sanctorum (soror Lazari que commisit tot crimina) idest tanta & tam inhonesta genera peccatorum: quod (amisso nomine) peccatrix dicebatur: & sic cognoscebatur (redit ad premia) idest ad dona, vel ad limina (vitę) scilicet aeternę: & hoc (ab ipsa fauce tartari).

Post fluxu carnis scandala
Fit ex lebe phiala;
In vas translata glorie
De vase contumelie.

¶ Fit (f. Maria magdalena (phiala) idest vas aureum preciosum: quo vt habetur Exodi. xxv. offerebantur odoramenta in templo (ex lebe) idest ex vase illi per quod eius peccata designantur. q. lebes olla gena est. seu vas coquedi aliquid super ignem: (& hoc post scandala) i. post peccata scādala (carnis fluxu) idest fragilis & spurcissime (translata vas glorie) i. in habitaculum dei (de vase contumelie) i. malicie & spurcissimi peccati.

Phiala.
Lebes.

Aegra currit ad medicum
Vas ferens aromaticum;
Et a morbo multiplici
Verbo curatur medici.

¶ Aegra scilicet Maria mag. i. infirma pondere peccatorum (currit ad medicum) scilicet christum: qui a vitę pristinae non sustinuit detrimentum: sed afflata sancto spiritu tuisset ad domum Simonis leprosi (ferens vas aromaticum) idest plenum vnguenti nardi mystici preciosi. aromaticus. a. um. ab aroma. tis. grece descendit quod latine sonat odoramentum ex speciebus odoriferis confectum (& curatur) idest sanatur a (multiplici)

Aromaticus.
Aroma.

tiplici morbo) idest ab immundissima peccatorum lepra & hoc voce). i. per vocem (medici) quia dixit Iesus. remittuntur ei peccata multa: quia dilexit multum.

¶ Vnctio contriti cordis. s. ipsius Magdalene perungentis dominum (cum fluuio) idest abundantia lachrymarum: & (actio pietatis). i. actus vel demonstratio pietatis sine exercitium: quia deuotis lachrymis cepit rigare pedes domini & capillis tergere (soluit) zeugma est ab inferiori nam hoc verbum respondet supradictis nominatiuis. soluit dico. idest absoluit (ream) idest magdalenam peccatricem (a vicio). i. a peccato.

¶ Diximus quod per affluentiam lachrymarum & magnam contritionem curata fuit a medico. declarat autem quantum valere lachrymarum ille. scilicet: quod prima vidit Iesum. scilicet post Mariam matrem: resurgentem ab inferis cum victoria) scilicet propter spolum animarum sanctarum expectantum eius aduentum: & quia (ardebat plus ceteris) scilicet discipulis domini Iesu (meretur prima gaudia) scilicet resurrectionis dominice. & poterit esse prima: tam nominatiuis quam accusatiuis.

¶ Et quia Christus remisit tot tantaque peccata Marię mag. vt daret fiduciam peccatoribus sperare pietatis (gloria sit vni deo pro sua gratia multiformi) idest infinita (qui remittit culpas & etiam supplicia) idest tormenta, siue penas debitas pro peccatis (& dat premia) idest recte conuersis peccatoribus concedit gloriam æternam. hoc est seipsum. cuius fruitio est gloria æterna.

Carmen est quale superius. Canitur ad horas matutinas in eadem festiuitate sanctę Marię magdalene: agitur quod in titulo precedentis hymni:

¶ Ut superiori sic etiã pensum tractat de laudibus diuę Marię magdalene. cuius intercessionem petit. narrat quidem quomodo contempnit & calcavit huius seculi pompam & fastus: igne sancti spiritus succesa. & pro dolore precedentium delictorum gloriã consecuta est. Orbita ab orbe dicta est. vt vrbs & est rota curi & eius vestigiũ. vt ait Asconius: (orbita ergo lucis). i. dicitur huius

orbita & vnde. Asconius.

**Contriti cordis vnctio
Cum lachrymarum fluuio
Et pietatis actio
Ream soluit a vicio.**

**Surgentem cum victoria
Iesum vidit ab inferis:
Prima meretur gaudia
Quę plus ardebat ceteris.**

**Vni deo sit gloria
Pro multiformi gratia:
Qui culpas & supplicia
Remittit & dat premia.**

**Votiuā cunctis orbita
Lucis triumphat gratia:
Qua scandit astra vernula
Maria christi fulgida.**

Orbita ab orbe dicta est. vt vrbs & est rota curi & eius vestigiũ. vt ait Asconius: (orbita ergo lucis). i. dicitur huius sollemnitate

solemnitatis beate Marię mag. que per annuam reuolutionem. q. in rota non bis se representat. nam orbita proprie rotunditas est (votiuā). i. aduocata (cunctis). i. hominibus respectu deuotionis. vel sic votiuā. i. desiderata cunctis. hoc est in voto cunctorum respectu vite: quia omnes desiderant hunc & plures alios dies videre (triumphat). i. letatur gratia. i. per gratiam concessam Marię (qua). i. in qua orbita (Maria vernula). i. serua christi. quia veluti serua ad pedes domini recubens precio misericordie & suarum lachrymarum redempta est (fulgida) hoc est effecta fulgida & splēdens in amore & dilectione nostri redemptoris. vel fulgi. i. iam mundata a peccatorum lepra.

**Calcans beata luridam
Sæcli ruentis machinam:
Ardore sancti spiritus
Ignem subegit lubricum.**

cus aqua (sæcli ruentis). i. mundi perentis (subegit). i. subiugauit & calcavit (ignem lubricum). i. vilem & contagiosum huius mundi. & hoc (ardore sancti spiritus). i. succensa: qui eius liberos iecurque morbidum adussit.

**Hęc sacros Iesu lachrymis
Pedes rigauit intimis:
Terfit capillis osculans
Mentis tenebras expians.**

**Te que sumus gratissima:
Deposce clamens veniam:
Cœlestis aule tinnulis:
Quo perfruamur organis.**

posce) idest impetra a deo veniam. i. nostrorum peccatorum remissionem (quo) pro vt (perfruamur). i. nos participes simus & lætemur organis. organum. notissimum instrumenti musici genus est. de quo ps. cxlvij. accipitur etiam pro omni genere musici instrumenti (organis). i. cantibus & melodia (tinnulis). i. bene sonantibus: vt sit tinnulus. a. um: est autem tinnulus sonus liquidus & suavis & dulcis qualis est in gloria sanctorum. a tinnio. is. quod sonat reteñit el metal.

**Salue beata trinitas
Peremne manens gaudiũ:
Viua creatrix omnium
Quę regnas in perpetuum. Amē.
(in perpetuum). i. sine fine in infinita seculorum secula. Amen.**

¶ Beata. s. Maria (calcans). i. floctipēdens & negligens (machinā). i. fabricā sui corporis sive mundanę conditionis insidias (Luridā). i. pallidā. tabidā. liuidāque moerētē & tristē. nā a loro dicitur siue a luria genere potius mortiferę pallidāque. vnde Tibullus

¶ Hęc. s. Maria (rigauit lachrymis intimis). i. visceralibus (pedes sacros Iesu: & (terfit). i. mundauit: vel exsiccauit (suis capillis). s. plintheo habitis (osculans & expians). i. euacuans emundansque (tenebras). i. peccata tenebrosa que metes hominum cęca caligine inuoluunt (mentis). i. auge ipsius marię. ¶ Per eius intercessionem nostrorum peccatorum condonationem petimus (o gratissima deo). s. Mag. speciali gratia a deo dilecta (quę sumus). i. rogamus te (deposce tu clamens). i. pia. vel potius clamens. i. clementer (deposce) idest impetra a deo veniam. i. nostrorum peccatorum remissionem (quo) pro vt (perfruamur). i. nos participes simus & lætemur organis. organum. notissimum instrumenti musici genus est. de quo ps. cxlvij. accipitur etiam pro omni genere musici instrumenti (organis). i. cantibus & melodia (tinnulis). i. bene sonantibus: vt sit tinnulus. a. um: est autem tinnulus sonus liquidus & suavis & dulcis qualis est in gloria sanctorum. a tinnio. is. quod sonat reteñit el metal.

Luridus & vnde.

Tibullus

Organum. Tinnulus.

¶ Cōclusio totius hymni ad laudē & gloriã sanctissimę trinitatis (o trinitas beata salue manens). i. existēs (gaudiũ perēne). i. perpetua beatitudo (creatrix viua) i. increata. oim (que regnas). i. duras & permanes

I iij Carmē

Carmē est quale illud primo dierum; sed cacometrum.
Canitur ad horas vel pertinas in festo diui Iacobi maioris; cui⁹ merita cōmendās petit nras pces exaudiri.

¶ Materia presentis hymni laudes beati Iacobi apostoli psequit. & per eius intercessionem petit a deo preces celebrantium sua festa exaudiri & concedi. & primo petit vt in iudicio sit prius. (O. s. deus hic iudex. s. a te constitutus. nam dicit.

Hic iudicandis ouibus
Et iudex agnoscentibus;
Summo qui fultit merito
Sit pius in iudicio.

Matth. xix. se debitis & vos sup duodecim sedes iudicātes duodecim tribus israel (qui fultit) idest electus & splendidus fuit (summo merito). i. secundum eius preclara merita: (Sit pius) idest mitis & misericors in iudicio: & hoc ouibus iudicandis .i. ad iudicandas oues (agnoscentibus) scilicet eum vel te: o deus per eum vel (agnoscentibus) scilicet peccata sua quia qui non agnoscunt hic peccata sua per penitentiam: & qui non credunt iam iudicati sunt: & precisī ab ecclesia secundum Augustinum.

Augusti.

¶ O sancte Iacobe. s. vel poti⁹ o de⁹ (absolue nos errorib⁹. i. ab errorib⁹ & pctis nris (in his p⁹ib⁹ sacratis) idest dedicatis tibi & (robora). i. fortifica stantes) idest permanentes in statu gratie (ne). i. vt non (cadat) scilicet in peccata & (adiuuu la p⁹os) vt surgant. scilicet a peccatis in quibus iacent: & sepulti sunt.

In his sacratis precibus
Absolue nos erroribus;
Stantes ne cadant robora
Lap⁹os vt surgant adiuua.

¶ Per iteriam (vt qui colunt). i. celebrant & venerantur hodie hęc festa (nomine). i. sub nomine apostoli. s. Iacobi (interfint). i. associantur & presentes sint (in perpetuum). i. in eternum (solemnitati). i. festiuitati. & glorie (cælibum). i. vitā celestem agētium, aut sanctorum. nā cælebs dicitur coniugij expers: cælo aptus siue cælo beatus.

Apostoli qui nomine
Hęc festa colunt hodie;
Solemnitate cælibum
Interfint in perpetuum.

Cælebs

¶ O deus sancta trinitas .i. o deus trinus & vnus (omnes fideles colaudent). i. adorent super exaltēt & benedicant te (vt exaudias supplices). s. eos. i. suppliciter decantantes: (& cōferas). i. dones pacem cūctis.

Vt supplices exaudias;
Pacem cunctis & conferas.
Omnes fideles te deus
Collaudēt sancta trinitas;

Carmen est quale superius. Canitur in eodem festo:
ad quod celebrandum nos monet.

¶ Iste hymnus cum superiori versaf. sed primo nota: q⁹ incitat christianorum populum ad celebrādū

Exultet nostra concio
Æterni patris filio.

Vocisq

Vocisq⁹ modulatio
Canat hymnum cū gaudio.

beati Iacobi natalicium diem: cuius laudes & martyrium describēs petit apud deū eius intercessionē, inquit ergo (nostra cōcio) idest fidelium congregatio & christianorū vno. quid sit cōcio vide in hymno corong domini (exultet) idest letetur filio æterni patris (q⁹) pro & (modulatio). i. dulcedo & suauitas (vocis) scilicet nostre (canat. s. ei hymnū) idest laudem cum cantico. Hymnus græcē hynos. & interpretatur laus dei cum cantico. & si nō fuerit dei & cum cantico non erit hymnus. hos primum Dauid composuit.

Hymnus

Iacobi natalitia
Colamus cum letitia;
Qui ligauit dæmonia
Pro Philetī iniuria

¶ Colamus) idest celebremus cū letitia. s. maxima (natalitia Iacobi) idest solemnitate diei: in quo natus est ad gloriam beatus Iacobus. nā cum sancti moriuntur tunc videntur nasci ad gloriā. & adpellamus natale seu nataliciū diem eorū: quia non nati sunt sancti. solius autem

Natale.
Natalicium.
natiuitas
Philetus
quis.

beatę Marię genitricis dei. & beati Ioannis natiuitatem celebramus: quia sancti nati sunt. & domini nostri Iesu christi: qui sanctus sanctorum est (qui ligauit dæmonia) idest per quē Iacobū angelus deligauit dæmonia & hoc (pro iniuria Phileti) hic fuit discipulus sancti Iacobi & prius Heremogenis magi. hoc autem fuit quando post conuersionem Phileti: misit heremogenes diabolos. vt adducerent Philetum & Iacobum vinc̄tos. & venientes in aere vltulare ceperunt. dicentes Iacobo quia angelus dei eos ligauit cathenis ferreis: & plurimum cruciauit.

Apostolorum omnium
Veritatem sequentium;
Primus subit martyrium
Cœleste scandens solum.

¶ Narrat beati Iacobi excellentiā qui vocatus est primus seu maior triplice ratione. primo ratione vocationis. quia primo vocatus est a christo. n. ratione familiaritatis: quia ipsum ad secreta admittebat. in. ratione passionis: quia (primus omnium apostolorū) idest inter ceteros apostolos (sequentium veritatem) idest christum (subit martyrium) idest passus est mortē. nā decolari iussus est ab Herode per Abiatar (scandēs) idest ascēdens p mortē martyrii (solum cœleste). i. gloriā regni cœlestis

Iacobus:
dī maior
triplici
ratione.

¶ Dico q⁹ subit martyrium (plex capite) idest percussus, vel decollatus (Ierusalē). i. in Ierusalē: & hoc (sentētia impia). i. p crudelem sentētiā (& residia) idest vltimę sedes siue vltima quies & locus permansens in posterū (dantur compostella) .i. in cōpestella (per maria) idest ad quā appulit per maria vectus. nā discipuli eius metu iudeorum noctu corpus apostoli furrīpiētes nauī sine remige imposuerunt. cetera aperiet catalogus sanctorum.

Ierusalem sententia
Capite plexus impia;
Compostellæ per maria
Dantur ei residia.

¶ Iste hymnus cum superiori versaf. sed primo nota: q⁹ incitat christianorum populum ad celebrādū

Concludis

¶ Concludit petēs eius beneficium (o Iacobe pastor pie & cōsolator ecclesiæ). i. fideliū (appella. i. in nos strum fauorē inclina (regē glorię) idest deū, vt ipse tuis p̄cibus placatus (audiat nos). i. n̄ras preces (hodie). i. in presenti festiuitate. Amē.

Carmen est quale superius. Canitur in eodem festo: & incipit Hispaniam ad laudes sui gloriosi ducis decantandas.

¶ Gloriosissimi nymni p̄sentis maria vltterioris ceteriorisq; hispanię incolas: idigenasq; exhortatur, vt eximij patroni sui Iacobi solemnitate m̄ gaudijs attollat: p̄ceteris nationibus. tū quia p̄ eius saluberrimam p̄dicatōem idola reprobauit. tū etiā q̄a sui sacratissimi corporis thesaurū tanq̄ depositū seruat. inq̄t ergo. (o hispania) est autē hispania regio n̄re Europe. dicta prius Iberi ab ibero: postea vero ab hispano siue ab hispali hispania cognominata est. Hispania autē distincta nominibus. Tarraconēsis in qua numātia vrbs erat clarissima. Bethica vbi Hispali & Corduba. Lusitania vbi Emerita est. autor est Mella (fœlix). i. nobilis p̄pter tm̄ patronum (gaude). i. lætare (exultās). i. gaudens & te glorificans (mētibus lætis). i. verbis mēbrisq; festiuis. Exultō em̄ de ex & salto d̄r (cantando laudibus dignis solēnia) idest festiuitatem (tui ducis). i. tui gloriosi Patroni Iacobi.

Hispania
Hispania
ptes tres.
Mella.

¶ Declarat q̄re debeat exultare. dicens. q̄a (hic est ille) p̄ excellentiā dicitur (magnificus miles). i. nobilis & magnanimus (potēs certamine) idest in certamine: nā multa miracula operat̄ q̄rid ie (primus glori.) idest glorificat̄ & laureatus (palma). i. victoria & corona martyrii sui (agmine) idest exagmine & numero apostolorum. quare autem dicatur primus siue maior vide superius.

Irię. es:
Iria. x.

¶ Qui. s. beatus Iacobus (deductus) i. vectus naui (irię) i. ad illū locum. irię. es. ciuitas est boetię. Iria autē flauia vulgariter dicitur El padrō. in gallectia. ad quā beatus Iacobus post mortem delatus fuit (post sententiā mortis) dictatā ab Herode p̄ Abiatar (dedit tibi) o hispāia siue iria (notitiā). i. cognitionē (curię regni cœlestis). i. glorię paradisi.

¶ Dico q̄ dedit tibi notitiā regni cœlestis (vt reprobares) idest sperneres (idola) idest falsos deos (cum omnibus piaculis) idest peccatis expiatione dignis (tam facta) idest relictis existēte (facta) idest effecta (cre-

O Iacobe pastor pie
Consolator ecclesiæ:
Regem appella glorię
Vt nos audiat hodie.

Gaude fœlix hispāia
Lætis exultans mentibus
Tui ducis solemnia
Dignis cantando laudibus.

Hic est ille magnificus
Miles potens certamine:
Primus palma glorificus
Apostolorum agmine.

Qui post mortis sententiam
Nauis deductus irię:
Tibi didit notitiā
Regni cœlestis curię.

Vt reprobares idola
Cum omnibus piaculis:
Iam fide facta credula
Multis visis miraculis.

dula

dula miraculis multis visis) idest per multa miracula a te visa & ab ipso facta ad gloriam dei. vel dic vt tu facta iam cred. mul. v. reprob. idola.

Carmen est dimetrum iambicum cacometrum. Canitur ad horas vespertinas in festo beatę Annę matris Marię genitricis dei. Narrat quemadmodum diuino nutu concepit & peperit gloriosissimam virginem Mariam.

Lara. gaudia
Decantet nunc ecclesia:
In Anna dei famula
Pangens cœli miracula.

¶ Totus hic hymnus tractat de laudibus beatę Annę p̄cellę genitricis dei Marię matris: cuius genealogiam a regibus & sacerdotibus t̄git eiusq; vitę statū demonstrat. dices q̄d matrimonio fœlici nupta fuit nobili viro Ioachin primū, ex quo progeniuit Mariam matrem redemptoris. & post eius obitū: auente d̄no. habuit alterū, cuius nomen Cleophas. ex quo habuit alterā Mariā matrem Iacobi minoris: & Simonis & Iude. deinde habuit tertium virum qui fuit zebedeus: ex quo habuit Mariam matrē Ioannis euangelistę: & Iacobi maioris. Itaq; per eius intercessionē petit nobis auctore oium reddi propiciū. dices. (ecclesia decātet nunc gaudia clara dei). s. huius p̄sentis festiuitatis anniuersarię diuę Annę (pangens). i. decantans (miracula cœli) scilicet esse completa (in Anna famula) idest serua dei.

Btā anna
tres mari
tos & tres
filias hab
uit.

Anna regum progenies
Et sacerdotum series:
Stirpem illustrem patribus
Suis donauit actibus.

dedit (vt decebat semper orationibus & ieiunijs insistendo (patribus) i. suis antecessoribus (stirpem). i. filiam Mariam (illustrem). i. nobilem. nō enim primam visa est, nec habere secundam.

Nupta dei iudicio,
Fideli matrimonio:
Iuxta verbum angelicum
Fructum concepit cœlicum.

chim vir tuus ex quo concipies: vestras enim preces deus exaudiuit.

Infœcunda pro tempore
Prole marcescens corpore:

¶ Laudat eā a gñe & ab operibus: quibus genealogiā suā decorauit Anna (appositiuę) p̄genies (regū). i. descendens a gñe regū: & existēs caput gñatiōis regis regū (& series) i. ordo & discursus sacerdotū & patriarcharū (donauit suis actibus) i. suis operibus & meritis sanctis

¶ Nupta idest coniugata fuit Anna (iudicio dei) idest diuina voluntate (matrimonio fideli) idest debita castitate celebrato cui peccatum deest: vt ait Beda (concepit fructū cœlicum) idest Mariam reginā cœlorum (iuxta verbum angelicum) dixit enim angelus Anna. ecce Ioachim vir tuus ex quo concipies: vestras enim preces deus exaudiuit.

¶ Infœcunda scilicet fuit beata Anna. idest sterilis (pro tempore) scilicet aliquo & multo suę etatis vel gratiā tēporis. idest senectutis suę marcescens

Beda.

marcescens

(marcescens) idest marcida vel exsiccata (prole) i. quo ad prole (corpore). i. exsiccato: cuius causa potest despectus Iochim: quia non reliquerat prole in Israel iam senex (sed per patre luminu) .i. gratia patris luminu, hoc est dei omnipotentis (parit ia reginam virginum) .i. virginem Mariam virginum decus e regium.

Maria illa apud deum. dicēs (Maria filia plena gratia reddat) .i. efficiat nobis (autore omnium) .i. deū oipotentē (ppiciū) .i. mite & misericordē: & hoc (obten tu) .i. interuētiōe Annę. f. mris fug. **Maria illa** interptat

Carmē est quale superius. Canitur in eodē festo ad matutinas horas. Collaudat Annam tanti fructus genitricem: qui nostrę redemptionis extitit principium.

In presenti hymno agit etiā de laudibus beate Annę. laudat eam veluti radicem & principium nostri remedij. quippe eam peperit quā potest & astra. & cetera colunt. Anna ergo pcella idest alta nobilis: vt dicebat matrem tantę filię: alias pcellam. & refertur ad virginē (genuit) scilicet illam virginem (excelsam) idest sublimem (supra sydera) idest super oēs coelos & celestes (quā terra & pontus) .i. mare (& ethera) .i. coelum (colūt) idest venerantur & adorant (& astra cetera) idest oīa alia sydera seu coeli. ether autem pro primo coelo, vel pro altiore parte aëris. ab eo deriuatur ethera. g. foeminū: sicut ab hoc nomine aër aura. poteris etiā dicere in alio sensu. quā terra idest boni. & pontus idest mali. & ethera. i. celestes colunt & adorant excelsam supra sydera.

Aeter.
Aetera.

Pomifer. **Nā** hec arbor .i. beata Maria (pomifera) a pomo & fero cōpositum est. i. fructuosa (pandens) .i. extendens (ramos) .i. prole triū filiarum (vt) .i. veluti (hedera) pululans. i. ramosa. & (vt) .i. veluti (oliva fructifera) .i. pspira ramis & fructibus plena vtilissimis Oleo em̄ versimur vnguntur; & illuminamur. (progenuit fructum trinum) idest tres filias, **Qui Marię**

**Sed iam per patrem luminu
Parit reginam virginum.**

**Obtenu Anne filia
Maria plena gratia:
Nobis autorem omnium
Reddat semper propitium.**

**Sit laus paterno lumini
Sit filio vel flammī:
Qui nos per Annę meritū
Cœli transducatur additum.**

Canitur in eodē festo ad matutinas horas. Collaudat Annam tanti fructus genitricem: qui nostrę redemptionis extitit principium.

Quā terra pontus ethera
Colunt: & astra cetera.
Excelsam supra sydera
Anna pcella genuit.

**Nam hec arbor pomifera
Ramos pandens vt hedera:
Vt oliua fructifera
Fructum trinum progenuit.**

Qui Marię

**Qui Marię vocabulo
Coniunctus vt in furculo:
Sed iam primus pro saculo
Redimendo concipitur.**

ficut (in furculo) idest sicut in trūco arboris cui inseruntur furculi seu rami. nam sicut Nicolaus Perotus in cornucopia asserit. furcus est palus cuius dimunitium est furculus. furculus enim proprie est qui inseritur. germen autem in furculis nascitur. alij enim furculum a furco tradunt pro trunco arboris & pro ramo abscisso: vt Ambrosius in quadam homilia quadragesime (sed primus) scilicet fructus. idest prima Maria mater xp̄i concipitur iam pro saculo redimendo) idest pro generis humani redemptione: ex ea nāq̄ natus est xp̄us: qui suo proprio sanguine nos redemit.

**Vt in mortis ergastulo
Dudum oppresso populo:
Cum salutarī poculo
Subueniat dum oritur.**

detento (dudum) .i. iam diu (in ergastulo mortis) .i. in infernali carcere.

**Hęc est Maria regia
Foeminarum p̄nuncia:
Velut gemma primaria
Clare fulgens producit.**

fructus. vulgariter dicitur yema (primaria) idest quę primo nascitur (alias primitia) gemma etiam sumitur pro lapillo precioso splendido & transparenti quod instar gumit transluceat.

**Laus ergo sit ingenito
Marię primogenito:
Cum spiritu paraceto
Pro Annę fructu indycto.**

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in die transfigurationis domini: ad vespas & matutinas horas. Christi p̄ figurati gloriā celebrat.

Gloriosam

¶ Gloriosam christi transfigurationem coelitus vtriusque testamenti patribus reuelatam representat presens hymnus: in quo nos autor monet ad debitam christo adorationem offerendam (o Iesu redemptor). i. mundi existens. s. (lux nata). i. filius genitus (de lumine). i. de patre (tu clemens dignare). i. digneris (sumere laudes). i. hymnos (qz) p & (preces). i. petitiones. orationesque (supplicum). i. deo te supplicantium seruatorum.

¶ Tu ergo Iesu qui dignatus es cōtegi carne quondam. i. incarnari ex Maarie carne virginea (p perditis) scilicet hominibus (confer). i. cōcede (nos effici). i. fieri membra (tui sacrati capitis) nā christus caput est: nosque eius membra.

¶ O cōditor. s. christe (tu apparuisti) i. videri te fecisti: in deitatis claritate te transfigurando (dignis testibus) idest tribus discipulis. s. Ioāni, Petro, Iacobo: qui erant testes noui testamenti (in mōte) s. thabor.

Thabor. Calepinus. qui vt Calepino placet mons est in medio Galilee rotundus & sublimis existens (flammeus vultu). i. p̄clarus aspectu p̄ sole. i. plusque sol. & (candidus). i. splendens (amictu) idest veste vt nix.

¶ Et tu conferēs. i. simul adducēs (vates vetustos). i. Moysen. & Heliam veteris testamenti prophetas (additos nouis allūnis). i. noui testamenti discipulis (dedisti). i. cōcessisti (vtrisque). i. alūnis (credere te) s. esse deū (diuinitus). i. coelitus. habētē coruscantē hūanitatē deitate infusa.

¶ O christe in hac gloriosa transfiguratione tua (paterna vox vocauit te filium suum coelitus). i. a coelo descendens. dicens. Hic est filius meus dilectus in quo mihi. &c. quē. scilicet filiū xp̄m (nos fatemur) p̄fitemur regem. s. esse gl̄ria. s. eterne. & hoc (fidei pectore) idest firma animę fide.

¶ Perit autor dei auxilium sic: quā profitemur nos te esse regem glorię. ideo (quesumus) idest petimus (cōcede) idest da nobis scilicet vt possimus (micare). i. splendere (mōribus almis) idest sanctis conuersa

O Nata lux lumine
Iesu redemptor sæculi:
Dignare clemens supplicū
Laudes precesque sumere.

Qui carne quondam contegi
Dignatus es pro perditis.
Nos membra confer effici
Tui beati corporis.

Præ sole vultu flammeus
Vt nix amictu candidus:
In monte dignis testibus
Apparuisti conditor.

Vates alumnis additos
Nouis vestitos conferens:
Vtrisque te diuinitus
Deum dedisti credere.

Te vox paterna coelitus
Suum vocauit filium:
Quem nos fidei pectore
Regem fatemur glorię

Concede nobis quesumus
Almis micare moribus:
Vt ad polorum gaudia
Bonis vehamur actibus.

tionibus

tionibus & virtutibus (vt vehamur) idest ducamur a te (ad gaudia polorum) idest ad gloriam coelorum (bonis actibus) scilicet nostris vel (actibus) idest operibus bonis. scilicet preuentibus.

Laus patri inuisibili:
Laus eius almo flammī:
Lausque sit vnigenito
Orbis terrarū dño. Amen.

Carmen est quale superius in qualitate & materia.
Caniturque in eadē festiuitate intra laudū solēnia.

Festiua iam solemnitas
Nobis recurrit annua:
Qua proles dei inclyta
Paterna fulsit gloria.

¶ Hymnographus i presenti hymno ad sensum litterę domini nostri Iesu christi transfigurationē decantat: quante tres discipulos transfiguratus est: talis qualis in tempore iudicij extremi futurus est. non quā pristinam facie formā: & corporis humani veritatē amiseric: & aliud corpus saltem aëreum vel spiritualement assumperit: sed vt Euangelista testatur. resplenduit facies eius sicut sol. &c. in qua transfiguratione apparuerunt Moyses (qui moyses dicitur erat: vt Iuue. tradidit archano quodcūque volumine moyses. fed in vsu frequentiori est moyses interposito. y.) & Helias in claritate magna. Moyses. & Petrus qui dicit. domine bonum est nos hic esse: faciamus hic tria tabernacula. &c. (Solemnitas ergo festiua) idest ad festum pertinens & iocunda (recurrit) idest aduenit nobis annua. i. quā singulis annis (qua). i. in qua (proles inclyta dei) idest ineffabilis filius dei (fulsit) idest splenduit (paterna gl̄ria). i. diuinitate in qua patri manet semper equalis.

Perspicio nam lumine
Candido tectum pondere.
Christum in aruo hac die
Clari videruntheroes.

¶ Nam clari heroes. s. Moyses & Helias & apostoli (viderunt in hac die lumine perspicuo). i. clara luce. vel apertis oculis (christū in aruo) idest in mōte. s. thabor (tectum). i. superinductum (pondere candido) idest clara diuinitatis gl̄ria. heros autem diuinitus homo est & secū.

O quam digna celebritas
In qua polorum dignitas:
Telluris huius infima
Irradiauit nubila.

¶ O quam digna celebritas. i. quam admirabilis festiuitas (in qua dignitas polorum). i. christus Iesus coelorum gl̄ria (irradiauit). i. clarificauit (nubila infima). i. mundum ipsum vel tenebras mundanas (huius telluris). i. huius mortalitatis quā ipse assumpserat.

O clientes eximij
Qui huius tan egregij

¶ O clientes eximij. i. o famuli gloriosi dñm deū colētes (qui viderunt suis oculis). s. p̄p̄ris (clarū decūs) idest immen

Moses.
Moses.

Heros.

idest immensam gloriā (huius pro
dign) idest miraculi (tā egregij). i.
tā ineffabilis & inauditi quale erat
deum videri in terra ab oculis mor
talium in ea claritate corruscantem, qua in coelo residet semper.

¶ Concludit & petit dei adiutoriū
dicens (tu nate vnice) idest primo
genite patris (refoue) idest respice
& adiuua (cle). i. pietate solita (cū
ctos qui colunt hodie deuote festū
tue glorie). i. tue gloriose trāstigu
rationis. Laus pr̄ inuisibili vrsuq̄.

**Carmen est dimetrum iambi, cacome. Canitur in festo
beati Laurentij ad horas vespertinas. cuius martyriū
describitur: & constantiā in passione demonstrat.**

¶ Materia presentis hymni est age
agere laudes beati Laurēti marty
ris: eiusq̄ constantiam in passione
explicare. ad quod incitat fidelium
chorus. inq̄t ergo (chorus noster)
idest nostra congregatio. f. fidelium
(exulter) idest letetur (solemniter)
idest cum solemnitate maxima (&
concorditer in hoc festo Laurentij nescij) idest ignorantis (flecti). i. mo
ueri a rectitudine fidei. & hoc (tormentis) idest passione: quia nunquā in
martyrio negauit christum. dictus est autem Laurentius a lauro: quia vi
ctoriā obtulit in sui passione. quasi lauream coronam tenens.

¶ Beatus Laurētius natione hispa
nus romę eruditus ab ipsis in cuna
bulis christianus: & beato Sixto pa
pae factus diaconus ministrabat, cui
Sixtus tentus a Decio Cæsare the
sauros ecclesie commēdauit: qui ac
ceptos pauperibus erogauit. Tūc
Decius (petijt) scilicet a beato Lau
rentio (reddi sibi quam totius) idest citius (quos Laurentius dispersit
foelicius erogando) idest pauperibus describendo.

¶ Postquam Decius cognouit the
sauros esse a Laurentio pauperibus
distributos (furens ira prænimia)
idest maxima (recurrit ad suppli
cia). i. ingerenda Laurētio (sperās
flectere). i. inclinare (suis tormētis
sanctū dei) ad idola colēda (sed res
mere) idest stulte hoc sperabat.

Clarum decus prodigij
Suis viderunt oculis.

**Tu nate patris vnice
Cunctos clementer refoue:
Qui tue festum glorie
Deuote colunt hodie.**

**Chorus noster solemniter
Exulter Et concorditer:
In hoc festo Laurentij
Tormētus flecti nescij.**

**Reddit sibi quam citius
Thesaurus petijt Decius:
Quos dispersit Laurentius
Erogando foelicius.**

**Furens ira prænimia
Recurrit ad supplicia:
Sperans tormentis flectere
Sanctum dei sed temere.**

Ligatis

Ligatis fune manibus
Rotatur super ignibus:
Candescente craticula
Stridet queq̄ particula.

¶ Tuuc Laurentius iusso Decij ce
saris ea tempestate imperantis (ro
tatur) idest inuertitur admodum
rotæ in circuitu (sup ignibus) ma
nibus scilicet prius (ligatis fune)
idest corda vel aliquo ligamine (&
queq̄ particula) scilicet sui corp^oris (stridet) idest sonat diuidebantur
enim eius membra in craticula candescente) idest ignita. craticula dimi
nutiuum ab hoc nomine crates: & est instrumentū ferreum quo vtimur
ad assandum. Exodi. xxvij. craticulamq̄ in mundum retis Eneam.

**Caro stridet & crepitat:
Martyr insultans clamitat:
Regira tortor corpora
Assata sunt in corpora.**

¶ Caro stridet) idest sonat assando
(& crepitat) idest finditur, seu ape
ritur cum sono. frequentatium
est a crepo. pas. & (martyr) scilicet
Laurētius (insultans) adest gaudes
& irridēs tortores (clamitat) idest
vociferatur: dicens (o tortor) idest
o carnifex. poterit dirigi sermo ad
Decium (regira) idest reuolue me (&
manduca) quia iam assati vnā par
tem gira & manduca aliam: dicit hostiaria (nā assata sunt iam corpora.
¶ Regira tortor. Nota etiā q̄ aliter legitur textus iste. f. regira tortor cor
pora. Assata sunt in corpora. i. interfice & sine anima relinque. verbū nāq̄
est corporo. as. vnde cōcorporo & incorporo: q̄ hispanice dicitur incor
porat quando vnū relicto esse priori: efficitur cum alio vnum corpus.

**Sit christo regi gloria:
Qui iuste pensat omnia:
Pro se passis supplicia
Digne rependit p̄mia. Amē.**

**Carmen est quale superius in qualitate & materia:
Et canitur ad horas matutinas.**

**O Mira patientia
Membra torrentur omnia:
Ipse tamen tortoribus
Spretis insultat ignibus.**

¶ Presentis hymni materia tractat
de laudibus beati Laurēti. demō
strat autem eius constantiam in pa
tendo: intercessionemq̄ eius apud
deum petit. dicit ergo (O mira pa
tientia) idest admirabilis & laudā
da (membra omnia) scilicet sancti
Laurēti (torrentur) idest adurū
tur assando (tamen ipse) scilicet Laurentius (insultat) idest illudit torto
rebz (ignibus spretis) pro gloria paradisi.

¶ Ignis) scilicet materialis (fauit)
idest crescit (exterius) idest extra
corpus beati Laurēti: quia nō de
ficiēban

K

Laurēti

Craticula.

Crepito.

Ficiebant alimenta (nescius sequere)
id est furorem immittere (intus). i.
intra corpus & viscera eius. nā (al-
ter ignis. s. sancti spiritus interior
& potentior) propter feruorem patiendi (resistit) id est vincit exteriorē
ignem a persequentibus sanctorum dei illatum.

Tangit breuiter originem beati
laurentij. dicens (ortus) id est oriū
dus fuit beatus Laurentius (clima
te hispano) id est ex partibus hispa-
nię: quia hispanus fuit. Clima enim
pars terre dicitur. sunt autem septē
climata diuersis disiuncta nomi-
nibus. vt videre est de climatibus
in sphaera. vbi multa Ioānes de sacro busto (& subsistit) id est stetit. romę
aduerbialiter. id est in roma (dogmate) id est pro dogmate: hoc est erudi-
tione. nam romę eruditus fuit: vel pro doctrina fidei christianę extollen-
da (& renascitur) id est iterum nascitur quantum ad gloriam martyrio
partam (laureatus martyrio) id est veluti laureis fertis martyrio coro-
natus per Decium imperatorem.

O foelix permutatio scilicet tem-
poralis vitę cū aeterna & (martyr
foelix) id est sanctissimus (in cambio)
id est in permutatiōe vitę (qui gau-
det p̄mio aeterno) id est gloria per-
petua (p̄ breui supplicio) id est pro
breui tormento. nam quod putatur hic esse, siue p̄ong. siue gloria: momē-
taneum est. patrię aut̄ cōlestis quis enarrare valeat quanta & q̄ in eter-
num durabilia sunt gaudia. hęc Gregorius super Lucam. xiiij.

Eiusdem sancti Laurentij glorio-
sam intercessionem imploramus.
(o martyr dei laudabil tu ad sis no-
bis pacabilis) id est placidus & mi-
ris. i. fauero nobis (vt locus venię)
id est peccatorum remissio sit no-
bis apud regem glorię sempiternę
qui est Iesus christus filius dei.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur in festo
diui Martini: cuius laudes prosequitur.

Autor commēdat & laudat deū
de cōuersione & habitu beati Mar-
tini: quia hic pauper & modicus cō-
lum diues ingreditur: quia per con-
stantiam fidei confessionem trini-
tatis tria corpora mortuorū quo-
rum animę detenebantur clauſe in
mleino resuscitauit. rogat itaq; domnū: vt sicut per confessionem sanctę
trinitatis

Nam resistit potentior
Ignis alter interior.

Ortus hispano climate
Romę subsistit dogmate
Renascitur sub Decio
Laureatus martyrio.

O foelix permutatio
Foelix martyr in cambio:
Qui pro breui supplicio
Aeterno gaudet premio.

Martyr dei laudabilis
Nobis ad sis placabilis:
Vt apud regem glorię
Per te sit locus venię.

Ex christe Martini decus
Hic laus tua tu illius:
Tu nos in hunc te colere
Quin ipsum in te tribue.

trinitatis tres mortuos suscitauit ab inferno: ita suscitet nos a peccato:
& sicut induit pauperem parte suę clamidis: sic nos induat iustitiam.
(O christe rex) aeternę (decus) id est honor Martini (iste) id est Martinus
(est tua laus: tu es laus illius) Martini tui (tribue nos colere te in hunc). s.
Martinū (quin). i. in super tribue nobis ipsum Martinū colere in te xpo.

Quidas per orbis cardines
Quod gēma fulget presulū:
Da quos p̄mūt culpe graues
Soluta per ingens meritum.

En pauper hic & modicus
Cœlum diues ingreditur:
Cœli cohortes obuiant
Linguis tribus; gentes; ouāt.

Uit̄ ei (linguę). s. oēs tribus isrl̄ iudęi (gētes) i. gētiles (ouāt) i. applaudūt.
Ut) pro sicut (vita) illius (sic
trāsitus) id est obitus eius (fulget)
id est resp̄l̄det (cœlis). i. in cœlo (&
in aruo). i. in terra seu in mūdo. trā-
situs dico (splēdidus) & ideo quia
fulget (p̄mūt est gaudere cunctis)
hominibus (& hic d̄ies) id est hoc
festum: sit salus cunctis.

Sit trinitati gloria
Martinus vt confessus est:
Cuius fidem per opera
In nos in ipsos roboret

Martine par apostolis
Festum colētes tu foue:
Qui viuere discipulis
Vis aut mori: nos respice.

Et quia globus igneus. scilicet spiritus sanctus descendit super eum (tu fo-
ue) id est resuscita a peccato (colētes tuum festum qui vis viuere aut mo-
ri discipulis) id est ad vtilitatem discipulorum: quia nec mori timuit: nec
viuere recusauit. vnde & ipse effundens orationes apud dominum. ait.
O domine si adhuc populo tuo sum necessarius. non recuso laborē: fiat
volūtas tua. quia nec viuere nec mori recusasti. ideo (respice nos) vt tuis
meritis & precibus mundo corde & casto corpore existentes: aulam cœ-
li ingrediamur: sicut fecisti in tempore tuo prelatos ecclesię famulos.

K ij O Martine

Clima.

Grego.

Expōitio hymnorum.

☩ O Martine fac) id est effice nunc hoc presenti tempore. s. nos esse iustos (quod gesseras). i. feceras (olim) predicando (clarifica) id est illumina (nunc presules ecclesie) id est platos (auge decus ecclesie & relide) id est frange vel reprime (fraudes sathanæ) id est

Fac nunc quod olim gesseras
Nunc presules clarifica;
Auge decus ecclesie
Fraudes relide sathanæ.

☩ Tu qui euiceras pro euiceras) scilicet euacuasti (chaos) id est infernum (ter) id est tres mortuos suscitasti: tu qui ter intrasti in infernum, resuscitando tres mortuos (suscitatos merfos). i. mortuos (reatu). i. culpa per peccatum primi parentis. scilicet Adæ & propria culpa (vt) pro sicut (diuiseras clamitem) pauperi (indue nos iustitiam.

Qui ter chaos euiceras:
Mersos reatu suscitasti;
Diuiseras & clamitem
Nos indue iustitiam.

☩ O Martine subueni) i. succur (monastico ordini) id est ordini monachorum (iam lapsa) id est relapsa in peccatis (pene) id est fere. & ad quid? vt recorderis quondam tuæ spiritualis gratiæ.

Vt spiritualis gloriæ
Quodam recorderis tuæ
Monastico nunc ordini
Iam pene lapsa subueni.

Carmen est quale illud pange lingua. Canitur ad horas vespertinas in festo beate Catharinæ: ad quod celebrandum nos incitat; & martyrium describit.

☩ Presens hymnus pro materia seruat nos primū icitare: vt corde & ore: & debita reuerentia collaudemus beatæ virginis Catharinæ merita deinde describere eius martyrium & constantiam in patiendo demonstrare. necnon miracula ab ea in eadem passione celebrata. dicens. collaudemus (id est nos omnes christi ole si) mul laudemus (in signia) id est merita vel representationes virtutum Catharinæ (& presentem) id est offeramus ei (obsequia) id est seruitia: laudes & reuerentiā (cordis & oris) id est corporis & animæ nostræ (vt reportemus) (ab ipsa laude). s. nostra premia (æqua) id est cōdigna. nā in per sona ecclesie loquitur: cuius laus perfecta est. vel dic (ab ipsa) scilicet Catharina. Nomen autem & parentes: & multa alia de beata Catharina videre cupientes: remittimus ad cathalogum sanctorum. & sequitur discursus Catharina per. a. & non per. e. a catharos quod est purus, vel catharizo purifico. legendum est, non autem quasi vniuersorum ruina: vt ille fabulatus est qui scripsit librum: qui dicitur legenda aurea.

Catharinę collaudemus
Virtutum insignia
Cordis ei presentemus
Et oris obsequia;
Vt ab ipsa reportemus:
Æqua laude premia.

Fulta

Fulta fide Catharina
Iudicem Maxentium:
Non formidat lex diuina
Sic firmat eloquium:
Quod confutat ex doctrina
Doctores gentilium.

☩ Catharina fulta id est premunita (fide) scilicet christi (nō formidat) id est non timer (iudicē Maxentiū) id est imperatōrē Maxentiū cesarē ea tempestate Romæ imperatē. si autē Maxentius qui romæ pto rians militibus Augustus apellatus est. vel Maximinus: qui in oriente contra christianos tyrannidem

exercebat. vel Constantinus: qui ex traditione paterna imperium sumē pfit: fuerit: sub qua martyrizata est Catharina: ad huc sub iudice lis est. quia hi tres secundum cronicas tunc temporis imperabant. Sed Maxentium tenet ecclesia. nam scilicet (lex diuina) id est christus quem in pectore pro clipeo gestabat Catharina (sic firmat) id est fortificat eloquiū Catharinę (quod confutat coram imperatore) id est vincit & cōfusos facit (ex doctrina) scilicet eorum: hoc est ex principijs philosophiæ. vel ex doctrina euangelica (doctores gentilium) quos adduxerat imperator vt disputarent cum Catharina. Erant autem quinquaginta qui in sapientia mundana omnes mortales excellebant & venerant ex diuersis prouincijs in mensa munera accepturi si Catharinam vincerēt. fuerunt tamen victi ab ea & conuersi ad dominum. vt sequitur.

Victi christū confitentur
Relictis erroribus:
Iudex iubet vt crementur:
Nec pilis aut vestibus
Nocet ignis: & torrentur
Inustis corporibus.

☩ Victi) scilicet doctores isti a Catharina (confitentur christū: & hoc erroribus suis relictis) id est p christo spretis deorum suorum cultus & ppter ea (iudex) scilicet Maxentius (iubet vt crementur) id est ignibus tradantur in medio ciuitatis (& nec ignis nocet pilis eorū) vel pilis pro capillis aut vestibus: quia nec vestes comburebantur &

(tamen torrentur) .i. pro christo cremantur & martyres efficiuntur (corporibus) scilicet eorū (inustis) id est nullo igne tactis. quia vt refert historia per dei pseruationē flammis iniecti sine lesione animas dño reddiderunt.

Velut aurum comprobauit
Fornacis adustio:
Nam quos foris conseruauit
Christus ab incendio:
Coxit intus & purgauit
Fides & confessio.

☩ Prosequitur explicans qualiter fuerunt ille doctores ab igne exteriori: non tamē ab interiori sancti spiritus. dicens p cōparationē quod (adustio fornacis). i. incendiū comprobauit doctores illos (velut) .i. sicut aurum probatur in igne. nam fides & cōfessio suos errorum. vel sanctę & indiuiduę trinitatis: qua mediāte tunc baptizati fuerunt bap

ptissime sanguinis: quia triplex est baptisimus. s. fluminis. flaminis. & sanguinis (coxit & purgauit) id est intra pectus (quos christus cōseruauit) id est liberauit foris ab incendio corporeo. quia eorum corpora incom busta: post fuerunt secrete sepulta a christianis.

¶ Post hæc) idest post martyrium doctorum (rex) scilicet Maxentius (molitur. scilicet tribus vñs. bladis tñs. promissionibus, verberibus) idest procurat & properat (seduce re) idest subuertere (virginem) scilicet Catharinam blandis. s. verbis sed (nec emolitur). i. delinit & mox uertur a fide christi (pmiſſis) idest pollicitationibus regis. dixit enim rex. sacrificia dñs & eris vxor mea: & veluti dea adoraberis (nec terretur verbere) idest tormento: quia similiter dixit rex: amittes caput. cui ipsa. fac quecumq; animo concepisti tuo: sequitur (compeditur) idest compeditibus ligatur: & (clausa) idest reclausa (carcere tetra) idest obscuro (custoditur) idest a militibus obseruatur & per duodecim dies fame cruciatur.

¶ Hic) idest tñc cum se rex uideret illusum (furit) idest furore incitatur & (tabescit) idest perturbatur & ira maxima corrumpitur (& nec capitur intra se) idest a sensu deficit: propterea (quod nox) idest obscuritas noctis (nescit nocte) idest non habet obscuritatem ibi in carcere Catharinæ. & furit etiã q; nox uertitur in diem: quia ita erat clara ac si esset dies. ingressa namq; regina illam inestimabili claritate fulgentem, & angelos eius plagas purgantes inuenit (multa turba) scilicet angelorum & virginum (crescit) idest accrescit (soli) scilicet Catharinæ & (ieiuna reficitur) idest faciat. nã per eos dies missa de celo candida columba: cœlesti eam pascebat alimento.

¶ Porphyrius fuit hic princeps militum vir nobilis: consiliarius regis intimus custos: & solatium in laboribus ipsius imperatoris & decinat Porphyrius. nã porphyrio. onis. pro aue & pro commentatore Horatii tantum. ergo (ne lumen) idest ne vita. vel dic (ne lumen) scilicet cœleste (claudatur clausa) scilicet Catharinæ. sine testimonio illius rei & miraculi ostensione (elucet) alias illucet etiam Porphyrio cum regina. nam ambos conuertit Catharina ad fidem christi. hoc est anteq; moreretur Catharina. vel lumen cœleste recederet ab ea: ad confirmacionem ueritatis: quam p̄dicabat Catharina: cōuertitur Porphyrius ad uerum deum cum ducentis alijs (qui fœderatur) idest coniungitur (reginæ collegio) idest societati fidei. coniungitur reginæ. intellige vxorem imperatoris: que absente marito amore Catharinæ subcensa cum Porphyrio ad carcerem virginis accessit media nocte: & cum clarum & angelis

Post hæc blandis rex molitur
Virginem seducere;
Nec promissis emolitur
Nec terretur verbere:
Compeditur; custoditur
Tetra clausa carcere.

Hic rex furit & tabescit;
Nec intra se capitur;
Quod nox ibi nocte nescit;
Nox in diem uertitur;
Soli turba multa crescit;
Ieiuna reficitur.

Claude lumen ne claudatur
Illucet Porphyrio;
Qui reginæ fœderatur.
Fide collegio;
Quorum fidem imitatur
Ducentena concio.

¶ Illucet etiam Porphyrio cum regina. nam ambos conuertit Catharina ad fidem christi. hoc est anteq; moreretur Catharina. vel lumen cœleste recederet ab ea: ad confirmacionem ueritatis: quam p̄dicabat Catharina: cōuertitur Porphyrius ad uerum deum cum ducentis alijs (qui fœderatur) idest coniungitur (reginæ collegio) idest societati fidei. coniungitur reginæ. intellige vxorem imperatoris: que absente marito amore Catharinæ subcensa cum Porphyrio ad carcerem virginis accessit media nocte: & cum clarum & angelis

fociatum

fociatum inuenisset: ut supra diximus. a Catharina cōuerſa est ad christum cum Porphyrio & ducentis militibus eius: ueniente tamen marito extra ceteris p̄mamillis cum militibus est decollata (quorum fidem) scilicet reginæ & porphyrii (cōcio) idest copia ducentorum uirorum (imitatur.) idest sequitur.

Huius ergo concionis
Concordes constantia:
Vim mundanę passionis
Pari patientia
Superemus: ut cum bonis
Lætetur in gloria. Amen.

¶ Huius ergo concionis ad monemur superare uicia: ut lætemur cum bonis nos ergo existētes scilicet (concordes) idest unanimes (constantia) idest propter constantiam huius concionis supradictæ in tollerādis tormētis (superemus vim) idest impetū (mundanę passionis) (patientia pari) idest simili patientia: ut lætemur pariter cū bonis in gloria per infinita seculorū sc̄a. Amē.

Carmē est quale superius. Canitur in eadem festiuitate ad horas matutinas: & in eadem materia uersatur.

P Ange lingua gloriosę
Virginis martyrium:
Gemmę iubar preciosę
Descendat in medium:
Vt illustret tenebrosę
Mentis domicilium.

¶ Hymnus iste cōtinuat cum superiori. & primo præponit incipiendo decantare martyrium virginis: Secundo illud describit. Tertio suffragata implorare nos hortatur Catharinę virginis. dicens (o lingua) scilicet lingue christianę (pange) idest manifesta: vel describe aut canere: vel tanq; tuba exalta uocem laudando (martyrium virginis gloriosę) scilicet Catharinę (iubar) idest maiestas vel splendor diuinus (gemmę preciosę) idest Catharinę. vel potius christi Iesu eius sponsi. nam licet iubar sit stella que ante solis ortum nascitur. scilicet lucifer dicta quod iubata appareat. & claritas solis vel alicuius sideris: & sumatur pro splendore auri vel alicuius rei. tamē pro christo melius sumitur: ut in hymno sancti Ioannis. Iubar a futurū. idest christum (descendat in medium: ut illustret) idest clarificet (domicilium) idest habitationem (mentis) nostrę. scilicet (tenebrosę) idest obscure animę clausę in corpore subdito peccatis.

Iubar:

Virgo pœnisiã attrita
Rotarum patibulo:
Presentatur p̄munita
Fidei signaculo:
Genu flectit orat ita:
Circumstante populo.

¶ Incipit p̄gere martyriū. Virgo scilicet Catharina (iã attrita) idest fatigata pœnis: q̄a prius in carcere fuit: & spoliata scorpiōib; cesa fuerat (presentatur patibulo) idest torp̄ mēto rotarum. erat em̄ instrumentū quatuor rotarū feris ferreis: & clauis acutissimis circū spectū t̄p̄.

Patibulū Catharinę

K iij quod dug

quod dux vno ordine: aliq̄ vero contrario impetu ageretur. vt deorsum dilaceraretur corpora sup̄ imposta. (presentatur dico premunita signa- culo fide) .i. signo crucis christi & (flexit genu) humiliter & (orat ita) .i. huiusmodi orationē facit ad dñm (p̄p̄o circūstare) .i. existēte circū.

¶ Sequit̄ oratio beata Catharinæ. & subaudi o deus suppliciter exoro (vt cōfirmes) idest ratam facias (spem tuorum) scilicet seruos hoc est meam & eorum quos ad te conuerri. vt nullius sit irritū votū, nec vacua postulatio & honorem nominis) scilicet tui (& elidas) idest affringas dissipas & destruas (vim) idest virtutem & potestatem sup̄borum. i. tyrannorum me persequentium (virtute nominis) idest voluntatis tuę & potestatis. numen licet multipliciter sumatur: proprie tamē voluntas dei est. vt Vergi. Non hec sine numine diuū eueniunt. i. sine voluntate. exoro etiam o deus (frange) idest vt frangas (ictu) idest violentia & impetu (fulminis) idest ignis venientis e caelo (hanc struem lignorum) hanc machinam rotarum siue tormentum (ad laudem) videlicet tui nominis & circumstantis populi confirmationem in fide.

Numen. Vergili.

¶ Mox idest cōtinuo (completur) idest p̄ficitur quod in oratione p̄t̄it & (mox iunctura) idest compositio rotarū (dissoluitur) idest frangit (pars molis pop.) .i. remissa flexibilis atq; tenera (astās) .i. p̄sens (territur ex p̄ssura) .i. ex angustia & timore concutitur siue ex diuisione rotę: quę quattuor milia hominum interemit (& pars) scilicet pop. susceptura baptismum coniungitur virgini: vt ab ea baptizaretur.

¶ Tūc regis vxor appositio (fides occultata fide) quā vt refert historia vsq; tūc se celauerat (emicat) idest splendet & micādo descēdit. ea em̄ desuper aspiciebat (exprobat) .i. quę exprobat & detestata est: (deos regis) idest idola mariti sui: (xpm̄ p̄dicat regē) scilicet verū deum esse (& cruciata mammis tortis) idest a pectore euulsis iussu regis mariti sui (dimicat) idest pugnat pro christo (spe constanti) idest firmiter in p̄posito & fide christi a beata Catharina suscepta. ¶ Recte potest esse fide fidens occultata: & ego vidi textum & quadrat sensus sed meus fide videns ocula.

Vt confirmes spem tuorum
Et honorem nominis;
Et elidas superborum
Vim virtute nominis;
Struē deus hanc lignorum
Ictu frange fulminis.

Mox completur; mox iunctura
Rotarum dissoluitur;
Astans molis expressura
Populi pars territur.
Pars baptismum susceptura
Virgini coniungitur.

Fide fidēs occultata
Regis vxor emicat;
Deos regis exprobat;
Christum regem p̄dicat;
Tortis mammis cruciata;
Spe constanti dimicat.

Decollari

Decollari cum iubetur
Caput offert gladio;
Petit sibi suffragetur
Virginis oratio;
Et defectu ne fraudetur
Palmę suo premio.

martyrii sui: quia non tam velox & tam hilaris currebat ad martyrium, vel hoc dixit timens ne deficeret: ideo respondit Catharina. ne timeas dilecta a deo: quia hodie pro transitorio regno mutabitur eternum: & pro mortali sponso tibi immortalem acquires.

Huius & nos imploremus
Deuote suffragia;
Mentes ita confirmemus
Catharinę gratia;
Vt reginę corregnemus
In celesti patria. Amen.

(in celesti patria) idest in gloria (reginę) scilicet Catharinę: quia regina erat Costis regis filia, vel reginę dic potius q̄ referatur ad vxorem regis Maxenti; de qua est sermo in promptu.

Carmen est quale superius. Canitur ad laudes matutinas in festo beata Catharinę: p̄sequit̄ sicut superiores hymni.

Pręsens dies expandatur
In eius obsequium;
Cuius virtus dilatatur
In ore laudantium;
Si gestorum teneatur
Finis & initium.

dantium) idest eius laudes decantantium (si finis & initium gestorum) idest operū eius (teneatur) idest notentur: hoc est si series & ordo totius historie beate Catharinę ab initio ad finem vsq; consideretur.

Verbo vitę solidatus.
Proflit Porphyrus
Cum ducentis decollatus;

Cum regina iubetur a rege decollari post extorsionē mammillarum (offert) idest dat caput gladio (& petit vt oratio virginis Catharinę suffragetur) idest succurat sibi, vel luti apud deū interuentrix (ne fraudet) idest priuetur (suo premio) .i. laureola glorię (defectu palmę) .i. propter defectum certaminis: aut

¶ Ultima pars hymni. in q̄ exhortamur suffragia beata virginis (Catharinę implorare. (nos ergo imploremus deuote) idest humiliter petamus (suffragia) idest auxilium huius. scilicet Catharinę & (ita) .i. taliter (confirmemus) idest fortificemus & cōfortemus (mentes) scilicet nostras gratia Catharinę (vt corregnemus) idest simul regnemus

(in celesti patria) idest in gloria (reginę) scilicet Catharinę: quia regina erat Costis regis filia, vel reginę dic potius q̄ referatur ad vxorem regis Maxenti; de qua est sermo in promptu.

¶ Quod p̄cedētes: id p̄sens hymnus nos hortat̄ agere. videlicet decantare martyrium & laudes beate Catharinę. dicens (p̄sens dies expandatur) idest consumatur in obsequium. idest in gloriam: laudem; & seruitum (eius) scilicet Catharinę (cuius virtus dilatatur) idest extenditur & multiplicat̄ (in ore laudantium) idest eius laudes decantantium (si finis & initium gestorum) idest operū eius (teneatur) idest notentur: hoc est si series & ordo totius historie beate Catharinę ab initio ad finem vsq; consideretur.

¶ Porphyrus hęc sepe huius reginam vxorem imperatoris secreta. quęstione tamen facta ob eam causam multos ad supplicium pertrahi fecit imperator: sed Porphyrus prorūpens

Expositio Hymnorum.

pens in medium exclamavit: *dicēs. ego sum qui christi famulam sepe-
liui & fidem christi recepi. tūc im-
perator iussit eū decollari. inq̄ ers-
gō(Porphyrius sollicitus). i. for-
tificatus & munitus(verbo vite profilit) idest in medium venit ad mor-
riendum pro christo & (decollatus est cum ducentis) scilicet militibus
suis: qui se esse christianos confessi sunt(& migrat) idest transit de vita
præsenti (socius palme) idest martyrii. ex quo (Maxētius imperator ma-
turat) idest mature parat (cruciatus) idest tormenta Catharinę.*

¶ Palma idest corona vlt̄ martyrio
passionis (imminente) idest apro-
pinquante iam (inter) idest propo-
nit, seu introducit hęc que sequū-
tur (o Iesu bone q̄ quis fuerit me-
mor mei in suo agone) idest in sua
morte vel tribulatione aut necessi-
tate (assequat̄ quod ad te petierit)
me intercedente: hęc autem oratio
statim exaudita a deo responsum
fuit ab angelo. Veni dilecta sponsa mea tibi ianua cœli est aperta: veni co-
ronaberis. & his qui te inuocauerint optata pręsidia promitto.

¶ In hoc idest in retea temporis vlt̄
inter ipsam orationem (caput) scilicet
licet Catharinę amputatur id est au-
fertur (& lac fuit) idest emanat p̄
sanguine. idest loco sanguinis (&
corpus subleuatur). i. rapit̄ & ele-
uatur multitudine angelorum: &
(collocatur) hoc est sepellit̄ (in cul-
mine supremo) idest in summitate
& vertice alto montis sinai. Sma-
mons est eminentissimus in arabia de quo apostolus ad gal. iij. mons est
in arabia qui coniunctus est ei quę nunc est ierusalem & ieruit. &c. hoc
nomine vrbs mesopotanię nuncupatur.

¶ Hęc .i. res (declarat) idest aperit
(& hęc explanat) idest manifestat
(& melius esset hoc in vtraq̄ parte
(meritū). i. excellētiā (v̄ genēū). i.
uirginis Catharinę (quod oleū ma-
nat incessanter) idest sine cessatiōe
(ex tūba). i. ex sepulchro eius (cui
virtus sanat aculeum). i. punctiōe
seu dolorem (& omnis languoris). i. totius infirmitatis corporeę.

¶ Vt hęc vnctio sancta vim) idest
violentiā & pœnam doloris cor-
poralis (sic infusio) idest asperio
liquoris spiritalis) idest spiritus

Migrat palmę socius
Catharinę cruciatus
Maturat Maxentius.

Imminente passionis
Palma hęc interferit:
Assequatur Iesu bone
Quod ad te petierit:
Suo quisquis in agone
Memor mei fuerit.

In hoc caput amputatur:
Fluit lac pro sanguine:
Angelorum subleuatur
Corpus multitudine:
Et sinai collocatur
In supremo culmine.

Hęc declarat; hęc explanat
Meritum virgineum;
Quod ex eius tūba manat
Incessanter oleum:
Cuius virtus omnis sanat
Languoris aculeum.

Vim doloris corporalis
Vt hęc sanat vnctio:

Sicliquo

De sanctis.

FOLXXXVIII

Sic liquoris spiritalis
Mundet nos infusio:
Et æterno temporalis
Dolor cędat gaudio. Amen.

veniente, vt sicut vnctiōe corporali sanātur infirmitates corporis. ita
per intercessionem beatę Catharinę infusione spūali sanātur vitia. Amē.

Carmē est quale illud christe redemptor omnium. Canitur ad
horas vespertinas in festo beati Andreę apostoli. Cuius mar-
tyriū describit; & peut vt nostrarū precū stet exauditor.

Gaude sacrata meritīs
Andreę tellus inclytū;
Gesta reuoluens aurea
Quis petas ad cœlestia.

¶ Sacratissimi hymni pręsentis ma-
teria est de laudibus gloriosissimi
apostoli A udreę tractare: cuius mi-
racula & martyrium describit. ps̄
titq̄ per eius intercessionē nostras
preces exaudiri a deo. dicit igitur.
O tellus ex qua oriundus fuit An-
dreas, vel intellige achaiam (sacrata) idest cōsecrata meritīs Andreę apo-
stoli (inclyti) idest nobilissimi. quid sit inclytus vide supra (gaude) idest
lætare propter tātum patronum. & interpretatur Andreas decorus siue
virilis ab andor quod est vir. (& reuoluens) idest recensens (gesta) idest
opera (aurea) idest miracula Andreę (quis) idest quibus (petas). i. eas
(ad cœlestia). i. ad cœlū. sicut ipse beatus Andreas: alias q̄ spectāt. hoc est
que gesta habent respectū ad cœlestia. i. potius diuina q̄ humana sunt.

Ortus israelitica
De gente legi subdita:
Qua patriarchę splendida
Fulserunt & fit deica.

¶ Ortus) scilicet fuit Andreas (de
gente israelitica) idest ex populo is-
raelitico (subdita) .i. subiecta (legi)
hoc est obediēte sancta & timoro-
sa (qua) idest in qua (splendida) .i.
clara (patriarchę) idest sancti vere-
ris testamēti (fulserunt) idest splē-
derunt (& fit) scilicet modo pro-

Germanus & clauigeri
Cœlestis aulę extitit:
Carnaliam propagine
Quam passionis genere.

pter beatum Andream (deica) idest diuino deo dicata.
¶ Extitit) scilicet beatus Andreas
idest fuit Germanus. idest frater.
nam germanus: ex eadem tantum
genitrice est teste Varrone: tamen
confunduntur & poetarum est: fra-
ter vero oratorum (clauigeri) idest
Petri apostoli clauiculari (cœles-
tis aulę) idest paradisi (tam propa-
gine) idest generatione carnali (quam
genere) idest imitatione passionis:
quia vterq̄ crucem subijt pro christo.

Spargens

Sina.
Aplus.

Andreas
vnde.

Germanus
frater.

¶ Spargēs) scilicet sanctus Andreas. id est extendens, multiplicansq; (semina vite) id est doctrinam christi que est verbū dei (pellebat) simplex pro cōposito. id est expellebat procul deestādo (delubra) id est deos,

Delubrū

Hierony. Vergili.

scu idola gentilium. aut delubra. id est templa vel loca ipsiis idolis dedicata. nam secundum Hieronymum super Iohel. Delubrū pro templo ponitur. inquit enim. vniuersa donaria in delubro eius consecrarunt. & Vergilius quid delubra iuuant (purgans) id est lauans, seu potius lauare cupiens Aegeam Pro cōsulem (lauacro). i. in fonte baptismatis (q) pro & (sacrans) id est consecrans & mundans plebem domino.

¶ Describit hymnus miraculum a beato Andrea. factum dixit enim (Andreas scilicet tulit) id est abstulit (e faucibus mortis) id est ab ipsa morte: nam iam erāt suffocati (quater denos) scilicet iuuenes qui venierant nauigio: vt audirent doctrinam apostoli. & a diabolo per conuersionem maris suffocati sunt (exanimēs) id est iam mortuos: alibi iuuenes & non exanimēs (eiectos) id est expulso (a fluctibus maris & donauit) eos. scilicet (vsibus vite) id est dedit vitam suscitando eos.

¶ Et quia in resurrectione. xl. viroꝝrum copiosa populi multitudo crecebat: baptismum recipiendo: & vxor Aegeꝝ erat iam conuersa ad christum (tulit) id est pertulit Andreas (suspendium) id est suspēsiōnem crucis. nam suspendium pro suspensione ponitur. vel suspēsiō vitam finiuit: id est pendendo interfectus est ægea. id est per ægeam Pro consule fu. (contra dominum) tamē biduo viuens in cruce multos conuertens (reddidit) id est emisit spiritum (cœlo) id est ad cœlum. & hoc (ægea) pro con. adhuc: & contra dominum furente.

Suspēdiū

Agios & vnde. Agius. a. um.

¶ Perit deniq; eius intercessionem (o agie). i. o sancte Andrea. Agios dicitur ab. a. quod est sine & gis vs geos quod est terra quasi sine terra. aut pur. & dī latine agius. a. um id est sanctus. factum (pcamur te nunc suscipe) id est vt suscipias (libenter vota nostra) (q) pro & (fer) id est da (remedium tollēdo) id est abstrahendo a nobis (moles criminum) id est molestias & fastidia peccatorum.

Vite spargens semina
Pellebat procul delubra:
Aegeam purgans lauacro
Plebem sacranq; domino.

Denos quater exanimēs
Eiectos maris fluctibus:
Mortis tulit e faucibus
Vitæ donauit vsibus.

Ægeaq; pro consule
Furente contra dominum:
Crucis tulit suspendium
Reddidit cœlo spiritum.

Nunc te precamur agie:
Nostra libenter suscipe
Vota: ferq; remedium:
Tollendo moles criminum.

Laus

Laus honor pax & gloria
Dicatur ab ecclesia:
Sit trinitatiq; vnice
Constans æterno fœdere.

¶ Laus honor pax & gloria dicat ab ecclesia (& sit trinitati vnice). i. deo trino & vno (q) p & (cōstans) id est cōstantia sit etiam (æterno fœdere. id est per infinitū seculorū fœcula amen. aut constās. i. cōstanter.

Carmen est quale superius. Canitur ad horas matutinas eiusdem festi beate Andreꝝ: cuius martyrium describit & auxilium implorat.

Post Petrū primū principē
Andreas est apostolus:
Salutis verbum prædicans
In Achaia prouincia.

¶ Martyriū beati Andreꝝ & ea que in eodem cōtigere: describitur præfens hymnus. vt noster titulus demonstrat & in textu cōtinetur (Andreas est apostolus primus). i. secūdus (post Petrum) scilicet germanum eius (primū principē). scilicet clesie. nam ipse fuit fundamentum ecclesie: quia tu es Petrus & super hanc petram edificabo ecclesiam meam. fuit enim beatus Andreas post Petrū fratrem vocatus. & primo post eum conuersus ad Christum (prædicans verbum) id est doctrinam salutis (in prouincia Achaia) sic dicta. est aut Achaia regio græciæ vndiq; circumsecta mari preterea Septentrione: cuius caput est Corinthus: & est dicta ab echeo. hæc etiam Herodoto placet. Danaa dicta fuit. vnde achei & achiri dicuntur græci. Ouidius. Ah. quotiens dices quam pauper Acha nostra est.

Achaya: vnde. Herodotus. Ouidius.

Captus in Patras opido
Traditur diro carceri:
Ferali pœna ceditur
Tortor calet vefania.

¶ Captus) scilicet beatus Andreas (in opido Patras) id est in ciuitate patrarum. declinatur autem patre arū. & est ciuitas achaie: cuius meminit Plinius. li. iij. (traditur) scilicet ab Aegea (carceri diro). i. crudeli: & ceditur. i. punit (pœna ferali) id est mortifera (& tortor) scilicet calet) id est incenditur (vefania). i. vecordia: crudelitate: & furia animi incensū ingerēdo pœnā martyri dei. ¶ Dixerat qđ tortor calebat vefania. nam (dilaniatus) id est dilaceratus (ictibus) id est flagellis. qa. xx. hominibus cęsus prius (suspenditur) id est crucifigitur (ligno) id est in ligno crucis & (viuens biduo) id est per spectum duorum dierum in cruce (non cessat docere populū fidem) scilicet catholicam. i. instruere populū in fide catholica.

Pfe. an: Quia

Quia in cruce positus biduo suz peruixerat Andreas: ideo (clamor plebis) idest totius populi (attollitur) idest insurgit & eleuatur contra ægeam (& .i. charus) idest dilectus deo & hominibz Andreas (ex postcitur) idest petitur a populo: dico q. d. pl. atto. (vt iustus & innocēs reddatur) .i. populo vel in libertatē redigatur (qz) pro & (sanctus & bonus queritur) idest inquiritur. scilicet ad eius doctrinam insequendam: alias bonis. idest a bonis

Fallax qz ad patibulum Quasi soluendum properat; Deuotus martyr in poenis Orat ne arctioribus crudelioribus

Dico qz apostolus orat dominū ne ægeas (impius resoluat) idest dissoluat & tollat cum (loris) idest ex ligaminibus illis : quibz ligatus pēdebat in cruce (poteris modo dicere arctioribz : qz hic versus : vt dixi cum superiori ligatus est) populus tñ volebat eum deponere : sed oratione facta nubes circumfulsit eū : & migravit ad domnum. tunc Maxilla vxor ægeę sepeliuit eū honorifice. ex eius autem monumento maxilla exprat. ægeas vero domum rediēs a dæmonibus arreptus extrahit. & tunc frater ægeę nomine Stratocles (indeptus) idest particeps (diuini muneris) vel potius dic indeptus & assecutus partem. scilicet diuini muneris. indeptus autem ne relaceat lector. ab indepisco. is. vel indepiscor eris. nascitur. qd est vsurpo. a sequor. adepiscor Plautus in auſt. Nec partem tibi ab eo cui sit indepisco. neqz furem excipies hinc etiam indepro. as. frequentatiuū. Varro. Neptē aliquā indeptauit hereditatis. indeptus ergo. quasi iam spiritu sancto illuminatus (instigat) idest properat ad fratrem (iurgis) idest reprehensionibus (& iustis querellis.

Hęc sunt verba Stratoclis fratris ægeę qz videret eū arreptum a dæmonibus : nihil voluit accipere de rebz eius. dicēs (o ægea crudelissime q tua sunt eāt tecū) qz sufficit mihi xps Iesus : vt refert ei⁹ historia: glia aut eius. scilicet Andree (cōpleta) .i. perfecta est: qz migravit ad dñm (nosti callido) .i. iniquo (Aegea deuicto) .i. lupato & obruto cū suis idolis.

Clamor plebis attollitur Charus deo exposcitur: Reddatur iustus innocens: Sanctusqz bonus queritur.

Fallaxqz ad patibulum Quasi soluendum properat; Deuotus martyr in poenis Orat ne arctioribus crudelioribus

Loris resoluat impius Diuini indeptus muneris; Frater instigat iurgis Iustusqz querimonis.

Bant tecum que tua sunt Aegea crudelissime; Completa eius gloria Deuicto hoste callido.

Imploret

Indeptus Indepiscor. Plautus. Indepro. as.

Imploret ergo meritis Suis pro nostris actibus; Vt mereamur consequi; Sancta in fine premia. Laus honor &c. vt sup. Amē.

pn̄is operibus seu peccatis (vt mereamur in fine) .i. vite nostre (consequi p̄mia sancta) .i. gloriā eternā & sanctorum confortium. Amen. Carmē est dimetrū iam bicū cacometrū. Canit in festo sancti Nicolai ad vesp̄as. Cuius vitam cōmendat. & miracula describit.

Exulter aula coelica. Latetur mundi machina. Dum refert solis orbita Nicolai solemnia.

est victoria. & leos. qd est populus. quasi victoria populi. i. vitorū. vel eo qz multos populos docuit fugere vicia. fuit autem ciuis Patere vrbis Licie. pater eius Epiphanius: mater vero Ioāna dicta est: claruitqz inenarrabilibus virtutibus: vt eius hystoria representat (Aula ergo coelica) .i. celum ipsum: qd quidē coelicalarū habitatio est (exulter) .i. latetur (& machina) idest factura mundi. i. ipse mundus (letetur) .i. gaudeat (dū orbita solis) .i. reuolutio anni hunc diem annuatim representans. de orbita vide in hymno Magdalene (refert) .i. representat (solemnia sancti Nicolai.)

Qui vagitus infantiae Decorauit mirifice; Dans virtutum primordia. Inter ortus crepudia.

Quarta cum sexta feria Semel suggebat vbera; Iam in etate tenera Hac vsus abstinentia.

tr̄is. Nota qz dicimus lateo lac sugo, lacto lac prebeo nato. (iam) .i. ex tūc a puericia (vsus hac abstinentia in etate tenera) idest in infantia sua.

Ecce pro conclusione in presentate parte apud deum eius auxilium implorat: dicens (ergo) idest quia tam gloriose cursum vite sue consumauit Andreas (impleret) idest obtineat & suis meritis veniam cōsequatur (pro nostris actibus) idest

Laudes gloriosissimi patroni nostri Nicolai in presentiarum versantur: eius em̄ miracula tā ab ineunte etate perpetrata: qz post mortē facta: ex amulsum describit p̄ns hymnus: eumqz ad nostrum erga deum fauorem inclinat. sed nota primo: qz dictus est Nicolaus. a nicos qd

Qui (.i. Nicolaus) decorauit .i. illustrauit (vagitus) .i. voces & lachrymas (infantie sue) qñ nec poterat: nec sciebat loqui: nā vagire propriū est vocis infantū: dñi plorat. inde est vagitus p̄ vocibus. seu festibus infantū. & est ybū sumptū a sono vagietis. sic em̄ Antonibz nebrissen (dans primordia) .i. principia virtutum & miraculorū (inter crepudia) .i. inter cunas ipsas. seu ornamenta infantū (ortus) .i. natiuitatis sue. Crepudia dicitur prima munuscula que dantur pueris: vt sunt fasciole, vestes, bullę, coralia, enficuli, crepitacula. &c. hæc Calepinus.

Signat miracula facta inter ortus crepudia sancti Nicolai. dicens (qz) (quarta feria) .i. in die mercurij (& in sexta) .i. in die veneris. de feria dixi in principio hymnorū (sug. i. lactebat semel vbera) .i. mamillas matris. Nota qz dicimus lateo lac sugo, lacto lac prebeo nato. (iam) .i. ex tūc a puericia (vsus hac abstinentia in etate tenera) idest in infantia sua.

Signa

Quared est Na colaus.

Vagio. Tagitus.

Antonibz nebrissen crepudia.

¶ Signat miracula post ei mortē. dicens (cuius tumba) idest cuius se pulchrum (fert) idest dat & manat (oleum nesciū oliuæ matris) idest non naturaliter sed miraculose factum: ideo subdit (marmor. s. tumbe parturit) idest imittit (sudando) idest per sudorem (quæ natura non pertulit) idest non pro duxit.

¶ O pater ingenite) idest non genite. q̄a vt scribitur in simbolo Athanasi. pater a nullo est factus, nec creatus, nec genitus (presta) idest concede (o Iesu) idest o fili saluator noster presta etiam (cū pneumate sancto) idest cum spiritu sancto (vt iungamur ciuibus cœli) idest coniungamur sanctis in cœlo. & hoc (precibus) hoc est intercessione sancti Nicolai patroni nostri: sed nota q̄ p̄neuma. atis. grecum nomen est. latine autē sonat spiritus seu flatus. inde pneumaticus spiritalis. vnde etiam pneumatica organa dicuntur spiritalia. Pli. li. xix. Ep̄ teo particeis pneumaticisq̄ organis tollendo.

Pneuma.

Carmen est quale superius. Canitur ad horas matutinas eiusdem festi beati Nicolai.

¶ Hic qui per se hymnus apparet: frustum est precedētis in eo autem beatum Nicolaum exoratum induxit: vt stet aduocatus omnib⁹ qui eum in periculo querunt. vt secum in gloria latentur. inquit ergo. (o pontifex) idest o p̄sul (venerāde) idest digne venerationis maxime veluti qui angelica voce fuit consecratus in episcopum Mirrhe ciuitatis. Pōrifex autem sacer magistratus, vt inquit Sceuola a posse & facere dictus, vel vt inquit Varro a ponte. quia sublicius pons a pontificibus factus est primū. & restitutus sepe. & erāt maiores & minores: iter quos summus pontifex dictus est maximus: q̄a fit iudex omnium que ad religionem p̄tinent. Numa em vt tradit Liuius pontificē fecit: eiq̄ omnia sacra: & iura publica & priuata subiecit (opifex) idest adiutor. & videtur ab opera deduci. & artificem atq̄ operatorem significat. non modo rerum: sed etiam verborum. potest etiam dici quasi opem ferens. (pius & non tardus) subueniendo in necessitatibus: tam in vita quā post mortē (cunctis qui querunt te) idest inuocant te (in periculo) & hoc corde credulo: hoc est credenti & perfecto.

Pōrifex. Sceuola. Varro.

Opifex.

Dispēdia

¶ Et quia tu es pius opifex (aufer) idest amoue a nobis vel a cunctis (qui querunt te dispēdia) idest damna vel pericula mortis. dispendium

Cuius tumba fert oleum
Matris oliuæ nesciū:
Quod natura non pertulit
Marmor sudando parturit

Presta pater ingenite
Iesu cum sancto pneumate:
Vt Nicolai precibus
Cœli iungamur ciuibus.

O Venerande Pontifex
Pius nec tardus opifex
Cunctis: qui corde credulo
Te querunt in periculo

Aufer mortis dispēdia
Confer vitæ stipēdia.
Vt post

Seponis

Vt post carnis exilia
Tecum simus in gloria.

enim dicimus: quod in curia vel negligentia: aut immoderatione discedimus. vnde Teren. Vt ineat gratiam sine suo dispendio: & mihi pro certaminis vitæ. scilicet hui⁹ nostre: & est stipēdium æs militare. seu stipēdium quod militibus datur: & est compositum nomen ab stipe: & pendo. q. stips pōderata. stips autē ab antiq̄ dicebatur æs. q̄a anteq̄ signatū esset nō numerabat: sed pōderabatur. Presta pater vnigenite. vt supra.

Stipēdium
Stips.

Carmen est quale illud primo dierum. Canitur ad laudes matutinas in eodem festo gloriosissimi patris nostri Nicolai: per cuius intercessionem petimus ab eo nostrorum criminum condonationem.

Iesu redemptor omnium
Perpes coronæ p̄sulum
In hac die clāmentius
Nostris faueto precibus.

¶ O iesu redemptor omnium) scilicet fidelium (& coronæ) idest remuneratio & p̄m̄ium (perpes) idest perpetua in æternum duratura (p̄sulum) idest pontificū (faueo) idest succurre & fauore presta (clāmentius) idest solita pietate & maxima clāmētia (nostris precibus) idest nostris orationibus: suis in (hac die) scilicet solemnitate sancti Nicolai gloriosissimi.

Tui sacrati nominis
Confessor almus claruit:
Cuius celebrat annua
Deuota plebs solemnia.

¶ Dico q̄ succurras nobis clāmentius in hac die. scilicet in qua (confessor almus). i. sanctus Nicolaus: (confessor tui sacrati nominis) q̄a te ipsum p̄dicauit (claruit) idest clarificatus est: & splēdidus factus (cuius solemnia) idest cuius festū (annua) idest anniuersaria: qui singulis annis proueniunt (plebs deuota). i. humilis celebrat. i. veneratur.

Pōrifex. Sceuola. Varro.

Opifex.

Dispēdia

Qui rite mundi gaudia
Huius caduca respiciens:
Cum angelis cœlestibus
Latus pouitur p̄m̄ijs.

Huius benigne annue
Nobis sequi vestigia:
Huius precatu seruilis
Dimitte noxam criminis.

¶ Qui. i. sanctus Nicolaus (respuēs) idest paruipendens (rite) idest recte (gaudia caduca). i. transitoria (huius mundi) in quo tam misere & calamitose vitam ducimus (latus) ipse (cum angelis cœlestibus) idest curis cœlestis ciuib⁹ (p̄m̄ijs) i. p̄rēniter gl̄ia cœlestis fruit. ¶ O scilicet deus benigne) idest o redemptor misericors iesu christe (benignus) a bonus deducitur. & proprie est qui bonis & dignis largitur. & est dictio cōposita ex bo

Benignus.

no & gignendo. vnde benignam terram decimus: fructus ab unde reddē
 tem. Plinius de egypto. Nulla est benignior tellus: nullus ager fertilior
 (concede nobis sequi) id est imitari (vestigia) id est exempla mores & vi
 tam huius. scilicet Nicolai (& huius precatu) id est precibus & intercessio
 ne (dimitte) id est parce & remitte feruulis (noxam). i. culpa & peccatū.
 ¶ Concludit ad laudem dei (o chri
 ste) appositivae (rex p̄ssime). i. ma
 gne misericordie (gloria sit tibi)
 (q̄) pro & patricum spiritu para
 cleto). i. bono & consolatori (nūc
 & in perpetuum. Amen.

Sit christe rex p̄ssime
 Tibi patriq̄ gloria:
 Cum spiritu paracleto.
 Et nūc & in perpetuū. Amē

Carmen est Alcmانيū dactylicū trimetrum hyper
 catalecticū. Canitur in festo beate verginis & mar
 tyris Eulalie: cuius martyrium laudescq̄ profequitur.

¶ Si ante hac candidē lector hic glo
 riose virginis Eulalie hymnus: ru
 biginosus inormis: ac perinde ob
 securus in tonuit. non culpa sua: sed
 in causa fuit autor ignotus: & indi
 scussa carminis qualitas. quæ eum
 turgidum: & ampulosum reddide
 runt. nūc vero nostra ope securus publica tēdat. donec veniat in mediū.
 Antonius nebrisseñ. lumen Hispanie super prudentium autor est Aure
 lius prudentius clemens. qui hanc odem in laudem virginis Eulalie com
 posuit. multūq̄ namq̄ eius laudem celebrando: martyriū suum abū
 dante explicat & miracula. laudatq̄ illam. primum a nobilitate patrie
 & generis: dicit deinde q̄ ab in eunte etate dedit indolem. seu specimē ad
 moriendum pro religione christi. continet ode. xliij. versus. composuit
 etiā prudētius hymnū. s. Ales diei nūcius. & nox & tenebrę. quos cāit ec
 clesia. q̄litas ergo erit. Metrum est Alcmانيū dactylicū trimetrum hypercata
 lecticum cōstās tribus dactylis & semipede: & scandit sic. germine. nobilis eu
 lalia. syllaba ista vltima dicitur semipes. seu cesura. Erat autem ordo (Eu
 lalia) virgo illa sanctimonialis (nobilis) id est venerabilis & clara (ger
 mine) id est in genere. vel generationis principio: fuit enim nobilibus or
 ta parentibus: quoad seculū pompam (& nobilitatē) id est excellentior (in
 dole) id est prestantia & futura virtute. seu significatione mortis. scilicet
 future pro christo sponso suo. nam ab infāntia sua per Donatum presby
 terum instructa in dei laudibus perseverabat (sacra virgo ornat) id est de
 corat (ollibus) scilicet suis: quia ibi sepulta est (& colit amore) scilicet exer
 cēdo miracula (Emeritam suam) id est civitatem Emeritensem: extra quā
 passa est martyriū: vt refert historia. (cuius ab vberē) id est a cuius vber
 e. seu fertilitate (progenita) id est propagata est. nam fuit oriūda a vil
 la: quę dicitur Pronciano: vltra Emeritam milliario fere. xxxviij. Emeri
 ta aut augusta Hispanie oppidū. seu ciuitas est ad Lusitanā spectans.
 Proximus

Emerita.

Proximus occiduo locus est:

Qui tulit hoc decus egregiū
 Vrbe potens pplis locuples:
 Sed mage sanguie martyrii
 Virgineoq̄ potens titulo.

¶ Topographia vtitur quæ descri
 ptio loci dicitur: nam describit lo
 cum qui tūm protulit. decus. &
 eius fertilitatem designat. dicens.
 (locus qui tulit) id est protulit. seu
 progeneravit (hoc decus) id est san
 ctam Eulalam (egreg.) id est emi
 nens & p̄stans: nam quod ex toto
 Egregius
 a. um.

grege eligitur excellens egregium decus. Terentius forma egregia &
 etate integra (est proximus) id est propinquus & coniunctus (occiduo)
 id est occidenti sole. Nam Lusitania quę est pars vltioris Hispanie in
 Europa oceano occidentali alluitur: in qua est ciuitas Emerita & Portu
 galie regnum (potens vrbe) scilicet Emerita. vel vrbe pro vrbibus est lo
 cus illius regionis (potens) vt sit singularis numerus pro plurali: & erit
 tapinosi figura (locuples) id est abundans populis (sed mage) id est ma
 gis potens sanguine martyrii (q̄) pro & (titulo virgineo) id est laude &
 dignitate virginis Eulalie. nam per translationem bene sumitur pro lau
 de. seu dignitate: licet dicatur at uendo titulus.

Curriculis tribus atq̄ nouem
 Tris hyemes q̄ter attingerat:
 Cū crepitāte pyra trepidos
 Terruit aspera carnifices:
 Supplicium sibi dulce rata.

¶ Signat quo tēpore fugētis ad
 passionem cucurrit beata Eulalia.
 dicens. quod (Eulalia attingerat qua
 ter (aduerbium est) (tris hyemes). i.
 duodecim hyemes. hoc est duode
 cim annos. pars pro toto. tris pro
 tres actus pluralis est. Vergilius. tris
 littore. ceruos prospicit errantes.
 numerat autem ab hyeme potius

quā ab alia parte anni: quia annus ingressum & terminū accipit ab hyc
 me (curriculis tribus atq̄ nouem) scilicet trāsactis. id est tribus atq̄ no
 uem reuolutionibus annorum finitis idem per diuersa. nā vt refert histo
 ria iam fere decimum tertium etatis annum intrabat (cum aspera) scilicet
 Eulalia quo ad se in patiēdo. vel quia increpabat Calphurnianum atq̄
 tortores ipsos (terrūit carnifices) id est tortores ipsos trepidos. id est pa
 uidos. vel festinos. Vergilius ene. ij. hic me dum trepidi crudelia limina
 liruunt immemores socq̄ vaito cyclopi in antro. Seruius ibi trepidi. i.
 festini (pyra) id est rogo crepitem. id est crepitum facientem propter li
 gna ardentia. in his autem antiqui mortuorum corpora concremare con
 fuerunt ((rata) id est quę credidit & imaginata est (supplicium) id est
 pœnam & incendium aculei cum lampadibus ardentibus circa eius late
 ra appositis: esse pro christo dulce sibi.

Trepidus.
 Vergilius.
 Seruius.
 Pyra.

Iam dederat prius iudicium sem
 Tendere se patris ad solium:
 Nec sua membra dicata toro
 Ipsa crepūdia repulerat
 Ludere nescia posiola.

¶ Iam dederat. s. sc̄ta Eulalia (prius)
 id est ab incūte etate (iudicium) i. de
 mōstrationē & spē (se) s. velle (ten
 dere). i. p. martyriū (re) (ad solium) i.
 sedē & tribunal patris. i. dei omipo
 tentis (nec dicata) subaudi dederat
 iudicium (membra sua nec dicata)
 i. nec dedicanda. scilicet esse (toro)
 id est viro

L ij

idest viro. hoc est quod nemini nuptura erat. scilicet virginem obseruata (nam pusiola) idest puellula. diminutiua est. repullerat prius (ipsa crepundia) idest prima munuscula. vt crepitacula que dantur pueris. de quibus dixi supra in hymno sancti Nicolai (nescia ludere) idest quae nesciuit ludere aliqua re. scilicet canere, vel iocari, vel psallere: quo ad seculi pompam veluti alie solent.

¶ Nesciebat beata Eulalia ludere, nec delectabatur illis: quibus care re puellae delectabantur. nam (spernere) idest spernebat infinitiu pro sperito imperfecto (succina) idest electrum defudans ab arboribus. vulgo dicitur ambar. vt puta. ex quo fiunt lineae calculorum: & etiam spernere (rosas flore) idest cum flore suo. vel alio quouis. & respuere pro respuebat monilia. vulgo dicitur cadena o collar de oro (fulua) idest aurea. & hoc quaerit. f. (seuera) idest grauis (ore) idest aspectu (poteris etiam dicere seuera spernere. idest ad spernendum) & (modesta) idest honesta & temperata (gradu) idest incesu & (meditata) idest que in mente habuit, vel imitata est (caniciem) idest grauitatem senum. Nam dicitur in lib. sapientie. cani autem sunt sensus hominis: & etas senectutis vita immaculata moribus nimium teneris: quia supra dixit pusiola.

¶ In Prudentio non est hic finis hymni: sed iste: sic venerari ossa liber. Ossibus altare impositum. Illa dei sita sub pedibus. Prospicit haec populosque suos. Carmine propiciata fouet. Hunc autem finem ego hic apposui. (glia magna patri. &c. ista est clara. haec habui sup hymnu sancte Eulaliae. si tamen non certum arripui iter: satis est ponere sapientem in via: a qua propter sentes alie nus erat. dixi.

Carmen est quale illud iam lucis orto sydere; Canitur ad horas matutinas in festo beate Eulaliae.

¶ Hic hymnu rogatus composui: vt cantaretur in hac diocesi Hispanitana ad horas matuti. & propter ea breuiter ordinem textus delibandum ppono. Sed nota quod ex eius materia primo incitatur ad celebrandum: deinde gloriam beatae Eulaliae: quam de dilectione dei laudamus & fauorem eius erga deum petimus. ergo (nos concinamus nunc) idest simul cantemus (gloriam virginis gloriose Eulaliae) necessitate ductus posui trocheum pro spondeo, vel iambo: vt notat

Spernere succina, flore roas;
Fulua monilia respuere;
Ore seuera, modesta gradu;
Moribus & nimum teneris
Caniciem meditata senum;

Gloria magna patri & genito
Spiritu simul ipsa sacro:
Qui deus vnus & omnipotens
Cuius amore sit Eulalia
Nunc celebrantibus. *pro*

Nunc gloriosa virginis
Hic concinamus gloria:
Eulaliae vt precantum
Coelo referuet premium.

men virginis non abhiceretur a carmine (vt referuet) idest conseruet (in coelo premium precantium) idest festum glorie sue celebrantium.

Haec namque christum fortiter
Dilexit & pro munere;
Vita perennis gaudium
Confert benignus conditor.

(munere) idest pro remuneratione sui certaminis legitimi.

O virgo dulcis vernula
Quae sic negasti peruigil:
Pompam nocendi pessima
Nec non minas Calphurnij.

tibi nocere poterant (nec non) idest etiam (minas calphurnij) scilicet iudicis. pro calphurniani propter metrum.

Fac nos precantes surgere
In morte lapsos criminis:
Saluator vt iam saeculi
Noxas remittat seruulis.

¶ Deo sic mittimus
Laudes simul paraclito:
Sancto decus sit filio
Qui regnati perpetuum. Amē.

¶ Haec namque scilicet Eulalia virgo (dilexit) idest amore profecuta ta est maximo christu: & propter ea (benignus conditor) idest legis fer christus magnificus plasmatore rerum omnium (confert) pro con tulit: idest dedit gaudium perennis vite) idest praemii celestis. & hoc

¶ Ecce ad eius auxilium petendum vertimur modo (o virgo dulcis vernula). i. dulcis christi serua (qua) existens. scilicet (peruigil) idest vigilas erga custodiam virginis & legis christi (negasti sic) idest tan viriliter (pompam pessimam nocendi) idest delectationes mundi: quae

¶ Fac o beata Eulalia (nos precantes lapsos) scilicet propter consuetudinem peccandi (in morte criminis) idest peccati (surgere) scilicet ab eo: vt saluator saeculi (idest christus qui saeculum redemit) remittat noxas (idest culpas) seruulis) tuum fauorem petentibus.

¶ Gratiarum actio est. sic mittimus deo patri laudes (simul) idest pariter (paracleto) idest spiritui sancto nec non. idest etiam decus sit filio: (qui regnat). i. cum patre & spiritu sancto (in perpetuum) idest in eternum & sine fine. Amē.

L A V S D E O.

L iij

Tabula ad promptius inueniendū hymnos

De incipientibus ab.A.

Ad coenam agni prouidi. fol. 36.
Aeterna coeli gloria. fol. 17.
Aeterne rex altissime. fol. 36.
Aeterna xpi munera apost. fol. 48.
Aeterna xpi mu. & marty. fol. 49.
Aeterno regi glorie. fol. 63.
Aeterne rerum conditor. fol. 5.
Ales dies nuncius. fol. 13.
Alma egypti filia. fol. 52.
A folis ortu cardine. fol. 23.
Audi benigne conditor. fol. 28.
Aue maris stella. fol. 25.
Aurea luce & decora roseo. fol. 66.
Aurora lucis rutilat. fol. 35.
Aurora iam spargit polū. fol. 19.

De incipientibus a.B.

Beata nobis gaudia. fol. 39.

De incipientibus a.C.

Catharine collaudemus. fol. 74.
Chorus noster solēniter. fol. 72.
Chorus noue ierusalem. fol. 33.
Christe q lux es & dies. fol. 10.
Christe scōr dec9 aq9 vt9. fol. 45.
Christe scōr dec9 angelor. fo. 45.
Christe redēp. oim ex patre. fol. 27.
Christe redēp. oim cōserua. fol. 47.
Christe cūctōr dñat alme. fol. 58.
Clara diei gaudia. fol. 70.
Clarum decus ieiunij. fol. 29.
Coeli deus sanctissime. fol. 15.
Conditor alme syderum. fol. 19.
Congaudeat ecclesia. fol. 61.
Consorter paterni luminis. fol. 13.

De incipientibus a.D.

Deus tuorum militum. fol. 48.
Dicamus omnes cernui. fol. 30.
Doctor egregie Paule. fol. 66.

De incipientibus ab.E.

Ecce iā noctis tenuat vmbra. fol. 7.
Ecce tempus idoneum. fol. 28.
Elisabeth sanctissima. fol. 52.
Ex more docti mystico. fol. 29.
Exultet coelum laudibus. fol. 47.
Exultet nostra concio. fol. 68.
Exultet aula coelica. fol. 80.

De incipientibus ab.F.

Festiuā iam solemnitas. fol. 72.
Fœlix p oēs festum mūd i cardines. fol. 65.

De incipientibus a.G.

Gabrielem veneremur. fol. 61.
Gaude fœlix hispania. fol. 69.
Gaude sacra meritis. fo. 78.
Germine nobilis Eulalia. fol. 81.
Gloriosi saluatoris. fol. 55.

De incipientibus ab.H.

Hymnum canamus glorie. fol. 37.
Hic locus nēpe vocitat aula. fol. 59.
Hic iudicandis oibus. fol. 68.
Hostis Herodes impiē. fol. 24.

De incipientibus ab.I.

Iam christe sol iusticie. fol. 27.
Iam christe astra ascēderat. fol. 38.
Iam lucis orto sydere. fol. 7.
Iesu nostra redemptio. fol. 37.
Iesu saluator sc̄culi. fol. 47.
Iesu corona virginum. fol. 51.
Iesu ab ore omnium. fol. 52.
Iesu fili dei. fol. 56.
Iesu redemptor omnium. fol. 81.
Immensi cœli conditor. fol. 11.
Iste confessor dñi sacratu. fol. 50.

De incipientibus ab.L.

Lauda fidelis concio. fol. 62.
Lauda mater ecclesia. fol. 67.
Lucis creator optime. fol. 9.
Lux ecce surgit aurea. fol. 16.
Lustra sex qui iā peractis. fol. 32.

Per ordinē alphabeti & foliorum numeros.

De incipientibus ab.M.

Magne deus potentie. fol. 16.
Magne doctor Isidore. fol. 61.
Martyris ecce dies Agathe. fol. 44.
Martyr dei qui vnictum. fol. 48.
Martine par apostolis. fol. 74.

De incipientibus ab.N.

Nocte surgētes vigile. oēs. fol. 6.
Nomen Iesu magnificum. fol. 55.
Nouum sydus emicuit. fol. 52.
Nox & tenebrę nubila. fol. 14.
Nox atra rerum contegit. fol. 15.
Nūc sancte nobis spiritus. fol. 8.
Nunc gloriose virginis. fol. 87.
Nūciū vobis fero de supnis. fol. 23.

De incipientibus ab.O.

O gloriofa dōmina. fol. 26.
O rex æterne domine. fol. 34.
O lux beata trinitas. fol. 19.
O mira potentia. fol. 73.
O nata lux de lumine. fol. 71.
O nimis fœlix meritis cel. fol. 64.
O q̄ ḡffica luce corruscas. fol. 27.
O venerande pontifex. fol. 80.

De incipientibus a.P.

Pāge lingua glo. pręcerta. fol. 32.
Pāge ling. glo corp. myste. fol. 40.
Pāge ling. gloriose virgi. fol. 76.
Plasmator hominis deus. fol. 18.
Post Petrū primū pricipē. fol. 79.
Pręsens dies expādatur. fol. 77.
Primo dierum omnū. fol. 4.

De incipientibus a.Q.

Quā terra pontus æthera. fol. 70.
Quē terra potus æthera. fol. 25.
Quē chor9 vatū venerād9 oli. fo. 26.

De incipientibus ab.R.

Rector potens verax deus. fol. 8.
Rerum deus tenax vigor. fol. 9.
Rerum creator optime. fol. 14.
Rex gloriose martyrum. fol. 50.
Rex christe Martini decus. fol. 73.

De incipientibus ab.S.

Sacris solēnijs iūcta sūt gau. fo. 42.
Sc̄tōr meritis inclyta gau. fol. 49.
Somno refectis artibus. fol. 11.
Splendor paternę glorie. fol. 17.
Summe deus clementie. fol. 18.
Summe largitor premij. fol. 30.

De incipientibus a.T.

Telluris ingens conditor. fol. 14.
Teluctis ante terminum. fol. 10.
Tibi xpe splendor patris. fol. 45.
Tu trinitatis vnitas. fol. 17.

De incipientibus ab.V.

Veni creator spiritus. fol. 38.
Veni redemptor gentiū. fol. 21.
Vexilla regis prodeunt. fol. 31.
Verbū supnū pdiēs. Nec pa. fo. 43.
Verbū supernū pdiēs a prę. fol. 20.
Virginis ples opifex m̄ris. fol. 51.
Virgo q̄ magnis m̄ritis corr. fo. 53.
Vortua cunctis orbita. fol. 67.
Vox ecce clara intonat. fol. 21.
Vrbs beata Ierusalem. fol. 52.
Vt q̄ant laxis resonare fib. fol. 63.

FINIS.

Gracia ago tibi domine et in manus tuas
comendo spiritum meum.

¶ Illius precas nostras humiliter annuas
mari ut custos misericors reponeret
ex deo morbo care omnis nullo
moris acerbis

¶ et proxijs pariter redimat
corpus et mentem. Meminis quoniam nos
ut sinant metas animas perire
quos reponant

¶ Sed res prestat ne man reatus
retra omnes mundi malis in nobis
ut usque post vitam in decimus ipsum
lumen regere novum

¶ Sit deo pater merito possit
pater unum semper deus et que nota
mari christi regnantis beata
tempore in omni

Sancti
Luceo asper
vicio

nihil ostendit a summo est in ab omni sed de deo
mors nihil in hanc tenet per diabolum ab ipse
de magno eo ferunt et ferunt in fine morte
secundum bus signis

magis magis
magis magis

magis magis

magis magis